

dit krijg je ervoor als je meewerkt.

jaarrekening 2019

meewerkend

boxtel

Jaarrekening 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Algemeen.....	3
Opzet jaarstukken 2019	3
Financiële positie	6
Kerngegevens, trends en ontwikkelingen.....	15
Programma's	16
Duurzaamheid	17
Maatschappelijke ontwikkeling	39
Leefomgeving	68
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	104
Meewerkend bestuur	126
Paragrafen	144
Lokale heffingen	145
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	154
Kapitaalgoederen.....	162
Financiering	166
Bedrijfsvoering	170
Verbonden partijen	173
Grondbeleid	191
Jaarrekening	195
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	196
Resultaat en resultaatbestemming (mutatie reserves)	199
Incidentele baten en lasten	201
Overzicht van gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen.....	205
Investerings	206
Reserves	208
Voorzieningen.....	211
Begrotingsrechtmatigheid	213
Uitgangspunten en grondslagen	215
Financiële activa en passiva	216
Balans per 31 december 2019	217
Grondslagen van waardering balans en resultaatbepaling	221
Toelichting op de balans	231
WNT-verantwoording	241
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	243
Overige gegevens, gebeurtenissen na balansdatum.....	245
De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.....	246
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	247
Bijlagen	248
Kostenverdeling- en toerekening MijnGemeenteDichtbij	249
Verplichte BBV indicatoren	251
Overzicht reserves en voorzieningen, inclusief omschrijving en doel	260
Overzicht belastingen en heffingen	265
Personeel, salarissen en sociale lasten	266
Overzicht begrotingswijzigingen.....	267
Specificatie investeringen 2019	268
Grondexploitatie.....	270
Subsidiestaat welzijnsactiviteiten	274

Algemeen

Opzet jaarstukken 2019

Inleiding

Voor u liggen het jaarverslag en de jaarrekening van 2019, hierna jaarrekening genoemd. Deze wordt uw raad ter besluitvorming aangeboden. De jaarrekening is in feite het spiegelbeeld van de begroting 2019, na wijzigingen. In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd en wordt verwoord wat van de (beleid)voornemens is gerealiseerd.

De jaarrekening is het sluitstuk van de totale planning & control cyclus. Eerdere documenten, die invloed hebben gehad op de inhoudelijke en financiële verantwoording zijn:

- Begroting 2019 (raad 30 oktober 2018)
- 2e bestuursrapportage 2018 jaarschijf 2019-2e wijziging 2019 (raad 30 oktober 2018)
- Begroting 2020 jaarschijf 2019-7e wijziging 2019 (raad 29 oktober 2019)
- Dekkingsplan begroting 2019-8e wijziging 2019 en dekkingsplan 2020-2023 (raad 29 oktober 2019)
- 2e bestuursrapportage 2019-9e wijziging 2019 (raad 29 oktober 2019).

Met deze verantwoording is voldaan aan de wens van de gemeenteraad om periodiek op de hoogte te worden gebracht over de voortgang en uitvoering van het geformuleerde beleid en de financiële positie van onze gemeente.

Het gerealiseerde beleid is gebaseerd op het beleidsakkoord 2018-2022.

Opzet jaarstukken 2019

De jaarrekening 2019 kent vijf programma's met daaronder 33 beleidsproducten. De raad heeft de begroting op het niveau van baten en lasten per beleidsproduct geautoriseerd.

De programma's zijn:

1. Duurzaamheid

2. Maatschappelijke ontwikkeling
3. Leefomgeving
4. Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
5. Meewerkend bestuur

De opbouw van een programma ziet er als volgt uit:

- Titel van het programma
- Zo werkte dit programma mee aan Boxtel
- Dit was het doel
- Dit viel eronder
- Dit kostte het
- Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de jaarrekening
- Producten
- Projecten

Voor alle producten die onder een programma vallen, is opgenomen:

- Verantwoordelijke portefeuillehouder(s)
- Dit hebben we dit jaar gedaan
- Zo hebben we dit meetbaar gemaakt
- Dit kostte het
- Financiële toelichting

Informatie over indicatoren en kengetallen is onder het kopje 'Zo hebben we dit meetbaar gemaakt' alleen opgenomen voor producten waarvoor dit toegevoegde waarde heeft.

Voor alle projecten die onder een programma vallen, is opgenomen:

- Dit was het doel
- Dit hebben we dit jaar gedaan

Belangrijke ontwikkelingen in 2019

Vanaf eind 2018 had Boxtel een waarnemend burgemeester, de heer F Naterop.

Op 21 oktober 2019 werd, de heer R. van Meygaarden door de gemeenteraad van Boxtel voorgedragen als burgemeester. Op 22 november werd bekendgemaakt dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de voordracht heeft overgenomen en had besloten de heer van Meygaarden te laten benoemen bij koninklijk besluit met ingang van 26 november 2019.

Op die datum vond de beëdiging plaats en de installatie door de commissaris van de Koning in Noord-Brabant.

De buurgemeente Haaren wordt op 1-1-2021 opgeheven. Dat heeft tot gevolg dat de kern Esch bij Boxtel komt. Vanaf 2019 wordt gewerkt aan een soepele overgang voor inwoners. In de loop van 2019 is een aantal maal overlegd met het college van Haren en is besloten dit overleg vast terug te laten komen. Dit om ook bestuurlijk een goede overdracht te realiseren.

Boxtel kwam in 2029 in het landelijke nieuws door de bezetting van een varkensboerderij. Op 13 mei 2019 werd er aan de Brede Heide in Lennisheuvel een varkensstal bezet door tientallen dierenactivisten. Deze bijzondere actie heeft geleid tot veel publiciteit en ook in de nasleep heeft Boxtel meerder malen het landelijke nieuws gehaald. Met de grootst mogelijke zorg en zorgvuldigheid is gedurende deze periode gewerkt aan de beëindiging van de bezetting en daarna aan de gevolgen van deze actie.

In de loop van 2019 bleken de aanhoudende tekorten in het sociaal domein te leiden tot financiële zorgen. Mede door deze tekorten en door de raad vastgestelde nieuwe onderhoudsplannen die meer geld vergden, was het nodig om een afwijkend begrotingsproces. Ombuigingen bleken noodzakelijk. Gedurende 2020 (en verder) zullen deze ombuigingen verder worden uitgewerkt en vertaald in een kerntakendiscussie)

Vooruitblik

Deze jaarrekening is samengesteld in een periode waarin de wereld tot stilstand lijkt te zijn gekomen vanwege de Coronacrisis. Welke impact dit zal gaan hebben op onze toekomstige financiële positie is nog moeilijk in te schatten.

Het jaar 2020 wordt het laatste jaar van het huidige bestuur. Alle aandacht zal er op gericht zijn om in het beleidsprogramma opgenomen beleid af te ronden en de nog niet ingevulde ombuigingen te concretiseren. Er wordt een kerntakendiscussie voorbereid opdat een nieuw bestuur in 2021 verantwoorde keuzes kan maken.

Financiële positie

De financiële positie van de gemeente beschrijven we in drie onderdelen:

- Het resultaat vóór bestemming
De gerealiseerde exploitatie-inkomsten (baten) en -uitgaven (lasten).
- De resultaatbestemming
De wijzigingen in het eigen vermogen. Baten kunnen op voorhand in het eigen vermogen gestort worden (storting in reserves), of het eigen vermogen kan gebruikt worden om lasten te dekken (onttrekken aan reserves).
- Het resultaat ná bestemming
Het bedrag dat overblijft nadat alle lasten gedekt zijn door inkomsten of eigen vermogen.

Het resultaat

De jaarrekening 2019 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 1.372.948. Dit betreft het resultaat na bestemming, dus nadat er mutaties van en naar diverse reserves zijn verantwoord op basis van eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. Samenvattend kan hier het volgende overzicht van worden gegeven:

Resultaat (bedragen x € 1)	2019
Resultaat voor bestemming	-7.006.883
Resultaatbestemming	8.379.830
Resultaat na bestemming	1.372.948

In overeenstemming met besluitvorming en bestendige gedragslijn, wordt het nog te bestemmen rekeningresultaat gestort in (bij een voordelig resultaat) of onttrokken uit (bij een nadelig resultaat) de Algemene reserve. Het resultaat na bestemming wordt dus toegevoegd aan de Algemene reserve door vaststelling van deze jaarrekening.

Tegelijk met de vaststelling van deze jaarrekening wordt via begrotingswijziging een bedrag van netto € 713.674 aan budgetoverhevelingen en € 237.098 bestemming klimaatmiddelen beschikbaar gesteld in het jaar 2020 en 2021. Daarmee is het netto resultaat voor de Algemene reserve € 422.176.

De vergelijkende cijfers

Ten opzichte van de begroting 2019 na wijziging is gerealiseerd een voordelig exploitatieresultaat van € 1.373.000 ten opzichte van de laatste bestuursrapportage in het najaar, de 2^e bestuursrapportage van 2019. In vergelijking met de werkelijke cijfers 2018 en de begrote cijfers 2019 kan hier het volgende beeld van worden gegeven.

(bedragen x € 1.000)	werkelijk 2018	begroot 2019 voor wijziging	begroot 2019 na wijziging	werkelijk 2019	resultaat 2019
Totaal baten exploitatie	81.137	82.498	88.755	86.566	-2.189
Totaal lasten exploitatie	83.703	82.996	97.547	93.573	3.974
Resultaat voor bestemming	-2.567	-498	-8.792	-7.007	1.785
Onttrekking aan reserves	10.306	2.988	11.975	13.013	1.038
Storting in reserves	7.131	2.490	3.183	4.633	-1.450
Resultaatbestemming	3.174	498	8.792	8.380	-412
Resultaat na bestemming	608	0	0	1.373	1.373

Bij de begroting na wijziging was vóór mutaties met de reserves een nadelig resultaat voorzien van € 8,792 miljoen en om een sluitende begroting te realiseren zou er per sado voor hetzelfde bedrag een onttrekking uit de reserves moeten worden gedaan. Uiteindelijk is er een nadelig resultaat voor bestemming gerealiseerd van € 7,007 miljoen en is per saldo € 8,380 miljoen aan de reserves onttrokken, waardoor het werkelijke resultaat na bestemming € 1.373.000 gunstiger is dan voorzien bij de begroting na wijziging.

Verloop van het resultaat

Het resultaat na bestemming van € 1.373.000 is gerealiseerd vanuit de volgende posten:

Analyse resultaat na bestemming (bedragen x € 1.000)	Voordeel	Nadeel	Resultaat
Overhevelingen	1.302	589	713
Minder lasten economische budgetten	313		313
Klimaatmiddelen gemeentefonds (decembercircularre)	237		237
Sport, Spuk -uitkering (116) en overig	197		197
Anterieure overeenkomsten	269	114	155
Minder lasten overig onderwijs	147		147
Uitkering omzetting landbouwgrond naar natuur	121		121
Onderwijshuisvesting	136	17	119
MijnGemeenteDichtbij-netto resultaat Boxtel	118		118
Minder lasten volksgezondheid	112		112
Meer ontvangsten milieu	111		111
Huren en pachten	99		99
Legaat van Cooth	83		83
Openbare verlichting	72		72
Minder advertentie- en voorlichtingskosten	56		56
Minder uitgegeven aan project Aanpakken, niet weggijken	48		48
Dividend WSD	43		43
Middelen Regionale Energie Strategie	1.007	1.007	0
Middelen Landschappen van Allure	2.612	2.612	0
Meer lasten plattelandsvernieuwing uit reserve Plattelandsvernieuwing	563	563	0
Resultaat sociaal domein	1.050	1.050	0
Minder lasten kunstwerken uit reserve Kunstwerken	28	28	0
Minder lasten wegenonderhoud uit reserve Wegenbeheer	331	331	0
Ontvangen parkeerbijdragen storten in reserve Parkeervoorziening	80	80	0
bijdrage MijnGemeenteDichtbij en doorbelasting	818	818	0
MijnGemeenteDichtbij-resultaat naar egalisereserve	697	697	0
Winst verkoop brandweerkazerne naar Algemene reserve voor 2020	265	265	0
Minder lasten groenbeheer uit reserve Groenbeheer	117	130	-13
Algemene uitkering gemeentefonds		15	-15
Meer lasten duurzaamheid uit reserve Duurzaamheid	135	162	-27
Leges burgerzaken	51	81	-30
Minder ontvangen leges begraafrecht		41	-41

Meer kosten parkeren	43	-43	
Niet gerealiseerde stelpost in te verdienen kapitaallasten	47	-47	
Meer lasten opstellen bestemmingplannen	90	-90	
Minder opbrengsten parkeren	176	-176	
Minder ontvangen leges omgevingsvergunningen	224	-224	
Resultaat grondexploitatie	241	-241	
Vorming nieuwe voorziening APPA bestuurders	315	-315	
Aanvulling reserve sociaal domein	318	-318	
Overige afwijkingen	886	677	209
totaal resultaat	12.104	10.731	1.373

Toelichting resultaat na bestemming

In de navolgende toelichting gaan we op basis van bovenstaand overzicht in op de financiële afwijkingen. Via de programma's is per beleidsproduct een gedetailleerde financiële analyse opgenomen.

Overhevelingen

Bij verschillende producten zijn voorstellen gedaan voor overheveling van budgetten naar een volgend jaar. Het zijn in beginsel incidentele budgetten waar door omstandigheden in 2019 nog geen (volledige) invulling gegeven is aan het voorgenomen beleid. In totaal gaat het om een bedrag van per saldo € 713.674. Via de bestemming van het jaarresultaat worden de hier bedoelde budgetten in de begroting 2020 (en één in 2021) opgenomen. De overhevelingen zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Korte omschrijving overheveling	Beleidsproduct	Bedrag
baten		
programma 2		
verkoopopbrengst perceel Kerkstraat 1-3	27	-410.000
programma 3		
bijdrage 2e fase Sparrenlaene	30	-24.375
verkoopopbrengst perceel naast Helicon	33	-80.000
dekking bomenbeleidsplan uit reserve groenbeheer	34	-8.681
Boseind	35	-65.540
totaal over te hevelen begrote baten		-588.596
lasten		
programma 2		
uitvoeringsagenda senioren	20	40.000
jongerenacademie	22	69.000
kansrijke start	26	4.700
programma 3		
juridische kosten Moerwijk	31	43.500
NEN-keuringen maatschappelijk vastgoed	33	15.000
opstellen nieuw bomenbeleidsplan	34	8.681

Rolstoel Vriendelijk Liempde	35	112.010
Boseind	35	82.300
hoofdstructuur omgeving Eindhovenseweg	36	25.000
studie oksel Tongeren	36	25.000
parkeerplaatsen Berkengaard	36	48.950
onderzoekskosten Eindhovenseweg	36	12.500
onderzoek Vervolg vragen herinrichting centrum	36	100.000
Move, flankerende maatregelen PHS	36	80.518
programma 4		
bewonersinitiatief Stationsstraat	40	9.365
Bedrijven naar Boxtel	40	30.000
Restant economisch stimuleringsbudget	40	35.000
Gevelbeleid vanuit restant economisch stimuleringsbudget	40	100.000
muziekvouchers	43	57.000
herinrichting parkeerterrein sportpark Munsel	44	67.994
wederopbouwproject	45	19.575
programma 5		
voorbereiding herindeling Haaren	50	24.000
wijkbeheer idops	50	155.126
wijkbeheer, wijkinitiatieven	50	88.035
wijkbeheer, wijkbudgetten	50	49.016
totaal over te hevelen begrote lasten		1.302.270
Saldo overheveling (lasten min baten)		713.674

Minder lasten economische budgetten

Het budget voor 2019 bestond voor een aanzienlijk deel uit incidentele middelen, onder meer vanuit de overheveling vanuit 2018. Mede door personele wisselingen zijn zaken blijven liggen. Zoals hiervoor aangegeven worden enkele budgetten wederom overgeheveld, maar er is ook sprake van vrijval onder meer omdat strategisch adviseur niet is ingevuld in 2019 en omdat bezuinigd is op Parkmanagement. Ook bij toerisme zijn enkele actiepunten niet tot uitvoering kunnen komen.

Klimaatmiddelen gemeentefonds (decembercircularre)

In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. De nadruk bij deze middelen ligt op de ondersteuning van de decentrale overheden bij het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES) en op de ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte. Boxtel heeft in 2019 een bedrag ontvangen voor:

- Klimaatmiddelen transitievisie warmte, € 202.000;
- Klimaatmiddelen Energieloket, € 25.000;
- Klimaatmiddelen Wijk aanpak € 10.000.

De toekenning van deze middelen (totaal € 237.000) voor 2019 kwam op een zodanig laat moment in 2019 (Decembercircularre Gemeentefonds 2019), dat hiervoor in 2019 geen uitgaven meer hebben plaatsgevonden. Ook de begroting kon op dat moment niet meer worden aangepast. Net zoals bij de overhevelingen worden via de bestemming van het jaarresultaat deze middelen alsnog toegevoegd aan de (meerjaren)begroting 2020.

Sport, Spuk-uitkering en overig

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor sport niet meer in aftrek brengen. Ter compensatie hiervoor kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport. Eind vorig jaar is de uitkering over 2019 toegekend en die bedroeg € 116.000.

Daarnaast zijn niet alle beschikbare middelen BOS-impuls benut.

Anterieure overeenkomsten

De opbrengst van anterieure overeenkomsten is niet zo makkelijk te ramen. Een bedrag van € 26.000 was begroot terwijl € 269.000 ontvangen is. Voor een bedrag van € 114.000 moeten daarvoor nog wel werkzaamheden worden uitgevoerd, zoals zaken verwerken in een bestemmingsplan. Daarom is laatstgenoemd bedrag gestort in de reserve Ruimtelijke plannen/anterieure overeenkomsten.

Minder lasten overig onderwijs

Naast een voordeel op onderwijshuisvesting zijn er ook bij lokaal onderwijsbeleid, leerplicht, kinderopvang en leerlingenvervoer in 2019 overschotten opgetreden. De lasten voor leerplicht waren lager omdat veel jongeren zijn doorgestroomd naar de jongerenacademie en daarom geen traject op maat nodig hadden.

Uitkering omzetting landbouwgrond naar natuur

Enkele percelen landbouwgrond in eigendom van de gemeente zijn omgezet naar een natuurbestemming. Hiervoor is een uitkering ontvangen van de provincie.

Onderwijshuisvesting

Er is € 98.000 meer huur ontvangen dan begroot. Het pand Kerkstraat 1-3 in Liempde is in 2019 nog niet verkocht, maar werd verhuurd.

Ook de exploitatiekosten (Wilgenbroek) zijn meegevallen, terwijl de betaalde OZB-belastingen hoger waren dan begroot.

MijnGemeenteDichtbij-netto resultaat Boxtel

De jaarrekening 2019 van MGD is op 2 april door het Algemeen bestuur vastgesteld en inmiddels ter informatie toegestuurd naar de beide gemeenteraden. De jaarrekening sluit met een positief rekeningresultaat van € 1.514.700. Dit resultaat is op basis van de verdeelsleutel verrekend met de gemeenten. Dit resultaat bestaat uit de volgende onderdelen:

- uitgestelde investeringen op de budgetten voor Omgevingswet, veranderprogramma en informatisering van € 1.294.500; dit bedrag is in overeenstemming met eerdere raadsbesluiten verrekend en gestort bij de gemeenten in de egalisatiereserve(s).
- overige bedrijfsvoeringsmiddelen € 220.200.

Na verrekening met het deel dat bedoeld is voor de egalisatiereserve resteert er voor Boxtel een netto voordeel van € 118.000.

Minder lasten volksgezondheid

De plustaken van de GGD zijn niet uitgevoerd. Ook is minder uitgegeven voor beleid verslavingszorg. Verder is er een niet begrote inkomst voor AED netwerken gerealiseerd en er zijn lasten voor project Kans elders verantwoord.

Meer ontvangsten milieu

Er zijn legesgelden ontvangen voor grenswaarden geluid en een dwangsom milieuhandhaving.

Huren en pachten

In de 2^e bestuursrapportage 2019 zijn de huuropbrengsten naar beneden bijgesteld met € 503.000. Aan het einde van het jaar blijkt dat dit iets minder had hoeven zijn.

Legaat van Cooth

Ten opzichte van de begroting was er vooral sprake van een meevaller van de dividendopbrengst aandelen legaat van Cooth. Verder zijn in 2019 2 jaartranches huur ontvangen.

Openbare verlichting

De exploitatie openbare verlichting kende een voordeel met name door lagere energielasten en extra schade-uitkeringen wegmeubilair.

Minder advertentie- en voorlichtingskosten

In het kader van de noodzakelijk ombuigingen is kritisch met dit budget omgegaan. Er is geen (grote campagne) voor meewerkend boxtel gedaan. Daarnaast is een gunstige aanbesteding gedaan voor publicaties in een regionaal weekblad.

Minder uitgegeven aan project Aanpakken, niet weggijken

De projecten integrale veiligheid o.a. het project "Aanpakken, niet weggijken" zijn nog niet in 2019 volledig ten uitvoer gekomen.

Dividend WSD

Dit is uitgekeerd dividend dat niet begroot was en dat moet worden aangewend voor aankoop van re-integratietrajecten bij de WSD.

Budgettair neutrale posten

Het resultaat van 2019 is hier verrekend via een bestemmingsreserve, een methodiek waarmee de raad heeft ingestemd, of is als vooruitontvangen op de balans geplaatst. De inzet van de winst van de verkoop van de brandweerkazerne is conform raadsbesluit, maar wordt verrekend via de Algemene reserve en daarom hieronder nog even toegelicht.

Winst verkoop brandweerkazerne naar Algemene reserve voor 2020

Vanwege de financiële overdracht van de brandweerkazerne aan de Veiligheidsregio in december 2019 is er sprake van een boekwinst van € 265.000. Normaliter zou je verwachten dat die winst ook in de jaarrekening 2019 genomen wordt. Echter, begroot was dat deze overdracht plaats zou vinden in 2020 en de begrote boekwinst 2020 is ingezet om de begroting 2020 sluitend te krijgen. Daarom is de boekwinst 2019 via de resultaatbestemming toegevoegd aan de Algemene reserve om vervolgens in 2020 dit voordeel via de Algemene reserve weer te laten vrijvallen zodat geen gat in de begroting 2020 ontstaat.

Minder lasten Groenbeheer uit reserve Groenbeheer

De gevolgen van de PFAS maatregelen hebben er toe geleid dat niet alle groenrenovaties uitgevoerd zijn. Verder is er achterstand ontstaan in de snoeiwerkzaamheden. Een en ander is verrekend via de egaliseringsreserve. Niet alle posten van groenbeheer komen in aanmerking voor verevening via de reserve Groenbeheer, vandaar dat het resultaat niet 0 is.

Algemene uitkering Gemeentefonds

Naast de hierboven al genoemde ontvangen middelen voor klimaat waarvan de uitgaven via begrotingswijziging nog worden begroot voor 2020 is er sprake van een beperkt nadeel wat vooral betrekking heeft op een afrekening van voorgaande jaren.

Meer lasten duurzaamheid uit reserve Duurzaamheid

De lasten van duurzaamheid worden grotendeels verevend via de reserve Duurzaamheid.

Leges burgerzaken

Voor rijbewijzen en reisdocumenten zijn minder legesinkomsten ontvangen. Daar staat tegenover dat dan ook minder afdracht aan het rijk is verschuldigd.

Minder ontvangen leges begraafrecht

Al enkele jaren op rij worden iets minder begraafrechten ontvangen dan begroot.

Begrotingstechnisch is uitgegaan van de ervaringscijfers van een tijdje geleden. Het lijkt er op dat relatief steeds minder mensen kiezen voor een graf of asbijzetting of –verstrooiing op de gemeentelijke begraafplaats.

Meer kosten parkeren

De evaluatie van het parkeren, het invoeren van mobiel betalen voor parkeren, extra kosten aan de parkeerautomaten en voor parkeren centrum hebben geleid tot dit nadeel.

Niet gerealiseerde stelpost in te verdienen kapitaallasten

De begrote jaarlijkse investeringen zijn teruggelopen. Er is minder ruimte voor nieuw beleid.

Voor het eerst is deze stelpost bij de jaarrekening niet volledig inverdiend. Door de nieuwe methodiek die we vanaf de begroting 2020 toepassen, te weten nieuwe investeringen begroten in de laatste jaarschijf, sterft deze stelpost uit. Na 2021 is die niet meer opgenomen in de meerjarenbegroting.

Meer lasten opstellen bestemmingsplannen

Voor deze taak is meer ingehuurd moeten worden dan begroot, o.a. vanwege ziekte en personeelsverloop.

Minder opbrengsten parkeren

Naast de hierboven genoemde meerkosten van parkeren viel ook de opbrengst tegen.

Verwezen wordt naar de paragraaf Lokale heffingen. Kort gezegd is het verschil te wijten aan het feit dat vanwege de proef blauwe zone Rechterstraat/Zwaanse Brug pas vanaf 1 juli 2019 weer betaald parkeren van kracht is geworden. Het is nog maar de vraag of, gecorrigeerd voor dit opbrengstverlies van een half jaar, de begrote opbrengstramingen vanaf 2020 gehaald gaan worden. De toegezegde evaluatie is binnenkort beschikbaar.

Minder ontvangen leges omgevingsvergunningen

Ook hiervoor wordt voor uitgebreidere informatie verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

De impuls voor meer woningbouw moet met het plan Selissenwal nog goed loskomen. De doelstelling van 1475 meer woningen in de periode 2015 tot 1 januari 2025 moet vooral in de tweede helft van deze 10 jaren gaan plaatsvinden.

Resultaat grondexploitatie

De inkomsten van de grondexploitatie algemeen zijn achtergebleven bij de begroting door niet gerealiseerde verkopen. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Vorming nieuwe voorziening APPA bestuurders

Al geruime tijd zijn de verplichtingen die de gemeente Boxtel heeft met betrekking tot ouderdoms- en nabestaandenpensioen (ex)-wethouders verzekerd bij Loyalis (APPA). Uit het ontvangen jaaroverzicht 2019 van Loyalis blijkt dat er een hiaat is van € 315.273 tussen het opgebouwde beleggingstegoed en het benodigde beleggingstegoed. Daarom is besloten dit risico af te dekken via de vorming van een voorziening Pensioenverplichtingen wethouders.

Aanvulling reserve sociaal domein

De resultaten op de producten inkomensvoorziening, jeugdzorg, participatie en Wmo worden verrekend met de reserve sociaal domein. Uiteindelijk bleek er per einde van 2019 niet meer genoeg in deze reserve te zitten en was een aanvulling van € 318.000 noodzakelijk om de reserve sociaal domein weer op € 0 te krijgen. Een reserve mag immers niet negatief zijn.

Resultaat na bestemming per beleidsproduct

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de resultaten per beleidsproduct (saldo: baten min lasten).

Beleidsproduct (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019 voor wijziging	Begroot 2019 na wijziging	Werkelijk 2019
Klimaatadaptatie en energietransitie	-573	-525	-1.942	-1.935
Platteland vernieuwing	-194	-234	-275	-274
Afval	629	642	642	642
Riolering	145	148	148	148
Milieu	-794	-898	-1.020	-879
Maatschappelijk werk	-1.276	-1.448	-1.461	-1.441
Minderheden	-384	-188	-330	-301
Jeugdzorg	-9.158	-9.270	-11.492	-11.404
WMO	-7.596	-8.041	-8.042	-7.997
Inkomensvoorziening	-3.815	-3.698	-3.828	-3.720
Participatie	-9.717	-9.559	-10.069	-10.008
Volksgezondheid	-1.101	-1.089	-1.151	-1.039
Onderwijs	-3.448	-3.961	-3.284	-3.392
Volkshuisvesting	-76	-202	-175	-173
Ruimtelijke ontwikkeling	-1.591	-1.373	-1.368	-1.388
Grondexploitatie	-349	-145	-196	-376
Beheer onroerend goed	30	3	-510	-294
Groenbeheer	-1.886	-2.298	-2.503	-2.450
Beheer openbare ruimte	-3.402	-4.461	-4.649	-4.421
Verkeersmaatregelen	-1.114	-1.257	-1.503	-1.123
Parkeren	-69	128	121	-103
Begraafplaatsen	-26	-10	-14	-31
Economische aangelegenheden	-482	-991	-1.431	-893
Recreatieve voorzieningen	-560	-542	-556	-578
Maatschappelijke voorzieningen	-702	-713	-715	-717
Kunst	-705	-620	-710	-621
Sport	-2.057	-2.166	-2.401	-2.128
Monumentenzorg en oudheidkunde	-142	-193	-215	-160
Bestuur	-5.358	-4.151	-4.375	-4.949
Basisregistraties	-981	-1.093	-1.253	-1.194
Openbare orde en veiligheid	-2.069	-2.320	-2.438	-2.334
Algemene dekkingsmiddelen	9.203	9.117	9.254	9.308
Algemeen budgettair	50.228	51.410	57.742	57.599
Resultaat na bestemming	608	0	0	1.373

Bij elk product is onder het kopje 'dit kostte het' een financiële toelichting opgenomen waarbij wordt ingegaan op de verschillen tussen de begrote en gerealiseerde bedragen.

Kerngegevens, trends en ontwikkelingen

Onderstaand overzicht geeft op hoofdlijnen inzicht in een aantal kerngegevens, belastingen en rechten en het verloop van de vermogenspositie per einde van het boekjaar van onze gemeente.

Kerngegevens, trends en ontwikkelingen				
Jaarrekening	2016	2017	2018	2019
Aantal inwoners per 31-12	30.655	30.672	30.747	30.801
Woonruimten (statline BAG/CBS) per 31-12	13.296	13.308	13.353	13.401
Aantal inwoners/woonruimte	2,31	2,30	2,24	2,30
Bijstandsontvangers per 31-12	427	429	423	429
<i>Afvalstoffenheffing (in €)</i>				
eenpersoonshuishouden				
- vast tarief diftar	152,00	152,00	133,00	138,00
- eenmalige korting	-10,00	-14,00	-20,00	-23,00
meerpersoonshuishouden				
- vast tarief diftar	191,00	191,00	165,00	170,00
- eenmalige korting	-13,00	-23,00	-25,00	-28,00
tarief lediging 240 liter rest	6,29	6,29	5,17	6,15
tarief lediging 180 liter rest	4,72	4,72	4,36	5,19
tarief lediging 140 liter rest	3,67	3,67	3,82	4,55
opbrengsten afvalverwijdering (x € 1.000)	2.895,70	2.698,25	2.313,13	2.453,19
dekkingspercentage	98,67%	94,05%	80,19%	76,51%
Stand van de voorziening (x € 1.000)	1.922,91	1.747,19	1.162,24	381,56
<i>Rioolrecht (in €)</i>				
watervverbruik t/m 200 m3	162,00	162,00	168,00	171,00
watervverbruik per m3 > 200 m3	1,52	1,52	1,57	1,60
opbrengsten rioolrecht (x € 1.000)	2.640,09	2.628,27	2.772,43	2.863,58
dekkingspercentage	88,92%	89,86%	102,68%	96,57%
Stand van de voorziening (x € 1.000)	531,61	227,78	309,57	205,49
<i>Onroerende-zaakbelastingen</i>				
als percentage van de WOZ-waarde				
tarief gebruiker niet-woningen	0,1946%	0,2141%	0,2201%	0,2256%
tarief eigenaar woningen	0,1283%	0,1309%	0,1296%	0,1231%
tarief eigenaar niet-woningen	0,2433%	0,2677%	0,2752%	0,2756%
Opbrengst OZB (x € 1.000)	6.496,63	6.953,45	6.973,89	7.160,24
<i>Vermogenspositie per 31-12</i>				
Eigen vermogen (x € 1.000)	24.906,74	25.255,19	22.688,58	15.681,69
Voorzieningen (x € 1.000)	15.674,96	12.632,77	12.454,61	15.994,12
Vaste schulden (x € 1.000)	39.946,51	36.533,54	33.105,32	39.046,95

Programma's

Duurzaamheid

Zo werkte dit programma mee aan Boxtel

In de gemeente Boxtel kunnen bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties het beste uit zichzelf en hun omgeving halen. De gemeente Boxtel stimuleert dit door hun opbouwende initiatieven op eigenzinnige en creatieve wijze te ondersteunen en mee te werken aan de ontplooiing ervan. Hierdoor ontstaat een optimaal perspectief waarin mensen duurzaam vorm kunnen geven aan samen wonen en leven.

Duurzaamheid is een belangrijk thema. De komende jaren werken we samen met inwoners mee aan plannen die dit ondersteunen. Ook de duurzaamheidsvisie en het uitvoeringsprogramma maakten we samen met de Buxtelse samenleving. Meewerken aan een duurzaam Buxtel doen we samen.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend buxtel.

Dit was het doel

De gemeente Buxtel heeft altijd al grote ambities op het gebied van duurzaamheid gehad. Dat is niet veranderd. Wereldwijd is klimaatverandering en energietransitie dé grote uitdaging van onze tijd.

Meer aandacht voor duurzaamheid

Duurzaamheid moet nog meer als een rode draad door het handelen van de gemeente lopen. Ook vinden we het belangrijk dat onze inwoners, bedrijven en instellingen weten hoe belangrijk duurzaamheid is. Duurzaamheid is van iedereen en alleen samen houden we onze aarde en dus ook Buxtel leefbaar.

Het goede voorbeeld geven

Buxtel staat net als iedereen voor de taak om snel afscheid te nemen van fossiele energiebronnen. Wij moeten ook voluit kiezen voor een circulaire wereld, waar geen plek meer is voor verspilling van grondstoffen, voedsel en energie. Waar problematiek van fijnstof serieus genomen wordt. Een wereld waarin biodiversiteit weer versterkt wordt en klimaatadaptief handelen de norm is. De gemeente moet hierbij een voorbeeldfunctie op zich nemen. Maar we moeten ook onze inwoners en bedrijven stimuleren om hierin verantwoordelijkheid te nemen. Verleiden werkt beter dan dwingen. Deze transformatie leent zich bij uitstek voor onze strategie om waar mogelijk via cofinanciering, werk met werk te maken en met creatieve combinaties onze ambities waar te maken.

Leefbare wereld achterlaten

We willen een leefbare wereld voor onze kinderen achterlaten. Om dat te bereiken zullen we alle mogelijkheden om te besparen op energie maximaal moeten benutten. Daarnaast moeten we vol inzetten op hernieuwbare energie: zon, wind, biomassa en waterstof. We kunnen niet kiezen voor één optie. We hebben alle opties nodig.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Duurzaamheid:

- Klimaatadaptatie en energietransitie
- Plattelandsvernieuwing
- Afval
- Milieu

- Riolering

Deze grote projecten dragen bij aan het programma Duurzaamheid:

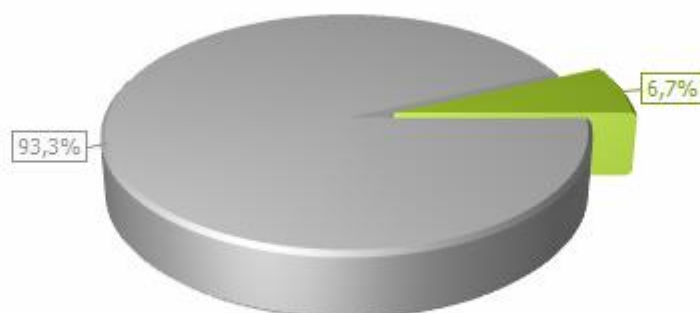
- Regionale Energiestrategie (RES)
- Greentech

Dit kostte het

Duurzaamheid	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Baten					
Klimaatadaptatie en energietransitie	72	24	24	-922	-946
Platteland vernieuwing	295	26	26	2.614	2.588
Afval	2.952	2.981	3.464	3.323	-141
Riolering	3.132	3.076	3.123	3.031	-92
Milieu	14	1	1	139	139
Totaal Baten	6.465	6.107	6.637	8.185	1.548
Duurzaamheid	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Lasten					
Klimaatadaptatie en energietransitie	-674	-549	-2.013	-1.195	819
Platteland vernieuwing	-554	-294	-336	-3.485	-3.149
Afval	-2.323	-2.339	-2.822	-2.681	141
Riolering	-2.987	-2.929	-2.975	-2.883	92
Milieu	-808	-899	-1.021	-1.019	2
Totaal Lasten	-7.345	-7.010	-9.168	-11.263	-2.095
Resultaat voor bestemming	-880	-902	-2.531	-3.078	-547
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	94	35	82	780	698
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	94	35	82	780	698
Resultaat na bestemming	-786	-867	-2.448	-2.298	150

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele jaarrekening

Werkelijke baten van dit programma

Werkelijke lasten van dit programma

Klimaatadaptatie en energietransitie

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Duurzaamheid is een integrale manier van werken en denken die in alle beleidsvelden tot uiting komt. Duurzaamheid loopt daarmee dwars door de andere begrotingsprogramma's heen.

Medio 2019 is het Klimaatakkoord vastgesteld en daaruit vloeit de opgave dat we in 2030 een CO2 reductie van 49% moeten realiseren. Deze reductie gaan we realiseren door aan de ene kant in te zetten op het besparen van energie en aan de andere kant door de opwek van hernieuwbare energie. Deze nieuwe opgaven vragen meer aandacht en capaciteit.

De agrarische sector in de gemeente Boxtel staat voor een groot aantal verduurzamingsopgaven op het gebied van voedselproductie, gezondheid, dierenwelzijn, bodem, biodiversiteit, water en luchtkwaliteit. De samenhang met andere opgaven is groot. Er is gestart met een integrale aanpak die zorgt voor duurzame bedrijfsontwikkeling, innovatie en verbetering van het woon-, werk- en leefklimaat.

Het algemene uitgangspunt van duurzaamheid is dat in de samenleving people-planet-prosperity met elkaar in evenwicht moeten zijn. Boxtel heeft duurzaam handelen hoog in het vaandel. Een van de speerpunten in de strategische visie en het beleidsprogramma 2018-2022, 'Meewerken in tijden van verandering', is dan ook om voorop te blijven lopen met duurzaamheid.

Dit speerpunt is in de duurzaamheidsvisie 2030 en -uitvoeringsprogramma 2017-2022 verder ingevuld. Duurzaamheid heeft een krachtige impuls gekregen, als verbinder van ecologie, sociaal en economie. Er wordt doorlopend gewerkt aan nieuwe vormen en innovatieve concepten op bijvoorbeeld het gebied van energie.

Beleidsprogramma

De gemeente Boxtel heeft van oudsher grote ambities op het gebied van duurzaamheid. Dat is niet veranderd. Zeker niet nu wereldwijd klimaatverandering en energietransitie dé grote uitdagingen van onze tijd zijn.

Duurzaamheid loopt als een rode draad door onze gemeente. Duurzaamheid is van iedereen en alleen samen houden we onze aarde en dus ook Boxtel leefbaar.

De taak om snel afscheid te nemen van fossiele energiebronnen heeft in 2019 verder vorm gekregen. Wij kiezen voor een circulaire aanpak, waar geen plek meer is voor verspilling van grondstoffen, voedsel en energie. Waar problematiek van fijnstof serieus genomen wordt, maar waar ook aandacht is voor andere verontreinigingen zoals PFAS. Een wereld waarin de biodiversiteit versterkt is en klimaatadaptief handelen de norm is. De gemeente moet hierbij een voorbeeldfunctie op zich nemen. Maar we stimuleren ook onze inwoners en bedrijven om hierin hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Verleiden werkt beter dan dwingen. Deze transformatie leent zich bij uitstek voor onze strategie om waar mogelijk via cofinanciering, werk met werk te maken en met creatieve combinaties onze ambities te verwezenlijken.

We willen een leefbare wereld voor onze kinderen achterlaten. Om dat te bereiken zullen we alle mogelijkheden om te besparen op energie maximaal moeten benutten. Daarnaast hebben we de mogelijkheden voor de opwek van hernieuwbare energie verkend: zon, wind, biomassa en waterstof. Door in te zetten op een mix van hernieuwbare energie willen we onze doelstelling behalen. We hebben alle opties nodig.

Speerpunten:

- Duurzaam gedrag wordt beloond zoals bijvoorbeeld door middel van de actie Steenbreek. Ook is in 2019 een groot aantal duurzaamheidsleningen verstrekt en vanuit de uitvoeringsagenda duurzaamheid zijn bijdragen verstrekt aan duurzame initiatieven.
- Boxtel EnergieNeutraal in 2030: In het najaar van 2018 zijn samen met Generation Energy en het Klimaatpanel twee werkateliers georganiseerd om samen te zoeken naar een scenario waarmee de gemeente Boxtel in 2030 energieneutraal kan zijn. De resultaten van dit scenario onderzoek zijn in het voorjaar van 2019 gepresenteerd aan de gemeenteraad. Om een start te kunnen maken met de grootschalige opwek van energie is een Visie zonneparken voorbereid conform de provinciale Interim omgevingsverordening. Deze wordt begin 2020 aan de gemeenteraad gepresenteerd.
- Daarnaast trekt de gemeente Boxtel de kar van de Regionale Energie Strategie voor de regio Noordooost Brabant. In alle regio's moet in 2030 49% CO₂ gereduceerd worden door enerzijds besparing en anderzijds hernieuwbare opwek in de regio. Daarvoor is een startnotitie opgesteld en door de gemeenteraad vastgesteld. Vervolgens is regionaal intensief samengewerkt aan een concept bod en zijn een aantal stakeholders bijeenkomsten georganiseerd.
- Het gebruik van elektrisch deelvervoer heeft vorm gekregen door een voorstel voor een proef in 2020 met twee deelauto's voor het gemeentebestuur en de bevolking.
- De voorbereidingen zijn getroffen voor een TransitieVisie Warmte, die in 2021 vastgesteld moet zijn. Daarmee wordt aangegeven welke wijken of kernen vóór 2030 van het aardgas of gaan en welk alternatief voor aardgas we voor deze wijken voorzien.
- Om energiebesparing in huurwoningen te bevorderen, zijn prestatieafspraken gemaakt met de woningcorporatie. Deze fungeren als 'startmotor' van de energietransitie. Om energiebesparing in koopwoningen te bevorderen is samengewerkt met het regionale duurzaamheidsloket Brabant Woont Slim. Er is een landelijke subsidie Regeling Reductie Energiegebruik aangevraagd en verkregen. Samen met Winst uit je Woning en Brabant Woont Slim gaan we in 2020 hiermee woningeigenaren stimuleren om een energiebesparingsadvies aan te vragen en op basis hiervan maatregelen te nemen zoals isolatie van de spouw, kruipruimte of dak, het aanbrengen van isolatieglas, zonnepanelen

en andere energiebesparende maatregelen. Daarnaast worden ook kleine maatregelen bevorderd waaronder het optimaal instellen van je cv-installatie (waterzijdig inregelen van de verwarming), waardoor het gasverbruik kan dalen met 10 tot 20%.

- De hoeveelheid restafval in 2019 is verder verminderd om te voldoen aan de ambitie om in 2022 te komen tot maximaal 50 kg restafval per inwoner.
- Via de actie Steenbreek zijn in 2019 activiteiten uitgevoerd om burgers bewust te maken van de noodzaak tot ontstening en de afkoppeling van de regenwaterafvoer en is samen met het Waterschap gewerkt aan een bijdrage voor de burgers die hun regenwaterafvoer willen afkoppelen.
- De ontwikkeling van het Greentech Park Brabant is in 2019 een volgende fase in gegaan en het woord is aan het bedrijfsleven voor het doen van de daadwerkelijke investeringen. De ontwikkeling van de pilot biomassaplein loopt hierop vooruit. Deze heeft in 2019 vertraging opgelopen door bezwaren en de stikstofcrises maar moet in 2020 van de grond komen. Dit geldt ook voor de incubator, een gebouw voor innovatieve ondernemers in de biobased grondstoffen. Deze vormen samen de basis voor de ontwikkeling van Vorst B. Dit doen we samen met ondernemers, de provincie en de Brabantse OntwikkelingsMaatschappij.
- De duurzaamheidsagenda is in 2019 onderlegger gebleven voor de duurzaamheidsambities en is aangevuld met nieuwe taken op basis van het Klimaatakkoord, zoals de Warmtetransitie en de RES.
- Er is in 2019 in diverse projecten samengewerkt met het nationaal Landschap Het Groene Woud. Het project Landschappen van Allure is in 2019 vrijwel afgerond. Verder is er samengewerkt om het Van Gogh Nationaal Park vorm te geven en werken we in een aantal projecten samen, waaronder ECCO, Ark Natuurontwikkeling, Mozaïek Dommelvallei, Rural Alliances, Stichting Dommelbimd en Watemolenlandschappen.
- In 2019 is een Klimaatstresstest voor de gemeente Boxtel opgeleverd. Hieruit blijkt dat door klimaatverandering wateroverlast, overstroming en droogte de grootste risico's voor de gemeente Boxtel vormen. In het rapport is extra aandacht besteed aan het thema wateroverlast in relatie tot het functioneren van de riolering. Het Basis Rioleringsplan is geheel herzien en de resultaten zijn zoveel mogelijk meegenomen in het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan. Deze stresstest vormt de basis voor de in 2020 te houden klimaatrisicodialogen met stakeholders, die tot gezamenlijke acties moeten leiden om de gevolgen van deze overlast te beperken.
- Er is gewerkt aan het project Mozaïek Dommelvallei als aanjager voor "Boxtel Binnen de Bruggen" en de EVZ Grote Waterloop.
- Biodiversiteit en vergroening in de stedelijke omgeving zijn bevorderd door de ontwikkeling van onder andere tiny forests en voedselbossen.
- Er is samen met het Groene Woud een start gemaakt met de ontwikkeling van de Landschapstriënnale.
- In technisch beheer en onderhoud van onder andere het gemeentelijk vastgoed en de openbare ruimte zijn duurzaamheidsmaatregelen meegenomen. Daarbij is met name aandacht voor klimaatadaptatie.
- Er is verder gewerkt door burgers, belangengroeperingen en de gemeente aan de projecten uit de uitvoeringsagenda duurzaamheid. De raad is in 2019 op de hoogte gehouden van de voortgang door een raadsinformatiebrief.
- Samen met de Regio Noordoost Brabant zijn de regionale kwetsbaarheden als gevolg van de klimaatverandering in beeld gebracht. Er is bepaald welke kwetsbaarheden nationaal, regionaal en lokaal aangepakt moeten worden en vormen deze de basis voor de klimaatrisicodialogen in 2020.

- In het Interreg programma ECCO van het Groene Woud is samen met de gemeenten Sint-Michielsgestel, Meierijstad, Haaren en Son en Breugel gewerkt aan het van de grond krijgen van energiegemeenschappen, waarbij vanuit ECCO hierbij hulp en kennis wordt aangeboden.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018*	Verwacht 2019	Realisatie 2019
percentage duurzaam opgewekte energie in de gemeente	4,7%	16%	n.n.b.

Toelichting:

* : percentage duurzame energie volgens CBS Klimaatmonitor. Het percentage voor 2019 wordt pas medio 2020 bekend gemaakt.

Dit kostte het

Klimaatadaptatie en energietransitie	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	72	24	24	-922	-946
Lasten	674	549	2.013	1.195	819
Saldo voor bestemming	-602	-525	-1.990	-2.117	-127
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	29	0	47	182	135
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	29	0	47	182	135
Saldo na bestemming (x €1.000)	-573	-525	-1.942	-1.935	8

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Klimaatadaptatie en energietransitie	-1.942	-1.935	8

Na onttrekking aan de bestemmingsreserve Duurzame Ontwikkeling is in 2019 € 27.000 meer uitgegeven dan begroot. Voor het biomassaplein is van de provincie Noord-Brabant meer subsidie ontvangen dan oorspronkelijk begroot. Dit voordeel bedraagt € 35.000.

Plattelandsvernieuwing

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Beleidsprogramma

- Er zijn samen met de andere partners van Het Groene Woud stappen gezet in de doorontwikkeling naar het Van Gogh Nationaal Park. Het jaar 2019 is met name gebruikt voor de voorbereidingen om te komen tot het Van Gogh Nationaal Park. Het doel is om in dit gebied het landschap van de toekomst te ontwikkelen tot in de steden en dorpen. Er is een visie opgesteld en een samenwerkingsconcept, dat in 2020 ter goedkeuring wordt voorgelegd aan alle partners. Een verbindende Brabantse aanpak gericht op High tech, High green en High social. De verwachting is dat de status Nationaal Park wordt toegekend tijdens de Landschapstriënnale in september 2020.
- De voorbereidingen van de Landschapstriënnale zijn in 2019 in samenwerking met onze partners in Het Groene Woud vorm gegeven. Eén van de living labs is 'Productieve natuur' waarvoor de gemeenten Best en Boxtel aan de lat staan. Het gaat binnen dit living lab om het op een duurzame en circulaire manier omgaan met productie vanuit de natuur. Door verbinding met economie ontstaat een economische drager voor en vanuit het landschap. Dit is een gouden kans om de landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied van Boxtel breed onder de aandacht te brengen en te versterken, zoals Greentech en De Kleine Aarde dat ook al doen. In 2019 is opdracht gegeven aan twee externe projectleiders voor de organisatie van ons living lab.
- De Kleine Aarde: Voor het geplande appartementencomplex zijn de voorbereidingen voor het bestemmingsplan gestart.

- In 2019 heeft de gemeente Boxtel twee aanvragen ingediend bij het GOB voor de realisatie van nieuwe natuur in de vorm van het herstel van het historisch kleinschalig agrarisch landschap aan de Vleutstraat en de Goossen Bunder in Liempde.
- Het hooilandjes project van SPiLL aan de Vleutstraat is uitgevoerd, waarbij ongeveer zes hectare historisch kleinschalig agrarisch landschap aan de Vleutstraat te Liempde is gerealiseerd.
- Ook vanuit het Groenblauwstimuleringskader zijn verschillende particuliere projecten gerealiseerd.
- Maatschappelijke ontwikkelingen vroegen en vragen voortdurend om een aanpassing van het ruimtelijk beleid voor het buitengebied. Het opstellen van het nieuwe omgevingsplan voor het buitengebied is uitgesteld tot 2024. In dat proces betrekken we ook inwoners en bedrijven voor de vraag hoe we verrommeling in het buitengebied tegen kunnen gaan. We trekken daarin samen op met Sint-Michielsgestel.
- Landschappen van Allure: In 2019 heeft de gemeente Boxtel het Landschappen van Allure project Stapelen deels van de Paters Assumptionisten overgenomen en heeft de provincie het wijzigingsvoorstel van de gemeente Boxtel goedgekeurd. De uitvoering van dit project liep in 2019 de nodige vertraging op door vergunningsaanvragen. In april 2020 is de uitvoering van het programma gereed.

Dit kostte het

Plattelandsvernieuwing	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	295	26	26	2.614	2.588
Lasten	554	294	336	3.485	-3.149
Saldo voor bestemming	-259	-269	-310	-871	-561
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	65	35	35	598	563
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	65	35	35	598	563
Saldo na bestemming (x €1.000)	-194	-234	-275	-274	2

Financiële toelichting

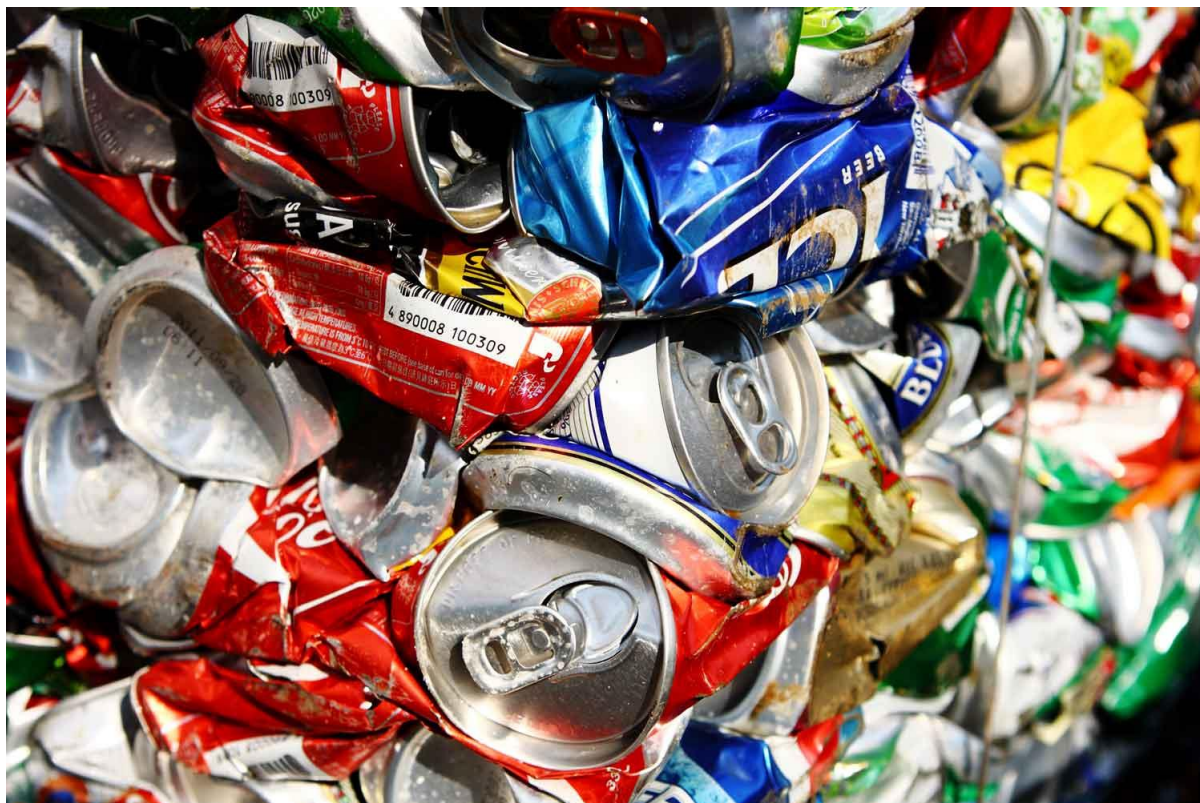
Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Plattelandsvernieuwing	-275	-274	2

Via dit beheerproduct wordt het (penvoerderschap) van Landschappen van Allure verantwoord. Na reservemutaties is het saldo vrijwel nihil, maar als we kijken naar lasten, baten en reservemutaties afzonderlijk, dan zien we grote verschillen. De reden hiervoor is dat we als penvoerder de subsidie-baten van de provincie en de uitgaven aan de projecten niet begroten. Zo zien we in 2019 € 2,6 miljoen uitbetalingen aan projecten, op basis van (deel)verantwoordingen door die projecten. Daar tegenover staat de dekking uit de hiervoor op de balans geparkeerde provinciale subsidie. Het restant van de provinciale subsidie wordt

via de balans (post vooruitontvangen bedragen) doorgeschoven naar 2020. De gemeente Boxtel participeert zelf ook in drie projecten. De cofinanciering van de gemeente aan deze projecten is in 2019 gedekt uit de reserve Plattelandsvernieuwing (€ 364.000). Tot slot is nog een extra onttrekking uit de reserve Plattelandsvernieuwing uitgevoerd van € 199.000 in verband met een eerdere onterechte dotaties aan de reserve. Dit betreft het aandeel van de provinciale subsidie voor het programmabureau dat in de periode 2013 tot en met 2016 niet als vooruitontvangen subsidie geboekt is, maar destijds gedoteerd is in de reserve. Dit corrigeren we in deze jaarrekening. Het betreft een balansmutatie die voor de exploitatie neutraal is.

Het voordeel in de doorberekening MGD is € 8.000 en het nadeel aan overige verschillen € 6.000, welke samen het verschil van € 2.000 op het beheerproduct verklaren.

Afval

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

1. Advisering reinigingstaken en projecten
Los van het beleidsprogramma lopen er verschillende projecten op gebied van renovatie/inrichting van de openbare ruimte waarbij aandacht gevraagd wordt voor afvalinzameling. Het goed inrichten van de openbare ruimte, het (beleidsmatig) schoonhouden van de openbare ruimte en het er voor zorgen dat de juiste voorzieningen op de juiste locaties staan, draagt bij aan een goede inzameling van waardevolle grondstoffen en een schone openbare ruimte.
2. Uitvoering reinigingstaken en directe dienstverlening
Er komen veel uitvoeringstaken kijken bij een adequate afvalinzameling/grondstoffenbeheer en het adequaat reageren op meldingen in de openbare ruimte (inclusief containerbeheer). Hetzelfde geldt voor de vele burgerinitiatieven en de woningbouwopgave.

Beleidsprogramma

Uitvoering Grondstoffenplan

De aandacht is sinds enkele jaren verschoven van de inzameling van afvalstoffen naar de inzameling van grondstoffen. Landelijk is in het Uitvoeringsprogramma Van Afval naar Grondstof - Huishoudelijk Afval (VANG-HHA) bepaald dat er in 2020 nog maar 100 kilogram restafval per inwoner per jaar dient te worden ingezameld. In het

coalitieprogramma van de gemeente Boxtel stond verder maximaal 50 kilogram in 2022 als target benoemd, vanuit het principe afval is grondstof. In 2019 is in de gemeente Boxtel 122 kilogram restafval per inwoner ingezameld. In 2016 was dit nog 143 kilogram per inwoner.

In augustus 2019 is het Grondstoffenplan in de gemeenteraad vastgesteld. In de loop van 2020 wordt uitvoering gegeven aan scenario 4. Dit is de combinatie van het huidige beleid aangevuld met verandering van frequentie inzamelen bij laagbouw en omgekeerd inzamelen (ondergrondse restafvalcontainers) bij stapelbouw (en aangewezen centrumgebieden).

Stapelbouw betreft straten als Hazelaarsgaarden, Eikengaarden, Brouwershof etc. Dit zijn (veelal duplex) woningen waar geen gezamenlijke inpandige ruimte is voor een verzamelcontainer (zoals bij hoogbouwcomplexen zoals bijvoorbeeld Hoogheem het geval is). Bij deze complexen wordt het restafval nu nog ingezameld met een openbare verzamelcontainer ofwel cocon.

Het gebruik van deze cocons heeft als nadeel dat deze openbaar en voor iedereen toegankelijk zijn. Bovendien zijn deze een ontsierend element in de openbare ruimte.

In het nieuwe scenario wordt bij laagbouwwoningen hoogfrequent huis-aan-huis PMD en GFT opgehaald, maar wordt het huishoudelijk restafval nog maar eenmaal per vier weken ingezameld. De inwoners die bij de stapelbouwcomplexen wonen, dienen de "reststoffen" (het kleine beetje restafval dat dan nog overblijft) weg te brengen naar centrale ondergrondse restafvalcontainers op korte loopafstand.

Als uit de evaluatie blijkt dat dit omgekeerd inzamelen bij stapelbouw de gewenste resultaten oplevert, kan dit voor de hele gemeente ingevoerd worden.

Verwacht wordt dat de hoeveelheid restafval per inwoner hiermee gaandeweg zal dalen tot onder de 100 kilogram per inwoner.

Aandacht voor zwerfafvalbestrijding.

Bij een goed afvalbeleid met aandacht voor een doelmatige en duurzame inzameling van huishoudelijke afvalstoffen hoort ook aandacht voor zwerfafvalbestrijding. Ook in 2019 is nader invulling gegeven aan het zwerfafvalplan in de gemeente. Er is meegedaan aan de Landelijke Opschoondag, er is een onderzoek naar Het schoonste winkelcentrum uitgevoerd en er zijn diverse gastlessen op scholen geweest. Ook zijn er diverse aanpassingen in de voorzieningen in de openbare ruimte gedaan om vermindering van zwerfafval te bevorderen.

Verder is uitvoering gegeven aan:

- Een aanbesteding van de verwerking en een deel van het transport van de milieustraat. Vanaf september 2019 wordt dit uitgevoerd door de firma van Happen.
- Een aanbesteding voor de aankoop van PMD zakken (start begin 2020).
- Afvalinzameling van restafval, GFT en PMD in een deel van het buitengebied, uitgevoerd door de firma van Kaathoven.
- Een communicatiecampagne voor de inzameling van Elektrische en Elektronische apparaten.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner in de pilotgebieden	117	n.v.t.	n.v.t.
Hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner in de gehele gemeente	125	120	122

Toelichting:

In 2017 is in de gemeente Boxtel 127 kilogram restafval per inwoner ingezameld. In 2016 was dit nog 143 kilogram per inwoner.

Dit kostte het

Afval	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	2.952	2.981	3.464	3.323	-141
Lasten	2.323	2.339	2.822	2.681	141
Saldo voor bestemming	629	642	642	642	0
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	629	642	642	642	0

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Afval	642	642	0

Afvalverwijdering en -verwerking is heel dynamisch en brengt steeds hogere kosten met zich mee. Diverse combinaties zijn van invloed, zoals de verwerkingskosten (inclusief overslag en stortkosten) van het gft-afval door groter aanbod, de verwerking van het (grof-)afval op de milieustraat door hogere tarieven en groter aanbod en de PMD-inzameling in combinatie met de regionale samenwerking voor de afzet van het plastic afval. Ook zijn in 2019 extra kosten gemaakt voor de begeleiding van de aanbestedingsprocedures. Het totaal van deze meerkosten bedraagt € 147.000.

Uitgangspunt van het product afval is streven naar 100% kostendeckendheid, maar doordat de inkomsten via de afvalstoffenheffing hoger zijn geweest (€ 82.000) heeft dit invloed op de hoogte van de mutatie in de voorziening afval. Totaal wordt per saldo een bedrag van € 29.000 ten opzichte van de begroting extra onttrokken.

De overige verschillen bestaat uit toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij à € 36.000.

Riolering

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

De gemeente Boxtel kent op dit moment een goed functionerend rioleringsstelsel. Daarnaast beschikken we over een in 2015 vastgesteld Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) voor de periode 2015- 2019 waarin zowel het functioneren als de (financiële)planning en vervangingsstrategie zijn opgenomen.

Dit hebben we dit jaar gedaan:

- Het nieuwe VGRP 2020-2024 is opgesteld en vastgesteld.
- Gedurende het jaar is het bestaand rioolsysteem gemonitord.
- Uitvoering van het VGRP vervangingsprogramma 2019 is uitgevoerd
- De geplande vervangingen van de elektromechanische pompinstallaties zijn uitgevoerd evenals het benodigd onderhoud aan pompinstallaties en randvoorzieningen.
- De jaarlijkse reiniging en inspectie van het hoofdriool heeft plaatsgevonden.
- Middels het samenwerkingsverband Doelmatig Waterbeheer de Meierij (DWDM) hebben we gewerkt aan regionale samenwerking op het gebied van waterbeheer, het uitwisselen van kennis en kunde. In de nieuwe gezamenlijke watervisie 2018-2022 is een gemeenschappelijke stip aan de horizon gezet. Als onderdeel van de samenwerking vinden er structurele overleggen en afstemmingen plaats tussen gemeente en waterschap.

Beleidsprogramma

Uitvoering regulier technisch beheer: de aspecten van duurzaamheid worden zo veel als mogelijk ingebed in de concrete uitvoeringstaken en uitgangspunten binnen het technische rioolbeheer en onderhoud.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Totaal aantal kilometer riolering	272	272	272
Aantal meldingen riolering, storingen drukriool, wateroverlast verstopte riolering	niet bekend	150	144
Rioolheffing meerpersoons	168	171	171

Toelichting:

Het aantal geregistreerde meldingen en klachten zijn nog niet uitgesplitst in het nieuwe Fixi, alle meldingen voor riolering zijn daarom samengevoegd, in 2020 zal hierin een onderverdeling worden gemaakt, om zo een beter inzicht te krijgen welke klachten en meldingen waar betrekking op hebben.

Dit kostte het

Riolering	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	3.132	3.076	3.123	3.031	-92
Lasten	2.987	2.929	2.975	2.883	92
Saldo voor bestemming	145	148	148	148	0
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	145	148	148	148	0

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Riolering	148	148	0

Het resultaat op de riolering is nihil omdat egalisatie plaats vindt door mutatie in de voorziening riolering (100% kostendekkendheid).

De lasten en baten (behalve de storting in de voorziening) zijn per saldo lager dan geraamd, onder andere door lagere kapitaallasten (uitvoering van de investeringskredieten riolering gaat over in 2020), lagere doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, lagere overige onderhoudsposten, maar ook lagere opbrengsten rioolrecht dan begroot

Hierdoor zijn de mutaties in de verschillende voorzieningen riolering nagenoeg neutraal: egalisatie rioolheffing per saldo € 25.000 (onttrekking), de voorziening vervanging riolering en voorziening groot onderhoud rioolbeheer € 23.000 (storting).

Milieu

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Bij de vaste werkzaamheden zijn, naast de uitvoering van het beleidsprogramma, met name de extra inspanningen op het gebied van stikstof en PFAS relevant. Hierover is de raad in 2019 uitgebreid geïnformeerd. Daarnaast heeft de problematiek rond het spoor op de gebieden van externe veiligheid, geluid en trillingen om extra aandacht gevraagd. Het betreft dan zowel het Programma Hoogfrequent Spoor en de Boog van Meteren als de discussie rond de aanpassingen van het Basisnet. Bij dit laatste is het rijk aan het onderzoeken of de toegestane aantallen gevaarlijk transport over het spoor kunnen worden aangepast. Hierbij trekken we gezamenlijk op met onder meer Den Bosch en Eindhoven. De problematiek rond trillingen is erg lastig omdat hierover nog te weinig kennis beschikbaar is. Het meten, beoordelen en vervolgens het voorspellen van de effecten van maatregelen is niet alleen zeer kostbaar maar ook onvoorspelbaar. Op dit moment loopt een proef op het gebied van gedifferentieerd rijden van goederentreinen.

Daarnaast ontbreekt wetgeving op het gebied van trillingen en wordt op dit moment alles getoetst op basis van een richtlijn.

Beleidsprogramma

1. We geven invulling aan de agenda voor de ondergrond die in 2018/2019 is opgesteld. Om de kansen en dilemma's met de ondergrond in beeld te krijgen hebben wij in samenwerking met de VNG alle gemeenten in regio benaderd om deel te nemen aan workshops waarbij een groot aantal vakdisciplines zijn vertegenwoordigd. Daarbij zijn 12 gemeenten, twee waterschappen, de provincie, Enexis, de Veiligheidsregio en de GGD aangesloten. Hier is voor gekozen vanwege de regionale ontwikkelingen die er zijn door de regionale energiestrategie. Door het opschalen naar de regio en de ontwikkelingen met stikstof en PFAS heeft het project vertraging opgelopen. Het project loopt daarom nog door in 2020.
2. We ondersteunen de verduurzaming van de agrarische sector. Verzoeken die zijn gericht op een verduurzaming van de bedrijfsprocessen in de agrarische sector hebben we benaderd met een positieve insteek. Er zijn met verschillende agrarische ondernemers gesprekken gevoerd over de toekomst. Samen met de ZLTO is gekeken naar hoe we de ondernemers het beste kunnen ondersteunen.
3. We faciliteren stoppende bedrijven in het buitengebied in hun keuze voor de toekomst. Er zijn met verschillende agrarische ondernemers gesprekken gevoerd over de toekomst. Samen met de ZLTO is gekeken naar hoe we de ondernemers het beste kunnen ondersteunen bij de keuzes die gemaakt moeten worden. Eind 2019 hebben we alle agrarische ondernemers binnen de gemeente uitgenodigd voor een bijeenkomst waarna zij zich kunnen aanmelden voor een persoonlijk gesprek. Vanwege de ontstane onduidelijkheid en commotie door landelijke (stikstof) en provinciale eisen (Verordening natuurbescherming) heeft de ZLTO geadviseerd om de bijeenkomst op een later moment te organiseren.
4. We toetsen ruimtelijke ontwikkelingen op externe veiligheid, geluid, bodem, luchtkwaliteit en bedrijven en milieuzonering. In 2019 zijn ongeveer 20 nieuwe ruimtelijke initiatieven getoetst op de milieuaspecten. Daarnaast lopen een aantal grotere ruimtelijke initiatieven die vanuit de milieuaspecten veel aandacht verdienen. Voorbeelden hiervan zijn PHS, Vorst B, Hamsestraat en de ontwikkelingen langs de Bosscheweg (Selissen en Lindenlust).
5. Woningen die in aanmerking komen voor geluidsmaatregelen vanwege gemeentelijke wegen, krijgen hiervoor een concreet voorstel. Het vooronderzoek naar woningen die in aanmerking komen voor geluidmaatregelen is afgerond. De publicatie van deze adressen en het informeren van de betreffende bewoners/eigenaren is in voorbereiding. Na publicatie, de zienswijzeprocedure en vervolgens het akkoord van het ministerie, kan het onderzoek naar de benodigde maatregelen gaan plaatsvinden. Vooralsnog komen 52 woningen in aanmerking voor nader onderzoek.
6. We bepalen op basis van de evaluatie van het luchtkwaliteitsplan, of er een geactualiseerd plan van aanpak voor fijnstof noodzakelijk is. Er is toegezegd om het luchtkwaliteitsplan 2011 te evalueren. Hiervoor is de ODBN benaderd. Door personele problemen heeft het maanden geduurd voordat we hiervoor een offerte hebben ontvangen. Nadat we de opdracht hebben verstrekt, kregen we het bericht dat de ODBN onvoldoende bezetting had om de evaluatie voor ons uit te voeren. Zij verwezen ons vervolgens door naar de omgevingsdienst Midden & West-Brabant. Van de OMWB hebben we inmiddels ook het bericht ontvangen dat zij de evaluatie niet voor ons kunnen uitvoeren doordat ze daarvoor te weinig capaciteit hebben. Ze verwijzen ons door naar de ODZOB. We gaan nu zelf op een praktische manier invulling geven aan de evaluatie zonder een uitgebreide wetenschappelijke studie.
7. De ODBN zet in 2019 nog meer in op risicogericht toezicht bij bedrijven en projecten zoals Intensivering Toezicht Veehouderijen. Dit laatste project is een project van in totaal

drie jaar en loopt tot en met 2020. Het is bedoeld om algeheel inzicht te krijgen in veehouderijen in Brabant. Onze gemeente neemt deel aan dit project en zal zelf ook een deel van de controles uitvoeren. Dit betreft dan controles bij de inrichtingen bij niet-basistaken bedrijven. Bij de controles die we zelf uitvoeren wordt de systematiek van de ODBN gebruikt. Onder andere de toekomst van het bedrijf komt aan bod, maar ook zaken als de verwijdering van asbestdaken voor 2024.

Het project Intensivering Toezicht en Veehouderijen verloopt conform planning. Dit betekent dat het project in 2020 kan worden afgerond. In 2019 zijn binnen dit project 36 bedrijven bezocht. Ondanks dat het wettelijk verbod op asbestdaken niet is doorgegaan, wordt tijdens de controles het gesprek hierover wel gevoerd. De problematiek voor de eigenaren rond zowel bodemverontreiniging (vanwege verwerking asbestdaken) als het steeds moeilijker worden van het verzekeren van gebouwen met asbestdaken, is immers nog steeds aanwezig.

Het aantal door de gemeente uit te voeren milieucontroles is niet gehaald. Wel zijn de controles voor het ITV project uitgevoerd. Het controleprogramma is niet gehaald omdat er dit jaar veel tijd is gestoken in het uitvoeren van controles op verzoek van brandveiligheid en Burgerzaken. Ook zijn er veel controles strijdig gebruik uitgevoerd en controles op grond van handhavingsverzoeken.

Dit kostte het

Milieu	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	14	1	1	139	139
Lasten	808	899	1.021	1.019	2
Saldo voor bestemming	-794	-898	-1.020	-879	141
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-794	-898	-1.020	-879	141

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Milieu	-1.020	-879	141

Het voordelig resultaat bij dit product heeft op hoofdlijnen een incidenteel karakter. Een provinciaal subsidie ITV (Intensivering Toezicht Veehouderijen) van € 6.000, ontvangen leges 2019 Grenswaarde Geluid € 30.000 en een ontvangen dwangsom vanuit milieuhandhaving € 75.000.

Het resterende bedrag is te splitsen in de voordelige doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij (€ 20.000) en een restantvoordeel van € 10.000.

Projecten programma Duurzaamheid

Onder het programma Duurzaamheid vallen de volgende projecten:

- Greentech
- Regionale Energie Strategie (RES)

Greentech

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit was het doel

Een duurzaam innovatief bedrijventerrein gericht op hogere verwaarding van groene reststromen.

Dit hebben we dit jaar gedaan

We hebben meegelopen in de pilot met Ministerie en Provincie inzake het bestemmingsplan. Deze pilot liep nog in 2019. De bevindingen zullen worden meegenomen in het nog op te stellen bestemmingsplan.

Samen met de Provincie hebben we eind 2019 een start gemaakt met gebiedsgerichte ontwikkeling in relatie tot de Omgevingswet. De eerste fase bestaat uit het realiseren van een gebiedsarrangement. Deze fase is nog niet afgerond.

De vergunning voor het Biomassaplein heeft 6 maanden bij de ODBN gelegen. Dit had te maken met de PAS. Er zijn nieuwe berekeningen gemaakt door Antea en we hebben dit voorgelegd aan de ODBN wat er toe geleid heeft dat eind 2019 er een positief advies van de ODBN lag.

Eind 2019 is de subsidie van het Biomassaplein (Landschappen van Allure) definitief afgerekend door de Provincie. Er is door de vier deelnemende gemeenten de toezegging

gedaan dat we ons zullen inspannen om het Biomassaplein zo spoedig mogelijk aan te leggen en te openen.

Voor de Incubator is een voorlopig ontwerp gemaakt. We hebben gesprekken met bedrijven gevoerd voor eventuele vestiging in de Incubator.

Kosten GreenTech worden gedekt uit de reserve Duurzaamheid.

Regionale Energie Strategie (RES)

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit was het doel

De Regionale EnergieStrategie is een belangrijk onderdeel van het Klimaatakkoord.

De gemeente Boxtel is bestuurlijk trekker van de Regionale EnergieStrategie NoordOost Brabant (RES NOB) en daarmee voorzitter van de stuurgroep.

Naast de andere 29 regio's in Nederland dient NOB ook een voorlopig bod en een definitief bod aan te leveren, die samen opgeteld voldoen aan de landelijke opgave van 49% minder CO2 uitstoot in 2030. Het voorlopig bod dient 1 juni 2020 te worden ingediend en op 1 maart 2021 het definitief bod.

De RES NOB ondersteunt de gemeenten bij hun eigen opgave om tot de gewenste CO2 reductie te komen.

Dit hebben we dit jaar gedaan

In 2019 is gewerkt aan het conceptbod. De uitgevoerde werkzaamheden liggen op schema.

Maatschappelijke ontwikkeling

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

Samen met inwoners kijken we hoe we mensen meer in hun kracht kunnen zetten. Is dit niet mogelijk? Dan proberen we ondersteuning te bieden via maatwerkoplossingen.

Op deze manier zorgen we met elkaar voor een prettig leefklimaat waar mensen zichzelf en hun talenten kunnen ontwikkelen.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit was het doel

Iedereen doet mee

Topprioriteit voor ons is het sociale gezicht van Boxtel behouden, terwijl we doorgaan met de verandering van het sociaal domein. Uitgangspunt is en blijft dat niemand tussen wal en schip belandt. Daarbij hechten we veel waarde aan ideeën, inbreng van onze inwoners en inspiratie door hun initiatieven. Boxtel is er de afgelopen jaren in geslaagd haar hoofddoel te bereiken. Toch blijft de uitdaging om dit vol te houden groot.

Versterken van de sociale structuur

Binnen deze transformatie gaat het om verschuiving naar preventie en het voortdurend versterken van de sociale structuur rondom mensen en in de samenleving. Belangrijke elementen daarin zijn levensfasebewust beleid, inzet van mantelzorgers/vrijwilligers en een goede integratie van bevolkingsgroepen. Tot nu toe is een groot deel van de verandering op sociaal gebied regionaal ingevuld. Hier willen we meer regie op. Speerpunt daarbij is regionale inkoop voor een deel vervangen door lokale. Doel is inwoners in hun eigen kracht te zetten en zelf regie te laten voeren op het eigen leven. Zo kunnen ze meedoen in de samenleving, met of zonder ondersteuning.

Plan voor het onderwijs

In deze bestuursperiode stellen we een Integraal Huisvestingsplan op voor het onderwijs. We houden rekening met de toekomstige krimp van het aantal leerlingen. Boxtel ondersteunt het onderwijs. Bijvoorbeeld door Stichting Brede Scholen Boxtel (BSB) in staat te stellen haar programma uit te voeren. Komende periode stuurt de BSB aan op een sterkere verbinding met het voortgezet onderwijs.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Maatschappelijke Ontwikkeling:

- Maatschappelijk Werk
- Minderheden
- Jeugdzorg
- Wmo
- Inkomensvoorziening
- Participatie
- Volksgezondheid
- Onderwijs

Dit grote project draagt bij aan het programma Maatschappelijke Ontwikkeling:

- Transformatie sociaal domein 2.0 (over alle producten en diensten heen)

Dit kostte het

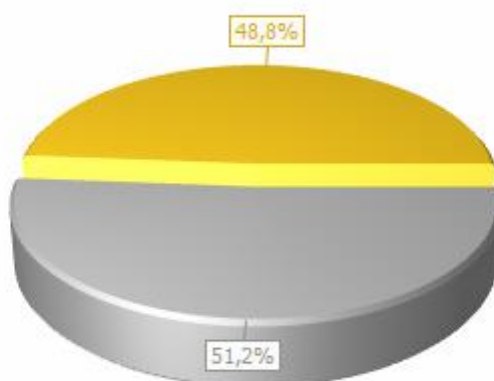
Maatschappelijke ontwikkeling	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Baten					
Maatschappelijk werk	4	9	4	4	0
Minderheden	-12	0	0	0	0
Jeugdzorg	20	22	22	22	-1
WMO	415	436	249	255	7
Inkomensvoorziening	6.549	6.059	6.430	6.578	148
Participatie	21	0	0	6	6
Volksgezondheid	11	0	0	10	10
Onderwijs	920	639	1.395	876	-519
Totaal Baten	7.928	7.166	8.100	7.751	-349
Maatschappelijke ontwikkeling	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Lasten					
Maatschappelijk werk	-1.579	-1.607	-1.614	-1.595	19
Minderheden	-372	-188	-330	-301	29
Jeugdzorg	-11.147	-9.688	-11.910	-11.769	141
WMO	-7.954	-7.932	-8.258	-8.697	-440
Inkomensvoorziening	-10.566	-9.757	-10.776	-10.626	150
Participatie	-9.952	-9.559	-10.069	-10.097	-28
Volksgezondheid	-1.112	-1.089	-1.151	-1.049	103
Onderwijs	-4.753	-4.940	-4.974	-4.563	411
Totaal Lasten	-47.436	-44.761	-49.082	-48.697	385
Resultaat voor bestemming	-39.508	-37.594	-40.982	-40.946	36
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	3.099	914	1.387	1.672	285
Storting in reserves	86	575	63	30	33
Saldo resultaatbestemming	3.013	340	1.324	1.643	318
Resultaat na bestemming	-36.495	-37.255	-39.658	-39.304	354

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele jaarrekening

Werkelijke baten van dit programma

Werkelijke lasten van dit programma

Maatschappelijk werk

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer en Eric van den Broek

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

We hebben samen met inwoners en organisaties gewerkt aan het versterken van de directe leefomgeving. Veel werkzaamheden binnen het maatschappelijk veld zijn weggelegd bij ContourdeTwern en andere maatschappelijke partners, vrijwilligersorganisaties en/of buurtinitiatieven.

Beleidsprogramma

- Het levensfase bewust beleid heeft in 2019 vorm gekregen met de concept-beleidsnotitie 'Samen Ouder Worden in Boxtel'. Het streven was om deze in 2019 aan het gemeentebestuur voor te leggen ter vaststelling. Dit is niet gebeurd, omdat hier in 2020 nog een uitvoeringsagenda aan gekoppeld moet worden.
- We hebben uitvoering gegeven aan de acties op de uitvoeringsagenda's mantelzorg en vrijwilligers.
- Een van de doelen van de transformatie van het sociaal domein is het organiseren van voorzieningen in de 0e en 1e lijn, zodat de instroom naar specialistische hulp kleiner wordt.

Afstemming van het welzijnswerk op deze transformatie hebben we aangepakt door in een gezamenlijk proces met onze primaire partners onderzoek te doen naar kerntaken en overlap. In 2020 voeren we gezamenlijke opdrachten uit, met als doel het verbeteren

van de ketensamenwerking en het realiseren van een sluitend aanbod voor de inwoners van Boxtel.

- Vanwege de vele ontwikkelingen in het sociaal domein hebben we de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening maatschappelijk werk dit jaar geen prioriteit gegeven.
- We hebben het subsidiebeleid uitgevoerd conform het subsidieprogramma en -verordening.
- De sociale kaart is gelanceerd in www.welzijnboxtel.nl. Het onderhoud van de sociale kaart is bij MijnBuurtje ondergebracht.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

In de maatschappelijke opdracht van ContourdeTwern zijn indicatoren en kengetallen opgenomen. Aan de hand hiervan is per kwartaal gerapporteerd over de realisatie hiervan.

Dit kostte het

Maatschappelijk werk	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	4	9	4	4	0
Lasten	1.579	1.607	1.614	1.595	19
Saldo voor bestemming	-1.576	-1.598	-1.611	-1.591	20
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	300	150	150	150	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	300	150	150	150	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-1.276	-1.448	-1.461	-1.441	20

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Maatschappelijk werk	-1.461	-1.441	20

De uitvoering van het product maatschappelijk werk is voordelig uitgevallen. Per saldo ontstaat een voordelig effect van € 20.000. De kosten van maatschappelijke ondersteuning waren hoger door de betaling van een subsidie waarvoor geen middelen in de begroting waren opgenomen. De uitgaven voor de ouderenagenda waren beperkt en geven een voordelig resultaat. De overige verschillen bestaan uit afwijkingen in de toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen

Minderheden

Verantwoordelijke(n): Eric van den Broek

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben met de wooncorporatie huisvesting geboden aan nieuwe statushouders om de halfjaarlijkse wettelijke taakstelling te realiseren. De wettelijke taakstelling van het eerste halfjaar van 2019 is tijdig gerealiseerd. De taakstelling van het tweede halfjaar is volledig gerealiseerd, maar door overmacht iets buiten de termijn.
- We hebben met diverse maatschappelijke partners statushouders ondersteund bij hun vestiging in de gemeente en om praktisch hun weg te vinden op diverse leefgebieden. Sinds dit jaar bieden Contourdetwern en BSB structureel fietsles aan. Bij WSD heeft een groep statushouders een uitgebreid programma gevolgd over wonen, leven en werken in Nederland. Voor extra kwetsbare statushouders is thuisbegeleiding ingezet.
- We hebben statushouders ondersteund om actief mee te doen in de samenleving, waar mogelijk door betaald werk. Een aantal statushouders is door werk volledig uit de uitkering gestroomd. Een aantal loopt nu stage of heeft (parttime) betaald werk naast de inburgering. Enkele jonge statushouders zijn naar een opleiding begeleid. Bij Vion zijn eind 2019 enkele statushouders geplaatst voor een stage met uitzicht op een betaalde baan. Er zijn minder leerwerktrajecten ingezet via Agrifood Capital voor statushouders wegens tegenvallende resultaten op bepaalde trajecten.
- We hebben statushouders en andere migranten geholpen om de Nederlandse taal nog beter te leren, ook vanwege de Wet Taaleis. Dit gebeurde vanuit het Taalhuis en via het programma TaalDoen van WSD.

- We hebben afgelopen jaar succesvol geëxperimenteerd met een gespecialiseerd gemeentelijk team voor statushouders met externe partners. De samenwerking in het veld met partners in het veld is hierdoor verbeterd.

Beleidsprogramma

We hebben ons voorbereid op een wetswijziging waarbij de gemeente per 1 januari 2021 weer verantwoordelijk wordt voor de Wet inburgering. Wij hebben daarbij het doel om statushouders zo snel mogelijk maar wel duurzaam (financieel) zelfredzaam te maken, mee te laten doen, en wegwijs te maken binnen onze gemeente:

- We hebben rijkssubsidie gekregen om in 2020 mee te doen aan twee landelijke pilots met WSD en enkele regiogemeenten. Met de pilots doen we kennis en ervaring op met de nieuwe onderdelen van de Wet inburgering en krijgen we inzicht in de effecten en werking van het inburgeringsprogramma van WSD;
- We zijn deelnemer van de regionale werkgroep en de WSD-werkgroep voor Wet inburgering;
- We hebben ons (met andere WSD-gemeenten) aangemeld voor een benchmarkrapport. Met dit rapport krijgen we in 2020 op gemeentelijk niveau inzicht in een aantal indicatoren rondom statushouders. We gaan bekijken of dit een bruikbaar sturingsinstrument is voor de toekomst.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Taakstelling huisvesting statushouders	Taakstelling:50 Realisatie: 58	Taakstelling:14 (=incl. voorsprong) Verwachte realisatie: 14	13
Statushouders uitgestroomd uit de uitkering	n.v.t.	12	18
Participatiegraad statushouders met een uitkering (%)*	LMA: 19% GMA: 61% HMA: 20%	LMA: 17% GMA: 60% HMA: 23%	LMA: 8% GMA: 76% HMA: 15%

Laag maatschappelijk actief (LMA): geïsoleerd leven / sociale contacten buitenshuis.

Gemiddeld maatschappelijk actief (GMA): deelname georganiseerde activiteiten, onbetaald werk (incl. inburgering al dan niet dual)

Hoog maatschappelijk actief (HMA): betaald werk (met ondersteuning).

Nb. Dit zijn de (verwachte) cijfers per 1 november van het betreffende jaar.

Toelichting:

M.b.t. huisvesting: de achterstand van 1 wordt opgeteld bij de taakstelling van het eerste halfjaar van 2020.

M.b.t. uitstroom uit de uitkering: in 2019 stroomden 18 statushouders uit de uitkering: 9 door regulier werk, 4 door werk met loonkostensubsidie, 3 door opleiding met studiefinanciering en 2 door verhuizing cq. bereiken AOW-leeftijd.

M.b.t. participatiegraad: van personen die regulier zijn uitgestroomd naar werk (dus zonder loonkostensubsidie) stopt de registratie in het systeem en vallen dus niet meer onder categorie HMA.

Dit kostte het

Minderheden	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	-12	0	0	0	0
Lasten	372	188	330	301	29
Saldo voor bestemming	-384	-188	-330	-301	29
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-384	-188	-330	-301	29

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Minderheden	-330	-301	29

Er is minder individuele begeleiding nodig geweest dan verwacht, wat heeft geleid tot een voordeel van € 27.000. De overige verschillen bestaan uit de toerekening van de bijdrage MijnGemeenteDichtbij (€ 2.000).

Jeugdzorg

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We voeren de Jeugdwet uit.
- We hebben input geleverd voor de landelijke enquête 'reikwijdte van de Jeugdwet'.
- De gemeenteraad heeft in augustus een antwoordbrief ontvangen naar aanleiding van de noodklok-actie in december 2018. Hierover hebben we ambtelijk overleg gevoerd met beleidsmedewerker van het Ministerie van VWS.
- In 2019 is het regionale beleidsteam jeugdhulp gestart (iedere gemeente levert naar rato capaciteit). Dit team heeft diverse resultaten opgeleverd zoals het regionale beleidsplan jeugdhulp 2020-2023, de inkoopstrategie voor de nieuwe inkoop jeugdhulp per 2021 en een hernieuwde visie voor de Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis.
- Aan het regionale transformatieproject "opbouw, ombouw en afbouw" hebben we verdere uitvoering gegeven samen met zorgaanbieders en de professionals van de toegang.
- De Regionale Inkooporganisatie (RIOZ) is samengesteld en opgebouwd. De RIOZ werkt voor de regio Noordoost Brabant (jeugdhulp) en voor de regio Meierij (Wmo). Voor de nieuwe inkoop specialistische jeugdhulp per 2021 zijn we gestart met de voorbereidingen.
- In 2019 heeft een regionale bijeenkomst met jongeren plaatsgevonden. Dit is een nieuwe vorm om uitvoering te geven aan het cliëntervaringsonderzoek.
- In 2019 is lokaal ingezet op verdere scholing van de jeugdconsulenten (o.a. training Jeugdwet en PGB, expertise m.b.t. vechtscheiding), het innovatieplatform is meerdere keren georganiseerd voor alle netwerkpartners om gezamenlijk thema's te bespreken en jeugd is (samen met Wmo en participatie) geïntegreerd binnen de integrale toegang (o.a. het aanmeldteam is gestart in Q4).
- We hebben activiteiten georganiseerd voor jongeren tot 23 jaar in het jongerencentrum B-Town.
- In de Jongerenacademie hebben we in het schooljaar 2018-2019 20 jongeren getraind om hun leven weer op de rails te krijgen.
- In de Huiswerkkamer van B-Town hebben we een aantal jongeren ondersteund bij het huiswerk maken.
- We hebben opdracht gegeven aan R-Newt, de 'jongerentak' van ContourdeTwern, om het ambulant jongerenwerk voor 12-23-jarigen uit te voeren.
- We hebben opdracht gegeven aan Brede Scholen Boxtel om het jongerenwerk voor jongeren tot 12 jaar uit te voeren.

- Brede Scholen Boxtel heeft activiteiten georganiseerd tijdens de Ramadan voor de doelgroep.
- In 2019 hebben we (conform beleidsnotitie Jongerenwerk, 2017) de samenwerking tussen de verschillende partners verder geïntensiveerd. We hebben de Notitie Jongerenwerk 2017 geëvalueerd en aangeboden aan de gemeenteraad.

Beleidsprogramma

- Ons voornemen was om de regionale inkoop binnen het sociaal domein te herijken met meer regie op kwaliteit en efficiëntie als doel. Dit voornemen om meer lokale regie te voeren op inkoop van Jeugdhulp (lichtere vormen) is niet haalbaar gebleken vanwege ontbrekende overeenstemming met de regio. De nieuwe centrumregeling jeugdhulp Noordoost Brabant is vastgesteld.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Activiteiten B-Town	28,5 uur wekelijks	28,5 uur wekelijks	28,5 uur wekelijks
Jongerenacademie	activiteiten 40 uur tijdens schoolweken	activiteiten 40 uur tijdens schoolweken	activiteiten 40 uur tijdens schoolweken
Activiteiten R-Newt 2018	58 locaties in beeld	88 locaties in beeld	44 locaties in beeld, 393 ambulante ronden
Overlastmeldingen	21	30	30

Toelichting:

De indicatoren voor jeugdhulp zijn opgenomen in de halfjaarlijkse rapportage Sociaal Domein. De raad ontvangt deze rapportage via een raadsinformatiebrief.

Dit kostte het

Jeugdzorg	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	20	22	22	22	-1
Lasten	11.147	9.688	11.910	11.769	141
Saldo voor bestemming	-11.128	-9.665	-11.887	-11.747	140
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	1.970	395	395	343	-52
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	1.970	395	395	343	-52
Saldo na bestemming (x €1.000)	-9.158	-9.270	-11.492	-11.404	88

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Jeugdzorg	-11.492	-11.404	88

De uitvoering van het product jeugdzorg is voordelig uitgevallen. Per saldo is er een voordelig resultaat van € 88.000 ten opzichte van de begroting.

Er was in 2019 een taakstelling op het lokale onderdeel van jeugd. Deze taakstelling is behaald. Echter ontstaat er een tekort door onverwachte zorg op maat facturen uit 2018 en 2019.

Voor het onderdeel regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp is een voordelig effect ontstaan van € 122.000 ten opzichte van de laatste raming van de inleg op de regionale begroting.

Vanwege de per saldo voordelige effecten van jeugdzorg ten opzichte van de begroting, is de begrote onttrekking uit de reserve Sociaal domein voor dit onderdeel € 53.000 lager dan geraamd.

De lasten van het jongerenwerk zijn lager uitgevallen vanwege het uitstellen van de incidentele lasten in verband met de eerdere onzekerheid over de toekomst van B-town en de Jongerenacademie. De niet bestede gelden worden overgeheveld.

De overige verschillen bestaan uit afwijkingen in de toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Wmo

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We voeren de Wmo 2015 en aanverwante regelgeving uit.
- Zorg en Veiligheid
- Ondersteuning aan mantelzorgers
- Welzijnsdagbesteding
- Er is een nieuwe Centrumregeling opgeleverd met afspraken over regionale samenwerking. Het inkooptraject is vanwege verschillen in gemeentelijke standpunten enkele maanden vertraagd. Als gevolg hiervan is de termijn van 1 januari 2020 niet gehaald. Om het inkoop traject in 2020 goed te kunnen afronden, zijn de lopende contracten verlengd tot 31 december 2020.
- De projectgroep (regio Meierij en Bommelerwaard) Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is gestart. Dit heeft geresulteerd in een Regiovisie en samenwerkingsovereenkomst. Deze vormen de basis van de voorbereiding op de inkoop van 2021 e.v.
- De Regionale Inkooporganisatie (RIOZ) is samengesteld en opgebouwd. De RIOZ werkt voor de regio Noordoost Brabant (jeugdhulp) en voor de regio Meierij (Wmo).
- Regionaal (Meierij en Bommelerwaard) hebben we de invoering van de Wet verplichte ggz voorbereid en op 1 januari 2020 gestart.
- Door lokale bezuinigingen is in 2019 het dichterbij organiseren van aanbod voor lichtere vormen van zorg (0e en 1e lijn) niet voldoende gerealiseerd.

- Er zijn vanuit een provinciale subsidie OV-OpStapDagen voor ouderen georganiseerd om de mentale toegankelijkheid van het openbaar vervoer te vergroten. Dit zorgt ervoor dat ouderen makkelijker de stap nemen om met het reguliere openbaar vervoer te reizen, voordat zij een beroep op de regiotaxi doen.
- Regionaal heeft er een nieuwe aanbesteding voor trapliften plaatsgevonden. De samenwerking met de traplift leverancier verliep naar tevredenheid en de opdracht is aan dezelfde leverancier gegund. Bij deze aanbesteding is rekening gehouden met het duurzaam inzetten van trapliften. Dit betekent dat eenzelfde traplift meerdere malen ingezet kan worden.
- Afgelopen jaar heeft er een succesvolle aanbesteding plaats gevonden voor de nieuwe contracten Hulp bij het huishouden. Met ingang van 1 januari 2020 stappen we af van resultaatfinanciering. In het nieuwe contract hanteren p (prijs) x q (quantity/aantal) financiering.
- Door de lokale bezuinigingen is er in 2020 onvoldoende budget om uitvoering te geven aan de huidige vorm van Welzijnsdagbesteding. Omdat dit een belangrijke vorm van lichte ondersteuning voor kwetsbare (voornamelijk) oudere inwoners is, wordt deze vorm van ondersteuning meegenomen in het ouderenbeleid.

Beleidsprogramma

- In 2018 is de projectgroep (regio Meierij) gestart voor de inkoop 2020 e.v. van Wmo perceel 1. Het bestuurlijk voornemen om meer lokale regie te voeren op inkoop en uitvoering Wmo is ten aanzien van de inkoop niet haalbaar gebleken; Boxtel heeft medio 2018 geprobeerd uit de regionale inkoop te stappen, maar zich eind 2018 weer aangesloten bij het regionaal inkooptraject voor perceel 1.
- Vanaf het tweede half jaar in 2019 is de Huishoudelijke Hulp opnieuw ingekocht voor 2020 en verder. We stappen af van de lumpsumfinanciering en gaan over naar een p x q financiering. Vanaf 2020 rekenen we dan de daadwerkelijk geleverde zorg af en voor inwoners wordt beter inzichtelijk op hoeveel zorg zij recht hebben.
- In 2019 hebben we uitvoering gegeven aan de uitvoeringsagenda mantelzorg, welke samen met de klankbordgroep is opgesteld.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	2017	2018	2019	2020
Aantal cliënten met indicatie Specialistische hulp	383	447 (400*)	nmb (383*)	prognose: 447 + 6,5% autonome groei (345*)

*tussen haakjes is: door Boxtel begroot aantal

Toelichting:

De overige indicatoren voor Wmo zijn opgenomen in de halfjaarlijkse rapportage Sociaal Domein. De raad ontvangt deze rapportage twee keer per jaar via een raadsinformatiebrief.

Dit kostte het

WMO	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	415	436	249	255	7
Lasten	7.954	7.932	8.258	8.697	-440
Saldo voor bestemming	-7.539	-7.496	-8.009	-8.442	-433
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	445	445
Storting in reserves	57	545	33	0	33
Saldo resultaatbestemming	-57	-545	-33	445	478
Saldo na bestemming (x €1.000)	-7.596	-8.041	-8.042	-7.997	45

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
WMO	-8.042	-7.997	45

De uitvoering van het beleidsproduct Wmo is € 433.000 nadeliger uitgevallen. Het nadelige resultaat wordt onttrokken uit de reserve Sociaal Domein.

De lasten voor woningaanpassingen inclusief trapliften, hulpmiddelen, huishoudelijke hulp en begeleiding zijn hoger dan begroot (€ 478.000). Het landelijke beleid om de inkomensafhankelijke bijdrage voor Wmo voorzieningen om te zetten naar een abonnementstarief heeft geleid tot meer verstrekkingen binnen de gehele Wmo.

De overige verschillen bestaan uit afwijkingen in de kapitaallasten en toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij (€ 45.000).

Inkomensvoorziening

Verantwoordelijke(n): Eric van den Broek

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We verstrekken uitkeringen, bijzondere bijstand en minimaregelingen rechtmatig. Ten onrechte verstrekte uitkeringen vorderen we terug. Als het ten onrechte verstrekken van de uitkering het gevolg is van schending van de inlichtingenplicht overwegen we het opleggen van een boete.
- We richten ons op het terugdringen van het aantal uitkeringsgerechtigden Participatiewet, loaw en loaz. Voor de Participatiewet alleen was voor 2019 het doel om het aantal uitkeringsgerechtigden met 15 te verlagen. Deze doelstelling is niet gerealiseerd. Er is een afname van 3. M.b.t. de loaw en loaz was er een toename van 3. Het totale uitkeringsbestand is daarom ongewijzigd 427. Op instroom in de uitkeringen hebben we nagenoeg geen vat. Wel om uitkeringsgerechtigden uit te laten stromen. Zie daarvoor Participatie.
- We voeren schulddienstverlening uit.

Beleidsprogramma

- We hebben het huidige Armoedebelief 2018-2021 uitgevoerd. Met de komst van de nieuwe verordening wordt met ingang van 2020 het Welzijnsfonds verstrekt op declaratiebasis.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Aantal opgelegde boetes vanwege schending inlichtingenplicht	27	20	15

Toelichting:

Het aantal opgelegde boetes is afgenomen in 2019. Het aantal is laag ten opzichte van het totaal aantal uitkeringen (425 per 31-12-2019) als gevolg van de verbetering van werkzaamheden op het gebied van de poortwachter en betere voorlichting over rechten en plichten.

De overige indicatoren zijn opgenomen in de halfjaarlijkse rapportage Sociaal Domein. De raad ontvangt deze rapportage twee keer per jaar via een raadsinformatiebrief.

Dit kostte het

Inkomensvoorziening	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	6.549	6.059	6.430	6.578	148
Lasten	10.566	9.757	10.776	10.626	150
Saldo voor bestemming	-4.017	-3.698	-4.345	-4.048	297
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	202	0	517	328	-189
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	202	0	517	328	-189
Saldo na bestemming (x €1.000)	-3.815	-3.698	-3.828	-3.720	108

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Inkomensvoorziening	-3.828	-3.720	108

De uitvoering van het beleidsproduct inkomensvoorziening heeft een positief resultaat van € 108.000. De verschillen bestaan uit afwijkingen in de kapitaallasten en toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij welke leiden tot een positief resultaat van € 108.000.

De budgetten voor inkomensvoorziening zijn bij de bestuursrapportage incidenteel bijgesteld door een incidentele onttrekking aan de reserve Sociaal Domein. De bijstelling van uitkeringslasten (PW, loaw, loaz en Bbz) is aan de hoge kant geweest, zodat er een voordeel is ontstaan van € 125.000. Hiernaast is er € 64.000 minder besteed aan minimaregelingen. Dit voordeel van € 189.000 wordt geëgaliseerd met de reserve Sociaal Domein, zodat er dus minder wordt onttrokken dan begroot.

Participatie

Verantwoordelijke(n): Eric van den Broek

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We ondersteunen klanten die tot de doelgroepen van de gemeente horen en op eigen kracht niet aan het werk komen.
- We werken nauw samen met de WSD, de voor de gemeente de belangrijkste re-integratiepartner. De WSD plaatst klanten op werk met loonkostensubsidie en begeleiding, doel was 90, gerealiseerd is 111.
- Wanneer een klant niet meteen richting werk kan, kopen we een traject in bij een re-integratiepartner, meestal de WSD. In 2019 zijn dit totaal 135 trajecten.
- Klanten die niet meer op betaalde arbeid te plaatsen zijn, ondersteunen we om op een andere wijze te participeren in onze samenleving.

Beleidsprogramma

- In 2019 hebben we gezamenlijk met WSD gekeken naar mogelijkheden om meer klanten via instroom - doorstroom - uitstroom bij reguliere werkgevers te plaatsen. Als uitstroom naar een reguliere werkgever nog te hoog gegrepen is, plaatsen we de klant op werk via Werkpartners (van WSD). Deze "tussenstap" geeft dan ook de mogelijkheid om de klant extra ondersteuning te bieden (vaak een leerlijn). We streven dan naar werken bij een reguliere werkgever op termijn.
- In het kader van de pilot 3D-ketensamenwerking vonden diverse deelprojecten plaats om de nieuwe rol voor WSD te bepalen bij de uitvoering van de Participatiewet en van de

transformatie. We hebben gewerkt aan een sluitende keten participatie. In 2019 hebben we de prototypes WSD geëvalueerd. De evaluatie wordt in het 2e kwartaal 2020 aan de raad voorgelegd. Tevens hebben we gewerkt aan het vormgeven van meer maatwerk, waardoor de uitstroom is verhoogd. De doelgroep 16-27 jaar alsmede statushouders hebben hierbinnen extra aandacht gekregen.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Aantal klanten met arbeidsvermogen en een traject	417	393	409
Aantal reguliere werkgevers aan wie loonkostensubsidie wordt verstrekt t.b.v. een werknemer	13	18	17 (voor 22 klanten)
M.b.t. het Transitiearrangement is de te halen norm de indicator. Maandelijks overzicht van WSD vermeld de norm	norm is 80 realisatie 95	norm is 90 realisatie 101	Norm is 90 realisatie 111
Uitstroom uit uitkering	151	130	120

Toelichting:

M.b.t. aantal klanten met arbeidsvermogen en een traject:

- Bij genoemde aantallen gaat het om een aantal personen, niet uitkeringen.
- T.o.v. 2018 is er sprake van een afname als gevolg van de aantrekkende economie en de ondersteuning vanuit de gemeente met instrumenten als loonkostensubsidie en begeleiding.

M.b.t. uitstroom:

- Het betreft uitkeringen van alle regelingen tezamen minus de bijzondere bijstand. Cijfer over 2018 was oorspronkelijk 260 inclusief bijzondere bijstand. Dit is in bovenstaande tabel gecorrigeerd in een cijfer exclusief bijzondere bijstand.

De overige indicatoren zijn opgenomen in de halfjaarlijkse rapportage Sociaal Domein. De raad ontvangt deze rapportage twee keer per jaar via een raadsinformatiebrief.

Dit kostte het

Participatie	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	21	0	0	6	6
Lasten	9.952	9.559	10.069	10.097	-28
Saldo voor bestemming	-9.931	-9.559	-10.069	-10.091	-22
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	214	0	0	82	82
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	214	0	0	82	82
Saldo na bestemming (x €1.000)	-9.717	-9.559	-10.069	-10.008	60

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Participatie	-10.069	-10.008	60

De uitvoering van het product participatie is per saldo € 60.000 voordelig uitgevallen. Door de hogere inzet op loonkostensubsidietrajecten zijn de begeleidingskosten van loonkostensubsidietrajecten hoger geweest. Samen met de overige trajectkosten is er een overschrijding van het budget van € 82.000. Dit tekort wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve Sociaal Domein.

De stand van het tegoed aan dividend is van de WSD is verwerkt in de cijfers. Dit leidt tot een voordeel van € 43.000.

De overige verschillen bestaan uit afwijkingen in de kapitaallasten en toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij (€ 17.000).

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben samen met partners (zoals de GGD) ingezet op preventie. Zo hebben we initiatieven ondersteund om de gezondheid van jongeren te bevorderen en bijvoorbeeld obesitas onder jongeren terug te dringen. Ook hebben we ingezet op vitale ouderen, zodat zij prettig en zelfredzaam langer thuis kunnen wonen.
- We hebben samengewerkt met de GGD om de gezondheid van onze inwoners te borgen. De komende jaren zal samenwerking met andere beleidsterreinen en de GGD ook steeds belangrijker worden in het kader van de Omgevingswet. We vragen aan de GGD (via de Kadernota) om hierbij maatwerk te leveren omdat de behoeften per gemeente anders is.
- Samen met de GGD hebben we onze publieke gezondheid gemonitord zodat we waar nodig kunnen interveniëren.

Beleidsprogramma

- We zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van de Brabant Scan. Het geeft snel een beeld van de gezondheid en leefbaarheid in een bepaald gebied. Het laat goed zien wat de sterke punten zijn, en welke problemen er vooral spelen. Het is daarmee een hulpmiddel voor gemeenten, inwoners, professionals en ondernemers om samen de gezondheid en leefbaarheid in de wijk, het dorp of de gemeente te verbeteren. Wij willen dit hulpmiddel in ieder geval benutten bij het opstellen van de omgevingsvisie.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

De GGD doet onderzoek naar de gezondheid van inwoners. Dit doen zij in twee onderzoeken:

1. gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen;
2. gezondheidsmonitor jeugd.

Deze onderzoeken worden één keer per vier jaar uitgevoerd. De resultaten zijn te vinden op de website www.brabantscan.nl.

Dit kostte het

Volksgezondheid	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	11	0	0	10	10
Lasten	1.112	1.089	1.151	1.049	103
Saldo voor bestemming	-1.101	-1.089	-1.151	-1.039	113
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-1.101	-1.089	-1.151	-1.039	113

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Volksgezondheid	-1.151	-1.039	113

De uitvoering van het product volksgezondheid is voordelig uitgevallen. De plustaken zijn dit jaar niet ingekocht en de verslavingszorgtaken zijn uitgevoerd door Novadic-Kentron. De kosten hiervan zijn betaald door de regio. Ook is er een niet begrote inkomst voor AED netwerken gerealiseerd. Daarnaast is er een incidentele afwijking omdat een deel van de lasten voor project Kans via een subsidie elders zijn verantwoord. Dit is per 2020 aangepast in de begroting. Per saldo ontstaat een voordelig effect van € 113.000. De overige verschillen bestaan uit afwijkingen in de toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Onderwijs

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We voeren de Leerplichtwet 1969, de RMC-wet en de Wet Kinderopvang (Toezicht en handhaving) uit.
- We voeren de verordening leerlingenvervoer uit en maken daarbij gebruik van beleidsregels in die gevallen waarin de verordening geen ruimte biedt.
- We voeren Voorschoolse Educatie, Sociaal Medische Indicatie (SMI) en de Peuteropvang uit.
- We voeren de Lokale Educatieve Agenda 2019-2024 (LEA) uit.

Beleidsprogramma

- We hebben met de schoolbesturen gewerkt aan een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs. Dit heeft uiteindelijk niet geleid tot een IHP. In plaats daarvan is een koersdocument opgesteld met de beleidsmatige uitgangspunten voor het onderwijs binnen Boxtel. Door de schoolbesturen zullen jaarlijks aanvragen worden ingediend en door de gemeente worden beoordeeld.
- We hebben een Taalhuis geopend en zijn gestart met uitvoering van het actieplan 'Aanpak laaggeletterdheid'. Daarnaast hebben we met diverse partners educatietrajecten voor volwassenen georganiseerd. Dit is onderdeel van de Wet Educatie Beroepsonderwijs. Ook is er een verbinding gelegd vanuit het Taalhuis met organisaties

in de voor- en vroegschoolse educatie om in 2020 ook laaggeletterde ouders met kinderen beter te bereiken.

- We hebben het leerlingenvervoer opnieuw aanbesteed voor de jaren 2019-2024 volgens Europese regels.
- Met Arriva hebben we een overeenkomst gesloten waardoor het voor leerlingen eenvoudiger wordt om met het openbaar vervoer naar school te reizen. We stimuleren de leerlingen zoveel mogelijk zelfstandig te reizen.
- De regionale afstemmingsoverleggen passend onderwijs en jeugd(hulp) zijn samengevoegd. Zowel op regionaal als lokaal niveau hebben we overleg gevoerd en heeft afstemming plaatsgevonden over de verbinding van passend onderwijs en jeugdhulp.
- In 2019 hebben we de eerste gesprekken gevoerd met de kinderopvangorganisaties over de basisvoorziening urenuitbreiding Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Aanvankelijk zou deze Wetswijziging ingaan vanaf januari 2020 maar is verplaatst naar augustus 2020.
- De overlegstructuur en de thema's van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) zijn nagenoeg hetzelfde gebleven. Verschillende brainstormsessies boden helderheid over de inhoudelijke inzet en behoefte voor de nieuwe LEA periode, zoals de verbinding tussen passend onderwijs en jeugdhulp, loopbaanbegeleiding en techniek, overdracht van kinderopvang, primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Tijdens het Bestuurlijk Overleg Jeugd en Onderwijs (BOJO) van november hebben we de lopende en nieuwe projecten besproken. De projectplannen werken we verder uit en voeren we in 2020 uit.
- In 2019 hebben we meegewerkt aan een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs. Onderzocht werd hoe de gemeente samenwerkt met de kinderopvangorganisaties, de schoolbesturen en de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) om de peuters en kleuters in de gemeente gelijke kansen te geven zich te ontwikkelen. De Inspectie spreekt zich in het rapport positief uit over de wijze waarop de gemeente samenwerkt en constateert dat de gemeente voldoet aan de wettelijke eisen.
- Binnen het zelfde onderzoek heeft de Inspectie onderzocht of de gemeente zich houdt aan de Wetten die gaan over de kinderopvang en het onderwijs. De Inspectie spreekt zich in het rapport positief uit over de gemeentelijke regie en de korte lijntjes met de kinderopvang en GGD. Op enige aandachtspunten zoals het vlotter oppakken van handhaving hebben we meteen actie ondernomen. Vanaf 2019 is het handhavingsbeleid aangevuld met herstelaanbod voor de kinderopvangorganisaties. Na aanleiding van de onderzoeken in 2019 is 6 keer een herstelaanbod aangeboden. Na herstelaanbod zijn de geconstateerde overtredingen opgelost waardoor handhaving niet nodig was.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Aantal leerlingen met vervoersbeschikking waarvan met openbaar vervoer/fiets	79	75	126 16
Aantal peuters met VVE indicatie	40	40	47
Aantal leerlingen Taalhulp/Schakelklas basisonderwijs			2

Bereik voorschoolse voorzieningen-peuteropvang: aantal niet werkende ouders met aanvraag gemeentelijke vergoeding.	47	47	32
Wet kinderopvang toezicht en handhaving	1okt 2017- 1okt 2018	1okt 2018- 1okt 2019	
Aantal jaarlijkse inspecties	30	30	49
Aantal tijdig afgehandelde aanvragen	20	PM	15
Aantal handhavingstrajecten	6	PM	2
Aantal keren herstelaanbod		PM	6

Toelichting:

PM Aantal tijdig afgehandelde aanvragen is afhankelijk van de aanvragen die bij de gemeente binnenkomen.

PM Aantal handhavingstrajecten- en acties is afhankelijk van de kwaliteit van de kinderopvangorganisaties en in hoeverre zij voldoen aan de wettelijke eisen.

Daarnaast hebben de kinderopvangorganisaties vanaf 2019 de mogelijkheid te herstellen door invoering van het herstelaanbod waardoor handhaving vaak achterwege kan blijven.

Het aantal vervoersbeschikkingen is toegenomen door wijzigingen in het passend onderwijs: de afbouw van het speciaal basisonderwijs in de regio leidt ertoe dat leerlingen ofwel naar het speciaal onderwijs gaan, ofwel naar met specifieke ondersteuning naar een school voor regulier onderwijs.

Dit kostte het

Onderwijs	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	920	639	1.395	876	-519
Lasten	4.753	4.940	4.974	4.563	411
Saldo voor bestemming	-3.832	-4.301	-3.579	-3.687	-108
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	413	369	325	325	0
Storting in reserves	29	30	30	30	0
Saldo resultaatbestemming	384	340	295	295	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-3.448	-3.961	-3.284	-3.392	-108

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Onderwijs	-3.284	-3.392	-108

De uitvoering van het product onderwijs is nadelig uitgevallen. Er zijn LEA-projecten die nog niet voldoende zijn uitgewerkt. Dit beleid zal in 2020 worden voortgezet.

Voor leerlingenvervoer heeft er een aanbesteding plaatsgevonden waardoor de prijzen van vervoer zijn gestegen. Daarnaast is er een grote stijging geweest van het aantal aanvragen voor leerlingenvervoer. Dit was voorzien en hierop is tijdens de bestuursrapportage bijgestuurd.

De lasten voor leerplicht waren lager omdat veel jongeren zijn doorgestroomd naar de jongerenacademie en daarom geen traject op maat nodig hadden.

De voorziene verkoop van het pand Kerkstraat 1-3 is niet gerealiseerd. Met de begroting 2019 is uitgegaan van een opbrengst van € 410.000. Verwacht wordt dat verkoop niet eerder kan plaatsvinden dan in 2021. Vandaar dat deze opbrengst niet wordt overgeheveld naar 2020 maar naar 2021.

Per saldo ontstaat een nadelig effect van € 108.000. De overige verschillen bestaan uit afwijkingen in de toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Projecten programma Maatschappelijke Ontwikkeling

Onder het programma Maatschappelijke Ontwikkeling valt het volgende project:

- Doorontwikkeling Transformatie Sociaal Domein

Doorontwikkeling Transformatie Sociaal Domein

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer en Eric van den Broek

Dit was het doel

Doorontwikkeling Transformatie Sociaal Domein

In december 2019 is het Project Transitie naar Transformatie (T&T) beëindigd. Daarmee is in Boxtel, Sint-Michielsgestel en Haaren in 2 jaar een fundament gelegd voor de verdere Transformatie van het Sociaal Domein. Een aantal van de daarin opgenomen deelprojecten (10 in totaal) is afgerond. Een aantal deelprojecten wordt voor verdere ontwikkeling verankerd, bijvoorbeeld in het wijkgericht werken en het uitvoeringsplan Sociaal Domein. In dit laatste plan nemen wij de evaluatie op van het project T&T.

De voornaamste uitdaging is de doorontwikkeling van de integrale toegang en de verdere uitwerking van het wijkgericht werken. In het verlengde hiervan ligt de borging van kwaliteit, innovatie én transformatie van de tweede naar de eerste naar de nulde lijn met de lokale partners. Vanaf 2020 ligt er een sterke nadruk op meer preventief en collectief aanbod om zo de instroom in 2delijn te beperken.

Dit hebben we dit jaar gedaan

- Om te komen tot één Sociaal Beleid hebben we gewerkt aan het voorbereiden van één Uitvoeringsagenda, op te leveren medio 2020.
- In 2019 hebben we de ontschotting van beleid, budgetten en uitvoering van Jeugd, Wmo, Participatie en Onderwijs door middel van één (omgekeerde) verordening voorbereid. De verordening is in februari 2020 vastgesteld.
- We hebben één integrale toegang / één loket passend bij de gemeente gerealiseerd door het invoeren van de wijkteams per november 2019. Hierbij ligt de focus op het verbeteren van onze dienstverlening door ons te richten op de vraag en eigen regie van de inwoner. Door deze Integrale toegang en aanpak voeren we Jeugd, Wmo, Participatie en Onderwijs uit (verordening, de vraag van de burger centraal in plaats van de Wet). De teams werken vanuit deze Lokale Toegang wijkgericht. De begeleiding en ondersteuning vanuit Sociaal vindt plaats dicht bij de burger en organisaties in de wijk. De Teams zijn verankerd en herkenbaar in de wijk en kennen de kansen en belemmeringen waardoor zij hier snel en passend op kunnen inspelen.
- Het is ons niet gelukt de voorgenomen lokale regie op inkoop & uitvoering met de gezamenlijke zorgaanbieders Wmo/Jeugdhulp te realiseren. Over het realiseren van deze verschuiving van regionaal naar lokaal is lokaal wel besloten, maar dit heeft niet geleid tot een akkoord met de regio.
- In 2019 hebben we gezamenlijk met de welzijnsorganisaties en alle andere 0e en 1e lijn aanbieders een opmaat gemaakt om te komen tot één Maatschappelijke Opdracht. Doel hiervan is het aanbod in de wijken vergroten: lichtere vormen van zorg dichterbij organiseren.
- Door het in gezamenlijkheid creëren van de Maatschappelijke Opdracht ambiëren we tot een sluitend aanbod te komen en de financiële taakstelling te behalen.
- We hebben aandacht besteed aan verschuiving van het ondersteuningsaanbod van de 2e naar de 1e naar de 01 lijn met de lokale partners. Inzet is dat verwijzingen naar specialistische hulp slechts plaatsvindt, alleen daar waar het noodzakelijk en aantoonbaar effectief is en alleen als er geen (collectief) of lichter alternatief op de 0e en 1e lijn mogelijk is. Met behulp van beheersmaatregelen hebben we onderdelen van ons aanbod extra onderzocht om de kwaliteit te verhogen en kosten te besparen.
- In 2019 hebben we een verdieping van de Monitoring van het Sociaal Domein op inhoud, financieel en bestuurlijk niveau gerealiseerd. We concluderen dat monitor trendgevoelig is en daarom doorlopende actualisatie nodig is.
- Om de digitale dienstverlening verder op orde te brengen en te realiseren dat de inwoner regie op zijn eigen gegevens heeft, hebben we de aanschaf van een regiesysteem voorbereid. Dit systeem nemen we in 2020 in gebruik. We zijn in staat om passend binnen de AVG integraal regie te voeren en geven hiermee vorm aan één gezin, één regisseur en één plan. De inwoner is mede- eigenaar van zijn eigen gegevens.
- Het fundament voor een sluitende keten voor kwetsbare jongeren 16 tot en met 26 jaar (tevens Interbestuurlijk Programma) is gelegd. Onze gemeente behoort tot de koplopers gemeenten bij de VNG. In dit kader hebben we ook de Jongerenacademie Boxtel en huisvesting via 2Live kamer met Kansen gerealiseerd.
- Het creëren van sluitende keten integratie statushouders en nieuwkomers (tevens Interbestuurlijk Programma) hebben we meegenomen als speerpunt in de prototypes WSD en in de Maatschappelijke Opdracht.
- Voor armoede- en schuldenbestrijding (Interbestuurlijk Programma en Digitale Agenda VNG) nemen we deel aan de VNG pilot groep in combinatie met de uitwisseling van digitale gegevens o.a. FiKks. Dit is ook meegenomen in de Maatschappelijke Opdracht als pilot.

- We hebben gewerkt aan een sluitende keten participatie. In 2019 hebben we de prototypes WSD geëvalueerd. De evaluatie wordt in het 2e kwartaal 2020 aan de raad voorgelegd. Tevens hebben we gewerkt aan het vormgeven van meer maatwerk, waardoor de uitstroom is verhoogd. De doelgroep 16-27 jaar alsmede statushouders hebben hierbinnen extra aandacht gekregen.
- Voor de uitwerking van het aanbod woonvoorzieningen bijzondere doelgroepen hebben we prangende woonkwesties in beeld gebracht. Hierdoor kunnen we tot betere afwegingen komen. We zoeken aansluiting bij de Omgevingswet om mogelijke kansen te benutten. Het vraagt echter tijd om een adequate oplossing te organiseren mede door alle maatschappelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de PAS-problematiek. We hebben samen met 2Live kamer met Kansen huisvesting gerealiseerd voor kwetsbare jongeren.

Leefomgeving

Zo werkte dit programma mee aan Boxtel

Boxtel is trots op haar unieke woon- en leefomgeving centraal in het Groene Woud. De doorontwikkeling tot het Van Gogh Nationaal Park ondersteunen wij van harte.

We zijn ons erg bewust van het feit dat we onze leefomgeving moeten aanpassen aan de veranderde behoeften. Het gaat bijvoorbeeld om:

- duurzame energiebronnen;
- duurzame woningbouw;
- een verantwoord gebruik van grondstoffen;
- een aanpassing van het woningbestand aan de veranderde bevolkingssamenstelling
- het faciliteren van nieuwe vormen van mobiliteit;
- een aanpassing van de winkelstraten zoals ze nu zijn;
- duurzame landbouw;
- de noodzaak om onze dorpen en het buitengebied klimaatbestendig te maken.

Daarnaast wil de gemeente ook meewerken aan initiatieven van bewoners en ondernemers. We stimuleren bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties om het beste uit zichzelf te halen en bij te dragen aan een duurzame leefomgeving. We kijken niet alleen naar mogelijkheden binnen onze eigen gemeente, maar sluiten ook aan bij ontwikkelingen en initiatieven in de regio. Denk bijvoorbeeld aan Brainport en AgriFood Capital.

De ontwikkeling van onze gemeenschap geven we vorm op een positieve manier samen met inwoners en ondernemers. Dit maakt onze gemeente een prettige gemeente om te wonen, werken en recreëren.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit was het doel

Het programma Leefomgeving draagt bij aan de doelstellingen van een breder maatschappelijk terrein. Het gaat niet alleen om de inrichting van de fysieke leefomgeving, maar om het faciliteren van alle maatschappelijke ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn de economische groei en het meewerkend bestuur. Het programma maakt de wensen van vandaag mogelijk. Ook houden we rekening met wensen in de toekomst.

Plannen maken met de samenleving

De aankomende Omgevingswet heeft grote invloed op de manier van plannen maken. Iedere gemeente in Nederland krijgt de opdracht om een nieuwe omgevingsvisie met een omgevingsplan te maken. Hiermee vervangen we de oude systematiek van Structuurvisie en bestemmingsplannen. Groot pluspunt is dat we hiermee veel meer integraal naar de fysieke en sociale leefomgeving gaan kijken. Naast ruimtelijke aspecten komen hier ook zaken als milieu, volksgezondheid, mobiliteit, erfgoed en natuur aan bod. Het is belangrijk dat we bij dit traject de hele samenleving betrekken. De actualiseringsplicht vervalt, omdat elke nieuwe ontwikkeling feitelijk al een actualisering van het gehele plan is. Dit plan gaat de basis vormen voor stedelijk beheer.

Voldoende woningen

Afgelopen periode is er al veel werk verzet om tegemoet te komen aan de groeiende en veranderende woonbehoeften. Het is belangrijk dat we starten met de uitvoering van de ontwikkelde concepten en bestemmingsplannen. We maken nieuwe woonconcepten als dit mogelijk is.

Aanpassing van de infrastructuur

Er is een aanpassing van de infrastructuur nodig. Dit komt door de groei van de kernen en de sluiting van de dubbele overweg. We werken hier al hard aan en we gaan hier mee door. We hebben een plan van aanpak opgesteld voor het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer. Nu beginnen we met het nieuwe Gemeentelijk Verkeer- en Vervoer Plan, Move'31. Een van de grote opdrachten daarin is de actualisatie van de hoofdwegenstructuur, met als belangrijkste de verbinding N618-A2. We zoeken actief naar cofinanciering en werk met werk maken.

Bescherming ecologisch gebied

Het Van Gogh Nationaal Park ligt tussen natuurgebieden en cultuurhistorisch waardevol gebied. Het Duits lijntje is een cultuurhistorisch interessante verbinding. Deze ecologische verbindingssonde verdient bescherming. De verbindingsszone ligt namelijk ten oosten van de A2. Vanuit de gemeente Meierijstad is de wens naar een fietsroute op hun gebied. We onderzoeken of we een verbinding kunnen leggen, met behoud van de ecologische waarden.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Leefomgeving:

- Volkshuisvesting
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Grondexploitaties
- Beheer onroerend goed
- Groenbeheer
- Beheer openbare ruimte
- Verkeersmaatregelen
- Parkeren
- Begraafplaatsen

Deze grote projecten dragen bij aan het programma Leefomgeving:

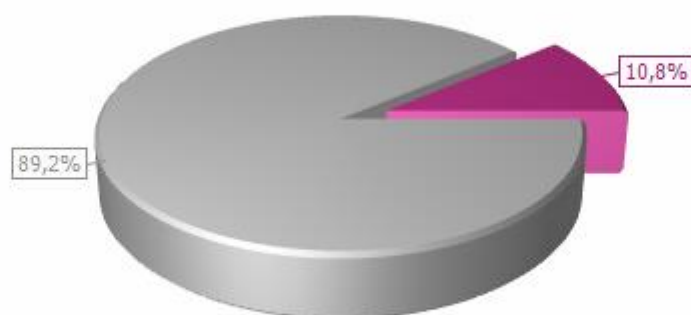
- Omgevingswet (over alle producten en diensten heen)
- Boxtel Binnen de Bruggen
- Move '31
- Boxtel bouwt
- Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)

Dit kostte het

Leefomgeving	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Baten					
Volkshuisvesting	300	218	242	214	-28
Ruimtelijke ontwikkeling	887	974	974	1.034	59
Grondexploitaties	2.699	3.830	5.264	1.164	-4.100
Beheer onroerend goed	1.323	1.367	1.123	1.440	317
Groenbeheer	292	16	15	14	-1
Beheer openbare ruimte	96	93	159	122	-36
Verkeersmaatregelen	62	5	39	147	108
Parkeren	146	344	344	247	-97
Begraafplaatsen	166	183	183	142	-41
Totaal Baten	5.971	7.031	8.342	4.524	-3.819
Leefomgeving	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Lasten					
Volkshuisvesting	-376	-420	-417	-387	30
Ruimtelijke ontwikkeling	-2.278	-2.347	-2.343	-2.309	34
Grondexploitaties	-2.885	-3.812	-5.334	-1.614	3.720
Beheer onroerend goed	-1.385	-1.384	-1.646	-1.746	-100
Groenbeheer	-2.207	-2.315	-2.613	-2.419	194
Beheer openbare ruimte	-3.337	-4.682	-7.170	-6.906	265
Verkeersmaatregelen	-1.176	-1.262	-1.542	-1.270	272
Parkeren	-220	-224	-231	-279	-48
Begraafplaatsen	-189	-191	-197	-173	24
Totaal Lasten	-14.052	-16.638	-21.493	-17.103	4.390
Resultaat voor bestemming	-8.081	-9.606	-13.151	-12.579	572
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	1.094	334	2.568	2.623	55
Storting in reserves	1.497	344	214	402	-188
Saldo resultaatbestemming	-403	-10	2.353	2.221	-133
Resultaat na bestemming	-8.484	-9.616	-10.797	-10.358	439

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele begroting

Werkelijke baten van dit programma

Werkelijke lasten van dit programma

Volkshuisvesting

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Beleidsprogramma

In de speerpunten voor de periode 2018-2022 zijn ambities opgenomen voor de volkshuisvesting. In het jaar 2019 is op de volgende wijze ingezet op de punten die de uitvoering van deze ambities ondersteunen:

1. *Innovatieve, duurzame woonvormen worden gestimuleerd.* In 2019 is hard gewerkt om deze doelstellingen in lopende en nieuwe plannen voor woningbouw te verwerken. Dit is gedaan door, waar dit al mogelijk was, wensen voor dergelijke woonvormen in de woningbouwprogramma's vast te leggen.
2. *De bouwplannen voor Boxtel, Liempde en Lennisheuvel, die nog in de ideeënfase zitten, worden naar uitvoering gebracht. Minimaal EPC is 0, voldoende sociale en middeldure huur en woningen voor kleine huishoudens. Voorkeur voor starters en senioren.* In 2019 zijn 52 woningen opgeleverd. Er zijn eind 2019 planologisch harde plannen voor 624 woningen. Er zijn nog eens zachte plannen (in voorbereiding of in procedure, maar nog niet onherroepelijk) voor 383 woningen.
3. *We bouwen met het oog op de doorstroming op de woningmarkt.* Bij de planvorming in 2019 is strak gestuurd op met name goedkope koop en sociale- en middeldure huur voor starters en senioren.

Dit hebben we verder gedaan in 2019:

4. Prestatiecontract: De gemeente maakte samen met de woningcorporatie en de huurdersbelangenvereniging prestatieafspraken over de lokale woonopgaven. We hebben de prestatieafspraken uit 2018 geëvalueerd. Op 12 december 2019 zijn de prestatieafspraken voor 2020 ondertekend.
5. Woonwensenonderzoek: In 2019 is ook in Boxtel het regionale woonwensenonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn nog niet definitief. Deze zullen begin 2020 worden gecommuniceerd.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Rekening 2017	Rekening 2018	Rekening 2019
Aantal gerealiseerde woningen*	15%	20%	24%
% sociale huurwoningen van gerealiseerde woningen**	22%	18%	25%

Toelichting:

* Aantal gerealiseerde woningen: in de Woonvisie is als doel omschreven om in de periode 2015-2024 per saldo 1315 woningen in totaal toe te voegen. Uitgaande van 160 woningen sloop in deze periode, is de gewenste nieuwbouw om aan de behoefte te voldoen 1475 woningen.

** Dit betreft het percentage sociale huurwoningen van gerealiseerde woningen: in de Woonvisie is gesteld dat de behoefte aan woningen in de sociale huur tussen de 25% en 45% ligt. In 2019 zal volgens dezelfde woonvisie 30% van de gerealiseerde woningen in de sociale huur zijn gebouwd.

Dit kostte het

Volkshuisvesting	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	300	218	242	214	-28
Lasten	376	420	417	387	30
Saldo voor bestemming	-76	-202	-175	-173	2
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-76	-202	-175	-173	2

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Volkshuisvesting	-175	-173	2

Het voordeel bij dit product wordt enerzijds veroorzaakt door een onderbesteding bij vermogensoverdrachten (€ 10.000) en het niet volledig aanwenden van beschikbare middelen voor een uitgevoerd woonwensenonderzoek (€ 9.000). Tevens pakt de doorbelasting van MijnGemeenteDichtbij voordelig uit (€ 7.000). Anderzijds is de geraamde bijdrage Sparrenlaene 2e fase van € 24.000 niet gerealiseerd in 2019.

Ruimtelijke ontwikkeling

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We signaleerden landelijke en provinciale ontwikkelingen en vertaalden de consequenties, indien nodig, in ruimtelijke plannen, bijvoorbeeld de PFAS en de stikstofproblematiek.
- We namen deel aan overlegstructuren en regionale samenwerkingsverbanden. Zo droegen we bij aan de nieuwe strategische agenda voor de regio Noordoost Brabant.
- We bewaakten en actualiseerden bestemmingsplannen voor het stedelijk en landelijk gebied.
- Samen met inwoners, bedrijven, initiatiefnemers en maatschappelijke organisaties brachten we ruimtelijke plannen tot ontwikkeling, bijvoorbeeld Boxtel Binnen de Bruggen.
- We stimuleerden de bouw van voldoende woningen voor de doelgroepen van beleid.

Beleidsprogramma

1. Visies

- "Boxtel Binnen de Bruggen", de integrale visie op de openbare ruimte van het centrum van Boxtel, is 19 november 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. Het hierin opgenomen programma met projecten is dynamisch en wordt jaarlijks geactualiseerd. De eerste twee projecten zijn in voorbereiding genomen: Herinrichting Rechterstraat en Herinrichting Stationsstraat.

- We zijn aan de slag met beleid voor de huisvesting en integratie van arbeidsmigranten.
 - De 'Handreiking Ruimte-voor-Ruimte woningen' bevat voor initiatieven in acht Boxtelse buurtschappen uitgangspunten voor de ontwikkeling van Ruimte-voor-Ruimte kavels. De handreiking is uitsluitend richtinggevend, indicatief van aard en er kunnen geen rechten aan worden ontleend. We betrekken de handreiking bij het proces van de nog op te stellen Omgevingsvisie. Aan de handreiking is in 2019 veel aandacht besteed en deze is nagenoeg gereed.
2. Actualisatie bestemmingsplannen
- De actualisatie van de analoge plannen is bijna afgerond. Het bestemmingsplan Boxtel-centrum lag in ontwerp ter inzage en de zienswijzen zijn verwerkt.
 - Maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een aanpassing van het ruimtelijk beleid voor het buitengebied. Het opstellen van het nieuwe omgevingsplan voor het buitengebied is uitgesteld tot 2024. We geven prioriteit aan het behandelen van een groot aantal individuele verzoeken.
3. Woningbouwprogramma
- De PFAS en de stikstofproblematiek hadden in 2019 de nodige gevolgen. Voor enkele plannen, zoals Selissen en het Maatregelenpakket PHS Boxtel, leidde dit tot vertraging in de procedure. Voor andere lopende en nieuwe projecten hebben ook extra acties moeten plaatsvinden om de gevolgen en mogelijke oplossingen te onderzoeken.
Princenlant fase 4 is inmiddels onherroepelijk, de koopovereenkomst met de ontwikkelaar is getekend en de woningen zijn verkocht. Ook het plan De Hobbendonken is door de uitspraak van de Raad van State onherroepelijk geworden. Voor De Kleine Aarde zijn onderzoeken uitgevoerd en is een bestemmingsplan opgesteld voor de realisatie van het appartementencomplex.
**Zie voor dit onderwerp ook onder het project Boxtel Bouwt.*
 - De 'globale kaderstellende visie Tongeren' is door de gemeenteraad op 2 juli 2019 vastgesteld. De raad koos als voorkeursscenario de 'Tijdelijke huisvesting van spoedzoekers en/of de energietransitie'.
4. Ondersteuning overige programma's
- Het team Ruimtelijke Ontwikkeling ondersteunde ook in 2019 de uitbreiding van bedrijventerreinen (Vorst B: onderzoek haalbaarheid Greentechpark), aanpassing infrastructuur (Maatregelenpakket PHS, reconstructie Bosscheweg) en de herontwikkeling van vrijkomende gronden, bijvoorbeeld de aansluiting op de nieuwe fietstunnel.
 - Verzoeken die zijn gericht op verduurzaming van de bedrijfsprocessen in de agrarische sector benaderden we met een positieve insteek.
 - We volgden ook dit jaar ontwikkelingen op het gebied van landbouw en gezondheid om snel in te kunnen spelen op nieuwe technieken, die gezondheidsrisico's verminderen. We zijn betrokken bij deze ontwikkelingen door deelname aan de regionale kopgroep voor de transitie van de landbouw. Ook hebben wij deelgenomen aan diverse bijeenkomsten over dit thema, georganiseerd door het Rijk en de provincie.
 - Verzoeken die gericht zijn op bedrijfsbeëindiging in het buitengebied benaderden we, binnen de beleidsmatige mogelijkheden, met een positieve insteek.
5. Meewerkend Boxtel
- Ook in 2019 ondersteunden we initiatieven van particulieren en ontwikkelaars.

Dit kostte het

Ruimtelijke ontwikkeling	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	887	974	974	1.034	59
Lasten	2.278	2.347	2.343	2.309	34
Saldo voor bestemming	-1.390	-1.373	-1.368	-1.275	93
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	201	0	0	113	-113
Saldo resultaatbestemming	-201	0	0	-113	-113
Saldo na bestemming (x €1.000)	-1.591	-1.373	-1.368	-1.388	-20

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Ruimtelijke ontwikkeling	-1.368	-1.388	-20

De nadelige effecten 2019 worden veroorzaakt door meerkosten advisering ruimtelijke ontwikkeling, € 90.000 en een lagere realisatie van legesopbrengsten voor omgevingsvergunningen, in 2019 € 224.000. De voordelen bij dit product betreffen de baten uit anterieure overeenkomsten, € 155.000, de onderschrijving van € 43.000 op juridische kosten Moorwijk (wordt overgeheveld) en de doorbelasting van MijnGemeenteDichtbij van € 83.000. De overige voordelen bedragen € 13.000.

Grondexploitaties

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden:

In 2019 zijn de lopende grondexploitaties verder in de uitwerking gekomen. Percelen zijn verkocht, woningen zijn gebouwd. Voor een korte beschrijving van de individuele grondexploitaties, te weten:

- In Goede Aarde
- Princenlant
- Bedrijventerrein Vorst
- Spoorzone

verwijzen we u graag naar de paragraaf grondbeleid.

Dit kostte het

Grondexploitaties	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
<i>Baten</i>	2.699	3.830	5.264	1.164	-4.100
<i>Lasten</i>	2.885	3.812	5.334	1.614	3.720
<i>Saldo voor bestemming</i>	-186	18	-71	-450	-380
Resultaatbestemming					
<i>Onttrekking aan reserves</i>	88	0	37	101	64
<i>Storting in reserves</i>	251	163	163	27	135
Saldo resultaatbestemming	-163	-163	-125	74	200
Saldo na bestemming (x €1.000)	-349	-145	-196	-376	-180

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Grondexploitaties	-196	-376	-180

Het algemene exploitatieresultaat op de vier bouwgrondexploitaties is nadelig en bedraagt € 241.000. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid van deze jaarrekening. De doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij is voordelig, € 61.000.

Beheer onroerend goed

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Huurverhogingen
- Pacht prijzen aanpassen
- Verkopen van reststroken

Beleidsprogramma

- Volgens het huidige beleid houden we enkel panden in eigendom die direct- strategisch en/of maatschappelijk nut hebben. Overige gebouwen worden zo mogelijk verkocht zodra deze vrij komen van huur of gebruik. Ten aanzien van het pand Rondutje (11) heeft de gemeente een koopovereenkomst gesloten met Woonstichting JOOST.
- Ten aanzien van het pand Albinonistraat (86a) / Apollopad (60) zijn er verkennende gesprekken gevoerd met Woonstichting JOOST om te komen tot verkoop. Deze gesprekken zullen in 2020 worden voortgezet.
- We hebben voor Villa Phaff enkele onderzoeken afgerond en momenteel wordt gewerkt aan een plan voor verkoop.
- Dit jaar is ook het Meer Jaren OnderhoudsPlan (MJOP) vastgesteld door de gemeenteraad en ambtelijk wordt gewerkt aan een verduurzaming van deze MJOP.

Dit kostte het

Beheer onroerend goed	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	1.323	1.367	1.123	1.440	317
Lasten	1.385	1.384	1.646	1.746	-100
Saldo voor bestemming	-63	-17	-523	-306	217
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	268	198	64	64	0
Storting in reserves	176	179	52	52	0
Saldo resultaatbestemming	92	20	12	12	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	30	3	-510	-294	217

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Beheer onroerend goed	-510	-294	217

Vanuit het Legaat van Cooth zijn de baten in 2019 € 83.000 hoger dan begroot. Verkopen, huren en pachten resulteren in een aanvullende opbrengst van € 230.000. Daarnaast treedt er een voordeel op met betrekking tot de aankoop van percelen Rijkswaterstaat, € 29.000. De saneringskosten van het Rondutje vormen bij dit product echter een nadeel van € 49.000.

Een tweetal incidentele budgetten is niet gerealiseerd in 2019. Het betreft de verkoop van een perceel naast Helicon (een nadeel van € 80.000) en uitvoering van NEN-keuringen van maatschappelijk goed (zijn niet uitgevoerd, een voordeel van € 15.000). Deze worden overgeheveld.

De overige afwijkingen betreffen de doorbelasting van MijnGemeenteDichtbij (een voordeel van € 11.000) en overig (€ 12.000).

Groenbeheer

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Er is gewerkt aan verdere totstandkoming van het boombeleidsplan; daartoe hebben we tijdens het bomencafé constructief gesproken met stakeholders en bewoners. Het streven is het beleidsplan medio 2020 gereed te hebben.
- Er is hard gewerkt aan de bestrijding van de overlast van Eikenprocessierups en Japanse Duizendknoop; daarnaast is een behoorlijke inzet gepleegd ten aanzien van water geven aan bomen en planten gedurende de extreem warme en droge zomerperiode.
- Binnen het jaarlijks, planmatig groenbeheer hebben we diverse uitvoeringsprogramma's en bestekken voorbereid, aanbesteed en uitgevoerd die te maken hebben met het beheer en onderhoud van openbaar groen, bomen en landschappelijke beplantingen. We hebben te maken gehad met stagnatie in de uitvoering van werkzaamheden door de PFAS-regels.
- We onderhouden goed contact met verschillende partijen die op vrijwillige basis werkzaam zijn in het groen, zoals Natuurwerkgroep Liempde, Natuurwerkgroep Boxtel, Bosgroep Sparrenrijk, Schaapskudde Schijndel, Hoogstambrigade, diverse buurten en particulieren.
- We zijn gestart met het opstellen van het beheerplan Bosgebied Sparrenrijk.
- We hebben gewerkt aan de intake en behandeling van klachten/meldingen Openbare Ruimte; deze vroegen door verschillende extreme (weer-)omstandigheden (droogte, eikenprocessierups) en groeiend gebruik van de FIXI-app een meer dan gemiddelde inzet.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
sober- (doelmatig) groenbeheer op beeld	6- 6,5*	6- 6,5*	6,5*

Toelichting:

* cijfermatige indicator volgens beeldmeetlat.

Dit kostte het

Groenbeheer	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	292	16	15	14	-1
Lasten	2.207	2.315	2.613	2.419	194
Saldo voor bestemming	-1.915	-2.298	-2.599	-2.406	193
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	28	0	95	87	-9
Storting in reserves	0	0	0	131	-131
Saldo resultaatbestemming	28	0	95	-44	-139
Saldo na bestemming (x €1.000)	-1.886	-2.298	-2.503	-2.450	53

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Groenbeheer	-2.503	-2.450	53

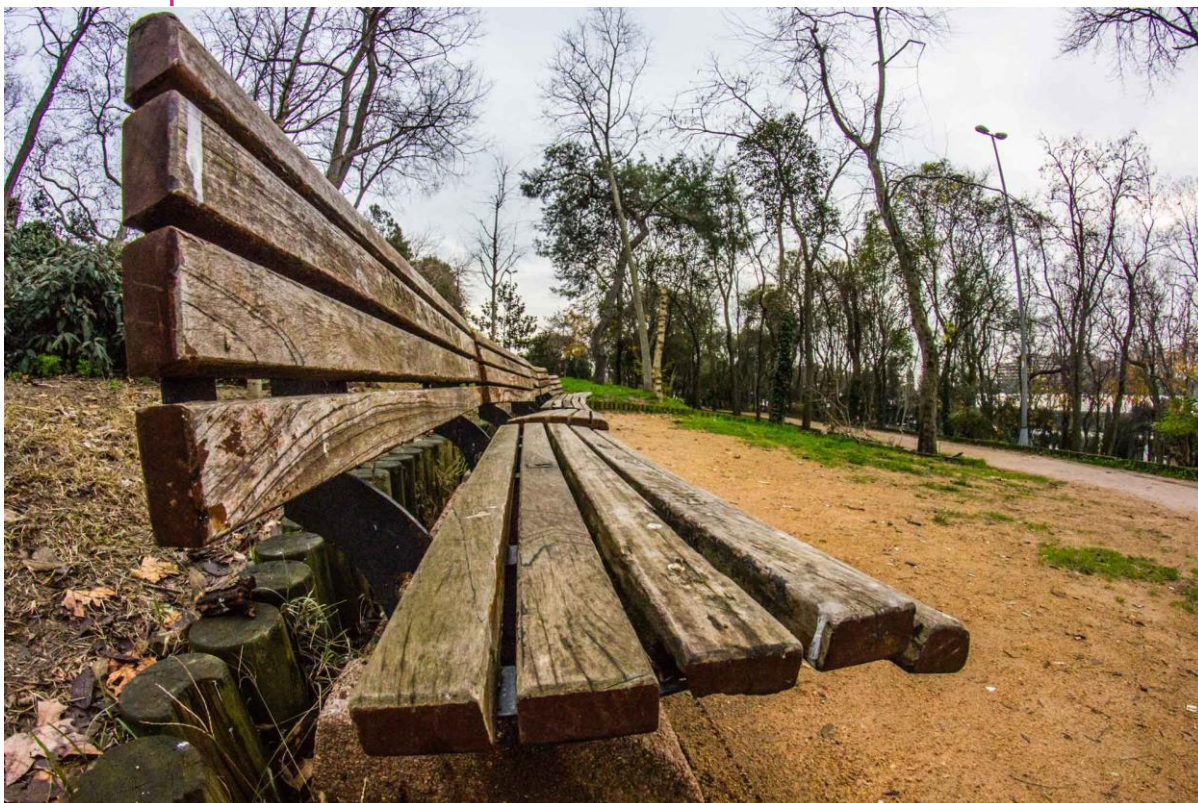
Toelichting:

De totale exploitatie van beheer en onderhoud aan beïnvloedbare kosten worden per saldo geëgaliseerd door de reserve groenbeheer. Hierdoor is in 2019 een bedrag onttrokken uit de reserve van € 130.000. Dit wordt met name veroorzaakt door stagnatie van werkzaamheden door de PFAS-regels in projecten en achterstallige snoeiwerkzaamheden.

In de kadernota 2019 is een budget beschikbaar gesteld van € 40.000 voor het opstellen van het bomenbeleidsplan. De opdracht loopt door in 2020. Dit betekent een overheveling van € 9.000 naar 2020 die gedekt wordt uit de reserve groenbeheer.

De overige verschillen (€ 66.000) bestaan uit: afwijkingen in de kapitaallasten, toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Beheer openbare ruimte

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben gewerkt aan het toekomstbestendig maken van onze wijken en woonkernen. De openbare ruimte is een plek voor iedereen met speciale aandacht voor mindervaliden. De totstandkoming en uitvoering van Rolstoelvriendelijk Liempde is daar een goed voorbeeld van. Waar mogelijk lossen we binnen het jaarlijks wegenbeheer bestaande knelpunten op.
- Binnen het jaarlijks, planmatig onderhoud en beheer hebben we diverse uitvoeringsprogramma's en bestekken voorbereid, aanbesteed en uitgevoerd met betrekking tot wegen en verhardingen, openbare verlichting, kunstwerken, riolering, gebouwen en alle andere voorzieningen die zich in de openbare ruimte bevinden.
- We hebben een aantal projecten aanbesteed en in uitvoering gebracht, bijvoorbeeld reconstructie Klaverblad/ Munselse Hoeve, Van Hugenpothstraat en Zonnegolven. Daarnaast hebben we een adviserende en begeleidende rol gehad bij diverse burgerwijkinitiatieven vanuit de Wijkmakelaars, bijvoorbeeld park Van der Voortweg waarvan de uitvoering begin 2020 staat gepland.
- Gedurende het jaar hebben we onze inspanning geleverd volgens het principe van "schoon, heel en veilig" met daarbij de intake en afhandeling van de dagelijkse klachten/meldingen. Het groeiend gebruik van de Fixi app vraagt een meer dan gemiddelde inzet.
- We hebben het beheerplan civiele kunstwerken 2020- 2024 opgesteld waardoor we zicht hebben op de technische en financiële ontwikkeling van de civiele kunstwerken. Binnen

het reguliere onderhoud hebben we al het achterstallig onderhoud opgelost. Vanaf 2020 zal het reguliere onderhoud planmatig worden uitgevoerd binnen de jaarschijven.

- We hebben het uitvoeringsprogramma openbare verlichting 2019 grotendeels afgerond, verouderde armaturen en lampen zijn vervangen door LED-armaturen.
- De herinrichting van de Markt is gereed. De aangepaste openbare verlichting met de spots vormen de basis van de calamiteitenverlichting die de politie via een app kan bedienen.
- We hebben het beheerplan Wegen 2019- 2023 opgesteld waardoor we zicht hebben op de technische en financiële ontwikkeling van het wegenareaal. Overeenkomstig het beheerplan Wegen is het jaarlijks asfalt- en elementen onderhoudsbestek voorbereid, aanbesteed en uitgevoerd.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
beheer/onderhoud wegen (verhardingen) in miljoen m2.	1,8	1,8	2,1
beheer/onderhoud kunstwerken	80 stuks	78 stuks	76 stuks
beheer/onderhoud openbare verlichting	7.650 stuks	7.700 stuks	7.683 stuks
beheer/onderhoud verkeersborden	3.500 stuks	3.500 stuks	3.500 stuks
beheer/in stand houding VRI's	10 stuks	10 stuks	10 stuks

Dit kostte het

Beheer openbare ruimte	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	96	93	159	122	-36
Lasten	3.337	4.682	7.170	6.906	265
Saldo voor bestemming	-3.241	-4.589	-7.012	-6.783	228
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	706	128	2.363	2.362	-1
Storting in reserves	867	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	-161	128	2.363	2.362	-1
Saldo na bestemming (x €1.000)	-3.402	-4.461	-4.649	-4.421	228

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Beheer openbare ruimte	-4.649	-4.421	228

De vertraging in de uitvoering van het wegenonderhoudsplan is geëgaliseerd in de reserve Egalisatie onderhoud wegen, een storting van € 331.000. Per einde 2019 is de stand van deze egalisatiereserve (€ 1.499.581, € 331.000 meer dan begroot) ingebracht in de nieuw gevormde voorziening Wegenbeheer.

De werkzaamheden onderhoud kunstwerken in 2019 zijn geëgaliseerd via reserve Egalisatie onderhoud kunstwerken, een storting van € 28.000. Per einde is de stand van deze egalisatiereserve (€ 160.166, € 28.000 meer dan begroot) ingebracht in de nieuw gevormde voorziening Kunstwerken.

Bovengenoemde mutaties zijn per saldo budgettair neutraal en hebben dus geen invloed op het resultaat van de jaarrekening 2019.

Een positief resultaat is ontstaan in de exploitatie van de openbare verlichting (door met name energie en extra schade-uitkeringen wegmeubilair (€ 72.000).

Het schoonhouden van de wegen (inclusief onderhoud van de tractiemiddelen), de gladheidsbestrijding en onderhoud bermen en watergangen inclusief storkosten heeft een positief resultaat gegeven van € 52.000.

De overige verschillen (€ 25.000 nadelig) bestaan uit: afwijkingen in de kapitaallasten, toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Budget voor het opknappen van trottoirs gemeentebreed is opgestart onder andere met rolstoelvriendelijk Liempde. Restant van het budget zal overgeheveld worden naar 2020 (€ 112.000). Door overname van een deel van de Boseind is in een overeenkomst bepaald dat de lasten van dit deel van de weg voor rekening van de gemeente komen. Omdat juridische afhandeling nog niet gereed is, is er geen onderhoud gepleegd en worden de begrote uitgaven € 82.000 en inkomsten € 65.000 overgeheveld naar 2020.

Verkeersmaatregelen

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben deel genomen aan overlegstructuren en regionale samenwerkingsverbanden. Zo droegen we bij aan de GGA en andere Agrifood onderwerpen. Bijvoorbeeld “Meer sprinters”, Openbaar Vervoer 2040, OV Knooppunten en Gevolgen Ombouw N65.
- We hebben beleid ontwikkeld op gebied van verkeer. Het visiedocument Move’31 is opgesteld.
- We hebben beleid ontwikkeld op gebied van de parkeren in de vorm van Parkeernormennota (vaststelling 2020)
- We hebben bestemmingsplannen (met name woningbouwplannen) en grote infrastructurele aanpassingen begeleid op terrein van verkeer- en parkeeraspecten. Bijvoorbeeld Heem van Selis, PHS Maatregelenpakket, Visie Tongeren
- We hebben regelmatig overleg gehad met vaste stakeholders zoals politie, scholen en Fietzersbond. Ook met betrekking tot openbaar vervoer (en station).
- We hebben samen met inwoners en initiatiefnemers via participatie herinrichtingsplannen georganiseerd voor bijvoorbeeld Boxtel Binnen de Bruggen (Rechterstraat en Stationsstraat) en Molenwijkseweg inclusief MEP-terrein.
- We hebben verkeersveiligheid en goed gedrag gestimuleerd. Dit was onder de titel van “mensgerichte maatregelen”. Dit heeft zich vertaald in activiteiten in het kader van Brabant Veiligheidslabel met scholen en diverse ander thema’s.
- We hebben voor de E-laad voorzieningen een proces ingericht om aanvragen efficiënt te behandelen.
- Om alle onderwerpen te onderbouwen hebben wij met regelmaat metingen gedaan ten aanzien van parkeren, ongevallen, snelheid en aantallen, om onderbouwd te kunnen adviseren.

Dit kostte het

Verkeersmaatregelen	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	62	5	39	147	108
Lasten	1.176	1.262	1.542	1.270	272
Saldo voor bestemming	-1.114	-1.257	-1.503	-1.123	380
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-1.114	-1.257	-1.503	-1.123	380

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Verkeersmaatregelen	-1.503	-1.123	380

Toelichting:

In de kadernota (in 2018 en 2019) zijn extra budgetten aangevraagd waarvan de activiteiten doorlopen in komende jaren. Dit betekent een (gedeeltelijke) overheveling van het budget, zoals de onderzoekskosten Eindhoveneweg die binnen het project PHS al uitgevoerd zijn, maar financieel verrekend worden in het jaar 2022 (€ 13.000).

De aangevraagde en over te hevelen budgetten naar 2019 van € 81.000 voor Move (flankerend beleid PHS), de €100.000 voor onderzoek vervolgvragen herinrichting centrum, de aanleg parkeerplaatsen Berkengaard € 49.000, studie Boxtel Noordwest (oksel Tongeren) € 25.000 en studie Boxtel-Zuid (hoofdstructuur omgeving Eindhoveneweg) € 25.000.

De overige verschillen (€ 87.000) bestaan uit: afwijkingen in de kapitaallasten, toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Parkeren

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben de landelijke ontwikkelingen gevolgd op parkeergebied. Bijvoorbeeld de invoering van zogenaamd mobiel parkeren.
- We hebben beleid uitgevoerd op gebied van parkeren waaronder het adviseren van bestemmingsplannen voor de parkeerbehoefte. Bijvoorbeeld de parkeernormennota (vaststelling in 2020)
- We hebben overleg gevoerd met vaste stakeholders zoals centrumondernemers
- Om parkeeroplossingen of problematiek te onderbouwen hebben wij met regelmaat metingen gedaan ten aanzien van parkeren.
- We hebben dit jaar wederom veel vragen, klachten en opmerkingen (naar tevredenheid) behandeld.
- We hebben het verlenen van parkeeronthefingen en vergunningen begeleid binnen de diverse parkeerregimes.
- We hebben gewerkt aan de parkeerevaluatie om de eerder ingevoerde regimes te kunnen beoordelen op rendement, organisatie en kosten/baten.
- We hebben gehandicapten-parkeren en ontheffingen gefaciliteerd voor bouwactiviteiten
- Voor de E-laad voorzieningen hebben wij een proces ingericht om aanvragen efficiënt te behandelen.

Dit kostte het

Parkeren	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	146	344	344	247	-97
Lasten	220	224	231	279	-48
Saldo voor bestemming	-74	119	113	-31	-144
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	4	8	8	9	0
Storting in reserves	0	0	0	80	-80
Saldo resultaatbestemming	4	8	8	-71	-80
Saldo na bestemming (x €1.000)	-69	128	121	-103	-224

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Parkeren	121	-103	-224

Toelichting:

Na de invoering van de proef van de blauwe zone in het centrum zijn de parkeerautomaten weer in werking gesteld halverwege het jaar. Over het jaar 2019 heeft het minder opbrengsten (per saldo € 176.000) opgeleverd dan de begrote opbrengsten van voor de proef. Met name door de lagere opbrengsten vanuit de parkeerautomaten en de naheffingen, maar ook de parkeervergunningen.

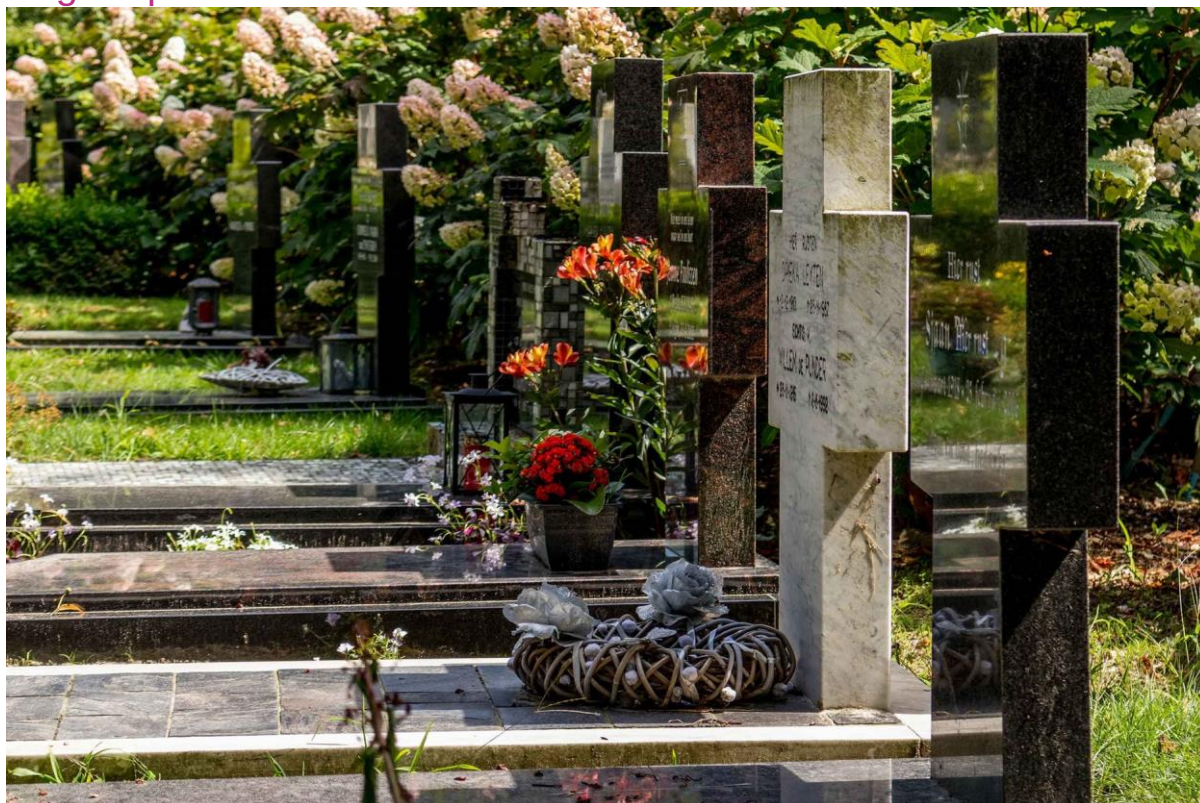
In afwachting van de evaluatie in 2020 zullen de inkomsten bijgesteld moeten worden.

Kosten voor parkeren centrum, door extra kosten aan de parkeerautomaten, invoeren mobiel parkeren als ook de evaluatie van het parkeren heeft extra incidentele kosten met zich mee gebracht van € 42.000.

In 2019 zijn meer afkoopsommen ontvangen van aanvragers van een bouwvergunning die niet voldoen aan de parkeernorm. Deze opbrengsten worden gestort in de reserve Parkeervoorziening als dekking van de aanleg van toekomstige, nieuwe parkeerplaatsen.

De overige verschillen (€ 5.000) bestaan uit: afwijkingen in de kapitaallasten, toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Begraafplaatsen

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We onderhouden en beheren de begraafplaats volgens het reguliere beleid.
- In 2020 stellen we een nieuwe beleidsvisie op waarbij we de behoefte voor de toekomst en capaciteitsmogelijkheden in kaart brengen.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
aantal begravingen	40	42	42
asbus bijzettingen	10	10	13
asverstrooiing	1	1	3

Dit kostte het

Begraafplaatsen	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	166	183	183	142	-41
Lasten	189	191	197	173	24
Saldo voor bestemming	-23	-8	-14	-31	-17
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	2	3	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	-2	-3	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-26	-10	-14	-31	-17

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Begraafplaatsen	-14	-31	-17

Toelichting:

Baten zijn gekoppeld aan aantal begravingen en eventuele verlengingen waar tarieven aangekoppeld zijn. Begrotingstechnisch wordt uitgegaan van ervaringscijfers maar werkelijkheid kan daarvan afwijken. In 2019 zijn de opbrengsten achtergebleven € 41.000.

De overige verschillen (€ 24.000) bestaan uit: afwijkingen in de kapitaallasten, toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Projecten programma Leefomgeving

Onder het programma Leefomgeving vallen de volgende projecten:

- Boxtel Binnen de Bruggen
- Move '31
- Omgevingswet
- Programma Hoogfrequent Spoor (PHS)
- Boxtel bouwt

Boxtel Binnen de Bruggen

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit was het doel

Boxtel Binnen de Bruggen (BBdB) is een integrale visie en programma van projecten ter versterking van het centrum van Boxtel. De term is afgeleid van het historisch centrum dat werd omgeven door een watersysteem van Binnendommels, enkel bereikbaar via diverse bruggen. De Binnendommels hielden het centrum leefbaar (droog) en zorgden voor o.a. werkgelegenheid en transportmogelijkheden. Een uniek stelsel in deze omgeving - de Binnendieze in Den Bosch uitgezonderd - maar helaas gedempt en niet meer beleefbaar.

Doelstellingen en uitgangspunten

- De visie BBdB biedt een masterplan ontwikkeling openbare ruimte centrum.

- De Binnendommelstructuur wordt weer beleefbaar gemaakt, en wordt weer een drager die leefbaarheid en economische belangen van het centrum op een actuele wijze versterkt.
- De visie verbindt thema's als cultuurhistorie, erfgoed, economie, toerisme, recreatie, maar ook duurzaamheid, klimaat, energietransitie, kunst, cultuur en evenementen.
- De projecten zijn breed van aard, de uitvoering is een langdurig en gefaseerd proces. De visie is dynamisch, projecten kunnen afvallen of nieuwe initiatieven worden toegevoegd. Visie en masterplan zijn daar koepel en stip op de horizon voor.
- De ambitie is hoog om Boxtel zo weer een uniek centrum te geven binnen de regio.

Dit hebben we dit jaar gedaan

De prévisie van 2018 is uitgewerkt tot de integrale visie op de openbare ruimte van centrum Boxtel "Boxtel Binnen de Bruggen", en deze is 19 november 2019 door de raad vastgesteld. Een tweetal projecten van het masterplan zijn als burgerinitiatief gestart en zijn in het ontwerpstadium: Herinrichting Rechterstraat en Herinrichting Stationsstraat. In de meerjarenbegroting is budget opgenomen voor de realisatie van deze projecten.

Move '31

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit was het doel

- Met het omarmen van de visie MOVE'31 werd voor de toekomst een randwegstructuur beoogd om het autoverkeer naar de buitenrand van Boxtel te brengen om zo meer leefbaarheid in de kom mogelijk te maken.
- Van deze hoofdinfrastructuur werd in de jaren '20 een kwart deel gerealiseerd in de vorm van TALK, Tracé A2-Ladonk-Kapelweg, conform besluitvorming van de Raad in 2015 (BO PHS Maatregelenpakket) en 2017 (begroting Keulsebaan 4c en Fietspad LB).
- De andere onderdelen, om de gehele randwegstructuur te voltooien, betreffen de VAN en de Noordwestelijke ontsluiting:
 - De VAN, Verbindingsweg A2-N618, is een functionele verbinding tussen de knopen 25 en 26 en de wijk Oost (Schijndelseweg), waarvan het zoekgebied aan de oostzijde, parallel aan de A2, ligt.
 - De NWO is de NoordWestelijke Ontsluitingsfunctie, die het verkeer in Boxtel Noord-West, waaronder in de toekomst ook Esch, in goede banen kan gaan leiden.
- Daarnaast heeft Boxtel zich verbonden aan het onderzoeken van de mogelijkheden om een fietsroute tussen de steden 's-Hertogenbosch en Eindhoven te realiseren, waarbij reductie van autogebruik en het faciliteren van fietsgebruik wordt gestimuleerd voor met name forensen.
- De ingrepen op hoofdinfrastructuur hebben ook gevolgen voor zogenaamde raakvlak projecten. In veel gevallen gaat veel tijd, geld en aandacht naar de hoofdzaak, maar

blijven raakvlakken onderbelicht in tijd en middelen. Deze raakvlakken veroorzaken vaak veel uitleg, onduidelijkheid, wantrouwen en noodzaak voor aanvullende middelen. In het beleidsplan willen hier meer inhoud aangeven en een grove inschatting geven van de bijbehorende middelen op de langere termijn.

Dit hebben we dit jaar gedaan

In de zomer van 2019 is het visiedocument aan de Raad aangeboden ter vaststelling. Hiermee wilden we een uitgangspunt hebben om verder te gaan werken aan het daaropvolgende beleid. In diezelfde periode is er een bestuurlijke interventie geweest door het niet te agenderen als gevolg van de landelijke uitspraak van de Raad van State over de stikstof-aangelegenheid, de PAS. Hierdoor werd het PHS Maatregelenpakket zwaar geraakt en was er een alternatieve aanpak nodig. Voor de Raad was het aanleiding om MOVE'31 als visie uiteindelijk nog niet te agenderen tot er meer duidelijkheid is over de PAS. In januari 2020 wordt de stand van zaken van het PHS Maatregelenpakket aangaande het PAS-dossier beschouwd en wordt bekeken wanneer MOVE'31 weer geagendeerd kan worden.

Omgevingswet

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit was het doel

Het tijdig implementeren van de Omgevingswet, die op 1 januari 2021 van kracht wordt.

In de Omgevingswet worden wetten samengevoegd en het proces van de inrichting van de fysieke leefomgeving verandert fundamenteel. De Omgevingswet kent nieuwe wettelijke instrumenten, bevat een grote informatievoorzieningsoperatie en vraagt om een andere werk- en denkwijze van overheden, burgers en bedrijven. Thema's in de Omgevingswet zijn: participatie, integraal werken, gebiedsgericht werken, digitaal werken, decentrale afwegingsruimte en innovatie. Dit vraagt om een gedragsverandering met de kenmerken: open, samenhangend, flexibel, uitnodigend en innovatief.

De gemeenteraad heeft op 19 december 2017 besloten om de Omgevingswet aan te grijpen om de huidige werkwijzen en beleidskaders te verbeteren en zich vooral te richten op de externe opgaven en actoren in het fysieke domein. De invoering van de Omgevingswet geeft daarmee tevens verdere invulling aan meewerkend boxtel.

Met de implementatie van de Omgevingswet passen we onze werk- en denkwijze verder aan, zodat deze zich dan kenmerkt door:

- een open communicatie tussen betrokkenen in de fysieke leefomgeving
- het in wederzijds vertrouwen samenwerken aan het verbeteren en optimaliseren van de fysieke leefomgeving in brede zin
- een geoptimaliseerde (fysieke en digitale) dienstverlening.

Dit hebben we dit jaar gedaan

In 2019 hebben we onze activiteiten gericht op:

- het verder verkennen van de Omgevingswet o.a. door het delen van kennis en door deel te nemen aan pilots zoals de pilot energietransitie en Omgevingswet en de BrabantScan;
- de organisatie bewust maken van de veranderingen die deze wet met zich meebrengt en wat dat betekent voor houding, gedrag en vaardigheden;
- het voorbereiden van projecten die nodig zijn om de deze wet in te voeren, zoals de inventarisatie van beleid, het inrichten van de gemeentelijke laag van het Digitaal Stelsel of het participatiebeleid.

Hierdoor is er een scherper beeld ontstaan van welke verdere activiteiten nodig zijn voor het tijdig invoeren van de Omgevingswet.

Vanwege andere ambities en prioriteiten in betrokken organisatieonderdelen en wisselingen in het personeelsbestand was het helaas niet mogelijk om een grotere voortgang te boeken. We doen er alles aan om zo goed als mogelijk gereed te zijn voor de geplande invoeringsdatum van 1 januari 2021. We trekken daarin op met Sint-Michielsgestel.

Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit was het doel

Het Maatregelenpakket PHS Boxtel komt voort uit het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP, 2008) en het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS, 2010) van het Rijk. Het GVVP wijst op de complexe situatie van spoor- en wegverkeer bij de dubbele overweg in de Tongersestraat, die al jaren zorgt voor leefbaarheids- en veiligheids-knelpunten.

PHS heeft als doel uitbreiding van het personenvervoer per spoor en uitbreiding en betere routes voor het goederenspoorvervoer mogelijk te maken. Het Rijk heeft daartoe samen met Provincie Noord-Brabant en gemeente Boxtel in 2015 een bestuursovereenkomst gesloten om de in 2013 door de gemeenteraad gekozen voorkeursvariant aan maatregelen in Boxtel uit te voeren.

- Het Maatregelenpakket PHS Boxtel omvat de projecten (**output**):
 - aanleg Verbindingsweg-Ladonk-Kapelweg (VLK);
 - aansluiting van het gebied Tongeren op de VLK + verkeersmaatregelen (VMT);
 - opwaardering capaciteit van de Keulsebaan (KBA);
 - aanleg Fietsonderdoorgang Tongersestraat;
 - opheffen van beide overwegen in de Tongersestraat.
- Realisatie van de projecten levert belangrijke bijdragen aan (**outcome**):
 - de verkeersveiligheid rondom Tongersestraat (oplossen verkeersknelpunt en veilige verbinding langzaam verkeer);

- de verkeersveiligheid en leefbaarheid in Kalksheuvel;
- de verkeersveiligheid en leefbaarheid langs de verkeersroute door het centrum;
- een goede bereikbaarheid van Boxtel en Ladonk.

De maatregelen zijn voorzien uitgevoerd te worden in de periode 2020-2024, maar dit is afhankelijk van diverse in- en externe factoren.

Dit hebben we dit jaar gedaan

Programma, sturing en beheer

De herziening van de Bestuursovereenkomst is voorbereid, waaronder de overdracht van de opdrachtgeversrol voor de fietsonderdoorgang van Rijk naar Gemeente en het duidelijker vastleggen van de indexeringsafspraken.

Ook is er een Plan van Aanpak voor de realisatiefase van de projecten opgesteld. Dit plan moet nog worden vastgesteld.

Vanwege het wegvallen van de PAS (stikstofregels) is een Plan van Aanpak opgesteld voor de benodigde herstelmaatregelen. De gevolgen van deze stikstofproblematiek zijn fors:

- volgens huidige inzichten ca. 2 jaar vertraging van het programma;
- de meerkosten zijn geraamd op totaal € 2,6 miljoen incl. btw (€ 2,2 miljoen excl. btw), te verdelen over Rijk/Provincie/Gemeente volgens de bestuursovereenkomst 50–35-15%.

De gemeente Haaren is een regionale verkenning gestart naar interesse en kansen voor een alternatieve oplossing PHS-maatregel Runsdijk.

Verbindingsweg Ladonk Kapelweg (VLK) en Verkeersmaatregelen Tongeren (VMT)

Met de uitspraak van de Raad van State (14-8-2019) zijn het bestemmingsplan VLK, het verkeersbesluit afsluiting Kapelweg voor gemotoriseerd verkeer en het besluit Hogere grenswaarden Wet geluidhinder (alle raadsbesluit 12-9-2017) vernietigd. De motivering van deze uitspraak ligt in het wegvallen van de PAS als onderbouwing van de besluiten, zonder een verdere inhoudelijke beoordeling van de plannen. Als herstelmaatregel is gestart met de voorbereiding van een MER voor een aangepast bestemmingsplan VLK.

Het bestemmingsplan Tongeren (9-10-2018) heeft wel stand gehouden in het hoger beroep bij de Raad van State (18-12-2019) en is daarmee onherroepelijk geworden.

De grondverwerving VLK en Tongeren is afgewerkt voor zover dat kon.

De onteigeningsprocedure VLK is afgebroken wegens wegvallen van het bestemmingsplan.

Keulsebaan (KBA)

Het voorontwerp is geoptimaliseerd op grond van een inrichtingsplan voor de landschappelijke inpassing en onderzoek naar het onderbrengen van de cultuurhistorische waarde Duits Lijntje. Het ontwerpbestemmingsplan is in mei 2019 ter visie gelegd.

Vaststelling wacht op nieuwe berekeningen en een aangepaste onderbouwing wegens het vervallen van de PAS. Het Duits Lijntje is definitief overgedragen aan gemeente.

De start van de grondverwerving KBA is uitgesteld vanwege het vervallen van de PAS en daarmee het uitstel van vaststelling van het bestemmingsplan.

Fietsonderdoorgang Tongersestraat

Het voorontwerp is geoptimaliseerd met lagere hellingspercentages van de toegangen.

Het ontwerpbestemmingsplan is in mei 2019 ter visie gelegd. Vaststelling wacht op nieuwe berekeningen en een aangepaste onderbouwing wegens het vervallen van de PAS.

Er is een scenario-onderzoek uitgevoerd voor mogelijke ontwikkeling van het gebied Tongersestraat.

Boxtel bouwt

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit was het doel

Realiseren van voldoende duurzame woningen die voldoen aan de woningbehoefte in Boxtel, Liempde en Lennisheuvel.

Dit hebben we dit jaar gedaan

- In het afgelopen jaar zijn de bestemmingsplannen voor de projecten Selissen, Pastorietuin Liempde, Achter den Eijngel en Princenlant fase 4 vastgesteld door de gemeenteraad.
- De voorbereidingen voor de bouw bij Achter den Eijngel zijn zo goed als afgerond. De beroepsprocedure loopt momenteel.
- Voor de locatie Hamsestraat-Roderweg vond met ontwikkelaars en provincie intensief overleg plaats. Doel is het realiseren van een woningbouwplan dat evenredig en evenwichtig in het Scheekenlandschap past en voldoet aan de woningbehoefte van de inwoners van Liempde.
- Over het Rondutje zijn met een ontwikkelaar en woningbouwcorporatie onderhandelingen gevoerd om te komen tot een koopovereenkomst voor de realisatie van huur- en koopwoningen. Het gebouw is gesloopt en de voorbereidingen voor de planologische procedure zijn gestart.

- Samen met JOOST hebben we de mogelijkheden van de locatie Albinonistraat onderzocht. De koopovereenkomst over de Albinonistraat ligt op dit moment bij JOOST ter beoordeling.
- Er is met de ontwikkelaar gesproken over de plannen bij Lindenlust. In december is er een informatieavond geweest op basis van een conceptplan.
- De inbreidingslocatie Buxtelseweg-Kerkheiseweg is in twee plandelen uitgewerkt, Kerkweide West en Kerkweide Oost. Voor het westelijk deel ontvingen we in 2019 een ontwerpbestemmingsplan en een ontwerp omgevingsvergunning en is in september een anterieure overeenkomst opgesteld.
- De verbouw van de pastorie Buxtel startte in 2019 en de ontwikkelaar treft voorbereidingen voor de planprocedure voor de bebouwing in de tuin.
- Het bestemmingsplan voor de pastorie en pastorietaan Liempde is vastgesteld en ligt bij de Raad van State.

Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport

Zo werkte dit programma mee aan Boxtel

Een sterke economie en voldoende werkgelegenheid

Een krachtige economie is de motor van een bloeiende samenleving. Daarom ondersteunen we plannen die bijdragen aan een sterke economie. We stimuleren bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties om het beste uit zichzelf en hun omgeving halen. Centraal staan initiatieven die ondernemers helpen om zich verder te ontwikkelen en waarbij de werkgelegenheid behouden blijft of groter wordt. Speciale aandacht hebben we daarbij voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. We kijken niet alleen naar mogelijkheden binnen onze eigen gemeente, maar sluiten ook aan bij ontwikkelingen en initiatieven in de regio. Voorbeelden hiervan zijn Brainport en AgriFood Capital.

Bij de ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen), vergunningverlening en handhaving ligt de uitdaging om initiatieven vooral mogelijk te maken. Natuurlijk moeten deze initiatieven wel aansluiten bij andere beleidsuitgangspunten. Op deze manier kan de gemeente zich blijven ontwikkelen en zorgen voor een sterke economie en werkgelegenheid.

Daarnaast is ook het cultureel aanbod van belang. Kunst en cultuur leveren samen met de economische sector een sterke combinatie. Een sterk cultureel aanbod is maatgevend voor het vestigings- en woonklimaat en maakt onze gemeente concurrerend. Boxtel heeft op dat vlak veel te bieden. Boxtel heeft prachtige natuur en is gastvrij, bourgondisch, authentiek, duurzaam, innovatief, dynamisch, Brabants en ondernemend. Dit blijkt uit het prachtige aanbod aan maatschappelijke- en sportvoorzieningen, vele vormen van cultuur en cultuurbeoefening en mooie recreatie- en verblijfsmogelijkheden. Van avontuurlijk en uniek in de natuur overnachten in een Box&Breakfast, tot klimmen in de stal, of met de fluisterboot langs het Kasteel Stapelen: onthaasten kun je prima in onze goed bereikbare gemeente.

Toerisme en recreatie

Met de centrale ligging van Boxtel in Het Groene Woud en het Van Gogh Nationaal Park willen we het economisch aandeel van toerisme en recreatie verder uitbouwen. We spreken in het kader van toerisme & recreatie dan ook steeds vaker over de vrijetijdseconomie. Vanzelfsprekend werken we mee aan initiatieven van inwoners op deze terreinen. Hierdoor ontstaat een goed toekomstperspectief.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit was het doel

Verbeteren welzijn gemeenschap

Het programma Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport draagt in hoofdzaak bij aan de realisatie van doelstellingen op een breder maatschappelijk terrein. Voorbeelden hiervan zijn een sterke economie, maatschappelijke participatie en gezondheid. Het doel is om samen met ondernemers, inwoners en instellingen activiteiten te steunen of mogelijk te maken. Deze activiteiten dragen bij aan een goede economie, werkgelegenheid en maatschappelijke ontwikkeling. Daarmee verbeteren deze activiteiten het welzijn van de gemeenschap.

Nieuwe stappen

Afgelopen periode is er veel focus op economische ontwikkeling geweest. Dit blijft een absolute prioriteit binnen ons gemeentelijk beleid. Met zoveel mogelijk sturing via concrete prestatie-indicatoren gaan we de komende periode nieuwe ambitieuze stappen zetten. We verwachten deze stappen te bereiken dankzij:

- de inzet van bedrijfscontactfunctionarissen;

- sterke focus op ondernemersparticipatie- en ondernemerscontact;
- herijking van de samenwerking met SPIN;
- evaluatie centrummanagement;
- het faciliteren van een online ontmoetingsplek voor ondernemers.

Een andere manier van samenwerken

De relatie tussen gemeente en een aantal ondernemers wordt gekenmerkt door een geschiedenis van vallen en opstaan. Dat vraagt om andere manier van samenwerken. Met elkaar moeten we economische ambities waarmaken. Samenwerking blijft dus erg belangrijk, waarbij we altijd oog hebben voor verbetering.

Meer aandacht voor toerisme en recreatie

Boxtel hoort bij de regio Agrifood Capital en we blijven ons hier de komende periode op richten. Daarnaast willen we ons pro-actiever opstellen richting Brainport Eindhoven. Voor een belangrijk deel van ons bedrijfsleven is ook Brainport namelijk een belangrijke regio. We willen zichtbaar maken wat we doen en wat het oplevert. Mede gedragen door de grote toeristische trekkers – het Oertijdmuseum, Classic Park en de groene omgeving – gaan we toerisme en recreatie meer accent geven en verder opnemen in ons economisch beleid. Het creëren van mogelijkheden voor meer verblijfsrecreatie en van ruimte voor innovatieve en creatieve starters zijn op economisch vlak belangrijke ambities.

Daarnaast willen we dat Boxtel een bruisende gemeente is waar de inwoners voldoende vermaak vinden, toeristen graag verblijven en recreanten naartoe komen.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport:

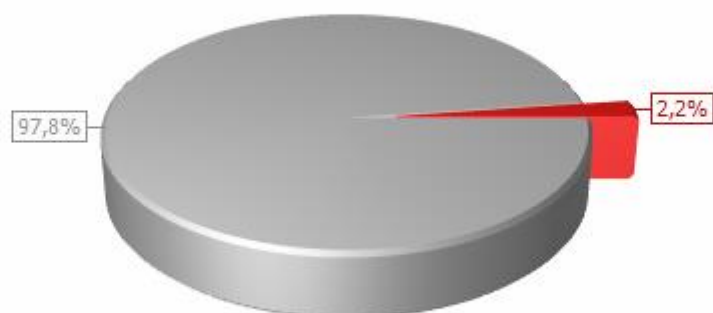
- Economische aangelegenheden
- Toerisme & Recreatie
- Maatschappelijke voorzieningen
- Kunst
- Sport
- Monumentenzorg en oudheidkunde

Dit kostte het

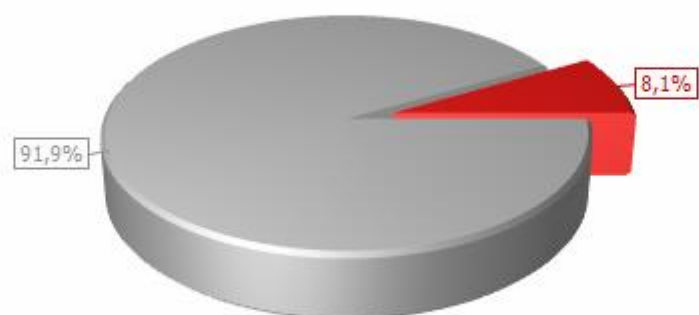
Economie, Toerisme, Recreatie, Sport en Cultuur	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Baten					
Economische aangelegenheden	34	46	46	51	5
Recreatieve voorzieningen	63	71	63	62	-1
Maatschappelijke voorzieningen	37	36	36	36	0
Kunst	15	0	0	15	15
Sport	224	229	782	900	118
Monumentenzorg en oudheidkunde	0	1	1	0	-1
Totaal Baten	372	383	928	1.065	137
Economie, Toerisme, Recreatie, Sport en Cultuur	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Lasten					
Economische aangelegenheden	-1.060	-1.037	-1.477	-944	533
Recreatieve voorzieningen	-587	-614	-618	-626	-7
Maatschappelijke voorzieningen	-745	-755	-757	-759	-2
Kunst	-721	-620	-710	-636	73
Sport	-2.409	-2.484	-4.430	-4.275	154
Monumentenzorg en oudheidkunde	-142	-194	-216	-160	55
Totaal Lasten	-5.663	-5.704	-8.207	-7.401	806
Resultaat voor bestemming	-5.291	-5.320	-7.279	-6.336	943
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	679	95	1.253	1.253	0
Storting in reserves	36	0	0	14	-14
Saldo resultaatbestemming	643	95	1.253	1.239	-14
Resultaat na bestemming	-4.648	-5.225	-6.026	-5.098	928

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele jaarrekening

Werkelijke baten van dit programma

Werkelijke lasten van dit programma

Economische aangelegenheden

Verantwoordelijke(n): Eric van den Broek, Maruška Lestrade-Brouwer en Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

1. Afstemmen en doorontwikkelen centrum management.
Samenwerking is goed verlopen. Enkele onderwerpen die in 2019 centraal hebben gestaan zijn:
 - Leegstand
 - Citybranding/marketing
 - Organisatie evenementen
 - Laden en lossen
 - Weekmarkt
 - Winkelcentrum Oosterhof
 - Supermarktmeters
 - Herinrichting MarktDaarnaast zijn we gezamenlijk een best practice gaan bekijken om ideeën op te doen, heeft er een evaluatie plaatsgevonden aan de raad en is er een vooruitblik gedaan over het updaten van de detailhandels- en horecavisie.
2. Aanpak leegstand centrum en kernwinkelgebied. We werken op meerdere manieren aan de leegstand in het centrum:
 - Centrumprojecten: Met de nieuwe Markt, is de aantrekkelijkheid van het centrum als vestigingsgebied vergroot.
 - Centrummanager: de centrummanager vervult een makelaarsrol om leegstand tegen te gaan. De gemeente draagt aan deze inzet financieel bij en heeft meegewerkt waar

- mogelijk. In 2019 is gebrainstormd over het opzetten van een werkgroep om samen met pandeigenaren te bekijken wat we voor elkaar kunnen betekenen.
- Boxtel binnen de Bruggen is opgestart. Binnen dit project is een start gemaakt aan de herinrichting van de Rechterstraat en Stationsstraat in nauwe samenwerking met eigenaren en ondernemers.
 - Er is in 2019 een aantal keer gebruik gemaakt van de subsidieregeling verhuizingen kernwinkelgebied waardoor een aantal leegstaande panden in het kernwinkelgebied weer gevuld zijn.
3. Verder structureren van ons economisch beleid.
 - Het proces rondom de invoering omgevingswet is volop bezig. Vanuit economie wordt dit nauw gevolgd om te kunnen inspelen op de veranderingen die dat voor het vakgebied economie gaat hebben.
 - Er zijn afspraken gemaakt met centrummanagement over het actualiseren van de detailhandels- en horecavisie.
 4. Koopstromenonderzoek.

De gegevens uit het koopstromenonderzoek over het koopgedrag van consumenten in onze gemeente zijn bekend en worden meegenomen in de gesprekken met ondernemers en levert input voor te maken keuzes.
 5. Na definitieve besluitvorming over het nieuwe gemeentelijke fonds werklocaties gaan we dit fonds verder uitrollen.

Id-boxtel is gelanceerd en wordt in de gesprekken met ondernemers meegenomen. Er zijn in 2019 nog geen aanvragen uit voort gekomen.
 6. Samen met de eigenaren en stakeholders komen tot ontwikkeling Oosterhof.

In december heeft projectontwikkelaar Hurks aangegeven geen businesscase meer te zien in de ontwikkeling van winkelcentrum Oosterhof. Door de Centrale Vereniging van Eigenaren is aan projectontwikkelaar Libre gevraagd de ontwikkeling van het winkelcentrum verder vorm te geven.
 7. Afronding van de in gang gezette Centrumprojecten.

In 2019 is een groot ruimtelijk en infrastructureel project afgerond, de herinrichting van de Markt. Ook heeft er een uitgebreide evaluatie plaatsgevonden over dit project. De uitkomsten zijn gepubliceerd in de krant. Daarnaast is er een start gemaakt met nieuwe projecten binnen het plan Boxtel binnen de Bruggen, zijnde Rechterstraat en Stationsstraat.
 8. Noodzaak en mogelijkheden voor uitbreiding bedrijventerreinen onderzoeken.

In 2019 heeft bureau STEC een onderzoek uitgevoerd bij lokale ondernemers over uitbreidplannen en planning. Met de conclusie en het advies zijn we samen met ondernemers aan het kijken naar een geschikte locatie voor uitbreidingsmogelijkheden bedrijventerreinen. We hebben actief geparticipeerd in de kopgroep Bedrijventerreinen en dit heeft onder meer een nieuwe methodiek van beoordelen uitbreidingsplannen opgeleverd, namelijk 'vraaggericht ontwikkelen'. Dit is voordelig voor Boxtel, omdat er hierdoor weer mogelijkheden voor uitbreiding zijn ontstaan.
 9. Op initiatief van ondernemers komen tot een ondernemersloket.

In 2019 is bedrijvenloketboxtel.nl opgeleverd.
 10. De ondernemers-vijfdaagse organiseren.

In 2019 is de Ondernemers 5-daagse weer georganiseerd. In die week zijn er verschillende activiteiten georganiseerd voor ondernemers uit Boxtel en Sint-Michielsgestel.
 11. Komen tot goede indicatoren om economische ontwikkelingen te meten en te monitoren.

De nieuwe indicatoren worden in de begroting 2020 meegenomen, hiervoor wordt er met de regio besproken welke indicatoren en onderzoeksrapportages geschikt zijn om het effect inzichtelijk en meetbaar te maken.

12. Verzelfstandiging weekmarkt.

Vanaf 2017 is een onderzoek opgestart naar de mogelijkheid van verzelfstandiging van de weekmarkt. Het onderzoek is opgeschort op verzoek van de marktcommissie vanwege de werkzaamheden aan de Markt. In 2019 is dit onderzoek weer opgepakt. Uit het onderzoek is gebleken dat er te weinig draagvlak is onder de marktkoopliden voor verzelfstandiging. Redenen hiervoor zijn het goede verloop van de weekmarkt en de prettige samenwerking tussen de marktkoopliden en de gemeente. Het college heeft deze conclusie overgenomen en besloten niet over te gaan tot verzelfstandiging.

13. Regionale rol t.a.v. economie en triple helix samenwerking.

De regionale samenwerking binnen de regio Noordoost Brabant is in beweging en het is aan ons om mee te bewegen. In 2019 zijn door de regio mede op basis van de adviezen van de rekenkamercommissie grote stappen gemaakt. In 2019 zijn de gestelde doelen uit de begroting 2020 middels werkplannen nader ingevuld. Deze werkplannen zijn ter kennisgeving aan de raad aangeboden. In de samenwerkingsagenda (het wat) en het samenwerkingsconvenant (het hoe) die vanaf 2021 hun intrede doen en in maart 2020 ter besluitvorming aan de raad voorliggen, zijn de doelen concreter en de samenwerking minder vrijblijvend. Door het instellen van een secretarissenoverleg tijdens de regiodagen wordt het gesprek gefaciliteerd over de te bereiken bestuurlijke doelen en de hiervoor benodigde inzet van de deelnemers.

Intern zijn aan de hand van het advies van de rekenkamercommissie afspraken gemaakt over het betrekken van de gemeenteraad bij de regionale samenwerking. Doel hiervan is om zowel de betrokkenheid van de raad bij de regio als de kaderstellende en controlerende rol van de raad te verstevigen.

Het is niet gelukt de banden met Brainport Eindhoven te verstevigen. Dit mede vanwege de ongelukkige timing van de Dutch Technology Week ten aanzien van het schooljaar. Onderwijs zou hier namelijk ook onderdeel van uit moeten maken.

Er is binnen Boxtel een inventarisatie uitgevoerd naar de ruimtevraag van industrieterreinen. De resultaten van deze inventarisatie worden gebruikt om samen met de 1-loketfunctie het gesprek met de regio en de provincie te voeren.

Verzoeken gericht op een verduurzaming van de bedrijfsprocessen in de agrarische sector zijn en worden benaderd met een positieve insteek. Er zijn met verschillende agrarische ondernemers gesprekken gevoerd over de toekomst. Samen met de ZLTO is gekeken naar hoe we de ondernemers het beste kunnen ondersteunen bij de keuzes die gemaakt moeten worden.

14. Dutch Technology Week.

In 2019 is er niet actief deelgenomen aan de DTW.

15. Contacten bedrijventerrein.

In 2019 hebben we intensief gewerkt aan een nieuwe samenwerkingsvorm voor ondernemers. Op aanvraag en initiatief van ondernemers hebben we het proces om tot een BIZ te komen gefaciliteerd en betaald. Hierbij is een BIZ voor het bedrijventerrein uitvoerig onderzocht en is er gestart met de oprichting hiervan.

Daarnaast zijn er meerdere bedrijven bezocht en is de Ondernemers 5-daagse weer georganiseerd.

16. Economisch stimuleringsbudget

In 2019 hebben meerdere projecten een financiële impuls ontvangen vanuit het economisch stimuleringsbudget. Enkele voorbeelden daarvan zijn de pop up store “Kerst voor iedereen”, promotiefilm ZLTO “Bij de boer over de vloer” en de vervanging van de feestverlichting in Liempde en Boxtel. Het budget is vrijwel op en er is gestart aan een evaluatie van het budget.

17. Boxtel in de regio.

- In 2019 hebben we ons uitgesproken om ons in te zetten voor de realisatie van Het Van Gogh Nationaal Park (nu nog i.o.).
- Als regio Noordoost-Brabant hebben we de coördinatie van het beheer en onderhoud van de recreatieve routes per 1-1-2020 ondergebracht bij het Routebureau Brabant. Dit in navolging van andere regio's in Brabant. We verwachten hiermee meer eenheid en kwaliteit te kunnen garanderen door de gehele provincie.
- De dienstverlening van VVV Noordoost-Brabant is ter discussie komen te staan in 2019. Een aantal gemeenten wil niet door met de VVV als marketingorganisatie. In 2020 zal duidelijk worden wat voor gevolgen dit heeft voor de dienstverlening in de regio.
- In 2019 hebben we ons ingezet op het thema 75 jaar bevrijding. In samenwerking met de VVV en Bibliotheek de Meierij en de Heemkundekringen is er een goed programma samengesteld. Tevens zijn er authentieke verhalen opgehaald. Dit programma sluit naadloos aan op 'Brabant Remembers'; het verhaal dat Visit Brabant nationaal en internationaal vermarkt in 2019 en 2020.
- De voorbereidingen van de Landschapstriënnale zijn in 2019 in samenwerking met onze partners in Het Groene Woud vorm gegeven. Eén van de living labs is 'Productieve natuur' waarvoor gemeente Best en Boxtel aan de lat staan. Het gaat binnen dit living lab om het op een duurzame en circulaire manier omgaan met productie vanuit de natuur. Door verbinding van de economie hieraan ontstaat een economische drager onder het landschap. Dit is een gouden kans om de landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied van Boxtel breed onder de aandacht te brengen en te versterken, zoals Greentech en De Kleine Aarde. In 2019 is opdracht gegeven aan twee externe projectleiders voor de organisatie van ons living lab.
- In 2019 hebben we beperkt inzet gepleegd op de regionale ontwikkeling van Beleef Boxtel. De app Wandelen in Het Groene Woud is ontwikkeld en gevuld met mooie routes in het gebied. De eerste reacties zijn positief. In 2020 worden meerdere routes toegevoegd.

18. Authentiek en innovatief Boxtel.

We zijn trots op onze attracties en evenementen als het Oertijdmuseum, Classic Park, Bloedprocessie, Dommeltheater en de Boeremèrt. Op Landgoed Velder hebben in 2019 populaire evenementen plaatsgevonden zoals We Are Electric en New Wine. De voorbereidingen zijn in volle gang voor een nieuw muziekevenement Brass 'n Wood. Ook heeft in 2019 de spiegel tent op landgoed Stapelen gestaan en is het kasteel vanaf half november de residentie geweest van Sint-Nikolaas en zijn pieten. Met Stichting Bell hebben we besproken hoe we op ludieke wijze Esch als nieuwe kern kunnen verwelkomen. Een aantal projecten zoals Brass 'n Woods, het Oertijdmuseum en Bloedprocessie worden i.s.m. het beleidsterrein Cultuur geborgd en mede gefinancierd. Samen met CMB (Centrummanagement Boxtel) zijn we gestart met de doorontwikkeling van Beleef Boxtel. Nu als merk in beheer van de gemeente. Doel is om in 2020 Beleef Boxtel als samenwerkingsvorm/ platform te laten functioneren zodat doorontwikkeling van buitenaf plaats vindt.

We werken samen met de heemkundekringen en andere partijen in Boxtel. Verder werken we mee aan projecten die het authentieke en innovatieve karakter van Boxtel benadrukken zoals "Boxtel Binnen de Bruggen". SPILL heeft in 2019 D'n Liempdsen Herd geopend voor het publiek. Dit is o.a. een bezoekerscentrum en vergaderlocatie. Een hele mooie plek om een bezoek aan Het Groene Woud te starten. Van de toeristische plattegrond is een nieuwe versie uitgebracht in handig formaat.

19. Boxtel als verblijfsbestemming versterken; doelgroep Avontuurlijk Paars.

In 2019 hebben we wederom het project Box & Breakfast uitgevoerd. Dit leverde weer meer dan 220 unieke belevenissen op in de natuur van Boxtel. Het project versterkt het verblijfsaanbod op unieke wijze maar minstens zo belangrijk; de aandacht die we hiermee op de unieke kwaliteiten van Boxtel hebben gevestigd.

We stimuleren en werken mee aan initiatieven van (toekomstige) ondernemers op dit gebied; denk hierbij aan de herontwikkeling van de Mus'donk als toeristisch-recreatieve bestemming. Kleinschaligheid en de passendheid van een ontwikkeling in zijn omgeving zijn hierbij bepalend.

Dit kostte het

Economische aangelegenheden	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	34	46	46	51	5
Lasten	1.060	1.037	1.477	944	533
Saldo voor bestemming	-1.026	-991	-1.431	-893	537
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	544	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	544	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-482	-991	-1.431	-893	537

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Economische aangelegenheden	-1.431	-893	537

Bij de jaarrekening 2018 is € 420.000 overgeheveld naar 2019. Na besteding in 2019 reteren nog steeds middelen en omdat er sprake is van incidenteel beschikbaar gestelde middelen, willen wij voorstellen om bij deze jaarrekening € 174.000 opnieuw over te hevelen. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen: restanten economisch stimuleringsbudget (Gevelbeleid (€ 100.000) en Verplaatsingen naar kernwinkelgebied (€ 30.000)), Bewonersinitiatief Stationsstraat (€ 9.000) en Bedrijven naar Boxtel (€ 35.000). Daarnaast is een bedrag van € 126.000 uit de overheveling 2018 niet besteed en dat valt vrij in de algemene middelen.

Vanaf 2019 is er een budget van € 76.000 beschikbaar voor een strategisch adviseur. Hier wordt echter pas vanaf 2020 invulling aan gegeven.

De ombuiging in de meerjarenbegroting 2020-2023 op Economisch beleid wordt voor een deel ingevuld door het vervallen van de bijdrage aan Parkmanagement. In 2019 zien we hier al een onderbesteding op van € 41.000.

Het aandeel van Agrifood in de teruggave uit het BTW-compensatiefonds (BCF) was in 2019 € 17.000. Dit leidt tot een lagere netto uitgave dan begroot.

Bij Toerisme zijn de volgende actiepunten i.v.m. andere prioriteiten niet uitgevoerd in 2019: Ondersteuning streekhuis, Stimuleringsfonds, Authentieke verhalen en Grootschalige evenementen. Dit leidt tot een onderuitputting van € 53.000. Het voordeel in de doorbelasting MGD bedraagt € 14.000. De overige verschillen zijn: € 7.000 nadeel op Markten, € 23.000 voordeel op Toerisme en € 20.000 op Economisch beleid/-beheer.

Recreatieve voorzieningen

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer en Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Spelen

- Regulier, planmatig beheer: jaarcyclus in inspecteren, communiceren, voorbereiden en uitvoeren van onderhoud en vervanging / renovatie van toestellen / terreinen. Dit jaar onder andere 14 toestellen vervangen en locatie Gildenhof geheel vernieuwd.
- Intake en behandeling van klachten/ meldingen /wensen bewoners.
- Begeleiding van en bijdrage aan burger- en wijkinitiatieven vanuit de Wijkmakelaars en Natuurexperience Lennisheuvel zoals bij skatebaan Liempde, Park Oosterhof en speelterrein Lennisheuvel.
- Wijkbeheer: jaarrond de inspanning volgens het principe van "schoon, heel en veilig". Intake en afhandeling dagelijkse klachten/ meldingen inclusief de interne/externe afstemming en dienstverlening.
- Update speelruimteplan voorbereid. Planning vaststelling Q1 2020.

Kinderboerderij

De Kinderboerderij heeft ook in 2019 een breed scala aan (educatieve) activiteiten aangeboden gericht op jonge kinderen.

- De ontmoeting van kind en dier;

- Milieueducatie met thema's over duurzaamheid voor de onderbouw van het basisonderwijs in Boxtel;
 - Sociale binding voor jong en oud, met of zonder beperking, door het aanbieden van ontmoetingen;
 - Dagbesteding aan kwetsbare ouderen;
 - Dagbesteding van (8 tot 10) cliënten Cello.
- De Kinderboerderij heeft in september 2019 de beschikking gekregen over een Vlaamse schuur. Naast een bijdrage van de gemeente en de Kinderboerderij zelf hebben ook een aantal sponsors bijgedragen om dit mogelijk te maken.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Kermisstandplaatsen	55	52	
Aantal speeltoestellen	530	533	557
Aantal speeltuin locaties	90	91	91

Dit kostte het

Recreatieve voorzieningen	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	63	71	63	62	-1
Lasten	587	614	618	626	-7
Saldo voor bestemming	-524	-542	-556	-564	-8
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	36	0	0	14	-14
Saldo resultaatbestemming	-36	0	0	-14	-14
Saldo na bestemming (x €1.000)	-560	-542	-556	-578	-22

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Recreatieve voorzieningen	-556	-578	-22

Het voordeel in de doorbelasting MGD bedraagt € 9.000. De overige verschillen op recreatie zijn € 16.000 nadeel en op kermissen en evenementen € 15.000 nadeel.

Maatschappelijke voorzieningen

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit hebben we dit jaar gedaan

Beleidsprogramma

In de begroting van 2019 werd voorzien dat de herijking van het gemeenschapshuizenbeleid, waarbij we inzetten op gemeenschapsfuncties in de wijken, het laatste kwartaal gereed zou zijn.

In maart en april 2019 zijn, volgend op de presentatie aan het College van de eerste fase van het onderzoek naar gemeenschapsfuncties, 3 parallelsessies georganiseerd bij Orion, De Walnoot en Kloosterhof. Tijdens deze interactieve bijeenkomsten is met bewoners en vertegenwoordigers van de maatschappelijke organisaties in de kernen en de wijken nagedacht over de inrichting van voorzieningen in de woonomgeving. Wat zijn de behoeften voor de toekomst en welke rol spelen gemeente en professionele instanties hierin?

Omdat we voor een integrale aanpak kiezen, houden we hierbij rekening met aanbevelingen uit het project Doorontwikkeling Transformatie Sociaal Domein dat eind 2019 beschikbaar is gekomen, maar ook met gewijzigde omgeving en omstandigheden (gemeentelijke financiën en coronavirus). Daarom ligt er uiterlijk in de raadsvergadering van mei 2020 een beleidsnotitie over de gemeenschapsfuncties.

Vanzelfsprekend wordt gebruik gemaakt van de informatie die door T+huis in 2019 is opgehaald.

Dit kostte het

Maatschappelijke voorzieningen	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	37	36	36	36	0
Lasten	745	755	757	759	-2
Saldo voor bestemming	-708	-719	-721	-723	-2
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	6	6	6	6	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	6	6	6	6	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-702	-713	-715	-717	-2

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Maatschappelijke voorzieningen	-715	-717	-2

Het nadeel in de doorbelasting MGD bedraagt € 2.000.

Kunst

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Het ondersteunen van een gemeenschap waarin we kunnen blijven genieten van de culturele en kunstzinnige tradities uit het verleden. Waarin we openstaan voor de eigentijdse nieuwe uitingen van kunst en cultuur. We onze kinderen opvoeden in de wetenschap dat muziekonderwijs een ongelooflijk belangrijke rol in hun ontwikkeling speelt, waarin we ons realiseren dat een inspirerend en bloeiend cultureel klimaat een belangrijke vestigingsfactor is voor bedrijven en nieuwe inwoners. Daarvoor bouwen we verder aan een sterke culturele infrastructuur Boxtel. Deze zijn vastgelegd in de onderstaande beleidsprogramma's.

Beleidsprogramma's

- Cultuurnota 'Bouwen aan betekenis'
- Landelijke regeling Cultuureducatie met kwaliteit (CmK) in het onderwijs
- Subsidieregeling incidentele subsidie Cultuur gemeente Boxtel
- Beleidsregels Kunst in de openbare ruimte
- Regeling subsidie Musea Boxtel
- Regeling vouchers muziekonderwijs Boxtel

We zijn gaan werken met vouchers voor de ouders van kinderen die muziekonderwijs volgen. Hiermee hebben we beter kunnen aansluiten bij de eisen van deze tijd door een eerlijke verdeling van de subsidiemiddelen, het vergroten ouderbetrokkenheid en het stimuleren van muziekdocenten om responsief en proactief te handelen. Het aantal vouchers dat in 2019 is toegekend is 240.

Conform de Cultuurnota hebben o.a. de onderstaande activiteiten plaatsgevonden in samenwerking met onze partners:

Kunst in het gemeentehuis en in de openbare ruimte

- een unieke **Henk Visch expositie** in MUBO en de bibliotheek;
- een nieuw **rapport onderhoud** Kunst in de openbare ruimte;
- Adviesnota '**Terug naar het publiek**' over het ontzamen van de gemeentelijke kunstcollectie;
- De plannen van de **kunstprojecten i.s.m. omwonenden** rondom het terugplaatsen van het kunstwerk 'Geliefden' en het plaatsen van een nieuw kunstwerk park Oosterhof zijn ver gevorderd, zodat deze kunstwerken in 2020 (terug)geplaatst kunnen worden in de openbare ruimte.

Museumbeleid

- Harmonisatie museumbeleid door de nieuwe Regeling Musea Boxtel (2019)

Cultuureducatie met kwaliteit o.a.

- **Foto-Film videojaar op alle scholen** (lokaal Kunstmenu) met een bezoek aan Omroep Dommelland, Filmen op locatie, Hollywood in de klas (leren vloggen en stop-motion film maken), Allemaal stunts, workshops Fotografie, Cyanotipie, 3D printen, Verder kijken, IDFA documentaires bekijken voor kinderen, NATLAB Eindhoven film kijken.
- **Mediakunst:** teamtraining en activiteiten in de klas waarbij cultuureducatie middel is om te komen tot een omljnd programma uitgaande van thema's (vakintegratie).
- **Creatieve Code van MU** een leerlijn creatief programmeren die leerlingen en docenten bewust maakt van de code waaruit ons digitale wereld is opgebouwd. De Angelaschool is in samenwerking met Omroep Dommelland gestart om een inspiratiefilmje te maken ter promotie van het leren programmeren.
- **Muziek in de klas** en **Muziek en dans** teamtraining, activiteiten en lessen in de klas. Integreren van creatieve vakken in het onderwijsprogramma.
- **Artisjok en Olijfje** gebruikt cultuureducatie als middel om ruimte te maken voor het nieuwsgierig, ondernemende en creërende kind om eigen ontdekkingen te ervaren. Vanuit deze gedacht doet Artisjok en Olijfje aan onderwijsontwikkeling en aan professionalisering in samenwerking met team Kinderdagverblijf en Peuterspeelzaal.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Verwacht 2019	Realisatie 2019
toegekende vouchers	400	240

Toelichting:

Op 1 januari 2019 is de regeling vouchers muzikeducatie ingegaan. Vanwege de nieuwe regeling is een grove schatting gemaakt van het aantal mogelijke aanvragen vouchers op basis van schooljaar augustus t/m juni. Vanwege de gemeentelijke begroting op basis van kalenderjaar én de overgangsregeling hafa's waardoor de verenigingen extra middelen ontvingen, is een totaalbedrag geschat op 400 aanvragen in kalenderjaar 2019. De werkelijke toegekende aanvragen: 240.

Dit kostte het

Kunst	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	15	0	0	15	15
Lasten	721	620	710	636	73
Saldo voor bestemming	-705	-620	-710	-621	88
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-705	-620	-710	-621	88

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Kunst	-710	-621	88

Vanwege een verlate ingang van de nieuwe Regeling vouchers Muziekonderwijs Boxtel op 1 januari 2019 (i.p.v. augustus 2018) en het niet kunnen realiseren van geplande projecten kunst in de openbare ruimte zijn de gereserveerde incidentele middelen 2018 ad € 103.000 overgeheveld naar 2019. Het geschatte bedrag aan vouchers in 2019 was € 80.000, maar het werkelijke bedrag aan toegekende vouchers schooljaar 2018 - 2019 en 1e helft 2019-2020 is totaal € 46.000. Wij stellen daarom voor om € 57.000 over te hevelen.

Daarnaast hebben wij € 15.000 niet begrote baten uit de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Deze regeling loopt nog door in 2020 en wordt mogelijk verlengd in 2021. Als de verlenging definitief wordt, zullen wij de opbrengsten gaan begroten.

Het voordeel in de doorbelasting MGD bedraagt € 5.000 en het voordeel aan overige verschillen is € 11.000.

Sport

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

We hebben gesprekken gevoerd met de verschillende buitensportverenigingen over het optimaliseren en verduurzamen van de accommodaties, waarbij we ook mogelijkheden tot het afronden van de privatisering hebben besproken. Ook is er geld beschikbaar gesteld om het parkeerterrein bij sportpark Munsel aan te pakken. Daarnaast hebben we sport- en beweegactiviteiten voor diverse doelgroepen verder gestimuleerd, waarbij de uitbreiding van reguliere wedstrijdelementen een nadrukkelijk aandachtspunt is geweest. Tenslotte zijn we in gesprek getreden met de binnensportverenigingen om het gebruik van de accommodaties te optimaliseren en goede afspraken met beheerders hierover te maken.

Dit kostte het

Sport	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	224	229	782	900	118
Lasten	2.409	2.484	4.430	4.275	154
Saldo voor bestemming	-2.185	-2.255	-3.647	-3.375	272
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	128	89	1.247	1.247	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	128	89	1.247	1.247	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-2.057	-2.166	-2.401	-2.128	272

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Sport	-2.401	-2.128	272

Wij hebben voor de specifieke uitkering sportaccommodaties een verantwoording ingediend van € 116.000. Deze specifieke uitkering is nieuw vanaf 2019 ter compensatie van het vervallen van het recht op vooraf trek van btw. De regeling bevat een landelijk plafond en mede vanwege de onzekerheid over de definitieve hoogte van de uitkering hebben wij de ontvangst nog niet begroot.

Wij hevelen € 68.000 over voor de herinrichting parkeerterrein sportpark Munsel. De afwijking op het product sportbeleid is € 81.000. De reden hiervan is er incidentele middelen van het rijk zijn aangevraagd welke niet zijn uitgegeven. Daarnaast is er een overschot op het inhuurbudget wegens het verminderen van tijdelijke contracten. Het voordeel in de doorbelasting MGD bedraagt € 7.000.

Monumentenzorg en oudheidkunde

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben, samen met de monumentencommissie, actief gezocht naar samenwerking met pandeigenaren om op die manier verbouw, renovatie en herbestemming te ondersteunen.
- Mede door de inzet van de monumentencommissie zijn ook in 2019 diverse pandeigenaren begeleid bij het verbouwen van hun eigendom, waarbij de cultuurhistorische en monumentale waarden hoog in het vaandel hebben gestaan.
- De monumentencommissie heeft zich in 2019 proactief opgesteld om bij diverse nieuwe ontwikkelingen de instandhouding van cultuurhistorische waarden te waarborgen.
- De instandhoudingsbepaling in de erfgoedverordening zorgt ervoor dat eigenaren verplicht kunnen worden tot voldoende onderhoud. Door toezicht en handhaving heeft dit in een aantal gevallen geleid tot het alsnog uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud.
- Met de Heemkundeverenigingen is samengewerkt rondom de Open Monumentendag.
- Bij het Wederopbouwproject zijn vervolgstappen gezet in het inventariseren van potentiële monumenten.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Aantal gemeentelijke monumenten	190	195	195
Aantal rijksmonumenten	74	73	73
Aantal restauraties / verbouwingen*	9	25	15
Aantal verstrekte subsidies	10	14	7
Aantal archeologische onderzoeken	9	19	17

Toelichting:

* gemeten a.d.h.v. van het aantal omgevingsvergunningen voor monumenten en andere cultuurhistorisch waardevolle objecten.

Dit kostte het

Monumentenzorg en oudheidkunde	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	0	1	1	0	-1
Lasten	142	194	216	160	55
Saldo voor bestemming	-142	-193	-215	-160	54
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-142	-193	-215	-160	54

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Monumentenzorg en oudheidkunde	-215	-160	54

Er zijn voor € 14.000 minder subsidie monumenten verstrekt dan begroot. Daarnaast stellen we voor om € 20.000 over te hevelen voor het wederopbouwproject. Het voordeel in de doorbelasting MGD bedraagt € 3.000 en het voordeel aan overige verschillen is € 17.000.

Meewerkend bestuur

Zo werkte dit programma mee aan Boxtel

Boxtel is van ons allemaal: van ons als gemeente, maar ook van onze inwoners, onze bedrijven en onze maatschappelijke instellingen. Samen staan we voor de opgave om er iets van te maken in onze gemeente. Het gemeentebestuur nodigt inwoners daarbij nadrukkelijk uit om met initiatieven te komen die het aantrekkelijker maken om te wonen en te werken in onze dorpen. Vanuit de gemeente zetten we een extra stap om deze initiatieven waar te maken. Dat doen we sinds een paar jaar onder de noemer meewerkend boxtel.

Wijkgericht werken

Het wijkgericht of gebiedsgericht werken is de afgelopen jaren uitgegroeid tot één van de belangrijkste pijlers van meewerkend boxtel. We willen hiermee het volgende bereiken:

- Inwoners zijn betrokken bij hun directe leefomgeving en voelen zich daarvoor verantwoordelijk;
- Goede afstemming van gemeentelijke taken en acties op behoeften van inwoners;
- Leefbare en vitale wijken en dorpen met een grote sociale cohesie en een goed voorzieningenniveau.

De belangrijkste kernwaarden daarbij zijn: een open houding, kijken naar wat wél kan en het bieden van financiële ruimte.

Samenwerken met inwoners en ondernemers

Hoewel we afgelopen jaren al mooie resultaten geboekt hebben, blijven we onze inwoners en ondernemers hard nodig hebben. Voor ideeën in de fase dat plannen vorm krijgen. Maar ook voor de uitvoering ervan. Met meewerken bedoelen we dat er meerdere partijen aan het werk zijn. De gemeente is er daar één van. Met een modern bestuur en samen met inwoners krijgen wij dingen voor elkaar.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit was het doel

Veranderende rolverdeling

Sinds 2015 zetten we met meewerkend boxtel stevig in op de veranderende rolverdeling tussen inwoners en gemeente. Van bepalende instantie wordt de gemeente meer en meer de speler die dingen mogelijk maakt. Wij creëren een klimaat waarbij inwoners uitgenodigd en uitgedaagd worden om, waar mogelijk, zelf de verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving te nemen. Als gemeente nemen wij onze verantwoordelijkheid als het nemen van eigen verantwoordelijkheid door inwoners niet mogelijk is.

Verbinden gemeente, inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen

Op wijkniveau kunnen we meewerkend boxtel het beste tot zijn recht laten komen. Met de doorontwikkeling van ons merk meewerkend boxtel willen we gemeente en inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen verbinden. Wijkgericht werken en de wijkmakelaars vervullen hierbij richting inwoners een belangrijke rol.

Problemen openbare orde en veiligheid sneller aanpakken

Iedere inwoner van onze gemeente heeft recht op een veilige leefomgeving. Daar gaan we voor en daar staan we voor. Ons motto hierbij is 'Aanpakken en niet wegkijken'. Problemen op het gebied van openbare orde en veiligheid staan namelijk zelden op zichzelf. Vaak is er sprake van een complexe situatie waarin ook sociale vraagstukken meespelen. We investeren daarom in een aanpak waarbij problemen sneller en bij de bron aangepakt worden. Daarmee voorkomen we erger. Integrale veiligheid en sociaal domein trekken hierbij

samen op met partners zoals de politie. We hebben deze manier van werken afgelopen jaar met succes in Boxtel geïntroduceerd. We zijn ervan overtuigd dat de extra capaciteit die dit aan de voorkant kost, zich terugverdient. 'Aanpakken en niet wegstijgen' geldt ook voor criminaliteit die het openbaar bestuur ondermijnt. Ondermijning tast namelijk de leefbaarheid van onze samenleving aan. Ook hier treden we samen met partners stevig op tegen vermenging van de onderwereld en de bovenwereld.

Meer inkomsten

We willen verder onderzoek doen naar toekomstige pijnpunten. De komende jaren zullen namelijk financieel niet makkelijk zijn. Alle partijen hebben ambitieuze plannen gepresenteerd. Willen we de komende jaren de ambities binnen onze gemeenschap ondersteunen? Dan zullen we ook nadrukkelijk moeten kijken naar manieren om onze inkomsten te verhogen. Alleen al de wens van alle partijen op verkeersgebied rechtvaardigt dit.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Meewerkend bestuur:

- Bestuur
- Basisregistraties
- Openbare orde en veiligheid
- Algemene dekkingsmiddelen
- Algemeen budgettair

Dit grote project draagt bij aan het programma Meewerkend bestuur:

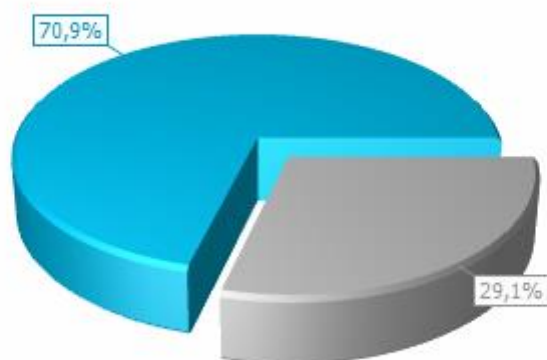
- Herindeling Haaren

Dit kostte het

Meewerkend bestuur	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Baten					
Bestuur	1.052	953	953	1.029	76
Basisregistraties	576	536	454	383	-71
Openbare orde en veiligheid	15	14	14	35	21
Algemene dekkingsmiddelen	8.997	8.941	8.971	9.085	114
Algemeen budgettair	49.759	51.367	54.356	54.509	153
Totaal Baten	60.400	61.809	64.748	65.042	294
Meewerkend bestuur	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Lasten					
Bestuur	-5.775	-5.103	-5.698	-5.652	46
Basisregistraties	-1.557	-1.628	-1.708	-1.577	131
Openbare orde en veiligheid	-2.080	-2.329	-2.452	-2.103	349
Algemene dekkingsmiddelen	206	177	283	223	-60
Algemeen budgettair	0	0	-22	0	22
Totaal Lasten	-9.207	-8.884	-9.597	-9.109	488
Resultaat voor bestemming	51.193	52.925	55.151	55.932	781
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	5.340	1.610	6.685	6.685	0
Storting in reserves	5.512	1.572	2.906	4.187	-1.280
Saldo resultaatbestemming	-172	38	3.779	2.498	-1.280
Resultaat na bestemming	51.021	52.963	58.930	58.431	-499

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele jaarrekening

Werkelijke baten van dit programma

Werkelijke lasten van dit programma

Bestuur

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden, Peter van de Wiel en Eric van den Broek

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Wijkmakelaars hebben via hun netwerk voortdurend contacten gelegd en zich specifiek gericht op het aanjagen, ondersteunen en verbinden van bewonersinitiatieven in samenwerking met maatschappelijke partners en de gemeentelijke organisatie. Inmiddels zijn er ruim 145 initiatieven die we als gemeente ondersteunen waarmee we de leefbaarheid in de wijken vergroten en de zelfredzaamheid van de gemeenschap stimuleren.
- Ter ondersteuning van de behandeling van maatschappelijke vraagstukken en acties vervullen wijkmakelaars voortdurend de rol van verbinder. Het gaat daarbij over aandachtsvelden waarvan het primaat elders in de organisatie ligt.
- De initiatieven van bewoners van de Stationsstraat en de centrumondernemers met 'Boxtel Binnen de Bruggen' zijn voor zover mogelijk op elkaar afgestemd. Nadere uitwerking tot een technisch ontwerp vindt plaats in 2020. De benodigde budgetten voor de nadere uitwerking en uitvoering zijn beschikbaar gesteld in de begrotingsperiode 2020-2023.
- We zijn gestart met de uitrol van de actiepunten van het burgeractivatieprogramma. De belangrijkste actiepunten zijn opgenomen in de nieuwe gemeentelijke website waarmee we de rol van de wijkmakelaar in het proces 'van buiten naar binnen' en de bekendheid

rond burgerinitiatieven meer onder de aandacht brengen. Daarnaast wordt periodiek gerapporteerd via de digitale nieuwsbrief.

Beleidsprogramma

- Het burgerinitiatief van de bewoners van de Stationsstraat is gevorderd tot een ontwerp voor de inrichting. Voor de nadere uitwerking tot een technisch ontwerp is het project overgedragen aan de gemeente.
- Het eindrapportage van het burgeractivatieprogramma is vastgesteld door het college en er is een start gemaakt met de uitrol van de actiepunten.
- Het wijkplatform Selissenwal heeft in samenspraak met bewoners van de wijk de wijkvisie geactualiseerd en verwoord in speerpunten voor de wijkontwikkeling in de periode 2019 - 2023.
- De Rekenkamercommissie is in samenwerking met de wijkmakelaars gestart met het onderzoek naar de stand van zaken van het wijkgericht werken. Doel van het onderzoek is te evalueren wat er in de afgelopen periode is bereikt en welke impulsen nodig zijn om het wijkgericht werken verder te ontwikkelen.

Dit kostte het

Bestuur	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	1.052	953	953	1.029	76
Lasten	5.775	5.103	5.698	5.652	46
Saldo voor bestemming	-4.723	-4.151	-4.745	-4.623	122
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	82	0	371	371	0
Storting in reserves	718	0	0	697	-697
Saldo resultaatbestemming	-636	0	371	-326	-697
Saldo na bestemming (x €1.000)	-5.358	-4.151	-4.375	-4.949	-574
Exploitatieresultaat (x €1.000)					

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Bestuur	-4.375	-4.949	-574

Algemeen bestuur: Als gevolg van meerwerk jaarrekeningcontrole en aanpassing contract een nadelig resultaat van € 16.000. Hogere eindheffing Werkkostenregeling (WKR) nadelig € 10.000.

Dagelijks bestuur: Er is een nieuwe voorziening gevormd van € 315.000 voor pensioenverplichtingen (ex)-wethouders.

Bestuurlijke samenwerking: Extra storting in de voorziening Vlagheide vanwege extra kosten stortplaats de Vlagheide, een nadelig resultaat van € 10.000.

Bestuurlijke samenwerking: Op basis van de jaarrekening 2019 van MijnGemeenteDichtbij is een voordelig resultaat van € 839.000 gerealiseerd. Dit voordeel komt terug door een lagere toerekening aan de diverse producten.

Hiervan is € 697.000 toegevoegd aan de egalisatiereserve IV/ICT.

(Per saldo resteert een netto resultaat MGD van € 142.000).

Promotie en voorlichting: Het product communicatie en promotie geeft een voordelig resultaat omdat er geen (grote campagne) voor meewerkend boxtel is gedaan, bedrag € 56.000. In 2019 is een structurele taakstelling opgenomen voor de publicaties in een weekblad. Deze taakstelling is structureel in de begroting afgeboekt op het betreffende budget publicaties voor een bedrag van € 25.000 in 2019.

Rechtsbescherming: Minder uitgegeven aan presentiegelden bezwaar- en beroepschriften voor een bedrag van € 16.000.

Wijkbeheer: Overheveling budget wijkbeheer naar 2019. Het betreft niet bestede idop-gelden en wijkinitiatieven. Een aantal projecten wordt veelal door vrijwilligers uitgevoerd en dat vergt tijd, afronding. Dit geeft in 2019 een voordelig resultaat van € 303.000.

De overige verschillen, een voordelig resultaat van € 67.000, bestaan uit: afwijkingen in de kapitaallasten, toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Basisregistraties

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Gegevens uit de Basis Registratie Persoonsgegevens (BRP) zijn juist, volledig en actueel verwerkt en proactief gecontroleerd. Bewijzen, verklaringen en gegevens zijn juist verstrekt, zo snel mogelijk, maar binnen de wettelijke termijn.

De gemeente heeft uitvoering gegeven aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) en mogelijke adresfraude waardoor de kwaliteit van de Basis Registratie Persoonsgegevens verder toeneemt.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving kengetal of indicator	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Zelfevaluatie BRP	95%	96,2 %
Zelfevaluatie Reisdocumenten	95%	99%

Toelichting:

Gemeenten zijn verplicht om de inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie jaarlijks te evalueren. Dat gebeurt met een uitgebreide vragenlijst en een controle van de opgeslagen persoonsgegevens.

Dit kostte het

Basisregistraties	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	576	536	454	383	-71
Lasten	1.557	1.628	1.708	1.577	131
Saldo voor bestemming	-981	-1.093	-1.253	-1.194	60
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	-981	-1.093	-1.253	-1.194	60
Exploitatieresultaat (x €1.000)					

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Basisregistraties	-1.253	-1.194	60

Nadelig resultaat van € 20.000 door meer legesaftdrachten producten burgerzaken en minder legesopbrengsten. In 2019 is structureel een taakstelling opgenomen van € 30.000 op het product Basisregistratie Personen (BRP). Deze is structureel in de begroting afgeboekt op het surplus van het budget BRP.

De uitvoering van werkzaamheden voor de actualisatie van de Basis registratie Grootschalige basiskaart (BGT) zal plaatsvinden in 2020. Dit geeft in 2019 een voordelig resultaat van € 25.000 Daarnaast ontvangen we geen vergoedingen meer voor het bijhouden van de BGT van derden dit laat een nadelig saldo zien van € 10.000.

De overige verschillen, een voordelig resultaat van € 65.000, bestaan uit: afwijkingen in de kapitaallasten, toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Openbare orde en veiligheid

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- De Aanpak Voorkomen Escalaties (AVE) (escalatie model in zorg- en veiligheid) verder geborgd in de reguliere bedrijfsvoering;
- Diverse zorg- en veiligheidscasus'ities behandeld, zowel op lokaal (gemeentelijk- en driehoeks)niveau als regionaal niveau (Zorg- en Veiligheidshuis Noordoost-Brabant en RIEC);
- Diverse adviezen en voorstellen geschreven voor zowel burgemeester, college van B&W als gemeenteraad;
- Diverse vragen en telefoontjes beantwoord van burgers/ ondernemers, collega's, bestuurders en raadsleden;
- Artikel 13b Opiumwet toegepast;
- Wet Tijdelijk huisverbod toegepast;
- Wet Bijzonder opname psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) uitgevoerd en voorbereidingen getroffen voor de implementatie van de Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGz) en Wet zorg en dwang (Wzd);
- Uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma 2019-2020;
- Verbinding tussen veiligheid en jeugd verder geïntensiveerd in de groepsaanpak en persoonsgerichte aanpak.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving kengetal of indicator	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Realisatie 2019
Iedere ex-gedetineerde wordt tijdens en na detentie begeleid om terugval te voorkomen.	100%	100%	100%
Bewoners zijn positief over de veiligheid in hun leefomgeving.	> 7,5	> 7,5	7,5
Vragen van burgers via meldpunt veiligheid@mijngemeentedichtbij.nl worden binnen 2 dagen beantwoord.	98%	98%	99%

Dit kostte het

Openbare orde en veiligheid	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	15	14	14	35	21
Lasten	2.080	2.329	2.452	2.103	349
Saldo voor bestemming	-2.065	-2.316	-2.438	-2.069	370
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	5	5	0	266	-266
Saldo resultaatbestemming	-5	-5	0	-266	-266
Saldo na bestemming (x €1.000)	-2.069	-2.320	-2.438	-2.334	104
Exploitatieresultaat (x €1.000)					

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Openbare orde en veiligheid	-2.438	-2.334	104

Toename van de inzet van de BOA voor handhavingstaken voor een bedrag van € 10.000. Geen deelname aan de veiligheidsmonitor en de terugontvangst van de bijdragen aan het veiligheidsfonds voor de jaren 2016 en 2017 resulteert in een resultaat van € 22.000. De taakstelling die is opgenomen bij het dekkingsplan 2019-2020 voor vermindering bijdrage van € 2 naar € 1 voor het Basisteam Meierij is in 2019 incidenteel opgelost door inzet van de werkbudgetgelden van Openbare Orde en Veiligheid.

De projecten integrale veiligheid o.a. het project "aanpakken en niet weggijken" worden opgepakt in 2020. In 2019 resulteert dit in een positief saldo van € 48.000.

De brandweerkazernes van Liempde en Boxtel zijn in december 2019 verkocht aan de Veiligheidsregio. Dit resulteert in een positief resultaat van € 266.000. Omdat deze boekwinst voorzien was voor de begroting 2020 is dit resultaat vooruitlopend hierop in 2019 al toegevoegd aan de reserve waardoor het voorziene resultaat in 2020 via de reserve kan worden gerealiseerd.

De overige verschillen, een voordelig resultaat van € 20.000, bestaan uit: afwijkingen in de kapitaallasten, toerekening bijdrage MijnGemeenteDichtbij en overige kleine verschillen.

Algemene dekkingsmiddelen

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Elk jaar blijven we werken aan het behouden en zo mogelijk versterken van een financieel gezonde positie. Hierbij hoort een passende belastingdruk en een efficiënt en verantwoord leningenbeheer.

De toegepaste uitgangspunten voor de belastingdruk 2019 waren:

- Een trendmatige verhoging van de Onroerende Zaak Belasting.
- 100% kostendekking via de afvalstoffenheffing.
- 100% kostendekking via de rioolheffing.

Voor meer inzicht in de belastingen en heffingen verwijzen we naar de paragraaf Lokale heffingen.

Voor het leningenbeheer geldt dat we niet meer lange leningen willen aangaan dan strikt noodzakelijk. Ook in 2019 maakten we optimaal gebruik van de ruimte onder de kasgeldlimiet door het aantrekken van leningen met een looptijd korter dan 1 jaar.

Voor meer inzicht in de financieringsstromen verwijzen we naar de paragraaf Financiering.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Volgens de wettelijke eisen uit het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) geven vijf kengetallen inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie. Deze zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Dit kostte het

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	8.997	8.941	8.971	9.085	114
Lasten	-206	-177	-283	-223	-60
Saldo voor bestemming	9.203	9.117	9.254	9.308	54
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	9.203	9.117	9.254	9.308	54
Exploitatieresultaat (x €1.000)					

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Algemene dekkingsmiddelen	9.254	9.308	54

De hoger baten van per saldo € 114.000 betreffen vooral dividenduitkeringen (+€ 57.000), verhaalde invorderingskosten (+€ 36.000), OZB-opbrengst (+€ 21.000), ontvangen toeristenbelasting (+€17.000), ontvangen rente kortlopende leningen (-€ 10.000) en ontvangen reclamebelasting (-€ 7.000).

De hoger lasten van per saldo € 60.000 hebben vooral betrekking op rentelasten (+€ 53.000), kosten betalingsverkeer (+€ 17.000) en overige lasten waaronder toerekening lasten MGD (-€ 10.000).

Algemeen budgettair

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Op 30 oktober 2018 heeft de gemeenteraad de Begroting 2019 vastgesteld. Op basis van de ingediende Begroting 2019 hanteerde de provincie in 2019 repressief toezicht. De gemeente heeft in de loop van 2019 nieuwe meerjarenonderhoudsplannen vastgesteld voor wegen, kunstwerken en gemeentelijke gebouwen en de financiële consequenties hiervan verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2023.

We hebben de gemeenteraad periodiek geïnformeerd over de financiële positie van onze gemeente. In 2019 zijn de volgende rapportages aangeboden:

- Jaarrekening 2018
- Dekkingsplan begroting 2020-2023
- Begroting 2020 en meerjarenramingen 2021-2023
- 2e bestuursrapportage 2019

Dit kostte het

Algemeen budgettair	Rekening 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
Exploitatie (x €1.000)					
Baten	49.759	51.367	54.356	54.509	153
Lasten	0	0	22	0	22
Saldo voor bestemming	49.759	51.367	54.334	54.509	176
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	5.258	1.610	6.314	6.314	0
Storting in reserves	4.789	1.567	2.906	3.225	-318
Saldo resultaatbestemming	468	43	3.408	3.089	-318
Saldo na bestemming (x €1.000)	50.228	51.410	57.742	57.599	-143
Exploitatieresultaat (x €1.000)	0	0	0	0	0

Financiële toelichting

Vershil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Algemeen budgettair	57.742	57.599	-143

Het onderdeel algemene uitkering gemeentefonds geeft voor het jaar 2019 per saldo een positief resultaat van € 200.000 bestaande uit een positief verschil van ca. € 231.000 over 2019 en een negatief verschil afrekening voorgaande jaren in 2019 van € 31.000 Het positieve verschil is ontstaan via de Decembercirculaire door een extra toevoeging door het Rijk van klimaatmiddelen aan het gemeentefonds.

Vanwege het resultaat op de producten sociaal domein is het noodzakelijk gebleken om de reserve sociaal domein aan te vullen met € 318.000 via dit product. Hierdoor is voorkomen dat deze reserve een negatieve stand kent per 31 december 2019.

Projecten programma Meewerkend bestuur

Onder het programma Meewerkend bestuur valt het volgende project:

- Herindeling Haaren

Herindeling Haaren

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit was het doel

De gemeente Haaren wordt per 1 januari 2020 opgesplitst en houdt dan op te bestaan. Dit betekent, dat het dorp Esch aan de gemeente Boxtel zal worden toegevoegd. We streven naar een soepele overgang voor de inwoners van het dorp Esch naar de gemeente Boxtel.

Dit hebben we dit jaar gedaan

- In 2019 hebben we gewerkt aan het herindelingsadvies. Dit advies is begin juni 2019 door alle betrokken gemeenteraden vastgesteld. Het herindelingsadvies is daarna zonder opmerkingen van de Afdeling Advisering van de Raad van State aangeboden aan de Tweede Kamer.
- We hebben in 2019 samen met de andere gemeenten het operationele traject binnen de herindeling opgezet. Binnen dit traject werken we aan de ontvlechting van de gemeente Haaren en de invlechting van de verschillende dorpen in de ontvangende gemeenten. Daarbij houden we een soepele overgang voor de inwoners continu voor ogen.
- Vooruitlopend op 1 januari 2021 hebben we in 2019 voorbereidingen getroffen om taken van de gemeente Haaren voor het dorp Esch eerder over te nemen.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleidende tekst

In het beleidsprogramma 2018-2022 staat dat Boxtel uitgaat van een terughoudende ontwikkeling van OZB en lokale lastendruk. Uitgangspunt is dat we deze niet meer dan trendmatig verhogen en dat burgers profijt hebben van een efficiëntere aanpak op het terrein van riool- en afvalstoffenheffing. Dit uitgangspunt is toegepast voor het jaar 2019

De tarieven van de lokale heffingen zijn hoogstens kostendekkend. Dat betekent dat de geraamde baten (inkomsten) de geraamde lasten (uitgaven) niet overschrijden. In het vervolg wordt inzichtelijk gemaakt hoe de tarieven van de heffingen berekend zijn. Het beleid per belastingsoort volgt daarna.

Het beleid algemeen

Conform de in de kadernota Begroting 2019 benoemde uitgangspunten is er in de begroting 2019 rekening gehouden met een trendmatige stijging van de OZB-opbrengst en de legestarieven met 2,0%. Naast deze trendmatige indexering zijn er diverse variabelen waaronder de areaaluitbreidingen en leegstand die leiden tot een afwijking van de belastingopbrengst in 2019 ten opzichte van 2018.

Een wetswijziging verplicht de gemeenten om per 2022 de herwaardering van het onroerend goed uit te voeren op basis van oppervlakte (nu is de inhoud nog een bepalende factor). Dit betreft een grootschalig project waarbij de kwaliteit van de gegevens binnen o.a. de Basisregistraties WOZ en BAG worden geoptimaliseerd.

Bij de kostendekkende heffingen plaatsen we overzichten waaruit blijkt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. In het vervolg worden de beleidsuitgangspunten per belasting/legessoort gepresenteerd.

In december 2018 heeft de raad bij een apart raadsbesluit de definitieve tarieven vastgesteld m.u.v. de ozb; de definitieve OZB-tarieven zijn door de raad vastgesteld in januari 2019.

Het beleid per belastingsoort

Onroerende zaakbelasting

De Onroerende zaakbelasting (OZB) is een belasting die de gemeente heft over de vastgestelde waarde van elke onroerende zaak en die wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. De OZB-opbrengst 2019 is trendmatig verhoogd met 2,0%.

In januari 2019 zijn de OZB-tarieven voor 2019 definitief vastgesteld door de gemeenteraad. Naast de trendmatige verhoging werd hierbij rekening gehouden met de waardeontwikkeling, te weten de nieuwe WOZ-waarden per 1 januari 2018 ten opzicht van die van een jaar eerder. Voor de woningen was sprake van een gemiddelde waardestijging van 6,92% en voor de niet-woningen was er sprake van een waardedaling: gemiddeld 0,75% voor het eigenarendeel van de niet-woningen en gemiddeld 0,17% voor het gebruikersdeel van de niet-woningen.

Tarieven 2019:

eigenaren woningen (2019)	0,1231% versus (2018) 0,1296%; daling van 5,02%
gebruikers niet-woningen (2019)	0,2256% versus (2018) 0,2201%; daling van 2,50%
eigenaren niet-woningen (2019)	0,2756% versus (2018) 0,2752%; stijging van 0,15%

De gerealiseerde opbrengst in 2019 is € 7.160.237. Dit betekent een meeropbrengst van € 20.994 dan begroot voor 2019.

Duurzaamheidsmaatregelen in relatie tot de OZB

Er is (nog) geen beleid omtrent de vrijstelling van o.a. zonnepanelen of overige duurzaamheidsmaatregelen m.b.t. de WOZ-waarde of de OZB-waarde. Zonnepanelen mogen bij het bepalen van de WOZ-waarde (tot op heden) niet buiten beschouwing gelaten worden. Deze zijn naar aard en inrichting bestemd om duurzaam ter plaatse te blijven zolang de belanghebbende in de onroerende zaak woont. De zonnepanelen moeten daarom als onroerend worden aangemerkt.

Voor de OZB waarde kunnen deze (evenals mogelijke overige duurzaamheidsmaatregelen) middels een vrijstelling vrijgesteld worden. Voorshands is voorgesteld niet tot invoering van voornoemde vrijstelling over te gaan. Het betreffende onderzoek van de VNG wordt nauwlettend in de gaten gehouden.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting merken we aan als een algemene heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. Voor 2019 is het tarief trendmatig aangepast. De gerealiseerde opbrengst in 2019 bedroeg € 44.163 dit betekent een positief verschil van € 17.189 t.o.v. hetgeen begroot is. Hiermee is de tegenvaller van vorig jaar van € 10.000 meer dan goed gemaakt.

Rioolheffing

Bij de vaststelling van de riooltarieven voor 2019 is het uitgangspunt geweest 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Volstaan kon worden met een trendmatige verhoging van de tarieven met 2%.

Voor 2019 is uiteindelijk een negatief dekkingresultaat gerealiseerd van € 104.078 dat onttrokken is uit de voorziening Egalisatie rioolheffing. Begroot was een bijdrage uit deze voorziening van € 79.034.

In december 2019 is een nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (2020-2024) vastgesteld. Besloten is de drie rioolvoorzieningen onder te brengen in één egalisatievoorziening riolering vanaf 2020

Onderbouwing tarieven riolering (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Leges en andere rechten	35	0	36
Overige goederen en diensten	324	20	9
Mutatie voorzieningen	0	0	0
Belastingen op producenten	410	677	99
Belastingen op huishoudens	2.362	2.347	2.764
Inkomensoverdrachten - provincies	0	0	19
Totaal baten	3.132	3.044	2.927
Overige goederen en diensten	362	380	319
Mutatie voorzieningen	403	417	440
Compensabele BTW	145	148	148
Kapitaallasten	1.493	1.505	1.481
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	646	673	644
Totaal lasten	3.050	3.123	3.031
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	82	-79	-104
Dekkingspercentage	103%	97%	97%

Afvalstoffenheffing

De geraamde lasten en baten met betrekking tot afval en de omvang van de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing vormen de basis voor het tariefbeleid. In meerjarig perspectief streven we naar een 100% kostendekking.

In de begroting is rekening gehouden met een trendmatige tariefverhoging van 2%. Het kabinet heeft in het belastingplan 2019 een pakket fiscale vergroeningsmaatregelen opgenomen. Eén van die (voorgestelde) maatregelen is een verhoging van het tarief in de afvalstoffenbelasting voor het storten en verbranden van afvalstoffen. Het tarief wordt verhoogd van € 13,21 naar € 31,39 per 1.000 kilogram. Met deze ontwikkeling was in de begroting van de gemeente zoals die is vastgesteld in oktober 2018 geen rekening gehouden. Aangezien werd verwacht dat voornoemde maatregel in 2019 geëffectueerd zou worden, is in december 2018 besloten de financiële gevolgen hiervan alsnog door te berekenen in de tarieven. Ingeschat is dat de extra kosten ± € 100.000 zouden bedragen. Dit heeft geleid tot een extra verhoging van de ledigingstarieven met 17%. De tarieven voor percelen zonder eigen container (doorgaans hoogbouw) zijn hierdoor extra verhoogd met 4% (eenpersoonshuishouden) en 4,4% (meerpersoonshuishouden).

Uit onderstaande tabel blijkt dat de lasten 2019 ten opzichte van 2018 fors gestegen zijn.

Door de aanpassing van de begroting in december 2018 wijkt het gerealiseerde dekkingresultaat (een tekort van € 780.680) niet zo veel af van het begrote dekkingresultaat (een tekort van € 751.245).

Onderbouwing tarieven afval (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Leges en andere rechten	2.313	2.371	2.453
Overige goederen en diensten	54	342	84
Mutatie voorzieningen	0	0	0
Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	0	0	5
Totaal baten	2.367	2.713	2.542
Belastingen	65	171	125
Duurzame goederen	23	16	15
Overige goederen en diensten	1.255	1.617	1.490
Kapitaallasten	162	117	117
Compensabele BTW	629	642	642
Ingeleend personeel	100	89	99
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	718	813	778
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	1	0	58
Totaal lasten	2.952	3.464	3.323
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	-584	-751	-781
Dekkingspercentage	80%	78%	77%

Parkeerbelasting

De parkeerbelasting (inclusief parkeervergunningen) wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.

De parkeertarieven 2019 zijn ongewijzigd vastgesteld ten opzichte van die van 2018.

In november 2018 is de proef blauwe zone Rechterstraat/Zwaanse brug beëindigd. Vanaf 1

juli 2019 is betaald parkeren weer van kracht op deze druk bezochte parkeerlocatie, wat een meer correct financieel beeld gaat opleveren voor 2019 en 2020 ten aanzien van de betaalopbrengst.

Na de afronding van de Centrumprojecten is sprake van een afname van de parkeerdruk van auto's, terwijl er meer fietsen in het Centrum staan gestald. Voorheen waren veel meer parkeerplaatsen aanwezig op de Markt die goed gebruikt werden; deze parkeerders zien we niet duidelijk terug op andere alternatieve parkeerlocaties zoals bijvoorbeeld het parkeerterrein achter gemeentehuis, bij het Januspad.

In het najaar van 2019 hebben wij een parkeertelling uitgevoerd om meer concrete informatie in te winnen over o.a. de bezetting, type parkeerders en daarmee de effecten van het gewijzigde parkeerbeleid in 2017.

In 2020 worden alle onderwerpen met betrekking tot parkeren voor het voetlicht gehouden. De volgende aspecten komen in deze evaluatie aan bod:

- Parkeertarieven,
- handhavingsinzet,
- parkeergedrag,
- parkeerorganisatie,
- naheffingsaanslagen parkeerbelasting,
- gebruik mobiel betalen,
- ontzorging parkeerschijfzone, etc.

De in 2019 ontvangen parkeergelden hebben zich in 2019 als volgt ontwikkeld:

	begroot 2019	werkelijk 2019	werkelijk 2018
Parkeergelden automaten	€ 208.327	€ 137.189	€ 91.248
Parkeergelden vergunningen	€ 49.373	€ 19.725	€ 19.031
Parkeergelden naheffingen	€ 60.737	€ 10.244	€ 5.979
	€ 318.437	€ 167.158	€ 116.258

Alle drie de onderdelen blijven achter bij de in de begroting 2019 opgenomen opbrengsten, waarbij opgemerkt moet worden dat in de werkelijke opbrengst 2019 dus maar een half jaar betaald parkeren is opgenomen voor de locatie Rechterstraat/Zwaanse brug.

Reclamebelasting

De reclamebelasting merken we aan als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. Deze belasting brengt Boxtel in rekening bij alle winkeliers, dienstverleners en horecaondernemers in het afgebakende centrummanagement gebied.

De netto-opbrengst stort de gemeente in het ondernemersfonds. Voor 2019 zijn de tarieven trendmatig verhoogd. In overleg met het Centrummanagement is de laatste jaren hiervoor gekozen. Het vaste bedrag van de reclamebelasting bedraagt € 210, de drempel WOZ-waarde waarboven extra betaald moet worden, staat al een aantal jaren op € 131.000. Het maximale bedrag van reclamebelasting bedraagt € 786.

De gerealiseerde opbrengst in 2019 bedroeg € 39.781 (in 2018: € 43.060).

Leges omgevingsvergunning

De leges omgevingsvergunning zijn in principe 100% kostendekkend op begrotingsbasis. Bij de vaststelling van de Begroting 2019 bleek dit niet helemaal haalbaar. Volstaan is met een

kostendekkingspercentage van 95%. De verwachting was dat door de verhoogde woningbouw (1475 woningen erbij in de periode 2015 t/m einde 2024) de opbrengsten zich in de loop van enkele jaren bewegen naar het begrote niveau.

De tarieven zijn trendmatig aangepast met 2,0%

De leges omgevingsvergunning zijn gebaseerd op de laatst bekende inzet van menskracht. In combinatie met de omvang van het tarief en het aantal afgegeven bouwvergunningen. Ten opzichte van vorig jaar is het kostendekkingspercentage toegenomen. Het zit evenwel nog onder het voor 2019 begrote niveau.

Onderbouwing tarieven omgevingsvergunning (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Leges en andere rechten	639	946	723
Totaal baten	639	946	723
Overige goederen en diensten	44	15	38
Afschrijvingen	2	0	0
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	978	947	908
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	31	0
Totaal lasten	1.024	994	946
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	-385	-48	-222
Dekkingspercentage	62%	95%	77%

Leges dienstverlening/burgerzaken

De leges burgerzaken worden voor een deel bepaald door de van Rijksweg vastgestelde (maximum) bedragen. Voor zover deze Rijkstarieven niet van toepassing zijn, zijn de tarieven in 2019 trendmatig (2%) verhoogd. Van elke dienstverlening is een geschatte inzet van menskracht de basis voor het bepalen van die tarieven. 100% kostendekking is vanwege de door het rijk opgelegde maximering van de tarieven niet haalbaar.

Eind 2013 is de geldigheidstermijn van een paspoort verlengd van 5 jaar naar 10 jaar. Dit betekende dat vanaf 2019 minder nieuwe paspoorten worden afgegeven en daar hebben we de meerjarenbegroting 2019 op aangepast. Niettemin zijn de opbrengsten van met name de leges paspoorten en rijbewijzen nog achtergebleven bij de aangepaste begroting, maar daar staat tegenover dat ook de afdrachten rijksleges paspoorten en rijbewijzen minder waren.

Onderbouwing tarieven burgerzaken (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Leges en andere rechten	575	444	383
Totaal baten	575	444	383
Salarissen en sociale lasten	7	8	7
Overige goederen en diensten	37	45	36
Inkomensoverdrachten - Rijk	240	171	139
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	693	781	748
Totaal lasten	977	1.004	930
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	-402	-560	-547
Dekkingspercentage	59%	44%	41%

Grafrechten

Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Bij een trendmatige verhoging van de tarieven, is dit niet helemaal gehaald.

Ondanks dat er meer begravingen en asbijzettingen en -verstrooiingen zijn geweest dan in 2018 zijn de legesopbrengsten toch minder dan in 2018. Voor verschillende soorten graven gelden verschillende tarieven. Ook de opbrengst van verlengingen van grafrechten in 2019 ten opzichte van 2018 is van invloed.

Onderbouwing tarieven grafrechten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Leges en andere rechten	166	183	142
Totaal baten	166	183	142
Belastingen	0	1	0
Overige goederen en diensten	74	62	44
Mutatie reserves	2	0	0
Mutatie voorzieningen	0	4	4
Kapitaallasten	16	16	16
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	99	114	109
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	0	0
Totaal lasten	191	197	173
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	-26	-14	-31
Dekkingspercentage	87%	93%	82%

Marktgelden

In 2019 zijn de tarieven voor marktgelden trendmatig verhoogd. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Echter bij een trendmatige verhoging van de tarieven, is dit niet helemaal gehaald. De onder overige goederen en diensten opgenomen lasten betreffen vooral de inhuur van de marktmeester.

Onderbouwing tarieven markt (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Overige goederen en diensten	0	5	2
Leges en andere rechten	27	28	30
Totaal baten	28	33	32
Overige goederen en diensten	24	6	15
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	25	29	27
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	3	0
Totaal lasten	49	37	42
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	-22	-5	-11
Dekkingspercentage	56%	87%	75%

De tarieven en de gerealiseerde opbrengsten

In het navolgende overzicht hebben we de definitieve, door de raad vastgestelde tarieven 2019 opgenomen met hun heffingsgrondslag.

Belasting/heffing	Heffingsgrondslag	vastgesteld tarief 2019
Onroerende zaakbelasting		
Woningen:		
* eigenaren	WOZ-waarde	0,1231%
Niet-Woningen:		
* eigenaren	WOZ-waarde	0,2756%
* gebruikers	WOZ-waarde	0,2256%
Toeristenbelasting	overnachting	€ 0,95
Rioolheffing		
* waterverbruik	t/m 200 m3	€ 171,00
* waterverbruik	per m3 > 200 m3	€ 1,60
Afvalstoffenheffing		
* eenpersoonshuishouden	vast tarief	€ 138,00
	eenmalige korting	€ -23,00
* meerpersoonshuishouden	vast tarief	€ 170,00
	eenmalige korting	€ -28,00
* diftar	lediging 240 liter rest	€ 6,15
	lediging 180 liter rest	€ 5,19
	lediging 140 liter rest	€ 4,55
	lediging 60 liter rest	€ 0,00
Parkeerbelasting	diverse tarieven	
Reclamebelasting	WOZ-waarde	minimaal € 210,00 maximaal € 786,00
Leges omgevingsvergunning	diverse tarieven	indexering 2,0%
Leges burgerzaken	diverse tarieven	indexering 2,0%

Opbrengsten belastingen en heffingen

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde opbrengsten van de belangrijkste lokale belastingen en heffingen in vergelijking met de begrote opbrengsten.

Belastingen en heffingen opbrengst	Rekening 2018 (x € 1.000)	Begroting 2019 (x € 1.000)	Rekening 2019 (x € 1.000)
BELASTINGEN			
Onroerende zaakbelastingen			
Woningen:			
* eigenaren	4.163	4.239	4.244
Niet-Woningen:			
* eigenaren	1.653	1.687	1.698
* gebruikers	1.158	1.213	1.219
Totaal	6.974	7.139	7.161
RECHTEN EN HEFFINGEN			
Afvalstoffenheffing	2.313	2.371	2.453
Rioolheffing	2.772	3.024	2.864
Begrafnisrechten	166	183	142
Marktgelden	27	28	30
Bouwleges	634	942	718
Parkeergelden	116	318	167
Toeristenbelasting	16	27	44
Precario rechten	19	15	17
Reclamebelasting	43	47	40
Overige leges	657	482	533
Totaal	6.763	7.437	7.008
Algeheel totaal	13.737	14.576	14.169

Aanduiding van de lokale lastendruk

Jaarlijks wordt bij de begroting een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in verschillende woonsituaties. Een huurder betaalt geen OZB. Wat betreft afvalstoffenheffing wordt voor de vergelijking in deze situaties uitgegaan van een meerpersoonshuishouden met 10 ledigen van een 240 liter container voor restafval per jaar. Voor rioolheffing wordt uitgegaan van een waterverbruik van minder dan 200 m3.

Dit levert voor onderstaande situaties het volgende beeld op:

Ontwikkeling lokale lasten	waarde 2018	waarde 2019	lasten 2018	lasten 2019	mutatie
huurder			€ 360	€ 375	4,25%
eigenaar met een woning van	€ 200.000	€ 213.840	€ 619	€ 638	3,04%
eigenaar met een woning van	€ 250.000	€ 267.300	€ 684	€ 704	2,90%

eigenaar met een woning van	€ 400.000	€ 427.680	€ 878	€ 901	2,60%
eigenaar met een woning van	€ 600.000	€ 641.520	€ 1.137	€ 1.164	2,37%

Landelijk geeft de lokale lastendruk het volgende resultaat over 2019.

Coelo Atlas 2019	Landelijk gemiddeld *)	Boxtel
Meerpersoonshuishouden	€ 740	€ 694
Eenpersoonshuishouden	€ 672	€ 637

Overzicht gemeentelijke tarieven Coelo Atlas

Overzicht tarieven 2019 volgens Coelo Atlas 2019	Boxtel	SMG	landelijk
OZB tarief woningen	0,1231	0,1315	0,1115
OZB tarief eigenaar niet-woningen	0,2756	0,2402	0,2738
OZB tarief gebruiker niet-woningen	0,2257	0,1624	0,2041
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	145	126	214
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	202	172	263
rioolheffing huishoudens eenpersoonshuishouden	171	135	178
rioolheffing huishoudens meerpersoonshuishouden	171	169	196
rioolheffing bedrijven, waterverbruik 500 m3	651	300	340
woonlasten eenpersoonshuishouden	637	677	672
woonlasten meerpersoonshuishouden	694	755	740
toeristenbelasting per nacht	0,95	1,55	2,34
Hondenbelasting	0,00	0,00	45,46
Paspoort	71,37	71,37	70,68
Identiteitskaart	56,83	56,83	56,21
Rijbewijs	39,45	39,45	39,62
uittreksel BRP	11,75	9,70	11,74
Omgevingsvergunning 45.000 euro	1.944	1.848	1.329

Kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige (natuurlijke persoon), of een zelfstandige ondernemer die voor zijn privé woning, geen of weinig financiële middelen heeft om de belastingaanslag voor de gemeentelijke heffingen te kunnen voldoen, kan onder voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. De beoordeling wordt gebaseerd op het wettelijk vastgestelde toetsingsinkomen en toetsingsvermogen. Het kwijtscheldingspercentage wordt gebaseerd op de zogenaamde 100%-norm.

Kwijtschelding wordt verleend voor de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De overige heffingen zijn uitgezonderd van kwijtschelding. Voor 2019 was er € 236.600 geraamd en is er € 192.033 gerealiseerd.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleidende tekst

Het weerstandsvermogen bepaalt of de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) op te vangen. Met een buffer kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

In januari 2019 heeft de gemeenteraad de notitie risicomanagement & weerstandsvermogen vastgesteld. In deze notitie zijn de kaders gesteld voor een organisatie breed risicobeleid.

De weerstandscapaciteit

We onderscheiden:

- de benodigde weerstandscapaciteit = het totaal van de risico's
- de beschikbare weerstandscapaciteit = de financiële middelen om de risico's te dekken.

Aanwezige weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit = Algemene reserve € 2.372.000 + stille reserve € 0 + structureel begrotingssaldo per 31 december 2023 € 408.000 = € 2.780.000.

De capaciteit is ten opzichte van 2018 gedaald. De belangrijkste reden hiervoor is de daling van de Algemene reserve van € 5.929.000 per 1-1-2019 naar € 2.372.000 per einde van het jaar.

NB: Conform beleid zoals vastgelegd in de door de raad op 11 december 2018 vastgestelde notitie Risicomanagement wordt onbenutte belastingcapaciteit niet meegenomen bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. In crisissituaties zijn we wettelijk verplicht deze capaciteit aan te spreken.

De risico's

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het coronavirus. Dat heeft onder andere gevolgen voor de ontwikkeling van de financiële positie van onze gemeente in 2020. Op het moment van het samenstellen van de jaarrekening 2019 was nog onvoldoende in beeld welke effecten dit precies kunnen zijn. We kunnen al wel aangeven dat de risico's een negatief effect zullen hebben op het weerstandsvermogen. In de tussentijdse rapportage 2020 en de begroting 2021 wordt hierover een meer actueel beeld gegeven.

Vanwege de onzekere omstandigheden is de benodigde weerstandscapaciteit voorzichtigheidshalve verhoogd met een extra opslag van 15%. Normaal wordt in lijn met het beleid het risicobedrag verhoogd met 10% als opslag voor de risico's die op dit moment nog niet zijn ingeschat. Deze opslag is nu dus 25%

Coronacrisis

Programma: Meewerkend bestuur

De corona-crisis gaat Nederland hoe dan ook in een recessie trekken en leidt ondanks alle genomen maatregelen tot meer werkloosheid. Alles hangt af van de duur van de coronabeperkingen en hoe diep dat alles doorwerkt in de economie. Ook op gemeentelijk niveau gaan we hier de gevolgen van meekrijgen. Afgezien van een toenemende druk op

zorguitgaven zal deze crisis ook onzekere gevolgen gaan hebben voor onze inkomsten uit het Gemeentefonds en uit lokale heffingen.

Programma: Maatschappelijke ontwikkeling

Het programma maatschappelijke ontwikkeling bevat alle beleidsproducten op het gebied van sociale voorzieningen en ondersteuning. De impact van de Corona-crisis is hier Hoog met een verwachte impact Hoog. Van gemeenten wordt verwacht dat wij zorgen voor continuïteit van zorg en ondersteuning richting onze inwoners en financiële zekerheid richting onze zorgleveranciers. Dit kan betekenen dat zorg op een andere manier en op een andere plek wordt verleend. Dit kan leiden tot hogere kosten door het tijdelijk loslaten van contractuele afspraken en doorbetaling van contracten. De extra kosten worden door het Rijk vergoed. Het Ministerie van VWS en VNG hebben hierover op hoofdlijnen afspraken gemaakt. Deze worden medio 2020 verder uitgewerkt.

Programma's: Leefomgeving, Duurzaamheid en Economie

De programma's Leefomgeving, Duurzaamheid en Economie bevatten beleidsproducten op het gebied van Ruimtelijke, Maatschappelijke en Economische Ontwikkeling (inclusief Beheer en Uitvoering).

Vanwege de Corona-crisis verwachten wij enige vertraging bij het uitvoeren van onderhoud. Gedurende de intelligente lockdown lost de buitendienst alleen calamiteiten op. Groen en ook (straat-)reiniging werken veel met eigen materiaal en mensen. Als onze eigen mensen niet mogen werken, moet worden ingehuurd bij derden en dat kan aanzienlijke kosten meebrengen. Het beeld van de buitenruimte kan tijdelijk sterk afnemen. Er is een risico op capaciteitstekort bij de begraafplaats en de mogelijkheid bestaat dat marktprijzen stijgen. Daarnaast heeft dit natuurlijk een groot maatschappelijk effect voor de nabestaanden. Projecten, bestemmingsplannen en visies lopen vertraging op. Voor de voortgang zijn we afhankelijk van burgerparticipatie en afstemming met de gemeenteraad. Inzagen kunnen op dit moment niet plaatsvinden. Als de maatregelen nog lang duren zullen we op zoek moeten naar andere manieren om dit te bewerkstelligen.

Het Corona-crisis heeft grote impact op de bedrijven en recreatieve, maatschappelijke, culturele en sportvoorzieningen in Sint-Michielsgestel. Als gevolg van de Corona-crisis ontstaat waarschijnlijk een economische recessie die ook zijn weerslag zal hebben op de lokale economie van Sint-Michielsgestel.

Continuïteitsplan bedrijfsvoering

Om voorbereid te zijn op de gevolgen van deze crisis is een continuïteitsplan bedrijfsvoering opgesteld. In dit continuïteitsplan zijn kritische processen, kwetsbaarheden door personeelsuitval, afhankelijkheden van derden en andere tekorten tijdens een pandemie inzichtelijk gemaakt. Op basis van dit plan zijn acties ondernomen om deze kritische processen doorgang te laten vinden.

Door het crisisteam veiligheidsregio en in het directieteam vindt periodiek overleg plaats om de risico's van de coronacrisis te monitoren en bij te sturen. We volgen daarbij de richtlijnen van het RIVM en de landelijke overheden om te komen tot het "nieuwe normaal". Wekelijks wordt het College van Boxtel bijgepraat over de stand van zaken en ook de Raad wordt met regelmaat door raadsbrieven geïnformeerd.

Reguliere risico's

In het risicoregister is onderscheid gemaakt tussen de kwantificeerbare en niet-kwantificeerbare risico's. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële gevolgen ervan. Deze inschatting is vertaald naar een risicoscore. De risico's zijn ingedeeld op incidenteel/structureel risico (I/S).

De risico's die betrekking hebben op het weerstandsvermogen van 2020 worden hieronder toegelicht. Er is een update gegeven op de risico's met een structureel karakter als die zich in het boekjaar 2019 hebben voorgedaan.

In onderstaande tabel zijn de risico's met een impact vanaf € 100.000 weergegeven. Deze grens is bepaald op 0,10% van het bedrag van de exploitatie van 2018. Deze bedragen zijn gebruikt voor de impact tabellen in de notitie risicomanagement die in december 2018 is vastgesteld.

Dit resulteert in het volgende risicoprofiel:

Nr.	Kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Kans	Gevolg	Risico score	Impact	Kans op optreden in jaar
1	Lagere algemene uitkering Niet toekennen extra budgetten jeugd door het rijk	Minder inkomsten dan begroot	S	3	5	15	275.000	2022-2023
2	Lagere algemene uitkering, plafond BTW compensatie fonds wordt bereikt	Minder inkomsten dan begroot	S	2	5	10	225.000	2021 e.v.
3	Negatief resultaat MGD door opsplitsing gemeente Haaren	Extra lasten, niet begroot	I	2	3	6	48.600	2020
4	Financiële tegenvallers uit Leningen en borgstellingen aan stichtingen en verenigingen	Extra lasten, niet begroot	I	2	4	8	124.500	2020 e.v.
5	Financiële tegenvallers uit Verbonden partijen	Extra lasten, niet begroot	I	2	4	8	127.500	2020 e.v.
6	Wachtgelduitkering aftredende bestuurders	Extra lasten, niet begroot	S	4	3	12	103.950	2020 e.v.
7	Jeugd: Extra inleg in de regio voor specialistische zorg	Extra lasten, niet begroot	S	3	5	15	950.000	2020 e.v.
8	Niet behalen van uitvoering woningbouwprogramma	Minder inkomsten dan begroot	S	5	4	20	405.000	2020 e.v.
9	WMO: Toename uitgaven regionale inkoop	Extra lasten, niet begroot	S	4	5	20	770.000	2020 e.v.

Overige risico's < € 100.000 432.850

Risico-opslag 25% voor niet-kwantificeerbare risico's 740.600

Totaal benodigde weerstandscapaciteit 2020 3.703.000

Nr.	Niet-kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Kans	Gevolg	Risico score	Impact	Kans op optreden in jaar
10	Stopzetten Programma Aanpak Stikstof (PAS)	Extra lasten, niet begroot	S				PM	2020 e.v.
11	WMO: Inkoop WMO hoger door toename zorggebruik	Extra lasten, niet begroot	S				PM	2020
12	Nadelige effecten vanwege het niet tijdig implementeren van de omgevingswet	Extra lasten, niet begroot	I				PM	2021 e.v.
13	Negatieve effecten vanwege algemene economische ontwikkelingen	Extra lasten & minder inkomsten	S				PM	2021 e.v.
14	Coronacrisis. Zie algemene toelichting	Extra lasten & minder inkomsten	I				PM	2020

Toelichting risico's

Risico's in het rode gebied hebben betrekking op het programma maatschappelijke ontwikkeling en leefomgeving. Risico's in het oranje gebied hebben betrekking op het programma meewerkend bestuur.

Programma: Maatschappelijke ontwikkeling

Kwantificeerbare risico's

7. Jeugd: extra inleg in de regio voor specialistische zorg

Het structurele risico op extra inleg in de regio voor specialistische zorg in natura vanwege volume ontwikkeling en besluitvorming over het onderzoek naar financiële solidariteit. Mogelijke toename doordat het aantal jongeren in de jeugdzorg die langere en meer specialistische hulp nodig heeft, toeneemt. O.a. vanwege de vestiging in onze gemeente van een professionele instelling voor zware zorg met verblijf.

Update boekjaar 2019: In boekjaar 2019 heeft een aanvullende begrotingswijziging plaatsgevonden als gevolg van volumeontwikkeling. Op basis van het zorggebruik is een hogere inleg voor de inkoop in de regio voor Zorg In Natura noodzakelijk gebleken. Tegelijkertijd is in 2019 op basis van hetzelfde zorggebruik een aanvraag gedaan voor de compensatieregeling. Deze is toegekend en komt in het jaar 2020 tot uitkering (decembercirculaire gemeentefonds).

9. WMO: toename uitgaven regionale inkoop

Het risico dat de uitgaven van de regionale inkoop toenemen. De komende jaren wordt ingezet op het verbeteren van de lokale zorg. Het toegankelijker maken van de lokale zorg kan mogelijk zorgen voor een groter bereik.

Update boekjaar 2019: In 2019 heeft het risico zich voorgedaan. Per saldo is in 2019 een tekort onttrokken uit de reserve ter financiële dekking.

Volume- en prijsontwikkeling van huishoudelijke hulp en zorg in natura kan er voor zorgen dat de eerder gerealiseerde overschotten van WMO in algemene zin zich niet meer zullen voordoen.

Deze risico's worden gemonitord door deelname van de wethouder in het portefeuillehoudersoverleg Maatschappelijke Zaken en het actief volgen van ontwikkelingen in de aangeleverde verantwoordingsinformatie.

Programma: Leefomgeving

Kwantificeerbare risico's

8. Niet behalen van uitvoering woningbouwprogramma

Het risico dat begrootte opbrengsten (leges omgevingsvergunning en OZB) niet gehaald worden omdat de uitvoering van het woningbouwprogramma niet volledig gerealiseerd wordt zoals geraamd.

Programma: Meewerkend bestuur

Kwantificeerbare risico's

6. Wachtgelduitkering aftredende bestuurders

Het risico dat er als gevolg van wettelijke regeling wachtgeld uitgekeerd aan aftredende collegeleden. De kans stijgt omdat 2020 een verkiezingsjaar is.

4. Leningen en borgstellingen aan stichtingen en verenigingen (financiële tegenvallers)

Het risico dat aan stichtingen en verenigingen verstrekte leningen niet terugbetalen of dat de verleende borgstellingen alsnog moeten worden uitbetaald.

5. Verbonden partijen (financiële tegenvallers)

Het risico dat de gemeente onverwachte financiële tegenvallers van verbonden partijen moet opvangen.

Toelichting op de niet kwantificeerbare risico's

10. Stopzetten Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Met deze uitspraak wordt een streep gezet door het PAS. Het PAS mag niet langer als toestemmingsbasis worden gebruikt voor projecten en activiteiten die een stikstofdepositie (hoe gering dan ook) veroorzaken op Natura-2000 gebieden zoals de Kampina en het Bossche Broek. Dit kan leiden tot een verhoging van kosten en vertraging in projecten en plannen waar stikstofdepositie op van toepassing is. Om dit risico te beperken werken rijk, provincies en gemeenten samen aan oplossingen voor de middellange en lange termijn. De gevolgen zijn nog onzeker. Er is een Intern PAS-team opgericht om de concrete gevolgen voor onze gemeenten in beeld te brengen.

Update boekjaar 2019 Een aantal projecten in de bestemmingsplanfase of voorbereidingsfase hebben enkele maanden vertraging opgelopen. Het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) heeft echter enkele jaren vertraging opgelopen.

11. WMO: Inkoop WMO hoger door toename zorggebruik.

Het risico op toename in het zorggebruik in het sociaal domein door vergrijzing van de samenleving en verlaging van het abonnementstarief voor huishoudelijke hulp en zorg in natura. Dit kan leiden tot meer aanvragen.

Update boekjaar 2019: Er wordt in de breedte van de Wmo een toename in aanvragen gezien. Daarnaast is de raming en realisatie van eigen bijdragen structureel verlaagd.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). Deze relatie noemen we het ratio weerstandsvermogen:

De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0 (raadsbesluit bij notitie Risicomanagement & weerstandsvermogen van 11 december 2018).

Tabel: Ratio weerstandsvermogen	
Boxtel	31-12-2019
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.780.000
Benodigde weerstandscapaciteit	3.703.000
Ratio weerstandsvermogen	0,8
Kwalificatie	<i>Matig</i>

Analyse en conclusie ratio weerstandsvermogen

Het ratio weerstandsvermogen is per 31 december 2019 gedaald van 1,1 naar 0,8 en daarmee onder de norm van 1,0. Volgens de norm is dit te laag. Conform de afspraken in het beleid dienen er aanvullende maatregelen getroffen te worden om de financiële buffer op peil te brengen.

Er zijn al maatregelen getroffen door de raad om de algemene reserve te verhogen. In 2019 is een aanvraag gedaan voor de compensatie als gevolg van volumeontwikkeling vanwege specialistische zorg. Er is een bedrag van € 975K toegekend. Dit bedrag komt in het jaar 2020 tot uitkering (decembercirculaire gemeentefonds). Afsproken is dat dit bedrag ten gunste van de algemene reserve wordt geboekt. De impact hiervan is nog niet weergegeven in dit ratio. Dit geeft de werkelijke algemene reserve per 31 december 2019 weer. Door het toevoegen van € 975K aan de algemene reserve in 2020 stijgt het ratio van 0,8 naar 0,9. Daarnaast is besloten door de raad dat er in 2020 een kerntakendiscussie wordt gevoerd. De kerntakendiscussie gaat over wat voor een gemeente we willen zijn en wat we willen uitdragen (doen we het juiste). Dit zal resulteren in een nieuw financieel evenwicht.

De komende jaren staan we als gemeente voor een forse opgave door de mogelijke financiële impact van het corona-crisis in combinatie met het forse pakket aan te realiseren bezuinigingsmaatregelen en taakstellingen en de beperkte algemene reserve. De verwachting is dat deze ontwikkelingen een negatief effect zullen hebben op het weerstandsvermogen.

Cijfermatige toelichting op de mutaties in de weerstandscapaciteit:

De beschikbare weerstandscapaciteit is ten opzichte van de begroting 2020 gedaald met € 0,7 mln. Van € 3,4 mln. naar € 2,7 mln. Belangrijkste oorzaak is het terugbrengen van het dekkingstekort van 2019 met € 3,1 door inzet van de Algemene reserve. Het structureel tekort in het begrotingssaldo van de begroting 2020 was € 2,4 mln. Om dit terug te brengen is een omvangrijk pakket aan bezuinigingsmaatregelen en taakstellingen opgesteld. Op

basis van dit pakket is de meerjarige structurele begroting teruggebracht naar positief saldo € 0,4 mln. Het realiseren van deze bezuinigingen en taakstellingen zal een flinke opgave zijn voor komende jaren.

De stijging van € 0,4 mln. in de benodigde weerstandscapaciteit is te verklaren omdat voorzichtigheidshalve in deze jaarrekening gerekend is met een opslag voor 25% in plaats van 10% voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Dit vanwege de onzekere omstandigheden vanwege deze crisis.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing tenminste de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit.

Kengetal	Berekening	Toelichting
Netto schuldquote	Totale schulden/totale baten (ex. reserves)	Geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Idem, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	
Solvabiliteitsrisico	Eigen vermogen/totaal balans	Geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
Structurele exploitatieruimte (begroting)	Structurele baten en lasten + structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves/totale baten (ex. reserves).	Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.
Grondexploitatie	Boekwaarde bouwgrond in exploitatie/totale baten (ex. reserves)	De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.
Belastingcapaciteit	Totale woonlasten gemeente landelijk gemiddelde woonlasten	Geeft inzicht in hoe de totale woonlasten in de gemeente zich verhouden tot het landelijke gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

Ontwikkeling kengetallen	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Netto schuldquote	58,54%	60,61%	54,65%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47,84%	51,02%	45,59%
Solvabiliteitsrisico	23,06%	22,37%	16,37%
Structurele exploitatieruimte	-1,60%	1,96%	-2,30%
Grondexploitatie	7,63%	5,19%	6,89%
Belastingcapaciteit	90,01%	92,41%	96,06%

Analyse en conclusie financiële kengetallen

Netto schuldquote

Een schuldquote tussen 0% en 100% wordt door de VNG als normaal beoordeeld, bij een percentage groter dan 100% is voorzichtigheid geboden. In 2019 zijn beide schuldquotes gedaald; dit komt niet zozeer door een afname van de schulden maar door een toename van de totale baten.

Solvabiliteitsratio

De VNG beoordeelt een solvabiliteitsratio tussen 30% en 80% als normaal. De teruggang van deze ratio is zorgelijk. Het eigen vermogen is afgenomen van € 22,7 mln. per einde 2018 naar € 15,7 mln. per einde 2019. Niet alleen is de Algemene reserve fors teruggelopen, ook de bestemmingsreserves zijn fors minder geworden. Dit laatste is voor een groot deel toe te schrijven aan de opheffing van de onderhoudsequalisatiereserves van gemeentelijke gebouwen (incl. Wilgenbroek) en van wegen en kunstwerken. Dit zijn nu equalisatievoorzieningen geworden. De provincie als toezichthouder heeft aandacht gevraagd voor het op peil brengen van de Algemene reserve.

Structurele exploitatieruimte

Net als bij de jaarrekening 2018 is deze ratio negatief. Het onderstreept de noodzaak van de in 2020 doorgevoerde ombuigingen.

Grondexploitatie

Een lagere boekwaarde en daarmee een lager percentage is in dit geval gunstig.

Belastingcapaciteit

Onder de totale woonlasten wordt hier verstaan de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde Boxtelse WOZ-waarde volgens het Coelo is € 260.000.

Kapitaalgoederen

Inleidende tekst

1. De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat ten minste de volgende kapitaalgoederen:
 - a. Wegen
 - b. Openbare verlichting
 - c. Riolering
 - d. Water
 - e. Groen
 - f. Speeltoestellen
 - g. Begraafplaats
 - h. Gebouwen
2. Van de kapitaalgoederen, bedoeld onder 1, worden aangegeven:
 - a. het beleidskader
 - b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
 - c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Veel gemeentelijke voorzieningen zijn van invloed zijn op hoe mensen wonen, werken en recreëren. De kwaliteit van de kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, openbare verlichting en groen wordt mede bepaald door de wijze waarop deze worden beheerd en onderhouden. Het beleid van onze gemeente op dit terrein is vastgelegd in diverse beleid- en beheerplannen.

Wegen (inclusief Openbare verlichting)

In 2019 is voor het beheer, uitvoering en regulier onderhoud voor wegbeheer € 2.606.816 (excl. kapitaallasten en doorbelasting vanuit MGD) uitgegeven. Hierbij is onderscheid te maken in:

- Groot wegenonderhoud € 1.342.958
- Overig wegenonderhoud € 583.508
- Openbare verlichting € 354.659
- Civiele kunstwerken € 325.691

Groot wegenonderhoud

Beleidsuitgangspunten wegbeheer zijn in 2005 door de raad vastgesteld, uitgaande van de actuele inspectiemethoden CROW en het door de raad vastgestelde maximaal toelaatbaar percentage achterstallig onderhoud op enig moment. De raad stelde daarbij prioriteitsvolgorden en wegingsfactoren vast. Het thema veiligheid en de centrumwegen in de kernen krijgen de hoogste prioriteit. De financiële middelen voor wegenonderhoud zijn op dat beheersniveau afgestemd. Bij een inrichting van een weg schenken we extra aandacht aan mindervaliden. Elk jaar stellen we een bedrag beschikbaar voor groot wegenonderhoud (jaarlijks aangepast voor prijsindexering en areaaluitbreiding) dat geëgaliseerd wordt vanuit de reserve egalisatie onderhoud wegen aan het eind van het dienstjaar.

Elke twee jaar worden alle wegen geïnspecteerd volgens de CROW-richtlijnen. Op basis daarvan verschijnt elke twee jaar een uitvoeringsprogramma Groot wegenonderhoud volgens de beleidsuitgangspunten.

In september 2019 is een nieuw Beheerplan Wegen 2019- 2023 door de raad vastgesteld. Hierbij is ook vastgesteld om de egalisatiereserve om te zetten naar een voorziening.

Overig wegenonderhoud

Naast het groot wegenonderhoud stellen we jaarlijks budgetten vast voor overig wegenonderhoud, die ook geïndexeerd worden.

Dit betreft onder meer:

- Klein herstelwerk ter borging veiligheid weggebruiker (herstel scheuren, graafwerkzaamheden, boomwortels);
- Constructief onderhoud bermen;
- Verkeersveiligheidsmaatregelen (onderhoud verkeersborden ca., wegmarkeringen);
- Schoonhouden straten, wegen en pleinen (vegen, prullenbakken, onkruidbestrijding);
- Gladheidsbestrijding.

In 2015 is door de raad beleid vastgesteld voor integraal wijkonderhoud op basis van beeldkwaliteit, waarin zowel de uitgangspunten voor groenonderhoud als straatreiniging zijn ondergebracht. In 2012 had de raad al vastgesteld dat onkruidbestrijding op verhardingen chemievrij plaatsvindt.

Openbare verlichting

Het beleidsplan openbare verlichting is in 2019 geactualiseerd. In 2020 zal het beleidsplan in harmonisatie met Sint-Michielsgestel aan de raad worden voorgelegd.

Bij onderhoud openbare verlichting wordt onderscheid gemaakt in:

- Klein- en storingsonderhoud
 - Groot onderhoud/remplace
- Beleidsplan en maatregelprogramma vormen basis voor jaarlijks vastgestelde uitvoeringsprogramma's aanpassing en onderhoud openbare verlichting.

Voor groot onderhoud en groepsremplace is een jaarlijkse storting in de voorziening Openbare verlichting in de begroting opgenomen. Hieruit wordt ook het ombouwprogramma 'Van geel naar wit licht' en ombouw naar LED- verlichting van het beleidsplan bekostigd.

Civiltechnische kunstwerken

In 2019 is er een beheerplan civiele kunstwerken op- en vastgesteld in het College en Raad. Hierbij is vastgesteld dat de egalisatiereserve wordt omgezet naar een voorziening. Aan de hand van de in 2018 uitgevoerde inspecties en nader onderzoek is een onderhoudsbestek civiele kunstwerken uitgevoerd, waarbij alle achterstallig onderhoud is opgelost. Vanaf 2020 zal het reguliere onderhoud uitgevoerd worden binnen de jaarschijven.

Riolering (inclusief Water)

Beleidsuitgangspunten voor de uitvoering zijn in 2015 door de raad vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP5 2015-2019). In 2019 is dit plan geactualiseerd voor de jaren 2020-2024. Dit plan dient voor de raming van de jaarlijkse kosten voor onderhoud en beheer van het rioolstelsel en daarnaast als basis voor de bepaling van de hoogte van de rioolheffing.

Hiermee is de hoogte van de rioolheffing bepaald, waarmee deze taken kostendekkend worden uitgevoerd. Het beleid zet intensief in op afkoppelen van hemelwaterafvoer en zoveel mogelijk infiltreren daarvan in de bodem. Het vGRP geeft tevens invulling aan de wettelijke zorgplichten voor hemelwater en grondwater.

Totale lasten riolering (incl. kapitaallasten, kosten doorbelast vanuit MGD, mutatie

voorziening en btw) waren in 2019 afgerond € 2.863.581.

Groot (vervangings)onderhoud

De technische levensduur van vrijval riolen varieert van zo'n 50 tot 75 jaar. Gezien de verschillende jaren van aanleg verwachten we het zwaartepunt van vervangingen in Boxtel in de periode 2025-2045 (Selissenwal en Oost). Door vernieuwde onderhoudstechnieken zoals inwendige deelreparaties, genaamd relining, is het mogelijk de gemiddelde levensduur te verlengen. Een volledige relining kan de technische levensduur met ca. 50 jaar verlengen en veroorzaakt veel minder verkeershinder omdat niet ontgraven hoeft te worden.

Jaarlijks vervangen of repareren we gemiddeld ca. 0,5 - 1 km in slechte staat verkerende riolen. De kapitaallasten hiervan worden gedekt uit de voorzieningen Vervanging Riolerings en Groot Onderhoud rioolbeheer waaraan jaarlijks een bedrag wordt toegevoegd.

Doelmatig Waterbeheer De Meierij

In overeenstemming met het landelijk Bestuursakkoord Water (2011) werken we sinds 2013 binnen regio De Meierij samen aan doelmatig waterbeheer met een gezamenlijk uitvoeringsprogramma. Aan deze samenwerking nemen deel: gemeenten Boxtel, Best, Haaren, 's-Hertogenbosch, Heusden, Oirschot, Oisterwijk, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode (Meerijstad) en Vught, en waterschappen De Dommel en Aa en Maas. Doelstellingen zijn de drie K's: besparen kosten, borgen kwaliteit en verminderen kwetsbaarheid. Jaarlijks wordt gezamenlijk een jaarplan vastgesteld van activiteiten. In 2017 is de samenwerkingsovereenkomst geactualiseerd. De looptijd is voorzien tot tenminste 2020. Naast het gezamenlijk ontwikkelen van beleid is er nadrukkelijk oog voor het gezamenlijk uitvoeren van operationele taken.

Groen

In 2012 zijn de Groenstructuurvisie en het Groenbeleidsplan door de raad vastgesteld. Dit is het beleidskader voor het openbaar groen in de gemeente. Hierin staan uitgangspunten voor aanplantbeleid (inheems, genetisch zuiver, biologisch geteeld plantmateriaal, ecologisch inrichten en beheren), en voor gewenst beeldbepalend groen afhankelijk van de locatie, passend bij de (cultuurhistorische) sfeer van een wijk, buurt of infrastructuur.

Beeldbepalend groen

In 2019 is gestart met het opstellen van een nieuw boombeleidsplan. Hiervoor hebben o.a. bijeenkomsten plaatsgevonden met stakeholders en bewoners. Het boombeleidsplan zal in 2020 worden afgerond.

Groenonderhoud in wijken

In 2015 stelde de raad het gewenste beeldkwaliteitsniveaus voor wijkonderhoud vast, zowel voor groenonderhoud (gazons, plantsoenen, hagen, heesters) als voor straatreiniging (vegen, onkruidbestrijding op verhardingen en zwerfafvalbestrijding). E.e.a. conform CROW-systematiek met onderhoudsniveaus in 3 klassen (A, B en C). Het groenonderhoud wordt ondersteund door een geautomatiseerd Groenbeheerprogramma. Uitgangspunt binnen het reguliere groenbeheer is het verhogen van de biodiversiteit.

Onderhoudskosten

Het totale groenareaal bedraagt ca. 235 ha. en ca. 32.000 stuks bomen. De jaarlijkse onderhoudskosten groen (inclusief bosbeheer en natuurontwikkeling) worden gedekt uit een daarvoor bestemde begrotingspost en waren in 2019 € 1.016.050 (exclusief doorbelasting

vanuit MijnGemeenteDichtbij).

Vanaf 2013 is een (egalisatie)reserve Groenbeheer in de begroting opgenomen.

Speeltoestellen

Met afronding van het Speelruimteplan in 2011 zijn de speelvoorzieningen op goed en eigentijds niveau gebracht. Het beheerplan speelvoorzieningen is hierop afgestemd. Dit rationeel beheerplan voorziet in voldoende middelen voor het dagelijks onderhoud en inspecties evenals de vervangingsinvesteringen. Een nieuw speelbeleidsplan is momenteel in ontwikkeling.

Onderhoud

Voor regulier onderhoud is in 2019 een bedrag van € 25.497 besteed, en voor vervanging speelvoorzieningen en onderhoud ondergronden € 110.840. Het speeltoestellenbeheer wordt ondersteund door een geautomatiseerd beheerprogramma waarin de onderhoudsactiviteiten jaarlijks worden vastgelegd.

Begraafplaatsen

De raad stelde in 2008 een beleidsvisie vast voor de begraafplaats. Door reductie van het Bruto Graf Oppervlak, meer urnennissen en meer mogelijkheden voor vrije grafdekkingen, kan de begraafplaats nu nog zeker 20-30 jaar vooruit. Er is een lichte samenwerking met de bijzondere begraafplaatsen in Boxtel, waarbij grafcapaciteit en tarieven gedeeltelijk op elkaar worden afgestemd.

In 2020 starten we met het opstellen van een nieuwe beleidsvisie. Aandachtspunt hierbij is o.a. de behoefte voor de toekomst en de capaciteitsmogelijkheden.

Beheer en onderhoud

In 2009 is de beheerverordening van de begraafplaats geactualiseerd, evenals de uitvoeringsbesluiten over het type graven en de grafdekkingen. Uitgangspunt is de lasten voor 100% te dekken uit de baten aan grafrechten. Door minder nieuwe grafrechten lopen de inkomsten echter terug, wat maar beperkt is te compenseren door hogere grafrechten. De egalisatiereserve leges grafhuur is per 2015 opgeheven en de jaarresultaten worden thans verrekend via de algemene middelen.

Gebouwen

Gebouwen die geen strategische waarde hebben en/of vrij komen van gebruik stoten we bij voorkeur af.

Op 8 oktober 2019 heeft de gemeenteraad de geactualiseerde meerjaren onderhoudsplannen vastgesteld voor de verschillende soorten vastgoed (gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties, zwembad, gymzalen bij scholen en scholen in eigendom). De financiële consequenties hiervan zijn in de begroting verwerkt. Twee voormalige onderhoudsvoorzieningen en drie voormalige reserves zijn ingebracht in de 'voorziening gemeentelijke vastgoed'. Om in de toekomst het onderhoud op het juiste niveau uit te voeren is de jaarlijkse dotatie aan de voorziening met € 430.000 per jaar verhoogd tot € 938.200. De stand van de voorziening bedraagt per 31 december 2019 € 2.270.309.

Financiering

Inleidende tekst

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens en -realisatie ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is samen met de in december 2015 vastgestelde financiële verordening een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een door de Wet FIDO voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een looptijd van minder dan een jaar.

Deze kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen mag worden gefinancierd en bedraagt 8,5% van de begrotingsomvang bij aanvang van het jaar. Voor onze gemeente is voor het begrotingsjaar 2019 de volgende kasgeldlimiet van toepassing.

begrotingsomvang
€ 85.486.200

kasgeldlimiet
€ 7.266.300

Met onze huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), is een financieringsovereenkomst aangegaan van € 6.600.000.

Schatkistbankieren

Op basis van de Wet FIDO zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen tegen marktconforme rente (zijnde de rente waartegen de Nederlandse staat zichzelf financiert op de geld -en kapitaalmarkten) in de schatkist aan te houden. Deze regeling trad per 31 december 2013 in werking.

Om decentrale overheden enige flexibiliteit te geven is een drempelbedrag van toepassing. Indien het totaal aan liquide middelen deze drempel overschrijdt, behoren de overtollige middelen te worden uitgezet bij de schatkist. Voor onze gemeente is voor het begrotingsjaar 2019 de volgende drempel voor schatkistbankieren van toepassing.

begrotingsomvang
€ 85.486.200

schatkistbankieren
€ 641.100

In de overeenkomst met de BNG worden bedragen vanaf € 600.000 automatisch afgeroomd.

Garantstelling

In het verleden zijn er regelmatig garantstelling geweest voor leningen aan derden. De gemeente kan garantie verlenen voor leningen als daarmee het maatschappelijk belang gediend is er voldoende zekerheden gesteld worden. Per 31 december 2019 was het totaal van de directe garantstellingen € 4,1 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw was € 98,7 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Renterisiconorm

Het renterisico is gebaseerd op de Wet FIDO en heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen en te spreiden. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van de begrotingsomvang. Het doel hiervan is om het financieel risico bij rentestijgingen zoveel als mogelijk te spreiden over de jaren. Voor het rekeningjaar 2019 zijn we ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven.

Berekening renterisiconorm

Berekening renterisiconorm	2019
(bedragen x € 1.000)	
renteherzieningen	3.850
netto aflossingen	1.927
renterisico	5.777
rekeningomvang	99.579
percentage risiconorm	20%
renterisiconorm	19.916

Conclusie is dat het renterisico lager is dan de renterisiconorm.

Bij de berekening van de norm is rekening gehouden met het budgettaire risico. Daarom is uitgegaan van de netto aflossingen ofwel de betaalde aflossingen zijn verminderd met de ontvangen aflossingen. Op basis van deze cijfers wordt geconcludeerd dat voor onze gemeente de financieringsfunctie als sterk aangemerkt kan worden.

Liquiditeitsrealisatie

In het begrotingsproces wordt financieringsruimte geclaimd en is het in het belang van een solide liquiditeitsbegroting om deze lasten zo voorspoedig mogelijk op te nemen. Door omstandigheden (procedures, personele capaciteit, economische ontwikkelingen e.d.) kunnen plannen vertragen en ontstaat er een afwijkend financieringsbeeld, uiteraard met de bedoeling om de begroting daar zo mogelijk op aan te passen. In de afgelopen 2 jaar is de financieringsbehoefte / liquiditeitsrealisatie als volgt:

financieringsbehoefte	2018	2019
(bedragen x € 1.000)		
saldo inkomsten exploitatie en investeringen	81.955	86.542
saldo ontvangen aflossingen	794	1.132
saldo ontvangsten	82.749	87.674
saldo uitgaven exploitatie	76.966	84.726
saldo investeringen en voorzieningen	8.086	2.759
aflossing geldleningen	3.428	3.058
saldo uitgaven	88.480	90.543
op te nemen geldleningen	0	9.000
financieringsresultaat	-5.731	6.131
resultaat voorgaande jaren	-1.699	
Cumulatief	-7.430	-1.299
	tekort	tekort

Afhankelijk van de renteontwikkelingen wordt periodiek beoordeeld of het aantrekken van langlopende of kortlopende geldleningen wenselijk of noodzakelijk is. In 2019 is gebruik gemaakt van tijdelijke financiering via kasgeldleningen. Daarnaast is er in januari 2019 een geldlening van € 9 miljoen aangetrokken bij de BNG (20 jaar lineair, rente 1,145%). Ook begin 2020 was er behoefte een financiering. Dit heeft er toe geleid dat in februari 2020 een lening van € 10 miljoen aangetrokken is bij de BNG (20 jaar lineair, rente 0,173%).

Rente

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting; er zijn kosten (vergoeding voor het lenen van geld) maar ook opbrengsten (bespaarde rente) mee gemoeid. Mede gelet op de omvang van deze bedragen, is het gewenst dit onderdeel van de begroting inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om factoren die invloed op de rente hebben, als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die hier aanwezig zijn.

Onderscheid kan worden gemaakt tussen de zogenaamde korte rente en lange rente. We spreken van korte rente voor termijnen tot maximaal 1 jaar en van lange rente voor termijnen van 1 jaar of langer.

De hoogte van de rente kan fluctueren als gevolg van diverse omstandigheden. Gemeenten kunnen op de ontwikkelingen die van buiten komen, weinig tot geen invloed uitoefenen. Wel kunnen gemeenten de interne rekenrente bepalen en ook keuzes maken in de manier waarop geld aangetrokken of uitgezet wordt. Zij zijn daarbij gebonden aan wettelijke bepalingen, waaronder de Wet Fido en de Wet HOF.

Op basis van de BBV vernieuwing zoals die vanaf 2017 van toepassing is behoort voortaan de rente op een post in de begroting te worden opgenomen en wel via het taakveld treasury. De commissie BBV geeft aan dat er drie methoden kunnen worden toegepast voor wat betreft de renteomslag:

1. In de renteomslag ook de berekende rente over het eigen vermogen en de voorzieningen verwerken;
2. Alleen de werkelijk betaalde rente verwerken in de renteomslag;
3. Geen renteomslag toepassen en alleen rente toerekenen aan projecten, investeringen en grondexploitatie.

Op basis van methode 1 is sprake van het volgende renteresultaat:

Rentescema rentetoerekening (x € 1.000)		werkelijk 2018	begroot 2019	werkelijk 2019
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.140	1.075	1.106
b.	De externe rentebaten	0	10	0
Totaal door te rekenen externe rente		1.140	1.065	1.106
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	495	407	407
	De rente van projectfinanciering	0	0	0
Saldo door te rekenen externe rente		645	658	699
d.1	Rente over eigen vermogen	884	794	794
d.2	Rente over voorzieningen	816	804	804
De aan de taakvelden toe te rekenen rente		2.345	2.256	2.297
e.	De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.733	2.751	2.729
f.	renteresultaat op het taakveld treasury	-388	-495	-432
afwijking (max. 25%)		16,55%	21,94%	18,81%

In de notitie Rente van cie. BBV staat de stellige uitspraak dat correctie van de toegerekende rente dient plaats te vinden wanneer de toegerekende rente >25% afwijkt van de daadwerkelijke rentelasten. Op basis van dit overzicht kan worden geconcludeerd dat voldaan wordt aan deze stellige uitspraak.

Bedrijfsvoering

Inleidende tekst

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering ligt bij onze gemeenschappelijke regeling MijnGemeenteDichtbij. Een aantal in het oog springende onderwerpen wordt hier verder toegelicht.

Organisatieontwikkeling

In de eerste drie jaren van MGD is geïnvesteerd in organisatieontwikkeling en een groei naar een organisatie die een bijdrage levert aan goed werken en leven binnen de gemeenten. We werken daarbij van buiten naar binnen. Wijkmakelaars, projectleiders en ambtenaren zorgen meer en meer voor verbinding en participatie in de wijken, de websites zijn vernieuwd om juist de digitale dienstverlening verder te ontwikkelen. Processen zijn meer gestandaardiseerd, er is één nieuw zaaksysteem ingevoerd en ambtenaren werken samen aan de opgave van beide gemeenten. We zetten we de ontwikkelingen in onze organisatie voort onder de titel 'Het is goed werken hier!' We willen een goede werkgever zijn met medewerkers die de kwaliteit hebben en er trots op zijn om voor Boxtel en Sint-Michielsgestel te werken. In 2020 zal er daarom aandacht worden gegeven aan de verdere opvolging van een strategische personeelsplanning. Verdere inzet is op onboarding en training op het gebied van onder meer resultaatgerichtheid, mediation en projectmatig werken.

Personeel en Organisatie

Het afgelopen jaar is de organisatie gestart met het organisatie ontwikkeltraject "Het Is Goed Werken Hier!". Dit traject is opgezet en ontwikkeld door eigen medewerkers. "Het Is Goed Werken Hier!" voorziet in de behoefte van een heldere missie, visie, kernwaarden en doelstellingen en draagt die uit. De missie, visie, kernwaarden en doelstellingen zijn niet nieuw en ontleend aan bestaande visies (dienstverleningsvisie, i-visie, bedrijfsplan 2015). De organisatie behoudt hiermee wat van waarde is en in gelooft. De maatschappij is sterk aan verandering onderhevig en vraagt een andere rol van de overheid; minder verzorgend, meer participierend, meer oor en oog voor burgerinitiatieven en meer faciliterend. Dit vraagt om een wendbare en flexibele organisatie. De belangrijkste pijler hierin voor de organisatie zijn de mensen. De organisatie vraagt flexibiliteit, een krachtige adviesrol en meer een verbindende rol tussen binnen en buiten.

Het programma geeft invulling aan de zorg voor onze medewerkers, het boeien en binden van medewerkers aan de organisatie en het behouden van de energie die in de organisatie zit. Gezien de krappe arbeidsmarkt en de vergrijzing is dit hard nodig en dit zal de komende jaren nog de nodige inspanning vergen.

De organisatie heeft het afgelopen jaar volop geanticipeerd op in-, door- en uitstroom. Onder andere door een start te maken met Strategische Personeelsplanning binnen het sociale domein in relatie tot de transformatie.

Veranderprogramma 'Anders Samenwerken'

Onder het verander programma Anders Samenwerken zijn in 2017 een drietal strategische programma's gestart.

- Programma Van Buiten naar Binnen
- programma Digitaal en Procesgericht Werken
- Programma Omgevingswet

Het programma van Buiten naar binnen is in 2018 gestopt. De projecten die hieronder vielen (zoals het project Digitale dienstverlening) zijn naar de lijn organisatie gegaan.

Programma Digitaal en Procesgericht werken:

Medio 2018 bleek de ICT technische infrastructuur ontoereikend te zijn om Microsoft Teams in de organisatie uit te kunnen rollen. Binnen het programma bleef de uitrol van het zaaksysteem in 2019 als project over. Het programma is daarom in augustus 2018 gestopt met uitzondering van het zaaksysteem. In april 2019 is het nieuwe zaaksysteem succesvol live gezet. De verdere uitrol van Microsoft Teams volgt de komende jaren.

Digitale Dienstverlening

In 2019 is in relatie tot de "Online strategie" de website van de gemeente Boxtel volledig vernieuwd en voldoet daarmee aan de gewenste standaarden. De basis is gelegd en de komende periode wordt gewerkt om de website verder te verfijnen.

Omgevingswet

In 2019 zijn de activiteiten gericht geweest op:

- het verder verkennen van de Omgevingswet o.a. door het delen van kennis en door deel te nemen aan pilots
- de organisatie bewust maken van de veranderingen die deze wet met zich meebrengt en wat dat betekent voor houding, gedrag en vaardigheden
- het voorbereiden van projecten die nodig zijn om de deze wet in te voeren, zoals het inrichten van de gemeentelijke laag van het Digitaal Stelsel.

Hierdoor is er een scherper beeld ontstaan van welke verdere activiteiten nodig zijn voor het tijdig invoeren van de Omgevingswet.

Huisvesting

De MijnGemeenteDichtbij-organisatie is ondergebracht binnen de gemeentehuizen en -werven van beide gemeenten. De organisatie hanteert het flexibel werken concept. Efficiënt gebruik van de gebouwen blijft continu het streven. Hieraan loopt parallel de ombouw van een deel van de gemeentehuizen tot multifunctionele accommodatie. Op dit moment ligt de haalbaarheid hiervan in onderzoek.

Informatieveiligheid

Het informatiebeleid van MijnGemeenteDichtbij staat beschreven in de vastgestelde innovatieve I-visie. Onderstaand wat er is bereikt op een aantal speerpunten uit de I-visie.

Informatiebeveiliging en privacy

Door toenemende digitalisering wordt de wijze waarop informatiebeveiliging en privacy geborgd is steeds belangrijker. Om die reden is gekozen voor het beleggen van de volgende rollen bij drie medewerkers:

- CISO = Chief Information Security Officer
- FG = Functionaris Gegevensbeveiliging
- PO = Privacy Officer

Vastgesteld Informatiebeveiligingsbeleid 2018-2020 voor Boxtel, Haaren en Sint-Michielsgestel en intrede van de BIO

Het informatiebeveiligingsbeleid geeft onze organisatie kaders en richting om te voldoen aan landelijke afspraken, wetgeving maar vooral ook om een betrouwbare partner te zijn richting inwoners, bedrijven en ketenpartners. In 2020 doet de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) zijn intrede. De BIO is een doorontwikkeling, ofwel een 'update', van de BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeente). Gemeenten baseren hun informatiebeveiligingsbeleid en hun verantwoording aan de gemeenteraad en de toezichthouders vanuit het Rijk (middels ENSIA) op deze BIG. De werkzaamheden die voor de BIG zijn verricht zijn al grotendeels in lijn met de BIO.

De BIO legt meer nadruk op risicomanagement dan de BIG. De rol van de bestuurder en lijnmanager is ten aanzien van risicomanagement explicieter dan de BIG aangaf.

Kerntakendiscussie en taakstelling

In het voorjaar van 2019 is de gemeente Boxtel geconfronteerd met stijgende meerkosten op het sociaal domein (m.n. Jeugdzorg en WMO). Bovendien was de Algemene Uitkering als gevolg van het 'Trap op-Trap af' principe voor het tweede jaar naar beneden bijgesteld. Door deze dubbele tegenvaller is de financiële positie van de gemeente veranderd. De gemeente heeft in haar begroting 2020 keuzes gemaakt en ambities bijgesteld. De raad heeft aangegeven dat een kerntakendiscussie nodig is om opnieuw richting te geven aan de ambities van de gemeente. Het uitgangspunt hierbij is dat de bezuiniging op formatie bij MijnGemeenteDichtbij volgt op de bezuiniging op taken.

Zowel de voorbereiding van de kerntakendiscussie als de realisatie van de reeds in de begroting opgenomen taakstellingen, vullen we in 2020 op projectmatige wijze in.

Verbonden partijen

Inleidende tekst

In deze paragraaf komen aan de orde onze visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting en de plannen betreffende de verbonden partijen. Daarbij gaan wij in op de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en mogelijke risico's bij de verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Onze relatie met verbonden partijen heeft de volgende belangrijke kenmerken:

- wij participeren uitsluitend in verbonden partijen indien daarmee een publieke taak wordt gediend;
- waar de uitvoering van gemeentelijke taken als een vorm van 'verlengd lokaal bestuur' is overgedragen aan derde partijen, hechten wij hieraan op dezelfde wijze als bij uitvoering in eigen beheer belang aan bevordering van effectiviteit, efficiency en transparantie.

Waar het gaat om kaderstelling, toezicht houden en controle ten aanzien van verbonden partijen, vullen wij de gemeentelijke rol in door aanwijzing van vertegenwoordigers in de besturen van de verbonden partijen en doordat begrotingen aan de Raad ter goedkeuring worden voorgelegd.

Gemeenschappelijke regeling

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. Stadsgewest 's-Hertogenbosch
2. GGD Hart voor Brabant
3. Veiligheidsregio Brabant-Noord
4. Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)
5. WSD-Groep
6. Omgevingsdienst Brabant-Noord
7. Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Algemene gegevens

Naam:

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Adresgegevens:

Postbus 103, 5480 AC Schijndel

Website:

<https://www.s-hertogenbosch.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Beheer voormalige stortplaats de Vlagheide.

Visie: Beheer tot overdracht aan de provincie.

Beleidsvoornemens: Spoedige afbouw bevorderen tegen zo laag mogelijke kosten.

Vertegenwoordiging gemeente:

De burgemeester is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Meewerkend bestuur

Product: Bestuur

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage: De gemeente levert geen bijdrage. De bijdrage aan de bestuurskosten wordt betaald uit de reserves.

Aandeel gemeente in financieel risico: 8,7%

Financieel risico: *

€ 389.151 (bepaald door een terugbetalingsverplichting van 8,7% van € 4,473 miljoen).

Dit bedrag is afgedekt in de voorziening Nazorg Vlagheide.

Bedrijfsresultaat: *

€ -650.000 (nadelig) (resultaat 2018)

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19 *
Eigen vermogen	- € 6.973.000	n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 7.700.000	n.n.b.

* jaarrekeningcijfers 2019 nog niet bekend

GGD Hart voor Brabant

Algemene gegevens

Naam:

GGD Hart voor Brabant

Adresgegevens:

Postbus 3024

5003 DA Tilburg

Website:

<https://www.ggdhvb.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg.

Visie: Door samenwerking in de vorm van een openbaar lichaam de publieke gezondheidszorg inclusief jeugdgezondheidszorg behartigen.

Beleidsvoornemen: De samenwerking continueren.

Vertegenwoordiging gemeente: De portefeuillehouder Volksgezondheid, mevrouw M. Lestrade, is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Maatschappelijke ontwikkeling

Product: Volksgezondheid

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

- basispakket € 994.952

- incl. lokaal accent € 86.942

- per inwoner € 32,43

Aandeel gemeente in financieel risico: 2,7%

Financieel risico: Het weerstandsvermogen is ruim voldoende om de risico's te dekken en is in overeenstemming met afspraken in het algemeen bestuur.

Bedrijfsresultaat: € 152.000

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19
Eigen vermogen	€ 10.147.000	€ 8.528.000
Vreemd vermogen	€ 7.889.000	€ 8.371.000

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene gegevens

Naam:

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Adres:

Postbus 218

5201 AE 's-Hertogenbosch

Website:

<https://www.vrbn.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Doelmatige voorbereiding en uitvoering van georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale hulpverlening door brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeenschappelijk meldcentrum.

Visie: Samenwerking versterkt de mogelijkheden van gecoördineerde en georganiseerde hulpverlening.

Beleidsvoornemen: De samenwerking in de Veiligheidsregio Brabant-Noord continueren.

Vertegenwoordiging gemeente: De burgemeester, R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Meewerkend bestuur.

Product: Openbare orde en veiligheid.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage: € 1.541.160

Aandeel gemeente in financieel risico: 4,4%

Financieel risico: P.m.

Het weerstandsvermogen wordt o.a. bepaald door de Algemene Reserve. De stand van de Algemene Reserve was op 31-12-2018 € 2,5 miljoen, waarna conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 3 juli 2019 het negatieve resultaat 2018 van de brandweer en een reallocatie naar de reserve huisvesting werden onttrokken (saldo € 2,3 miljoen). Vervolgens werd het weerstandsvermogen geëvalueerd en werden conform het besluit van 11 november 2019 de nieuwe onder- en bovengrens van de algemene reserve vastgesteld op respectievelijk € 2,0 miljoen en € 2,4 miljoen. Ook werd op dat moment besloten het saldo boven de ondergrens te laten vrijvallen, te weten € 0,3 miljoen, zodat per 31-12-2019 het saldo gelijk was aan die ondergrens.

Bedrijfsresultaat:
€ 2.098.000

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19
Eigen vermogen	€ 9.963.000	€ 10.194.000
Vreemd vermogen	€ 28.300.000	€ 27.415.000

Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)

Algemene gegevens

Naam: Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord (RAV)

Adres:
Postbus 3024
5003 DA Tilburg

Website:
<https://www.ravbrabantmwn.nl/nl-NL/Home>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Het verzorgen van ziekenvervoer en noodhulp ambulancevervoer

Visie: Door samenwerking kunnen professionele en betaalbare ambulancediensten worden verzorgd.

Beleidsvoornemen: De samenwerking RAV ongewijzigd voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente: Portefeuillehouder volksgezondheid, mevrouw M. Lestrade, is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Maatschappelijke ontwikkeling

Product: Volksgezondheid

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage: Er wordt geen bijdrage van de gemeenten gevraagd.

Aandeel gemeente in financieel risico: In de GR RAV is vastgelegd:
De gemeenten zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
Hoewel er geen bijdragen van de gemeenten in de exploitatie wordt gevraagd, blijft de gemeente drager van het financieel risico.
Dit risico is gebaseerd op de verdeelsleutel naar rato van.

Financieel risico:
€ 3.700.000

Weerstandsvermogen is, met een eigen vermogen van € 14 miljoen, voldoende voor financieel risico.

Bedrijfsresultaat:
-€ 371.000

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19
Eigen vermogen	€ 14.074.000	€ 13.670.000
Vreemd vermogen	€ 25.747.000	€ 25.506.000

WSD-Groep

Algemene gegevens

Naam:
WSD

Adres:
Postbus 173
5280 AD Boxtel

Website:
<https://www.wsd-groep.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: WSD ondersteunt, begeleidt en ontwikkelt mensen met een verminderde loonwaarde naar werk en/of naar vormen van participatie. Het betreft dan mensen die tot de doelgroep van de sociale werkvoorziening horen en mensen met beperkingen, die tot de doelgroep van de Participatiewet horen, die met behulp van inzet van re-integratieactiviteiten weer kunnen participeren. Verder is de expertise van WSD integraal inzetbaar binnen het gehele sociale domein.

Visie: De visie van WSD is helder: WSD maakt het verschil voor mensen. "Wij geloven in een maatschappij waarin iedereen volwaardig en naar vermogen kan meedoen. Daarom kunnen en willen wij niet accepteren dat er mensen zijn die niet volwaardig kunnen participeren enkel omdat zij een afstand tot de arbeidsmarkt hebben".

Het is dan ook de missie van WSD om zoveel mogelijk mensen die onder de Participatiewet vallen te matchen, in te zetten en te ontwikkelen. WSD maakt dit gemakkelijk en aantrekkelijk voor gemeenten en werkgevers. Samen creëren zij duurzame kansen en werk.

Beleidsvoornemen: De rol van WSD als partner in participatieketen is de afgelopen jaren onderzocht nadat de toegang tot de Wsw bij de invoering van de Participatiewet werd afgesloten. De gemeente Boxtel koos voor het prototype 3D Ketensamenwerking, waarmee in 2018 en 2019 is geëxperimenteerd. De uitkomst van alle experimenten in de 10 aangesloten gemeenten hebben geleid tot de notitie "Gezamenlijk doorontwikkelen - Advies over de toekomstige koers WSD." Op deze notitie kan de raad een zienswijze afgeven in januari 2020. Daarin wordt geadviseerd:

1. Ontwikkel gezamenlijk de lokale infrastructuur door.
2. Ontwikkel een WSD breed expertisecentrum (samen met gemeenten)
3. Ontwikkel de plusdiensten door.

We zetten de samenwerking voort en scheppen waar mogelijk in het kader van social return werkgelegenheid voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt.

Vertegenwoordiging gemeente: De portefeuillehouder Sociale zaken en integratie de heer E. van den Broek is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur van de WSD. Mevrouw R. van Esch, raadslid, is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Maatschappelijke ontwikkeling.

Product: Participatie.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:
€ 50.768

Aandeel gemeente in financieel risico: 21,8%

Financieel risico:
€ 10.600.000 (minimumpositie).

Het weerstandsvermogen van € 17,4 miljoen is ruimschoots voldoende voor het financieel risico.

Bedrijfsresultaat:
€ 2.442.000 (resultaat 2019 na resultaatbestemming)

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19
Eigen vermogen	€ 27.350.000	€ 27.929.000
Vreemd vermogen	€ 5.992.000	€ 5.338.000

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Algemene gegevens

Naam:

Omgevingsdienst Brabant Noord

Adres:

Postbus 88

5430 AB Cuijk

Website:

<https://www.odbn.nl/home>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Het verzorgen van adequate advisering op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven.

Visie: Met samenwerking kan deskundigheid worden gebundeld en eenduidige uitvoering worden gegeven aan toezicht en handhavingstaken.

Beleidsvoornemen: De samenwerking voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente: Portefeuillehouder Financiën, de heer H. van Wanrooij, is lid van het Algemeen Bestuur.

Programma: Duurzaamheid en Energie

Product: Milieu

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2019:

€ 371.512,85

- Basis- en verzoektaken	€ 313.901,73
- Collectieve taken	€ 33.000,00
- Overige verzoektaken	€ 6.347,92
- SSIB	€ 7.500,00
- Gevelverificatie	€ 10.763,20

Aandeel gemeente in financieel risico: 2,3%

Financieel risico: € 1.525.000. De geraamde beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt per 1-1-2020

€ 2.058.200. *

Bedrijfsresultaat: € 226.300 (resultaat 2018 na winstbestemming).*

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19*
Eigen vermogen	€ 10.552.700	€ n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 12.770.800	€ n.n.b.

* Jaarrekeningcijfers 2019 nog niet bekend

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Algemene gegevens

Naam:

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Adres:

Markt 1

5281 DA Boxtel

Website:

<http://www.mijngemeentedichtbij.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: De Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij levert de ambtelijke ondersteuning voor de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel.

Visie: De organisatie wil hoogwaardig en efficiënte diensten verlenen aan burgers, ondernemers en het bestuur van de deelnemende gemeenten.

Beleidsvoornemen: De samenwerking met de gemeente Boxtel in MijnGemeenteDichtbij verder voorzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:

Het Algemeen bestuur wordt gevormd door beide colleges. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het college en één wethouder. Voor Boxtel zijn burgemeester R. van Meygaarden en wethouder P. van de Wiel aangewezen als lid van het DB.

Programma: Meewerkend bestuur

Product: Bestuur

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2019:

€ 19.002.000 (excl. BTW)

Aandeel gemeente in financieel risico: Het gemeentelijk aandeel in het financieel risico is 54%

Financieel risico: In verband met de opheffing van de gemeente Haaren en de toevoeging van Esch aan de gemeente Boxtel worden financiële risico's gelopen. Uitgangspunt hierbij is dat dit per saldo budgettair neutraal zal zijn. Enerzijds vervallen de begrote kosten en opbrengsten vanwege het beëindigen van de dienstverlening voor de gemeente Haaren. Anderzijds ontstaat er een groei van de dienstverlening voor de gemeente Boxtel. Deze gevolgen worden verder uitgewerkt en concreet vertaald in de begroting vanaf 2021. Conform artikel 30a van de Gemeenschappelijke Regeling, welk als basis dient voor de samenwerking, is bepaald dat MijnGemeenteDichtbij geen eigen reserves zal gaan vormen. Eventuele exploitatieoverschotten worden na afloop van het jaar terugbetaald aan de beide gemeenten en eventuele exploitatietekorten worden aanvullend in rekening gebracht. Deze

handelwijze impliceert dat risico's niet door de GR kunnen worden opgevangen maar uiteindelijk doorgeleid gaan worden naar de beide gemeenten. In het geval van toevoeging van Esch aan de gemeente Boxtel zullen de extra kosten dan ook worden doorbelast aan de gemeente Boxtel, die hiervoor extra middelen ontvangt van het Rijk.

Bedrijfsresultaat: € 1.514.700 (bruto)

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 15.063.034	€ 16.687.003

Deelneming in naamloze vennootschappen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. NV BNG Bank
2. Brabant Water NV

NV BNG Bank

Algemene gegevens

Naam:

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Adres:

Postbus 30305

2500 GH Den Haag

Website:

<https://www.bngbank.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Verleent bancaire diensten.

Visie: De gemeente neemt deel aan en bankiert bij voorkeur bij een financiële instelling die bekend is met het lokaal openbaar bestuur en die als zodanig van financiële soliditeit getuigt in de vorm van een triple-A rating.

Beleidsvoornemen: Gelet op de wijze waarop BNG het openbaar belang behartigt, laten wij het aandelenbezit BNG zijn duurzame karakter behouden. Er is geen aanleiding om van huisbankier te veranderen.

Vertegenwoordiging gemeente: De gemeente wordt bij de Algemene vergadering voor Aandeelhouders vertegenwoordigd door de burgemeester.

Programma: Meewerkend bestuur

Product: Algemene dekkingsmiddelen

Financiële gegevens

Opbrengst deelneming: De nettowinst na belastingen over 2019 bedroeg € 163.000.000 en € 71.000.000 (50% na aftrek van dividend aan de verschaffers van hybride kapitaal) wordt aan dividend aan aandeelhouders uitgekeerd. Er vindt een dividend-payout plaats van € 1,27 per aandeel, voor Boxtel betekent dit $53.385 \times € 1,27 = € 67.799$. (2018: € 2,85 per aandeel, totaal € 152.147).

In reactie op een zeer nadrukkelijke aanbeveling van de Europese Centrale Bank (ECB) heeft de bank op 1 april bekend gemaakt de uitkering van het dividend op te schorten tot in elk geval 1 oktober 2020. Achtergrond hiervan is de significante schok die de corona-pandemie de economie toebrengt en de rol die voor banken is voorzien om de effecten zoveel als mogelijk te mitigeren.

Aandeel gemeente in financieel risico: Het gemeentelijk aandeel in het financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 133.462,50 (53.385 aandelen à nominaal € 2,50).

Financieel risico: Het financieel risico is laag.

Bedrijfsresultaat: € 163.000.000 (nettowinst)

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19
Eigen vermogen	€ 4.991.000.000	€ 4.887.000.000
Vreemd vermogen	€ 132.518.000.000	€ 144.802.000.000

Brabant Water NV

Algemene gegevens

Naam:
Brabant Water

Adres:
Postbus 1068
5200 BC 's-Hertogenbosch

Website:
<https://www.brabantwater.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Brabant Water produceert, transporteert en levert water voor huishoudelijk en industrieel gebruik. Zodoende heeft Brabant Water een belangrijke functie in de openbare drinkwatervoorziening.

Visie: De gemeente neemt als aandeelhouder deel in de N.V. Brabant Water.

Beleidsvoornemen: Er bestaat geen voornemen om de huidige positie in de N.V. Brabant Water te wijzigen.

Vertegenwoordiging gemeente: De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente bij de AvA. Deze bevoegdheid kan worden gemandateerd.
De burgemeester is lid van de Commissie van Aandeelhouders.

Programma: Meewerkend bestuur.

Product: Algemene dekkingsmiddelen.

Financiële gegevens

Opbrengst deelneming: De gemeente is houder van 27.694 aandelen (nominaal á 0,10) = € 2.769,40. Er vindt geen winstuitkering plaats.

Aandeel gemeente in financieel risico: Het gemeentelijk financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 2.769,40.

Financieel risico: Het financieel risico is laag, nl. aankoopbedrag aandelen.

Bedrijfsresultaat: *
€ 26.768.000 (resultaat 2018)

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19 *
Eigen vermogen	€ 635.876	€ n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 456.765	€ n.n.b.

* jaarrekeningcijfers 2019 nog niet bekend

Deelneming in stichtingen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. Stichting Administratiekantoor Dataland
2. Stichting Agrifood Capital

Stichting Administratiekantoor Dataland

Algemene gegevens

Naam:

Stichting Administratiekantoor Dataland

Adres:

Noothoven van Goorstraat 11d
2806 RA Gouda

Website:

<http://dataland.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Dataland verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijk vastgoed, geo- en WOZ-informatie voor publieke en private afnemers in Nederland.

Visie: Deelname is niet anders te zien dan een vorm van samenwerking tussen gemeenten ter behartiging van het openbaar belang met als resultaat efficiëntie en kennisvoordelen op het gebied van de toegankelijkheid van overheidsinformatie, overheidsloket, e-government, dienstverlening, transparante en betrouwbare overheid en stroomlijning van basisgegevens.

Beleidsvoornemen: Gelet op de wijze waarop Dataland het openbaar belang ten aanzien van Geo- en WOZ informatie dient, bestaat het voornemen om deze samenwerking te continueren.

Vertegenwoordiging gemeente: De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente bij de AvA. Deze bevoegdheid kan worden gemandateerd. De burgemeester is lid van de Commissie van Aandeelhouders.

Programma: Meewerkend bestuur.

Product: Basisregistraties.

Financiële gegevens

Vergoeding: De gemeente is houder van certificaten van aandelen Dataland BV á € 0,10 per certificaat.

Jaarlijks wordt een vergoeding aan deelnemende gemeenten uitgekeerd voor het leveren van de gemeentelijke gegevens. Deze bedraagt € 150.

Aandeel gemeente in financieel risico: Het gemeentelijke financieel risico beperkt zich tot het geïnvesteerd bedrag in certificaten. (Dit betrof een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse

kosten van deelname.)

Financieel risico: Het financieel risico is laag.

Bedrijfsresultaat:

€ 309.764

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19
Eigen vermogen	€ 112.313	€ 422.077
Vreemd vermogen	€ 463.084	€ 476.952

Stichting AgriFood Capital

Algemene gegevens

Naam: Stichting Agrifood Capital

Adres:
Onderwijsboulevard 225
5223 DE 's-Hertogenbosch

Website:
<https://www.agrifoodcapital.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten: Het versterken van de regio op agrifoodgebied door samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en onderwijs.

Visie: Deelname aan Agrifood Capital betekent een kans op een sterke impuls voor de economische en sociale ontwikkeling van de regio.

Beleidsvoornemen: De regionale samenwerking in Noordoost Brabant (NOB) tussen zeventien gemeenten en twee waterschappen is vastgelegd in het 'Bestuursconvenant regionale samenwerking Noordoost Brabant 2017 t/m 2020'. Het samenwerkingsconvenant loopt dus tot en met 2020. Begin 2020 nemen gemeenten en waterschappen een besluit over het opstellen van een nieuwe strategische agenda 2020-2028.

Vertegenwoordiging gemeente: De burgemeester is lid van de bestuurlijke regiegroep. Agrifood Capital valt onder de portefeuille van wethouder E. van den Broek

Programma: Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport.

Product: Economische aangelegenheden.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage: De gemeenten betalen een bijdrage van € 3 per inwoner per jaar voor Regiofonds en € 1 per jaar inwoner per jaar voor Arbeidsmarkt.

Aandeel gemeente in financieel risico: Het gemeentelijke financieel risico beperkt zich tot het geïnvesteerd bedrag in certificaten. (Dit betrof een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse kosten van deelname.)

Financieel risico: Het financieel risico is laag.
Bedrijfsresultaat:* € 138.000 voordelig (2018)

Cijfers:

	01-01-19	31-12-19 *
Eigen vermogen	€ 184.793	€ n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 1.193.740	€ n.n.b.

Grondbeleid

Inleidende tekst

Grondbeleid is beleid gericht op het realiseren van gewenste veranderingen in het grondgebruik en het handhaven van het bestaande grondgebruik vanuit de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Grondbeleid is een middel om andere beleidsdoelen van de gemeente te realiseren op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, economie, natuur en recreatie.

In de paragraaf Grondbeleid komen de volgende punten aan de orde:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

(Bovenstaande punten zijn gebaseerd op artikel 16 van het BBV)

Visie

Het grondbeleid is een middel om het ruimtelijke beleid te kunnen voeren en kan tevens worden gebruikt voor regulering van het volkshuisvestingsbeleid. Grondbeleid is beleid dat gericht is op het realiseren van de gewenste verandering in het grondgebruik en het handhaven van het bestaande grondgebruik vanuit de (overwegend ruimtelijke) beleidsdoelstellingen van de gemeente. Grondbeleid is zodoende een middel om andere beleidsdoelen van de gemeente te realiseren op het gebied van woningbouw, diverse voorzieningen, economie, natuur en recreatie.

Binnen het grondbeleid is de grondexploitatie het proces van productie en prijsvorming van bouwrijpe en woonrijpe grond en het ervoor zorg dragen dat deze grond op het juiste tijdstip op de markt komt. Grondexploitatie is voornamelijk de financieel economische kant van grondbeleid. Het is een langdurig proces met vaak grote financiële risico's.

Het doel van grondbeleid is het gemeentelijk beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit, wonen, economie, bereikbaarheid, duurzaamheid etc. concreet toe te passen in projecten. Aan de andere kant moet een project financieel en qua risicoprofiel haalbaar zijn. Zonder deze balans komt een project niet verder dan de tekentafel. Het maakt hierbij niet uit of het project door de gemeente dan wel andere initiatiefnemers gerealiseerd wordt.

Naast het inhoudelijke beleid hebben ook de specifieke kenmerken van een project invloed op de financiële en de beleidsinhoudelijke haalbaarheid. Projecten waar binnen de bebouwde kom geherstructureerd of getransformeerd moet worden zijn vanwege de hogere verwervingskosten moeilijker financieel haalbaar te maken dan projecten in uitbreidingslocaties. Daarnaast kunnen de locatie-specifieke kenmerken ook bepaalde kansen of belemmeringen bieden voor beleidsinhoudelijke doelstellingen. De kunst is om zo goed mogelijk gebruik te maken van de kansen omdat hiermee een optimum ontstaat tussen de inzet van (financiële) middelen en het maatschappelijke resultaat.

Om in deze tijd haalbare projecten te kunnen realiseren moeten er gedurende de

planvorming belangrijke keuzes gemaakt worden. Dit betekent feitelijk dat niet alle ambities en doelstellingen die voortkomen uit inhoudelijk beleid in zijn geheel in elk project toegepast kunnen worden.

Nota Grondbeleid

Op basis van de realisaties binnen de lopende grondexploitaties zijn deze, conform de huidige Nota Grondbeleid, doorgelicht en geactualiseerd. In juni 2016 is de Nota Grondbeleid 2016 – 2020 vastgesteld. De Nota Grondbeleid 2016 – 2020 geeft invulling aan de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

Sinds eind 2014 is als gevolg van aantrekkende economische groei, de verkoop van zowel woningbouw- als bedrijfskavels weer toegenomen. Daarnaast is duidelijk dat de gemeente voor het komende decennium kwantitatief en kwalitatief een behoorlijke ruimtelijke opgave heeft. De gemeente zal diverse afwegingen moeten maken op welke manier de ruimtelijke opgave en het vigerende beleid op de thema's wonen en duurzaamheid de komende jaren worden ingevuld. De Nota Grondbeleid 2016 – 2020 dient hierbij als kader en handreiking.

Exploitatieopzetten

In de structuurvisie worden de beleidsvoorwaarden vastgelegd op welke wijze plannen inhoud krijgen. De grondexploitatie wordt door de raad vastgesteld, waarbij de daadwerkelijke uitvoering is gedelegeerd aan het college van Burgemeester en Wethouders. Het college legt verantwoording af in de jaarrekening. In de periodieke bestuursrapportages worden mutaties (zowel in positieve als negatieve zin), welke effect hebben op het geprognosticeerde eindresultaat onder de aandacht gebracht.

Financiële sturing grondexploitatie

De laatste jaren heeft de grondexploitatie het moeilijk gehad vanwege aanhoudende slechte economische omstandigheden. In 2014 – 2015 heeft een kentering plaatsgevonden op de woningmarkt en sinds deze tijd heeft de woningmarkt zich positief ontwikkeld. Wanneer de economie zich positief blijft ontwikkelen zal in de komende jaren de vraag naar woningen toenemen. Indien actief grondbeleid kansen biedt, zullen we die niet laten liggen.

Om de financiële risico's in het grondbedrijf te beperken is het van het grootste belang dat er voortgang geboekt wordt in de projecten. In eerste instantie dienen de gronden binnen de projecten de juiste bestemming te krijgen om vervolgens verkocht te kunnen worden aan particulieren, bedrijven, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars. Bij grondverkoop door het grondbedrijf neemt de omvang van de financiële risico's af. De focus van het grondbedrijf zit dus op bestemmen en verkopen van gronden.

Tussentijdse winstneming

Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het

realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

Voortgang van de exploitaties

In Goede Aarde

In het plan In Goede Aarde is nog een aantal projecten en activiteiten gaande. Project De Hoeve wordt gerealiseerd worden (12 woningen). In 2017/2018 zijn alle kavels verkocht. De woningen worden op dit moment gebouwd. Een groot aantal woningen zijn inmiddels bewoond. Met de afbouw van de strook voor de woningen is begonnen.

Bedrijventerrein Vorst

Het bestemmingsplan voor deelplan Vorst A is in 2013 in werking getreden. Van de in totaal ca. 7 ha. in Vorst A zijn inmiddels alle gronden uitgegeven. De uitgifte van gronden in Vorst B is nog niet gestart. Voor dit deel dient nog een bestemmingsplan te worden opgesteld. Intern en met de provincie vinden overleggen plaats om tot een geschikte thematische invulling te komen voor vorst B (inzet Greentech-locatie). Er is inmiddels een omgevingsvergunning aangevraagd voor de aanleg biomassa-plein.

Princenlant

In 2019 is het bestemmingsplan afgerond inclusief de procedure bij de Raad van State. De appartementen zijn in 2019 verkocht. In februari 2020 start de bouw van het appartementengebouw.

Spoorzone

In de huidige grondexploitatie wordt uitgegaan van een ontwikkeling waarbij de gemeente voor eigen rekening en risico's kavels uit gaat geven aan bedrijven en organisaties die zich nabij het station willen vestigen. De bodem is gesaneerd en het bestemmingsplan is onherroepelijk. In 2019 is de eerste kavel (ca. 4.000 m²) verkocht. Gesprekken met kandidaat-kopers vinden plaats voor de resterende meters.

Verwachte resultaten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de (verwachte) financiële resultaten van de actieve projecten waarvoor een grondexploitatie actief is.

De volgende tabel geeft een overzicht van de financiële resultaten op eindwaarde.

Projecten	Jaarrekening 2019			Jaarrekening 2018			Verschil	
	Eindwaarde op einddatum	V/N	Einddatum exploitatie	Eindwaarde op einddatum	V/N	Einddatum exploitatie	Verskil op einddatum	V/N
In goede Aarde	€ 1.876.000-	N	31-12-2020	€ 1.903.800-	N	31-12-2019	€ 27.800	V
Bedrijventerrein Vorst	€ 4.080.000-	N	31-12-2024	€ 4.103.700-	N	31-12-2024	€ 23.700	V
Spoorzone	€ 4.664.900-	N	31-12-2020	€ 4.724.400-	N	31-12-2020	€ 59.500	V
Princenlant	€ 487.400-	N	31-12-2020	€ 478.800-	N	31-12-2020	€ 8.600-	N

V = voordelig saldo N = nadelig saldo

Risico's versus kansen

Risico's

De financiële risico's in de grondexploitaties komen vooral tot uiting bij vertraging van de verschillende projecten. Over de hoge voorinvesteringen wordt elk jaar rente betaald. Wanneer een project één jaar vertraagt moet er één jaar extra rente betaald worden, daarnaast is er voor één jaar extra aan plankosten benodigd. De voorinvesteringen moeten terugverdiend worden door middel van grondverkoop.

De risico's die ten grondslag liggen aan vertragingen zijn globaal onder te verdelen in:

- verwervingsrisico's
- realisatie­risico's
- afzetrisico's.

Verwervingsrisico's

Dit type risico is zeer beperkt in de gemeente Boxtel.

Realisatie­risico's

Nog in procedure te brengen bestemmingsplannen, zoals Vorst B, kunnen vertragingen veroorzaken. Daarnaast dienen de terreinen op tijd bouwrijp gemaakt te worden zodat de kavels ook daadwerkelijk kunnen worden uitgegeven.

Afzetrisico's

Voor alle exploitaties is in beeld welke kosten en opbrengsten nog gerealiseerd moeten worden. In de actualisatie is dit verwerkt in de betreffende grondexploitaties. De te verkopen gronden worden, indien er geen contractuele afspraken bestaan, marktconform aangeboden. Om een marktconforme prijs te bepalen, kan gebruik gemaakt worden van taxatie. Het risico op vertraging in de uitgifte van gronden blijft altijd bestaan. De uitdaging is om de markt continu te volgen en te monitoren, waar mogelijk acties ondernemen (eventueel in samenwerking met projectontwikkelaars) om de gronden tijdig af te zetten.

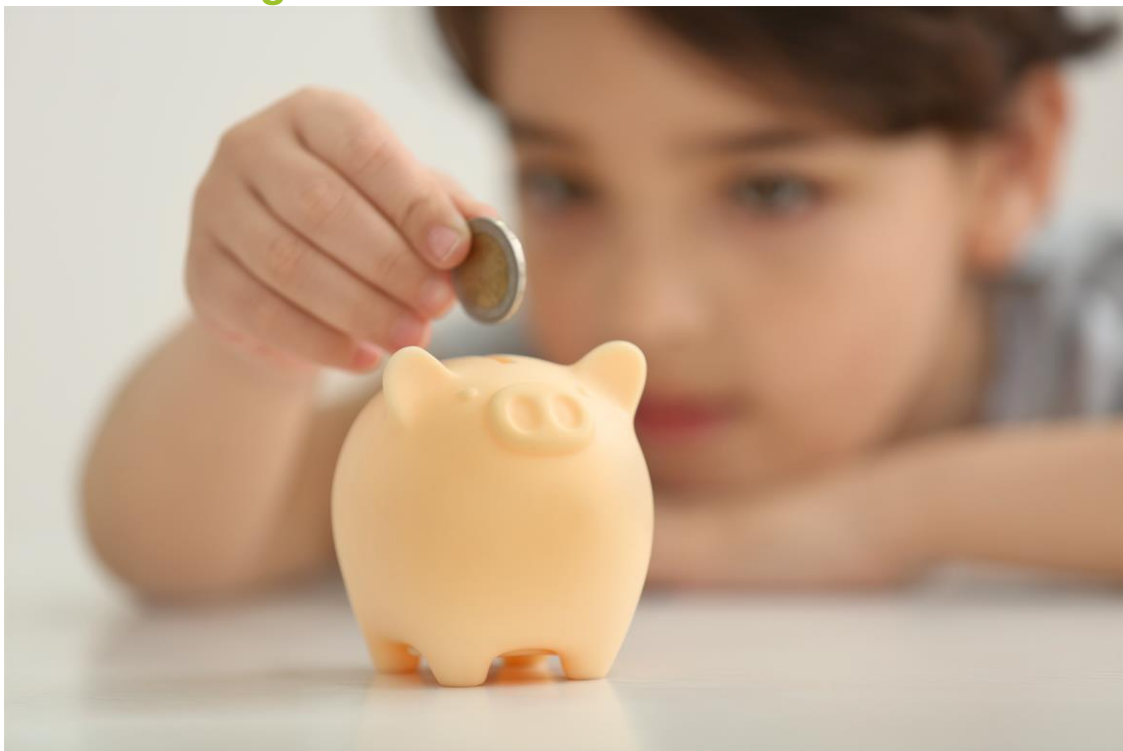
Reserve Grondexploitatie en Voorzieningen

De reserve en verliesvoorzieningen grondexploitaties zijn afgelopen jaar als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling (bedragen x € 1.000)	Reserve grondexpl.	Voorziening In Goede Aarde	Voorziening Princenlant	Voorziening Vorst	Voorziening Spoorzone
Saldo per 1 januari 2019	381	1.867	460	3.644	4.541
bij; mutaties verliesvoorzieningen	27		18	51	32
af: mutaties verliesvoorzieningen	101	27			
Saldo per 31 december 2019	307	1.839	478	3.695	4.573

Via deze jaarrekening 2019 zijn op basis van de actualisatie van de exploitaties de voorzieningen op het vereiste niveau gebracht. Na beëindiging van de exploitaties worden de verliesvoorzieningen aangesproken ter dekking van de negatieve boekwaarden.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Het volgende overzicht is als volgt samengesteld:

1. **Resultaat voor bestemming:** per programma, de baten en lasten voor mutaties met reserves; dit leidt dan tot het resultaat voor bestemming per programma.
2. **Resultaatbestemming:** per programma, de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves; dit leidt dan tot de resultaatbestemming.
3. **Resultaat na bestemming:** per programma, het verschil tussen het resultaat voor bestemming en de resultaatbestemming; dit leidt dan tot het resultaat na bestemming.

1. Resultaat voor bestemming

(bedragen x € 1.000)	werkelijk	begroot 2019	begroot 2019	werkelijk	resultaat
<i>baten</i>	2018	voor wijziging	na wijziging	2019	2019
Duurzaamheid	6.465	6.107	6.637	8.185	1.548
Maatschappelijke ontwikkeling	7.928	7.166	8.100	7.751	-349
Leefomgeving	5.971	7.031	8.342	4.524	-3.819
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	372	383	928	1.065	137
Meewerkend bestuur	60.400	61.809	64.748	65.042	294
Totaal	81.137	82.498	88.755	86.566	-2.189

(bedragen x € 1.000)	werkelijk	begroot 2019	begroot 2019	werkelijk	resultaat
<i>lasten</i>	2018	voor wijziging	na wijziging	2019	2019
Duurzaamheid	7.345	7.010	9.168	11.263	-2.095
Maatschappelijke ontwikkeling	47.436	44.761	49.082	48.697	385
Leefomgeving	14.052	16.638	21.493	17.103	4.390
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	5.663	5.704	8.207	7.401	806
Meewerkend bestuur	9.207	8.884	9.597	9.109	488
Totaal	83.703	82.996	97.547	93.573	3.974

(bedragen x € 1.000)	werkelijk	begroot 2019	begroot 2019	werkelijk	resultaat
<i>resultaat voor bestemming (baten - lasten)</i>	2018	voor wijziging	na wijziging	2019	2019
Duurzaamheid	-880	-902	-2.531	-3.078	3.643
Maatschappelijke ontwikkeling	-39.508	-37.594	-40.982	-40.946	-733
Leefomgeving	-8.081	-9.606	-13.151	-12.579	-8.209
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	-5.291	-5.320	-7.279	-6.336	-669
Meewerkend bestuur	51.193	52.925	55.151	55.932	-194
Totaal	-2.567	-498	-8.792	-7.007	-6.163

2. Resultaatbestemming

(bedragen x € 1.000)	werkelijk	begroot 2019	begroot 2019	werkelijk	resultaat
<i>onttrekkingen aan reserves</i>	2018	voor wijziging	na wijziging	2019	2019
Duurzaamheid	94	35	82	780	698
Maatschappelijke ontwikkeling	3.099	914	1.387	1.672	285
Leefomgeving	1.094	334	2.568	2.623	55
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	679	95	1.253	1.253	0
Meewerkend bestuur	5.340	1.610	6.685	6.685	0
Totaal	10.306	2.988	11.975	13.013	1.038
	196				

(bedragen x € 1.000)	werkelijk	begroot 2019	begroot 2019	werkelijk	resultaat
<i>storting in reserves</i>	2018	voor wijziging	na wijziging	2019	2019
Duurzaamheid	0	0	0	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	86	575	63	30	33
Leefomgeving	1.497	344	214	402	-188
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	36	0	0	14	-14
Meewerkend bestuur	5.512	1.572	2.906	4.187	-1.280
Totaal	7.131	2.490	3.183	4.633	-1.450

(bedragen x € 1.000)	werkelijk	begroot 2019	begroot 2019	werkelijk	resultaat
<i>resultaatbestemming (onttrekkingen - stortingen)</i>	2018	voor wijziging	na wijziging	2019	2019
Duurzaamheid	94	35	82	780	698
Maatschappelijke ontwikkeling	3.013	340	1.324	1.643	252
Leefomgeving	-403	-10	2.353	2.221	243
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	643	95	1.253	1.239	14
Meewerkend bestuur	-172	38	3.779	2.498	1.280
Totaal	3.174	498	8.792	8.380	2.488

3. Resultaat na bestemming

(bedragen x € 1.000)	werkelijk	begroot 2019	begroot 2019	werkelijk	resultaat
<i>resultaat na bestemming</i>	2018	voor wijziging	na wijziging	2019	2019
Duurzaamheid	-786	-867	-2.448	-2.298	150
Maatschappelijke ontwikkeling	-36.495	-37.255	-39.658	-39.304	354
Leefomgeving	-8.484	-9.616	-10.797	-10.358	439
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	-4.648	-5.225	-6.026	-5.098	928
Meewerkend bestuur	51.021	52.963	58.930	58.431	-499
Totaal	608	0	0	1.373	1.373

Het hierna volgende overzicht is samengesteld op basis van de indeling baten en lasten volgens het BBV. In dit overzicht hebben we achtereenvolgens de baten en lasten opgenomen van:

- het jaar 2018: de werkelijke cijfers
- het jaar 2019: de begroting primitief en de begroting na wijziging
- het jaar 2019: de werkelijke cijfers.

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
	werkelijk 2018			begroot 2019 voor wijziging		
Programma:						
Duurzaamheid	6.465	7.345	-880	6.107	7.010	-902
Maatschappelijke ontwikkeling	7.928	47.436	-39.508	7.166	44.761	-37.594
Leefomgeving	5.616	13.843	-8.227	6.491	16.441	-9.950
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	372	5.663	-5.291	383	5.704	-5.320
Meewerkend bestuur	1.649	7.160	-5.511	1.528	6.825	-5.297
Totaal programma's	22.030	81.447	-59.417	21.676	80.740	-59.064
Algemene dekkingsmiddelen:						
- lokale heffingen	7.182	466	6.716	7.545	536	7.010
- algemene uitkeringen	49.759	0	49.759	51.227		51.227
- dividend	135	5	130	61	5	57
- saldo financieringsfunctie	2.019	-116	2.135	1.848	-127	1.974
- overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	140	0	140
Totaal programma's	59.095	355	58.740	60.821	414	60.407
gerealiseerde kosten overhead	11	1.901	-1.890	1	1.842	-1.841
vennootschapsbelasting			0			0
Totaal saldo van baten en lasten	81.137	83.703	-2.567	82.498	82.996	-498
toevoeging en onttrekking aan reserves	10.306	7.131	3.174	2.988	2.490	498
GEREALISEERD RESULTAAT	91.443	90.835	608	85.486	85.486	0

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
	begroot 2019 na wijziging			werkelijk 2019		
Programma:						
Duurzaamheid	6.637	9.168	-2.531	8.185	11.263	-3.078
Maatschappelijke ontwikkeling	8.100	49.082	-40.982	7.751	48.697	-40.946
Leefomgeving	7.802	21.296	-13.494	4.079	16.906	-12.826
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	928	8.207	-7.279	1.065	7.401	-6.336
Meewerkend bestuur	1.447	7.565	-6.118	1.478	7.160	-5.682
Totaal programma's	24.914	95.318	-70.404	22.558	91.427	-68.869
Algemene dekkingsmiddelen:						
- lokale heffingen	7.545	558	6.987	7.464	536	6.928
- algemene uitkeringen	54.310		54.310	54.509		54.509
- dividend	95	5	91	152	5	147
- saldo financieringsfunctie	1.844	-247	2.091	1.869	-181	2.051
- overige algemene dekkingsmiddelen	47	22	24	0	0	0
Totaal programma's	63.841	339	63.502	63.995	359	63.636
gerealiseerde kosten overhead	1	1.890	-1.889	13	1.787	-1.774
vennootschapsbelasting			0			0
Totaal saldo van baten en lasten	88.755	97.547	-8.792	86.566	93.573	-7.007
toevoeging en onttrekking aan reserves	11.975	3.183	8.792	13.013	4.633	8.380
GEREALISEERD RESULTAAT	100.730	100.730	0	99.579	98.206	1.373

Resultaat en resultaatbestemming (mutatie reserves)

Het volgende overzicht gaat in op de mutaties resultaatbestemming. Hierbij wordt gespecificeerd op het niveau van de programma's weergegeven welke reservemutaties zijn verwerkt tussen het resultaat voor, en het resultaat na bestemming.

verwerkt tussen het resultaat voor, en het resultaat na bestemming.

REKENING VAN BATEN EN LASTEN NAAR PROGRAMMA'S JAAR 2019			
programma	omschrijving baten/lasten en specificaties	baten	lasten
1	Duurzaamheid	8.185	11.263
2	Maatschappelijke ontwikkeling	7.751	48.697
3	Leefomgeving	4.524	17.103
4	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	1.065	7.401
5	Meewerkend bestuur	65.042	9.109
totaal baten en lasten programma's voor resultaatbestemming		86.566	93.573
resultaat voor bestemming (nadelig)		-7.007	
Resultaatbestemming:			
1	egalisatie budgetrealisatie duurzaamheid	182	
1	egalisatie budgetrealisatie plattelandsvernieuwing	598	
2	bijdrage project transitie/transformatie	150	
2	egalisatie budgetrealisatie jeugdzorg	343	
2	egalisatie budgetrealisatie Wmo	445	
2	egalisatie budgetrealisatie inkomensvoorziening	328	
2	egalisatie budgetrealisatie participatie	82	
2	dekking kapitaallasten onderwijshuisvesting	325	30
3	egalisatie budgetrealisatie anterieure overeenkomsten		113
3	verliesmutaties grondexploitatie	101	27
3	dekking kapitaallasten huisvesting Ursula	64	52
3	egalisatie budgetrealisatie groenbudgetten	63	131
3	bomenbeleidsplan	24	
3	egalisatie budgetrealisatie wegbeheer/kunstwerken en vrijval	703	
3	vrijval reserves wegbeheer en kunstwerken	1.660	
3	dekking kapitaallasten parkeren en parkeerreservering	9	80
4	egalisatie budgetrealisatie speelvoorzieningen		14
4	dekking kapitaallasten bibliotheek	6	
4	dekking kapitaallasten sport	43	
4	vrijval onderhoudsreserves gebouwen storting voorziening	1.167	
4	dekking kapitaallasten zwembad	37	
5	egalisatie ICT en programmabudgetten MGD	371	697
5	boekwinst brandweerkazernes bestemmen voor 2020		266
5	aanvullen reserve sociaal domein		1.048
5	dekking saldi begroting/bestuursrapportages	5.064	1.275
5	overhevelingen	642	
5	bestemming jaarresultaat 2018	608	608
5	rente reserves		293
resultaatbestemming:		8.380	13.013
totaal baten en lasten programma's na resultaatbestemming		99.579	98.206
resultaat na bestemming (voordelig)		1.373	

Per saldo is er in 2019 via de resultaatbestemming € 8.379.830 meer aan reserves onttrokken dan dat er aan toegevoegd is. Hierdoor leidt het negatieve resultaat voor bestemming van € 7.006.883 tot een positief resultaat na bestemming van € 1.372.948.

Deze mutaties leiden tot de volgende ontwikkeling van de reserves:

stand reserves per 1 januari 2019	22.688.576
- af: mutaties resultaatbestemming	8.379.830
- bij: resultaat na bestemming	1.372.948
stand reserves per 31 december 2019	15.681.694

Voorgesteld wordt het resultaat na bestemming als volgt aan te wenden:

- overhevelingen	713.674
- inzet klimaatmiddelen	237.098
- verrekening met de Algemene reserve	422.176
totaal resultaat na bestemming	1.372.948

Incidentele baten en lasten

Uitgangspunt toezicht: materieel begrotingsevenwicht

Bij de beoordeling door de toezichthouder of de begroting structureel in evenwicht is, wordt gebruik gemaakt van het overzicht van incidentele baten en lasten. Op basis hiervan wordt het materiële begrotingsevenwicht beoordeeld: worden de structurele lasten gedekt door structurele baten. Dit geldt voor zowel het bestaande beleid als het in de begroting opgenomen nieuwe beleid. Met het inzicht in incidentele baten en lasten wordt dan, ook meerjarig, het structurele begrotingssaldo inzichtelijk gemaakt. Door de toezichthouder wordt vervolgens beoordeeld hoe het materiële begrotingsevenwicht zich verhoudt tot het formele begrotingsevenwicht. Dit geeft o.a. een indicatie hoe de begroting in het meerjarig perspectief sluitend is gemaakt en het realiteitsgehalte en volledigheid van in de begroting opgenomen ramingen van baten en lasten.

Regelgeving BBV

Op basis van de regelgeving opgenomen in het BBV is het overzicht van incidentele baten en lasten een onderdeel van de begrotingsstukken. Met ingang van 1 januari 2013 is de regelgeving in het BBV voor inzicht in incidentele baten en lasten verder uitgebreid. Het BBV geeft echter geen harde definitie van de begrippen incidenteel en structureel. Ook in de praktijk is het onderscheid niet altijd even scherp te trekken. Om toch zoveel mogelijk eenduidige toepassing van regelgeving te bevorderen heeft de Commissie BBV al in 2012 de notitie 'incidentele en structurele baten en lasten' opgesteld. In de notitie wordt het onderscheid tussen incidenteel en structureel op basis van de volgende vier verduidelijkingen nader uitgewerkt:

1. Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van 3 jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Bijvoorbeeld in het kader van de bezuinigingen besluit de gemeente in jaar t+3 geen subsidies meer te verstrekken; de daarmee samenhangende lasten worden in t+2, t+1 en t nog als structureel beschouwd.
2. Na afloop van een begrotingsjaar zullen bij het opmaken van de jaarrekening altijd wel enige (relevante) verschillen tussen de werkelijkheid en de begroting blijken. Het is van belang dat bij de analyse ex BBV artikel 28, lid a wordt gezien in hoeverre er alsnog sprake is geweest van niet begrote incidentele baten en lasten. Budgetverschillen op activiteiten betreffende structureel bestaand beleid blijven naar hun aard 'structureel'.
3. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten.
4. Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit klasseren als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar.

In de volgende tabel is per programma aangegeven welk bedrag is gerealiseerd aan incidentele baten en incidentele lasten.

beleidsproduct	Programma/Omschrijving (bedragen x € 1.000)	begroot 2019	werkelijk 2019
----------------	--	-----------------	-------------------

INCIDENTELE BATEN

Programma Duurzaamheid

Klimaatadaptatie en energietransitie	Duurzaamheid, biomassaplein, bijdragen gemeenten en provincie	19	51
	Onttrekking reserve duurzaamheid	47	182
	Regionale Energie Strategie	0	-980
Platteland vernieuwing	Inkomsten platteland vernieuwing	26	2.614
	Onttrekking reserve Platteland vernieuwing	35	598
Milieu	Inkomsten milieu	1	139
	Totaal incidentele baten programma 1	128	2.604

Programma Maatschappelijke ontwikkeling

Maatschappelijk werk	Onttrekking reserve sociaal domein voor van transitie naar transformatie	150	150
	Onttrekking reserve sociaal domein voor transformatie jeugdhulp en (minder)		
Jeugdzorg	tekort jeugd	395	343
WMO	Onttrekking reserve sociaal domein voor tekort WMO	0	445
	Onttrekking reserve sociaal domein voor (minder) tekort		
Inkomensvoorziening	inkomensvoorziening	517	328
Participatie	Onttrekking reserve sociaal domein voor tekort participatie	0	82
Volksgesondheid	Bijdrage AED-netwerk	0	10
Onderwijs	Verkoop Kerkstraat 1-3	410	0
	Totaal incidentele baten programma 2	1.472	1.358

Programma Leefomgeving

Volkshuisvesting	Bijdrage 2e fase Sparrenlaene	24	0
Grondexploitatie	Onttrekkingen reserve grondexploitatie	37	101
Beheer onroerend goed	Ontvangen uitkering omzetting landbouwgrond naar natuur	0	121
	Verkoop gronden	308	269
Groenbeheer	Onttrekking reserve Groenbeheer voor bomenbeleidsplan	32	24
	Onttrekking reserve Groenbeheer voor achterstand snoeien	63	63
Beheer openbare ruimte	Onttrekking/opheffing reserve Egalisatie onderhoud wegen	1.900	1.900
	Onttrekking/opheffing reserve Egalisatie onderhoud kunstwerken	350	350
	Boseind	66	0
Verkeersmaatregelen	Bijdragen snelfietsroute	0	106
	Totaal incidentele baten programma 3	2.780	2.934

Programma Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport

Sport	Specifieke uitkering SPUK Sport	0	116
	Onttrekking/opheffing 3 onderhoudsreserves	1.167	1.167
	Opheffing/Vrijval 2 voorzieningen	576	576
	totaal incidentele baten programma 4	1.743	1.859

<i>Programma Meewerkend bestuur</i>				
Bestuur	Onttrekking reserve Egalisatie MGD-budgetten	371	371	
Algemeen budgettair	Stelpost in te verdienen kapitaallasten	47	0	
	Onttrekkingen Algemene reserve eerdere begrotingssaldi	6.314	6.314	
	totaal incidentele baten programma 5	6.732	6.685	
Totaal incidentele baten alle programma's		12.855	15.440	

INCIDENTELE LASTEN

<i>Programma Duurzaamheid</i>				
Klimaatadaptatie en energietransitie	Biomassaplein	25	23	
	Regionale Energie Strategie	1.411	479	
	Restant Greentech 2017, inhuur kwartiermaker	36	86	
Plattelandsvernieuwing	Uitgaven plattelandsvernieuwing, Stika 2013	147	3.305	
	Totaal incidentele lasten programma 1	1.619	3.893	
<i>Programma Maatschappelijke ontwikkeling</i>				
Maatschappelijk werk	Uitvoeringsagenda Senioren	50	10	
	Decentralisaties sociaal domein, van transitie naar transformatie	150	150	
Minderheden	begeleiding statushouders	80	87	
	Taalhuis	20	1	
Jeugdzorg	B-town, bijdrage exploitatie	200	131	
	Jeugdzorg, transformatie jeugdhulp	395	395	
	Inzet medewerker jongerenacademie (MGD)	35	36	
WMO	storting reserve sociaal domein	33	0	
Participatie	participatietrajecten algemeen	30	30	
Volksgezondheid	project gezond in de stad	31	10	
	Totaal incidentele lasten programma 2	1.024	850	
<i>Programma Leefomgeving</i>				
Volkshuisvesting	Woonwensenonderzoek	25	11	
Ruimtelijke Ontwikkeling	Boxtel binnen de Bruggen	53	52	
	Juridische kosten Moordijk	50	44	
	Storting in reserve Ruimtelijke Plannen/ antieure overeenkomsten	0	113	
	Vergunningverlening, tijdelijke personele uitbreiding	38	38	
Grondexploitaties	Stortingen in reserve grondexploitatie	163	27	
Beheer onroerend goed	Sloopkosten Rondutje	0	49	
	NEN-keuringen maatschappelijk vastgoed	15	0	
Groenbeheer	bomenkap langs A2	65	58	
	Opstellen bomenbeleidsplan	32	24	
	Storting in reserve Groenbeheer	0	131	
Beheer openbare ruimte	Inbreng nieuwe voorziening wegenbeheer	1.169	1.500	
	Inbreng nieuwe voorziening kunstwerken	132	160	

	opknappen trottoirs/RVL	250	138
	Boseind	82	0
Verkeersmaatregelen	Studie Oksel-Tongeren	25	0
	Onderzoeken hoofdstructuur omgeving Eindhovenseweg	25	0
	Onderzoekskosten Eindhovenseweg	13	0
	Parkeerplaatsen Berkengaard	52	3
	Verkeerstellingen	37	37
	Onderzoek Vervolg vragen herinrichting centrum	100	0
	MOVE, flankerende maatregelen PHS	100	19
Parkeren	Storting in reserve Parkervoorzieningen	0	80
	Totaal incidentele lasten programma 3	2.426	2.484
<i>Programma Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport</i>			
Economische aangelegenheden	Niet bestede overhevelingen uit 2018	170	44
	Bewonersinitiatief Stationsstraat	22	13
	Bedrijven naar Boxtel	76	46
	Economisch stimuleringsbudget, gevelbeleid	100	0
	Economisch stimuleringsbudget, restant	52	17
Recreatieve voorzieningen	actualisatie speelruimteplan	12	122
	Storting in reserve Egalisatie onderhoud speelvoorzieningen	0	14
Maatschappelijke voorzieningen	Ondersteuning bij het functioneren van gemeenschapshuizen	13	13
Kunst	Muziekvouchers	103	46
Sport	Parkeerterrein Munsel	70	2
Monumentenzorg en oudheidkunde	Wederopbouwproject	20	0
	Totaal incidentele lasten programma 4	638	317
<i>Programma Meewerkend bestuur</i>			
Bestuur	Storting in reserve Egalisatie MGD-budgetten	0	697
	Herindeling Haaren	100	76
	Bestuurlijke ondersteuning en bedrijfsvoering mobiliteitsafpraak	120	92
	Vorming voorziening APPA-bestuurders	0	315
	Wijkbeheer, idops	162	153
	herinrichting Van de Voortweg	30	0
Openbare orde en veiligheid	Storting in Algemene reserve van boekwinst verkoop brandweerkazerne	0	265
	extra afschrijving brandweerkazerne	52	-212
Algemeen budgettair	stortingen in Algemene reserve eerdere begrotingssaldi	2.613	2.931
	Totaal incidentele lasten programma 5	3.077	4.317
Totaal incidentele lasten alle programma's		8.784	11.861
Saldo incidentele baten -/- lasten		4.071	3.579

Overzicht van gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Het navolgende overzicht geeft aan welk bedrag aan gerealiseerde inkomsten en lokale heffingen, niet gebonden is een specifieke regelgeving als het gaat om besteding. Het betreft dus algemene inkomsten.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (bedragen x € 1.000)	werkelijk 2018	begroot 2019	werkelijk 2019
Opbrengst lokale heffingen:			
OZB woningen	4.163	4.239	4.244
OZB niet-woningen	2.811	2.900	2.916
Parkeerbelasting	146	344	247
Precariorechten	19	15	17
Reclamebelasting	43	47	40
Toeristenbelasting	16	27	44
Algemene uitkering gemeentefonds	49.759	54.310	54.509
Saldo onvoorzien	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	56.958	61.882	62.018

Lokale heffingen

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De opbrengst van de OZB is gebaseerd op de vastgestelde WOZ-waarden van alle woningen en niet-woningen per 1 januari voorafgaand aan het belastingjaar. Voor het jaar 2019 was de peildatum van 1 januari 2018 van toepassing. De procentuele opbrengststijging was voor 2019 bepaald op de trend, zijnde 2%.

Reclamebelasting

Met ingang van 2013 wordt reclamebelasting in rekening gebracht bij alle winkeliers, dienstverleners en horecaondernemers in het afgebakende Centrummanagement gebied. Hoewel het algemene inkomsten zijn wordt de netto opbrengst door de gemeente gestort in het ondernemersfonds.

Toeristenbelasting

Met ingang van 2004 wordt toeristenbelasting geheven. De toeristenbelasting wordt aangemerkt als een algemene heffing/dekkingsmiddel. Voor 2019 is rekening gehouden met een trendmatige ontwikkeling van 2%.

Voor een nadere toelichting inzake alle lokale heffingen, wordt verwezen naar paragraaf Lokale Heffingen in dit jaarverslag.

Algemene uitkering Gemeentefonds

De opbrengsten algemene uitkering Gemeentefonds zijn verantwoord op basis van de laatste bekende gegevens voor het jaar 2019 en eventuele verrekeningen van eerdere jaren.

Onvoorzien

De gemeente Boxtel kent geen post onvoorzien.

Investerings

De investeringen kunnen krachtens het Besluit Begroting en Verantwoording worden onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

- **Investerings met een economisch nut** worden gedefinieerd als investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn.
- **Investerings met een meerjarig maatschappelijk nut** brengen vaak veel onderhoud met zich mee, terwijl ze meestal niet worden vervangen. Er is geen markt voor waar deze activa kunnen worden verhandeld.

De systematiek van activering en afschrijving is voor beide soorten investeringen gelijk getrokken; investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven. Verder geldt voor beide de netto methode; dat wil zeggen dat investeringsbijdragen van derden direct in mindering mogen worden gebracht.

Investerings 2019

Van de voor 2019 begrote investeringsuitgaven van € 3,6 miljoen is € 1,7 miljoen gerealiseerd en € 2,3 miljoen wordt overgeheveld naar 2020. De grootste investeringen van 2019 zijn gedaan voor de afronding van de nieuwbouw van de Michaëlschool en rioolinvesteringen.

In het navolgende overzicht is een totaaloverzicht opgenomen van de begrote en gerealiseerde investeringen in het afgelopen jaar.

Overzicht investeringen (bedragen x € 1.000)	krediet	gerealiseerd t/m 2018	begroot 2019	realisatie 2019	overheveling
<i>Investerings met economisch nut:</i>					
Automatiseringsapparatuur gemeenteraad	79	45	34	25	8
Werktuigendrager met borstel	86	0	86	86	0
Heteluchtbak	31	0	31	31	0
Parkeren omgeving centrum	705	700	5	6	0
Parkeerplaatsen Hoogheem (Princenlant)	35	0	35	41	-6
Asfalteren paden begraafplaats	0	0	4	0	0
Nieuwbouw Michaëlschool	2.855	2.505	350	45	306
Zonnepanelen gemeentewerf	90	60	23	7	0
Sportinvesteringen	3.925	3.925	149	0	139
Bouw dwarsdeelschuur kinderboerderij	150	3	156	163	0
Diverse investeringen rioolbeheer	7.651	4.542	612	56	872
Totaal economisch nut	15.607	11.781	1.484	459	1.320
<i>Investerings met maatschappelijk nut:</i>					
Herstraten Markt	2.126	2.117	88	79	2
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	5.197	1.415	1.500	879	621
Aanpassing kruising Roderweg	210	168	42	66	0
Herinrichting Molenwijkseweg	1.223	320	119	34	173
Aanpassing Bosscheweg Dukaat-De Ketting	1.700	36	114	84	30
Herinrichting Kalksheuvel	420	0	20	9	11
Prins Hendrikstraat (laad- en loshaven)	50	5	45	61	0
Ontsluitingsweg Dukaat	500	0	20	10	10
	206				

Herinrichting Rechterstraat	300	0	0	1	-1
Verkeersregelinstallaties	0	0	150	0	150
Totaal maatschappelijk nut	11.725	4.061	2.098	1.222	997
TOTAAL BRUTO INVESTERINGEN	27.332	15.842	3.582	1.681	2.317
af: investeringsbijdragen					
<i>Investerings met economisch nut:</i>					
Verkoop Brandweerkazerne Brederodeweg 25	564	0	0	564	-564
Verkoop onroerend goed	291	0	291	0	291
Diverse investeringen rioolbeheer	0	0	0	439	0
<i>Investerings met maatschappelijk nut:</i>					
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	13.200	0	650	0	650
Diverse civieltechniek	0	0	-77	19	0
TOTAAL INVESTERINGSBIJDRAGEN	14.055	0	863	1.023	377
TOTAAL NETTO INVESTERINGEN	13.278	15.842	2.718	659	1.940

Reserves

De totaalomvang van de reserves, inclusief het resultaat na bestemming (het eigen vermogen zoals weergegeven op de balans) is afgenomen van € 22,7 miljoen per 31 december 2018 naar € 15,7 per 31 december 2019. Per saldo zijn de reserves afgenomen met € 7,0 miljoen. In de volgende tabel is een verloopoverzicht opgenomen.

Met betrekking tot de reserves en voorzieningen heeft de raad nadere regels vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen van 2014. Op onderdelen is de notitie de afgelopen jaren aangepast. Een complete herziening is voorzien voor 2020.

Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht. Voor een compleet overzicht: zie bijlage 3.

Algemene reserve

De stand van de Algemene reserve zonder toevoeging van het jaarresultaat, is in het verslagjaar afgenomen van € 5,9 miljoen naar € 2,4 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de tekorten zoals die in de loop van 2019 naar voren zijn gekomen bij het dekkingsplan/1e bestuursrapportage 2019 en de 2e bestuursrapportage 2019.

De Algemene reserve is een belangrijk onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt die afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit (benodigd i.v.m. kwantificering van de risico's).

Bestemmingsreserve Afdekking kapitaallasten afgeronde investeringen

Aan de reserves Onderwijs IHP, Realisatie buitenschoolse kinderopvang, Dommelbad en Verbouwing Ursulacomplex is in totaal voor een bedrag van € 482.000 onttrokken ter dekking van kapitaallasten. Er is ook gestort ter dekking van kapitaallasten.

De totaalomvang van de reserve Afdekking kapitaallasten afgeronde investeringen is per saldo met € 175.000 afgenomen en bedraagt € 6.277.000 aan einde van het jaar.

Bestemmingsreserve Afdekking kapitaallasten lopende investeringen

De reserve Investeringsbudget infrastructuur stedelijk gebied is ingezet voor afdekking van kapitaallasten van lopende investeringen. Er is voor een bedrag van € 105.000 onttrokken voor Herstraten Markt. Er is ook gestort ter dekking van kapitaallasten. De totaalomvang van de reserve Afdekking kapitaallasten lopende investeringen is per saldo met € 38.000 afgenomen en bedraagt € 1.892.000 aan einde van het jaar.

Egalisatiereserves onderhoud

Op 17 september 2019 heeft de gemeenteraad besloten de twee reserves Egalisatie onderhoud wegen (€ 1.900.00) en Egalisatie onderhoud kunstwerken (€ 350.000) per einde van 2019 op te heffen en om te zetten naar twee onderhoudsvoorzieningen. Aan beide liggen nu geactualiseerde onderhoudsplannen ten grondslag.

Op 8 oktober 2019 heeft de gemeenteraad besloten de drie reserves Egalisatie onderhoud gymlokalen en buitenzijde Wilgenbroek (€ 507.000), Egalisatie onderhoud binnenzijde Wilgenbroek (€ 324.000) en Onderhoud gemeentelijke gebouwen (€ 336.000) op te heffen en samen met andere voorzieningen om te zetten naar een nieuwe onderhoudsvoorziening gemeentelijk vastgoed. Hieraan ligt nu ook een geactualiseerd onderhoudsplan ten grondslag.

Er resteren nu nog twee egalisatiereserves onderhoud, te weten de reserves Egalisatie MGD budgetten IV/ICT/Veranderprogramma's en Egalisatie onderhoud speelvoorzieningen.

Wegens overschot MGD in 2019 is € 697.000 gestort in de egalisatiereserve Egalisatie MGD

budgetten IV/ICT/Veranderprogramma's en conform begroting is € 371.000 van het gereserveerde MGD-resultaat 2018 weer ingezet en dus in 2019 onttrokken aan de reserve. Vanwege een overschot is in 2019 € 14.000 toegevoegd aan de reserve Egalisatie onderhoud speelvoorzieningen.

De totaalomvang van deze twee (onderhouds) egalisatiereserves per 31 december 2019 bedraagt € 1.169.000, waarvan € 1.044.000 voor egalisatie MGD-budgetten en € 125.000 voor egalisatie onderhoud speelvoorzieningen.

Overige bestemmingsreserves

De andere bestemmingsreserves (inclusief de reserve grondexploitatie) bedragen aan het einde van 2019 € 2.600.000, per einde 2018 was dat € 3.524.000.

De reserves Ruimtelijke plannen/antérieure overeenkomsten, Parkeervoorzieningen en Groenbeheer zijn in 2019 toegenomen.

De reserves Grondexploitatie, Plattelandsvernieuwing, Duurzame ontwikkeling en Sociaal Domein zijn afgenomen. Een reserve mag niet negatief zijn. Om dit te voorkomen is per einde 2019 € 318.000 ten laste van de algemene middelen bijgestort in de reserve Sociaal domein. De reserve Sociaal domein kent per einde 2019 dus een stand van € 0 en daarmee is er geen buffer om toekomstige tegenvallers op dit terrein op te vangen.

overzicht verloop reserves (bedragen x € 1.000)	saldo per 31-12-2018	toevoegingen in 2019	onttrekkingen in 2019	saldo per 31-12-2019
Algemene Reserve	5.929	2.149	5.706	2.372
Jaarresultaat na bestemming	608	1.373	608	1.373
Kapitaallasten afgeronde investeringen	6.452	307	482	6.277
Kapitaallasten lopende investeringen	1.930	68	105	1.892
Egalisatiereserves onderhoud	4.245	711	3.788	1.169
Overige bestemmingsreserves	3.524	1.399	2.324	2.600
TOTAAL RESERVES	22.689	6.006	13.013	15.682

De mutaties toevoegingen en onttrekkingen bestaan uit de volgende posten:

mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	saldo per 31-12-2018	toevoegingen in 2019	onttrekkingen in 2019	saldo per 31-12-2019
beginsaldo	22.689			
bestemming jaarresultaat 2018		608	608	
aanvulling reserve sociaal domein		1.048		
bijdrage project van transitie naar transformatie			150	
boekresultaat brandweerkazernes		266		
dekking kapitaallasten		81	596	
egalisatie duurzaamheid			182	
egalisatie groenonderhoud		131	87	
egalisatie IV/ICT budgetten MGD		697	371	
egalisatie plattelandsvernieuwing			598	
overhevelingen 2018			642	
rentetoerekening reserves		293		
resultaat antérieure overeenkomsten		113		
resultaat grondexploitatie		27	101	

resultaat parkeren	80			
resultaat sociaal domein			1.197	
saldi begroting en bestuursrapportages	1.275		5.048	
vrijval reserve naar onderhoud gebouwen			1.167	
vrijval reserve naar voorziening en egalisatie kosten			2.250	
overig	14		16	
resultaat na bestemming 2019	1.373			
eindsaldo				15.682
TOTAAL MUTATIES	22.689	6.006	13.013	15.682

Voorzieningen

De totaalomvang van de voorzieningen (behoort tot het vreemd vermogen zoals weergegeven op de balans) is toegenomen van € 12,5 miljoen per 31 december 2018 naar € 16,0 per 31 december 2019. Per saldo zijn de voorzieningen toegenomen met € 3,5 miljoen. In de volgende tabel is een verloopoverzicht opgenomen. Hieronder een nadere toelichting op hoofdlijnen.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Van het Stadsgewest is nog geen vastgestelde nieuwe begroting 2021/jaarrekening 2019 ontvangen. Wel is begin november 2019 een voorstel voor begrotingswijziging ontvangen die de gemeenteraad 21 januari 2020 heeft goedgekeurd. Op basis hiervan is de voorziening voor het risico van de nazorg voor de voormalige stortplaats De Vlagheide in 2019 met afgerond € 10.000 verhoogd tot € 399.000.

nieuw gevormde voorziening in 2019

Al geruime tijd zijn de verplichtingen die de gemeente Boxtel heeft met betrekking tot ouderdoms- en nabestaandenpensioen verzekerd bij Loyalis (APPA). Uit het ontvangen jaaroverzicht 2019 van Loyalis blijkt dat er een hiaat is van € 315.273 tussen het opgebouwde beleggingstegoed en het benodigde beleggingstegoed. Met name als verzekerde wethouders overlijden vòòr hun pensioendatum zal de gemeente nog aanvullende stortingen moeten doen bij Loyalis. Daarom is besloten dit risico af te dekken via de vorming van een voorziening Pensioenverplichtingen wethouders. De storting in 2019 bedroeg € 315.273.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Zoals in het vorige hoofdstuk Reserves aangegeven zijn er nieuwe onderhoudsvoorzieningen gevormd voor Wegenbeheer, Kunstwerken en Gemeentelijk vastgoed met actuele onderhoudsplannen. Naast de inbreng van de opgeheven reserves is vanwege extra uitgaven onderhoud wegen in 2019 € 400.000 onttrokken. De beginstand van de voorziening Wegenbeheer per 1-1-2020 bedraagt derhalve € 1.500.000. Vanwege extra uitgaven onderhoud kunstwerken is in 2019 nog € 190.000 onttrokken. De beginstand van de voorziening Kunstwerken per 1-1-2020 bedraagt derhalve € 160.000. |

Voor de voorziening Gemeentelijk vastgoed geldt dat naast de inbreng van drie reserves (totaal € 1.167.000) ook de twee voorzieningen Onderhoud Dommelbad (€ 490.000) en Onderhoud sportaccommodaties (€ 86.000) zijn opgeheven en ingebracht. De dotatie aan de voorziening Gemeentelijk vastgoed was in 2019 € 945.000 (waarvan € 444.000 extra beschikbaar gesteld voor het jaar 2019 bij de opstelling van de technische begroting 2020) en was hoger dan daadwerkelijke onderhoudskosten 2019. Het verschil blijft beschikbaar voor uit te voeren onderhoud in de komende jaren. De beginstand van de voorziening Gemeentelijk vastgoed per 1-1-2020 bedraagt € 2.270.000.

De bestaande voorziening Onderhoud Openbare verlichting is in 2019 met € 10.000 afgenomen en bedraagt € 82.000 per einde 2019. De voorziening Groot onderhoud rioolbeheer bedraagt per einde 2019 € 3.442.000 en is in het boekjaar toegenomen met € 158.000.

Voorziening voor toekomstige vervangingsinvesteringen

Dit betreft slechts één voorziening, te weten de voorziening Vervanging riolering. Deze voorziening is in 2019 met € 281.000 toegenomen tot € 6.147.000.

Overige voorzieningen van door derden beklemde middelen met een specifieke aanwending

Voor de overige voorzieningen voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (in totaal € 1.697.000 per einde 2019) geldt het volgende:

ten behoeve van egalisatie tarieven

De resultaten van de kostendekkende activiteiten waarvoor leges worden geheven, zijn elders reeds toegelicht. De voorziening Egalisatie reinigingstarieven is met € € 781.000 afgenomen en bedraagt aan het eind van 2019 € 382.000. De voorziening Egalisatie rioolheffing is met € 104.000 afgenomen en bedraagt eind 2019 € 205.000. Beide voorzieningen zijn iets meer afgenomen dan begroot.

legaten:

- Legaat van Cooth: het saldo van de jaarlijkse baten en lasten De Kleine Aarde en ureninzet CJG kende een negatief saldo van afgerond € 73.000. De verkoopopbrengst van de grond voor de te bouwen 22 sociale huurappartementen ad € 440.000 is gestort in de voorziening, terwijl de betaalde bijdrage aan het collectief voor asbestsanering ad € 51.000 is onttrokken aan de voorziening. Al met al is de omvang van de voorziening legaat van Cooth daardoor gestegen van € 737.000 per 31 december 2018 naar € 1.052.000 per 31 december 2019.
- St. Jan Baptistfonds ad € 9.000: de toevoeging is beperkt gebleven tot een klein rentebedrag.
- De voorziening Schenking Dr. Hoekstichting met een omvang van € 31.000 is in 2019 niet gemuteerd.

overzicht verloop voorzieningen (bedragen x € 1.000)	saldo per 31-12-2018	toevoegingen in 2019	onttrekkingen in 2019	saldo per 31-12-2019
verplichtingen, verliezen en risico's	389	325		714
onderhoudsegalisatie	3.951	4.791	1.288	7.454
toekomstige vervangingsinvesteringen	5.865	281		6.147
door derden beklemde middelen	2.249	367	936	1.679
TOTAAL VOORZIENINGEN	12.455	5.764	2.225	15.994

Begrotingsrechtmatigheid

Artikel 28 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag inzicht wordt gegeven in de begrotingsrechtmatigheid. Op basis van de begrote en gerealiseerde cijfers kan hier het volgende beeld van worden gegeven:

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	baten begroot 2019	lasten na wijziging	saldo	baten werkelijk 2019	lasten	saldo	baten begrotingsafwijking	lasten	saldo
Programma:									
Duurzaamheid	6.637	9.168	-2.531	8.185	11.263	-3.078	-1.548	-2.095	547
Maatschappelijke ontwikkeling	8.100	49.082	-40.982	7.751	48.697	-40.946	349	385	-36
Leefomgeving	7.802	21.296	-13.494	4.079	16.906	-12.826	3.722	4.390	-668
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	928	8.207	-7.279	1.065	7.401	-6.336	-137	806	-943
Meewerkend bestuur	1.447	7.565	-6.118	1.478	7.160	-5.682	-31	405	-436
Totaal programma's	24.914	95.318	-70.404	22.558	91.427	-68.869	2.355	3.891	-1.535
Algemene dekkingsmiddelen:									
- lokale heffingen	7.545	558	6.987	7.464	536	6.928	82	23	59
- algemene uitkeringen	54.310		54.310	54.509		54.509	-200	0	-200
- dividend	95	5	91	152	5	147	-57	0	-57
- saldo financieringsfunctie	1.844	-247	2.091	1.869	-181	2.051	-25	-65	40
- overige algemene dekkingsmiddelen	47	22	24	0	0	0	47	22	24
Totaal programma's	63.841	339	63.502	63.995	359	63.636	-154	-20	-134
gerealiseerde kosten overhead	1	1.890	-1.889	13	1.787	-1.774	-12	103	-116
vennootschapsbelasting			0			0			0
Totaal saldo van baten en lasten	88.755	97.547	-8.792	86.566	93.573	-7.007	2.189	3.974	-1.785
toevoeging en onttrekking aan reserves	11.975	3.183	8.792	13.013	4.633	8.380	-1.038	-1.450	412
GEREALISEERD RESULTAAT	100.730	100.730	0	99.579	98.206	1.373	1.151	2.524	-1.373

Begrotingsafwijkingen

De gemeenteraad autoriseert de begroting op het niveau van beleidsproducten. Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd.

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen (beleidsmatig en/of financieel) behoeven autorisatie door de gemeenteraad. In de regel zullen begrotingswijzigingen vooraf door het college aan de raad worden voorgelegd ter autorisatie. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is voorgelegd zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders van de gemeenteraad vallen.

In onderstaande tabel is per product aangegeven of zich in 2019 een begrotingsoverschrijding bij de lasten heeft voorgedaan (x € 1.000). Hierbij is ook een nadere onderbouwing gegeven voor deze overschrijding van de begrote lasten met daarbij de conclusie of ze al dan niet rechtmatig is. Rechtmatige overschrijdingen zijn bijvoorbeeld:

- kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten;
- kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid maar die niet tijdig konden worden gesignaleerd.

Programma	Product	Overschrijding lasten		Verklaring
		in € x 1.000	in %	
Duurzaamheid	Plattelandsvernieuwing	3.149	937,20%	meer verstrekte subsidies Landschappen van Allure
Maatschappelijke ontwikkeling	WMO	407	4,90%	vooral meer verstrekkingen WMO-voorzieningen en huishoudelijke hulp mantelzorg
	Participatie	28	0,27%	meer inkomensoverdrachten aan Werkpartners
Leefomgeving	Ruimtelijke ontwikkeling	79	3,37%	vooral niet begrote storting in reserve Ruimtelijke plannen/antérieure overeenkomsten
	Beheer onroerend goed	100	5,89%	vooral meer inhuur diensten derden, sloopkosten, energielasten en beveiligingslasten
	Parkeren	128	55,41%	meer kosten overige goederen en diensten derden (inhuur bureaus), meer vaste telefoonkosten (installatie Tap&Go kaartlezers en upgrade parkeerautomaten) en meer storting in reserve parkeervoorzieningen
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	Recreatieve voorzieningen	22	3,60%	meer inhuur diensten derden
	Maatschappelijke voorzieningen	2	0,26%	meer inhuur diensten derden
Meewerkend bestuur	Bestuur	651	11,43%	vorming voorziening wethouderspensioenen en reserveren resultaat MGD
	Algemene dekkingsmiddelen	60	21,20%	hogere lasten treasury
	Algemeen budgettair	296	10,11%	meer mutaties bestemmingsreserves ten laste van de algemene middelen, i.c. aanvulling reserve Sociaal domein ten laste van de algemene middelen

Geconcludeerd kan worden dat voor de volgende producten de gerealiseerde hogere lasten acceptabel zijn vanwege direct gerelateerde hogere inkomsten waaronder onttrekkingen aan de betreffende bestemmingsreserve:

- Plattelandsvernieuwing
- WMO en Participatie
- Beheer onroerend goed.

De lastenoverschrijdingen van Ruimtelijke ontwikkeling, Bestuur, Algemene dekkingsmiddelen en Algemeen budgettair passen binnen het bestaande beleid.

De lastenoverschrijding van Parkeren is voor € 80.000 toe te schrijven aan een rechtmatige storting in de reserve Parkeervoorzieningen, de overige overschrijdingen betreffen vooral inhuurlasten die geboekt zijn na de 2e bestuursrapportage maar die wel te voorzien waren en derhalve gemeld hadden kunnen worden bij de 2e bestuursrapportage. De lastenoverschrijding van Recreatieve voorzieningen is vooral toe te schrijven aan de kermissen (€ 9.000) en het hertenkamp. Hoewel de lasten aangemerkt kunnen worden als bestaand beleid had de voorziene overschrijding wel gemeld kunnen worden bij de 2e bestuursrapportage 2019. Dit geldt niet voor de beperkte overschrijding van Maatschappelijke voorzieningen aangezien mutaties kleiner dan € 10.000 niet gemeld hoeven worden bij een bestuursrapportage.

Concluderend kan gesteld worden dat de meeste lastenoverschrijdingen als rechtmatig kunnen worden beoordeeld. Dit geldt echter niet voor de overschrijding van € 48.000 lasten voor Parkeren en van € 13.000 voor recreatieve voorzieningen.

Uitgangspunten en grondslagen

De lasten en baten zijn tegen nominale waarde zoveel mogelijk toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben (matching principe). De lasten in de programmarekening zijn opgenomen op basis van historische kosten. Verliezen zijn verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn en winsten worden niet eerder verantwoord dan nadat deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn (voorzichtigheidsbeginsel).

De afschrijvingen zijn conform de afschrijvingstermijnen berekend zoals geformuleerd in de financiële beleidskaders. De rentelasten over de vaste activa zijn berekend over de actuele boekwaarde. De rentelasten zijn ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht. Als omslagrente is 3,5% aangehouden. Het verschil met het renteomslagpercentage is verantwoord op het taakveld treasury.

Transitorische rente over leningen is opgenomen onder de overlopende passiva.

Financiële activa en passiva

Door aflossingen op leningen aan woningbouwcorporaties en op overige leningen is de stand van de verstrekte leningen teruggelopen. Per ultimo 2019 bedraagt het aan de lokale woningbouwcorporatie verstrekte leningsbedrag nog € 4.849.000, terwijl aan overige leningen nog een bedrag uitstaat van € 2.854.000.

In het verslagjaar is via de BNG een nieuwe langlopende lening opgenomen van € 9.000.000. In combinatie met de aflossingen is de stand van de vaste schuld toegenomen van € 33,1 miljoen naar € 39,0 miljoen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een vijftal financiële kengetallen opgenomen.

Balans per 31 december 2019

BALANS per 31 december 2019		
(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)		
ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	120.244	91.412
- Kosten verbonden aan sluiten geldlening en saldo agio/disagio	0	0
- Immateriële vaste activa: Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	84.202	46.761
- Immateriële vaste activa: Bijdrage aan activa in eigendom van derden	36.041	44.651
Materiële vaste activa	65.058.126	67.681.462
- Investerings met een economisch nut	39.855.464	41.780.881
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	17.555.720	18.908.907
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.646.942	6.991.674
Financiële vaste activa	7.840.619	8.677.056
- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	137.532	137.532
- Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	0	0
- Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	0	0
- Leningen aan woningbouwcorporaties	4.849.152	5.165.703
- Leningen aan deelnemingen	0	0
- Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
- Leningen aan openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	0	0
- Overige langlopende leningen	2.853.935	3.373.821
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste activa	73.018.989	76.449.930
Vlottende activa		
Voorraden	5.963.844	6.188.911
- Overige grond- en hulpstoffen	0	0
- Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	5.963.844	6.188.911
- Gereed product en handelsgoederen	0	0
- Voorraden vooruitbetalingen	0	0
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	14.891.722	13.849.398
- Vorderingen op openbare lichamen	11.371.318	10.885.884
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0
- Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
- Rekening courant verhouding met het Rijk	0	0

- Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	0	0
- Overige vorderingen	3.520.405	2.963.515
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier	0	0
- Overige uitzettingen	0	0
Liquide middelen	658.276	623.877
- Kassaldi	0	0
- Banksaldi	658.276	623.877
Overlopende activa	1.241.364	1.264.505
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	0	0
- Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.241.364	1.264.505
Totaal vlottende activa	22.755.206	21.926.691
TOTAAL ACTIVA	95.774.194	98.376.621
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva		
Eigen vermogen	15.681.694	22.688.576
- Eigen vermogen: Algemene reserve	2.371.617	5.929.380
- Eigen vermogen: Bestemmingsreserves	11.937.129	16.151.348
- het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	1.372.948	607.849
Voorzieningen	15.994.123	12.454.608
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	713.902	389.061
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	7.454.110	3.951.438
- Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	6.146.748	5.865.475
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.679.362	2.248.635
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	39.046.951	33.105.321
- Obligatieleningen	0	0
- onderhandse leningen van:		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	0	0
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	39.046.656	33.105.026
3. binnenlandse bedrijven	0	0
4. openbare lichamen	0	0
5. overige binnenlandse sectoren	0	0
6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
- Door derden belegde gelden	295	295
- Vaste schuld: Waarborgsommen	0	0
- Overige leningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste passiva	70.722.768	68.248.505
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	16.972.651	21.342.154
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
- Overige kasgeldleningen	4.000.000	7.000.000
- Banksaldi	310.959	3.979.978
- Overige schulden	12.661.692	10.362.177
Overlopende passiva	8.078.776	8.785.961
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0	0
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0

- het Rijk	1.634.832	363.167
- overige Nederlandse overheidslichamen	4.775.928	6.979.362
- overlopende vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.668.015	1.443.433
Totaal vlottende passiva	25.051.427	30.128.116
TOTAAL PASSIVA	95.774.194	98.376.621
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	102.823.442	98.760.693
- gemeentegarantie	4.094.545	5.128.394
- garantie Waarborgfonds Sociale Woningbouw	98.728.898	93.632.298

Grondslagen van waardering balans en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaglegging is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De uitgangspunten die bij het opstellen de jaarrekening gehanteerd zijn hebben betrekking op:

wettelijke bepalingen jaarverslaggeving in o.a.:

- het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
- waarderingsgrondslagen;
- grondslagen ter bepaling van het saldo van de rekening van baten en lasten.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad(d.d. 15 december 2015) de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De financiële verordening bevat onder andere:

- regels voor waardering en afschrijving van activa;
- criteria voor het activeren van investeringen, bestaande uit:
 - o een minimumbedrag en/of;
 - o een minimale gebruiksduur;
- regels voor het moment waarop met afschrijven van een nieuw kapitaalgoed wordt begonnen;
- uitgangspunten over de handelswijze betreffende restwaarde van activa;
- grondslagen voor de berekening van de door het bestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven;
- regels inzake de algemene doelstellingen van de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie;
- regels ten aanzien van:
 - o de autorisatie van kredieten
 - o de wijze van activering van kosten.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zijn betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Rentekosten ten behoeve van vervaardiging van het actief worden niet geactiveerd. Vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd. Daarnaast wordt bij de waardering van materiële vaste activa rekening gehouden met verminderingen in de vorm van ontvangen subsidies en bijdragen van derden, en onder aftrek van de afschrijvingen, en voor investeringen van voor 2003 onder aftrek van compensabele BTW zoals opgenomen in de beleidsnotitie invoering Wet BCF. Investeringen vanaf 2004 zijn opgenomen exclusief compensabele BTW.

Investeringen met een economisch nut worden jaarlijks afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden afgeschreven op basis van verwachte nuttigheidsduur en de afschrijvingstermijn hiervan wordt -indien mogelijk- zo kort mogelijk gehouden. Afschrijvingen en naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa vinden plaats onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Vanaf 2017 worden investeringen met maatschappelijk nut ook voortaan afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur.

Op basis van de financiële verordening wordt de volgende afschrijvingstabel gehanteerd:

Afschrijvingstermijnen Activa, maximaal in jaren	Boxtel	Sint-Michielsgestel	MGD
Minimaal te activeren	€ 5.000	€ 15.000	€ 15.000

Kosten onderzoek en ontwikkeling	5	5	5
Gronden en terreinen	-	-	n.v.t.
Woonruimten	40	40	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	40	40	n.v.t.
Technische installaties	15	20	15
Onderwijsgebouwen	40	40	n.v.t.
Sportaccommodaties	30	40	n.v.t.
Kunstwerken	30	10	n.v.t.
Riolering	70	70	n.v.t.
Bruggen	30	40	n.v.t.
Wegen	30	25	n.v.t.
Verkeersmaatregelen en –installaties	30	15	n.v.t.
Groenvoorzieningen	30	20	n.v.t.
Vervoermiddelen	10	10	10
Machines, apparaten en installaties	10	10	10
Automatisering	10	8	8
Inrichting gebouw	10	15	15
Meubilair onderwijs	10	10	n.v.t.
Speeltoestellen	15	10	n.v.t.
Verlichting	15	15	n.v.t.

Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:

- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- overige langlopende leningen;
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met rente typische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoop prijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Vlottende activa

Vorraden

De in exploitatie genomen gronden en de onderhanden werken van de grondexploitatie zijn opgenomen tegen de historische aankoop prijs vermeerderd met de vervaardigingskosten inclusief bijgeschreven rente en overige exploitatiekosten en daarna verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen.

Toekomstige resultaat grondexploitatie

Op basis van de meerjarige kostprijscalculatie wordt het resultaat op contante waarde berekend. Op het moment dat hier een negatief resultaat voorzien wordt, wordt hiervoor een verliesvoorziening opgenomen. Deze verliesvoorzieningen wordt in mindering gebracht op de bruto waardering.

Uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa

De vorderingen, liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Debiteurenvorderingen worden gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor dubieuze debiteuren. Een dergelijke voorziening is beschikbaar voor vorderingen sociale zaken en waarborgsommen. De liquide middelen zijn vrij beschikbaar, tenzij uit de balans en toelichting op de balans anders blijkt.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves (zonder bepaalde bestemmingen), de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

1. De voorzieningen worden gevormd wegens:
 - verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren zijn gevormd ter gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren en waarop bij niet-besteding een terugbetalingsverplichting rust;
3. Er worden geen voorzieningen gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Conform artikel 44 lid 2 van het BBV worden (voorschot)bedragen met een specifiek bestedingsdoel ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, en waarop een terugbetalingsverplichting rust, verantwoord onder de overlopende passiva. Overige ontvangen middelen van derden die niet aan deze criteria voldoen, blijven verantwoord onder de voorzieningen ontvangen middelen van derden ter specifieke besteding.

Vaste schulden

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

Netto flottende schulden en Overlopende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Conform het BBV worden (voorschot)bedragen met een specifiek bestedingsdoel ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, en waarop een terugbetalingsverplichting rust, verantwoord onder de overlopende passiva.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Borg- en garantstellingen

Buiten de balanstelling is, onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen en activa, het bedrag genoemd waarvoor de gemeente borg- of garantstellingen heeft afgegeven voor door derden op te nemen langlopende geldleningen.

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van boekjaar 2016 heeft wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting plaatsgevonden waardoor gemeenten belastingplichtig kunnen worden voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Op grond van artikel 40b van het BBV wordt een eventueel recht op verliescompensatie opgenomen in de jaarrekening in het onderdeel Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa.

Op basis van diverse handreikingen heeft inventarisatie van activiteiten plaatsgevonden om te beoordelen of sprake is van een belastingplicht. Conclusie hiervan is dat sprake is van niet-onderworpenheid dan wel sprake is van een objectieve vrijstelling of voor een beperkt aantal activiteiten onder omstandigheden sprake is van een risico op onderworpenheid.

Voor boekjaar 2019 leidt dit tot de volgende fiscale positie:

Recht op verliescompensatie

31-12-2019

0

Grondslagen ter bepaling van het saldo van de rekening van baten en lasten

De lasten en baten worden tegen nominale waarde zoveel mogelijk toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben (matching principe). De lasten in de programmarekening zijn opgenomen op basis van historische kosten. Verliezen zijn verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn.

Winsten worden eerst verantwoord nadat deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn (voorzichtigheidsbeginsel). De afschrijvingen worden conform de voorgeschreven afschrijvingstermijnen berekend.

Wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Bij besluiten van: 25 juni 2013, 13 december 2013, 16 juli 2014, 21 januari 2015, 15 mei 2015 en 5 maart 2016 is het BBV gewijzigd.

Daarnaast heeft de Commissie BBV in november 2014 de Notitie riolering gepubliceerd. De jaarrekening is opgemaakt met inbegrip van deze stelselwijzigingen. Verwerking van de stelselwijzigingen heeft plaatsgevonden in jaarrekening 2014. Onderstaand volgt een korte toelichting op de gewijzigde onderdelen vanaf jaarrekening 2014 als gevolg van de wijzigingen in het BBV.

Daarnaast heeft de Commissie BBV de Notitie grondexploitatie 2016 gepubliceerd.

In de Notitie grondexploitatie 2016 geeft de Commissie BBV een aantal eerder gedane dwingende uitspraken (richtlijnen) opgenomen over o.a. de verwerking van de balanspost (nog) niet in exploitatie genomen gronden. Strekking van de richtlijn is dat gronden waarvoor op korte termijn (nog) geen stellig voornemen tot ontwikkeling bestaat, deze gronden worden geactiveerd in de balans onder de materiële vaste activa, onderdeel gronden en terreinen. Verwerking hiervan heeft al eerder plaatsgevonden in jaarrekening 2014.

Investerings in riolering

Op grond van artikel 35 lid 1 worden investeringen waarvoor een heffing wordt geheven per 1 januari 2014 afzonderlijk opgenomen in de balans in het onderdeel Investerings met een economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven. De herziene presentatiewijze heeft geen effecten op het vermogen en het resultaat. Tot en met jaarrekening 2013 werden deze activa verantwoord in het onderdeel Investerings met een economisch nut.

Notitie riolering van de Commissie BBV

In november 2014 is de nieuwe notitie riolering gepubliceerd door de Commissie BBV. De notitie riolering heeft voor de jaarrekening van decentrale overheden een dwingend voorgeschreven richtlijn hoe om te gaan met reeds aanwezige bestemmingsreserves riolering én afval. Op grond van de Notitie riolering worden bestemmingsreserves, die hoofdzakelijk zijn ontstaan uit tijdelijke overschotten op ontvangen heffingen wegens nog niet bestede of uitgestelde lasten voor groot onderhoud, aangemerkt als een niet onderbouwde voorziening volgens artikel 44 lid 2 BBV. Volgens de Notitie riolering is sprake van een stelselwijziging per 31 december 2014. Deze stelselwijziging is in jaarrekening 2014 verwerkt als een directe vermogensmutatie: per einde boekjaar zijn de voormalige bestemmingsreserves overgeboekt naar de voorzieningen. De stelselwijziging heeft geen invloed op het resultaat.

Schatkistbankieren

Met de invoering van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) zijn decentrale overheden verplicht om tijdelijk overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk door middel van een depositovorm of rekening-courant. Op grond van artikel 52-c van het BBV is in de toelichting op de balans (onder de Overige gegevens) de rapportage over toepassing van het schatkistbankieren in het jaar 2015 opgenomen.

Paragraaf Verbonden partijen

Als gevolg van de wijzigingen in het BBV en nieuwe Notitie Verbonden partijen van november 2014 van de Commissie BBV is de inhoud en verplicht op te nemen informatie van verbonden partijen gewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. Vanaf jaarverslag & jaarrekening 2014 is de paragraaf verbonden partijen hierop aangepast en opgenomen in het onderdeel Jaarverslag.

Structureel en reëel evenwicht

Als gevolg van aanpassing van de Gemeentewet (art. 189 en 203) heeft aanpassing plaatsgevonden van het begrip 'evenwicht' naar het begrip 'structureel en reëel evenwicht'. Doelstelling van de wetgever is het benadrukken dat in de begroting tegenover structurele lasten ook structurele baten (dekking) dient te staan. Inzicht hierin maakt onderdeel uit van het toezichtskader.

Verplichte opname van financiële kengetallen

De Adviescommissie vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten heeft in 2014 voor zijn advisering een zevental uitgangspunten opgesteld, waarbij de rode draad is de versterking van de horizontale verantwoording. Voor de uitwerking van de adviezen is een stuurgroep ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van onder meer BZK, Financiën, de VNG, het IPO en de commissie BBV. Een eerste resultaat is inmiddels vastgesteld. Het betreft de invoering van een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voor de begroting vanaf 2016 en de jaarrekeningstukken vanaf 2015 bestaande uit:

- Netto schuldquote;
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- Solvabiliteitsratio;
- Kengetal grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

Het opnemen van deze vijf financiële kengetallen is een eerste stap op invoering van de overige aanbevelingen van de Adviescommissie vernieuwing BBV en bedoeld om de financiële positie meer inzichtelijk te maken voor raadsleden. Verwerking in de begroting en de jaarrekening van de overige aanbevelingen vindt vanaf 2017 plaats.

Immateriële vaste activa

Met de wijziging van artikel 34 van 5 maart 2016 worden de bijdragen in activa van derden per 1 januari 2016 voortaan verantwoord onder de immateriële vaste activa. De doelstelling hiervan is de verslaggevingsregels uit het BBV beter te laten aansluiten bij de grondslagen voor de berekening van het EMU-saldo. De vergelijkende cijfers van jaarrekening 2015 zijn hierop aangepast. Het her-rubriceren van deze post heeft geen invloed op het resultaat.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 zijn overheidslichamen voortaan belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Om te beoordelen of voor de gemeente sprake kan zijn van heffing van vennootschapsbelasting, heeft een inventarisatie van activiteiten plaatsgevonden. De activiteiten zijn verdeeld naar een clusterindeling. Per cluster van activiteiten is vastgesteld of sprake is van een onderneming. Voor de Vpb is sprake van een onderneming indien cumulatief sprake is van:

1. Een duurzame samenwerking van kapitaal en arbeid, en;
2. Waarmee deelgenomen wordt aan het economisch verkeer, en;
3. Waarmee winst wordt beoogd.

Het winsttoegmerk wordt geacht reeds aanwezig te zijn indien structureel overschotten worden behaald of als incidenteel overschotten worden behaald waaraan een bescheiden bestaan kan worden ontleend en in concurrentie wordt getreden dan wel te verwachten is. Indien één van deze drie eisen ontbreekt, is er **geen** sprake van een onderneming. De gemeente is dan niet onderworpen aan de Vpb.

Onderneming

Als er **wel** sprake is van een onderneming, dan is de gemeente voor deze activiteit in principe

onderworpen aan de Vpb, maar kan er mogelijk een vrijstelling van toepassing zijn of sprake zijn van een niet-ondernemingsfeer. Dit heeft direct een aantal gevolgen:

- Er dient voor de ondernemingsactiviteit vermogensetikettering plaats te vinden en een openingsbalans opgesteld te worden: dit is het toerekenen van activa en passiva waarmee de ondernemingsactiviteit gerealiseerd wordt en;
- Er dient een aangifte Vpb gedaan worden op basis van een fiscale winstbepaling. Indien voor een activiteit sprake is van een onderneming, dient voortaan in algemene zin dus aan fiscale administratieve vereisten voldaan te worden.

Normaal vermogensbeheer

Belangrijk aandachtspunt bij de toetsing van een activiteit of er sprake is van onderneming, is het normaal vermogensbeheer. Uit de jurisprudentie kan worden afgeleid dat het zogenoemd normaal vermogensbeheer geen onderneming vormt. De reden daarvoor is dat de factor arbeid ontbreekt, waardoor geen sprake is van een organisatie van kapitaal én arbeid. Dit doet zich bij de gemeente voornamelijk voor bij het onder bepaalde omstandigheden verhuren van vastgoed, en zijn dan niet onderworpen aan Vpb.

Vrijstellingen

Voordat daadwerkelijk sprake kan zijn van een Vpb-heffing, kan mogelijk nog sprake zijn van een vrijstelling. De vrijstellingen zijn onder te verdelen in subjectieve en objectieve vrijstellingen. De subjectieve vrijstellingen zijn limitatief benoemd in de Wet Vpb en voor de gemeente niet bereikbaar. Deze zijn van toepassing voor academische ziekenhuizen, onderwijs en onderzoek en

zeehavenbeheerders. Wel kan voor de betreffende ondernemingsactiviteit van de gemeente mogelijk sprake zijn van objectieve vrijstellingen. Dit zijn vrijstellingen voor:

- Interne activiteiten en quasi-inbesteden
- Overheidstaken
- Samenwerkingsverbanden

De objectieve vrijstellingen zijn van rechtswege van toepassing. De vrijstelling houdt in dat de winst die direct toerekenbaar is aan de vrij te stellen activiteit, van rechtswege wordt vrijgesteld van heffing. In deze situatie is er voor de betreffende activiteit dus wel sprake van een onderneming en winst, maar komt het dus niet tot een Vpb-heffing. Wel blijft de gemeente verplicht om aangifte Vpb te doen.

Conclusie Vpb-plicht

De resultaten van de clustering van activiteiten (vanuit de inventarisatie) leiden er toe dat:

- Over het algemeen sprake is van niet-onderworpenheid aan Vpb (geen Vpb-plicht) of sprake is van een objectieve vrijstelling en;
- Voor een aantal activiteiten onder omstandigheden sprake kan zijn van een risico op onderworpenheid aan Vpb.

Voor het boekjaar 2018 is een fiscale openingsbalans of het doen van een aangifte Vpb daarom niet van toepassing. Daaruit volgt dat op basis van de inventarisatie en gehanteerde uitgangspunten evenmin sprake is van een mogelijke verliescompensatie in de toekomst.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN/VERPLICHTINGEN

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van boekjaar 2016 heeft wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting plaatsgevonden waardoor overheidsorganen belastingplichtig kunnen worden voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Op grond van artikel 40b van het BBV wordt een eventueel recht op verliescompensatie opgenomen in de jaarrekening in het onderdeel Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa. Op basis van diverse handreikingen heeft inventarisatie van activiteiten plaatsgevonden om te beoordelen of sprake is van een belastingplicht. Conclusie hiervan is dat sprake is van niet-onderworpenheid dan wel sprake is van een objectieve vrijstelling of voor een beperkt aantal activiteiten onder omstandigheden sprake is van een risico op onderworpenheid.

	31-12-19	31-12-18
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Gewaarborgde geldleningen

Aan diverse instellingen en verenigingen zijn garantstellingen en waarborgen afgegeven voor betalingsverplichtingen voortvloeiend uit opgenomen langlopende leningen door instellingen en verenigingen. Deze langlopende leningen zijn gewaarborgd in het kader van het maatschappelijke belang van de investeringen die hiermee door derden verricht zijn. Jaarlijks neemt het totale bedrag van gewaarborgde geldleningen af met door derden gedane aflossingen.

	31-12-19	31-12-18
Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen op basis van schuldrestant bedraagt :		
diverse verenigingen en stichtingen	2.211.068	2.421.668
diverse particulieren	1.883.476	2.706.726
Saldo gewaarborgd per 31 december	4.094.545	5.128.394

Gewaarborgde geldleningen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Onderstaande geldleningen zijn gewaarborgd met een achtervangconstructie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Toetsing en bewaking van verstrekte achtervangposities en financiële positie van de betreffende aanvragers vindt plaats door het waarborgfonds. De risico's ten aanzien van het aangaan van achtervangovereenkomsten voor waarborgen van geldleningen zijn bij een Wsw-garantie beperkt. Indien een aanvrager niet langer aan zijn verplichtingen kan voldoen is het financiële vangnet als volgt:

1. Het eigen vermogen van alle bij het Wsw aangesloten woningbouwverenigingen- en corporaties;
2. Het risicodragende vermogen van het Wsw;
3. Verstrekte gemeentegarantie door achtervangovereenkomst tussen gemeente en Wsw.

	31-12-19	31-12-18
Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen op basis van schuldrestant bedraagt :		
Woonstichting Joost (voorheen Woonstichting St. Joseph)	98.728.898	93.632.298
Saldo gewaarborgd per 31 december	98.728.898	93.632.298

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Overeenkomsten

Navolgende contracten hebben financiële gevolgen voor de komende jaren.

	31-12-19	31-12-18
Astrium Overheidsaccountants B.V., accountancy periode 2017-2020	52.000	52.000
Woonstichting Joost huurcontract Ursulacomplex 2009-2028	2.881.658	3.167.658
Regionale inkoop Jeugdhulp		7.362.702
Regionale inkoop Wmo-hulp		919.290
POSG Professionals BV		100.901
Regionaal Team Leerplicht (via MGD)	78.306	83.931
Leerlingenvervoer		141.322
Wmo hulpmiddelen	1.303.500	412.775
Loyalis	120.239	102.720
Maaien bermen en sloten		106.937
Maaien gazons		47.900

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2019

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa	31-12-19	31-12-18
De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:		
Kosten verbonden aan sluiten geldlening en saldo agio/disagio	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	84.202	46.761
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	36.041	44.651
Totaal	120.244	91.412

De **immateriële vaste activa** zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad in december 2015 vastgestelde financiële verordening en geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar. Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte levensduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdragen aan derden is vertrekt.

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2019:

	boekwaarde 31-12-18	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-19
Kosten verbonden aan sluiten geldlening en saldo agio/disagio	0				0
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	46.761	56.861		19.419	84.202
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	44.651			8.610	36.041
Totaal	91.412	56.861	0	28.029	120.244

overzicht investeringen immateriële vaste activa	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2019	Cumulatief besteed t/m 2019
Opstellen basisrioleringsplan	30.000	28.405	28.405
Onderzoek effect overstort Rosenhofstraat	10.000	10.396	10.396
Opstellen vGRP-6	25.000	18.060	25.800
Totaal	65.000	56.861	64.601

Materiële vaste activa	31-12-19	31-12-18
De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:		
Investeringen met een economisch nut	39.855.464	41.780.881
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	17.555.720	18.908.907
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.646.942	6.991.674
Totaal	65.058.126	67.681.462

Alle **materiële vaste activa** zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad in december 2015 vastgestelde financiële verordening en geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Investeringsactiva hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Investeringsactiva in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Vanaf 2019 wordt voor investeringen met een economisch nut een restwaarde van maximaal 20% gehanteerd van de aanschafwaarde.

<i>De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:</i>	31-12-19	31-12-18
Gronden en terreinen	1.870.110	1.882.238
Woonruimten	77.492	80.093
Bedrijfsgebouwen	33.814.231	35.383.906
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.553.448	3.836.551
Vervoermiddelen	242.999	185.528
Machines, apparaten en installaties	215.146	329.515
Overige materiële vaste activa	82.038	83.049
Totaal	39.855.464	41.780.881

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een economisch nut gedurende het jaar 2019:

	boekwaarde 31-12-18	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-19
Gronden en terreinen	1.882.238	0	0	12.129	1.870.110
Woonruimten	80.093	0	0	2.601	77.492
Bedrijfsgebouwen	35.383.906	208.371	564.456	1.213.590	33.814.231
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.836.551	46.334	0	329.437	3.553.448
Vervoermiddelen	185.528	117.027	0	59.557	242.999
Machines, apparaten en installaties	329.515	25.341	0	139.709	215.146
Overige materiële vaste activa	83.049	6.591	0	7.602	82.038
Totaal	41.780.881	403.663	564.456	1.764.624	39.855.464

overzicht investeringen materiële vaste activa economisch nut	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2019	Cumulatief besteed t/m 2019
Automatiseringsapparatuur gemeenteraad	78.578	25.341	70.345
Parkeren omgeving centrum	704.654	5.768	705.760
Nieuwbouw Michaëlschool	2.855.462	44.890	2.549.951
Bouw dwarsdeelschuur kinderboerderij	150.000	163.481	166.661
Parkeerplaatsen Hoogheem (Princenlant)	35.000	40.566	40.566
Werktuigendrager met borstel	86.000	86.077	86.077
Heteluchtbak	31.000	30.950	30.950
Zonnepanelen gemeentewerf	90.000	66.866	66.866
Totaal	4.030.693	463.938	3.717.175

De investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-19	31-12-18
Gronden en terreinen		
Woonruimten		
Bedrijfsgebouwen	111.390	129.953
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.300.442	18.552.560
Vervoermiddelen	27.844	79.701
Machines, apparaten en installaties	87.700	108.352
Overige materiële vaste activa	28.344	38.340
Totaal	17.555.720	18.908.907

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter dekking van de kosten een heffing kan worden geheven, gedurende het jaar 2019:

	boekwaarde 31-12-18	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-19
Gronden en terreinen	0				0
Woonruimten	0				0
Bedrijfsgebouwen	129.953	0	0	18.563	111.390
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	18.552.560	16.980	439.204	829.894	17.300.442
Vervoermiddelen	79.701	0	0	51.857	27.844
Machines, apparaten en installaties	108.352	0	0	20.652	87.700
Overige materiële vaste activa	38.340	0	0	9.996	28.344
Totaal	18.908.907	16.980	439.204	930.963	17.555.720

De desinvesteringen zijn bijdragen van derden in een investering voor riolering en de daarmee samenhangende inrichting openbare ruimte.

overzicht investeringen materiële vaste activa economisch nut heffing	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2019	Cumulatief besteed t/m 2019
Project Kapel/Kalksheuvel/Veldakkerstraat	1.250.000	7.295	28.152
Vervangen en renoveren vrijvervalriolering	1.966.145	-54.377	516.822
Project Dianabos	177.481	45.338	164.194
Riolering Nieuwe Erven	0	16.977	16.977
Grondwateroverlast Oost	4.257.743	1.747	3.871.995
Totaal	7.651.369	16.980	4.598.139

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-19	31-12-18
Gronden en terreinen	10.022	10.995
Woonruimten		
Bedrijfsgebouwen		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.636.921	6.980.679
Vervoermiddelen		
Machines, apparaten en installaties		
Overige materiële vaste activa		
Totaal	7.646.942	6.991.674

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

	boekwaarde 31-12-18	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-19
Maatschappelijk nut vóór 2017					
Gronden en terreinen	10.995	0	0	973	10.022
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.497.963	0	0	303.142	4.194.821
Maatschappelijk nut vanaf 2017					
Gronden en terreinen	0				0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.482.716	1.221.997	19.274	243.339	3.442.099
Totaal	6.991.674	1.221.997	19.274	547.454	7.646.942

overzicht investeringen materiële vaste activa maatschappelijk nut	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2019	Cumulatief besteed t/m 2019
Herstraten Markt	2.125.618	79.050	2.196.300
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	5.196.680	878.823	2.293.632
Aanpassing kruising Roderweg	210.000	65.842	233.811
Herinrichting Molenwijkseweg	1.222.852	33.603	353.749
Aanpassing Bosscheweg-Dukaat-De Ketting	1.700.000	84.019	120.142
Herinrichting Kalksheuvel	420.000	8.793	8.793
Prins Hendrikstraat (laad- en loshaven)	50.000	60.906	66.026
Ontsluitingsweg Dukaat	500.000	9.960	9.960
Herinrichting Rechterstraat	300.000	1.000	1.000
Totaal	11.725.150	1.221.997	5.283.411

Financiële vaste activa	31-12-19	31-12-18
De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:		
kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	137.532	137.532
- gemeenschappelijke regelingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0
leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	4.849.152	5.165.703
- deelnemingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0
- openbare lichamen	0	0
Overige langlopende leningen	2.853.935	3.373.821
Uitzettingen in • 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal	7.840.619	8.677.056

De **financiële vaste activa** zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs, de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame

waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Duurzame waardeverminderingen zijn afgelopen jaar niet aan de orde geweest.

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa, gedurende het jaar 2019:

	boekwaarde 31-12-18	investeringen	desinvesteringen	aflossingen	boekwaarde 31-12-19
kapitaalverstrekkingen aan:					0
- deelnemingen	137.532				137.532
- gemeenschappelijke regelingen	0				0
- overige verbonden partijen	0				0
leningen aan:	0				0
- woningbouwcorporaties	5.165.703			316.551	4.849.152
- deelnemingen	0				0
- overige verbonden partijen	0				0
- openbare lichamen	0				0
Overige langlopende leningen	3.373.821	295.209		815.095	2.853.935
Uitzettingen in • 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0				0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0				0
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0				0
Totaal	8.677.056	295.209	0	1.131.646	7.840.619

Flottende activa

Voorraden	31-12-19	31-12-18
De post voorraden wordt onderscheiden in:		
Overige grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	5.963.844	6.188.911
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Voorraden vooruitbetalingen	0	0
Totaal	5.963.844	6.188.911

De **onderhanden werken grondexploitatie** zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde overschrijdt, wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardigingsprijs kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:

	boekwaarde 31-12-18	investeringen	opbrengsten	boekwaarde 31-12-19	verliesvoorziening	balanswaarde 31-12-19
Complex In Goede Aarde	1.720.964	487.157	581.525	1.626.597	1.839.211	-212.614
Complex Princenlant	766.183	61.382	0	827.565	477.812	349.753
Complex Vorst	8.283.284	279.644	0	8.562.928	3.695.371	4.867.557

Complex Spoorzone	5.930.180	157.365	555.000	5.532.545	4.573.397	959.148
Totaal	16.700.611	985.548	1.136.525	16.549.635	10.585.791	5.963.844

	boekwaarde 31-12-19	geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te realiseren opbrengsten	geraamd resultaat op eind waarde	geraamd resultaat op netto contante waarde
Complex In Goede Aarde	1.626.597	249.380		1.875.977	1.839.211
Complex Princenlant	827.565	777.403	1.117.600	487.368	477.812
Complex Vorst	8.562.928	6.023.031	10.505.971	4.079.988	3.695.371
Complex Spoorzone	5.532.545	447.249	1.314.931	4.664.863	4.573.397
Totaal	16.549.635	7.497.063	12.938.502	11.108.196	10.585.791

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten per eind februari 2020 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste inschatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- * rentepercentage bedraagt 2,44%;
- * kostenindicatie bedraagt 2,0%;
- * opbrengstenindicatie bedraagt 0,0%;
- * discontovoet bedraagt 2,0%;
- * de geplande afzet is gebaseerd op (contractuele) afspraken met betrokken partijen, inschatting op basis van projectvoortgang.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd: de diverse kosten als opgenomen in de grondexploitatie zijn veelal gebaseerd op basis van ramingen en (contractuele) afspraken. Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd: de nog te realiseren opbrengsten in de diverse grondexploitatie betreffen hoofdzakelijk opbrengsten door verkoop van gronden. De hoogte van de geprognoseerde grondopbrengsten is gebaseerd op marktconforme uitgifteprijs en contractuele afspraken.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. De grootste risico's ten aanzien van de huidige schattingen en de mogelijke uitkomst daarvan zijn gelegen in complex Vorst deel B.

Vlottende activa

<i>Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>	<i>31-12-19</i>	<i>31-12-18</i>
De post uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:		
Vorderingen op openbare lichamen	11.371.318	10.885.884
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
Rekening courant verhouding met het Rijk	0	0
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	0	0
Overige vorderingen	3.520.405	2.963.515
Uitzettingen in • 's Rijks schatkist	0	0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier	0	0
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	14.891.722	13.849.398

Onder de post Overige vorderingen is een bedrag van 596.952 in mindering gebracht vanwege een voorziening oninbaarheid. Dit bedrag is als volgt samengesteld:

	bruto vordering	voorziening	netto vordering
debiteuren algemeen en overige kortlopende vorderingen	3.016.963	0	3.016.963
debiteuren sociale zaken (na aftrek van 75% BBZ terugvordering) is ingeschat 63.8% dubieus	1.100.393	596.952	503.441
Totaal	4.117.357	596.952	3.520.405

De uitzettingen van met een **rentetypische looptijd korter dan één jaar** worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

In het kader van het zogenaamde schatkistbankieren dienen in principe alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Hierop zijn enkele uitzonderingen van toepassing. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dit is het minimumbedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor 2019 was dit op basis van de begrotingsomvang een bedrag van € 641.147. In 2019 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2019 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
Verslagjaar 2019				
(1) Drempelbedrag	641,15			
	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal
	1	2	3	4
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	144	327	276	316
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag	498	314	365	325
(3b) = (2) > (1) Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag				
Verslagjaar 2019				
(4a) Begrotingstotaal verslagjaar	85.486			
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	85.486			
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempel- bedrag 641,15			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal	Kwartaal
	1	2	3	4
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	12.918	29.769	25.397	29.056
(5b) Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	144	327	276	316

liquide middelen en overlopende activa	31-12-19	31-12-18
BNG	617.430	595.445
ING	7.638	8.304
RABO	30.698	13.950
kas	1.786	4.662
overig	724	1.516
overlopende activa	1.241.364	1.264.505

1.899.639 1.888.382

De **liquide middelen** en **overlopende passiva** zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

de post overlopende activa wordt onderscheiden in:	boekwaarde de 31-12-19	boekwaarde 31-12-18
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering van uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	0	0
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen	834.961	930.899
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	406.402	333.606
totaal overlopende activa	1.241.364	1.264.505

PASSIVA

VASTE PASSIVA

eigen vermogen / reserves	31-12-19	31-12-18
De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:		
algemene reserve	2.371.617	5.929.380
bestemmingsreserves	11.937.129	16.151.348
het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	1.372.948	607.849
	15.681.694	22.688.576

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2019:

	boekwaarde 31-12-18	resultaatbes temming 2018	toevoegin gen	rentetoer ekening	onttrekki ngen	boekwaarde 31-12-19
algemene reserve	5.929.380	607.849	1.540.709		5.706.321	2.371.617
bestemmingsreserves ter afdekking van kapitaallasten afgeronde investeringen	6.451.592		81.198	225.806	481.924	6.276.672
bestemmingsreserves ter afdekking van kapitaallasten lopende investeringen	1.929.973		0	67.549	105.192	1.892.330
overige bestemmingsreserves	7.769.783		2.110.056		6.111.711	3.768.128
resultaat na bestemming	607.849	-607.849	1.372.948			1.372.948
Totaal	22.688.576	0	5.104.911	293.355	12.405.148	15.681.694

voorzieningen	31-12-19	31-12-18
De post voorzieningen wordt onderscheiden in:		
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	713.902	389.061
voorzieningen ter egalisering van kosten	7.454.110	3.951.438
voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	6.146.748	5.865.475

voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.679.362	2.248.635
	15.994.123	12.454.608

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2019:

	boekwaarde 31-12-18	vrijgevallen bedragen	toevoegingen	aanwendungen	boekwaarde 31-12-19
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	389.061		324.841	0	713.902
voorzieningen ter egalisering van kosten	3.951.438		4.791.025	1.288.353	7.454.110
voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	5.865.475		281.274	0	6.146.748
voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	2.248.635		366.961	936.234	1.679.362
Totaal	12.454.608	0	5.764.102	2.224.587	15.994.123

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer **31-12-19** **31-12-18**

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

Obligatieleningen	0	0
onderhandse leningen van:		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	0	0
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	39.046.656	33.105.026
3. binnenlandse bedrijven	0	0
4. openbare lichamen	0	0
5. overige binnenlandse sectoren	0	0
6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
Door derden belegde gelden	295	295
Waarborgsommen	0	0
Overige leningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
	39.046.951	33.105.321
 Toelichting:		
saldo per 1 januari	33.105.026	36.533.242
bij: opgenomen geldleningen	9.000.000	0
af: aflossing geldleningen	3.058.370	3.428.216
saldo per 31 december	39.046.656	33.105.026
rentelast vaste geldleningen	1.123.778	1.157.464
gemiddeld rentepercentage vaste geldleningen	3,12%	3,32%

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

VLOTTENDE PASSIVA

netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar **31-12-19** **31-12-18**

kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1a Wet financiering decentrale overheden	0	0
overige kasgeldleningen	4.000.000	7.000.000
banksaldi	310.959	3.979.978
crediteuren	12.094.875	8.776.117
nog te betalen posten algemeen	443.268	1.490.627
terugbetalingsverplichting BBZ	123.549	95.433

16.972.651 21.342.154

overlopende passiva

31-12-19

31-12-18

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

0

0

De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:

- Europese overheidslichamen

0

0

- het Rijk

1.634.832

363.167

- overige Nederlandse overheidslichamen

4.775.928

6.979.362

afrekening gemeente Haaren sociaal domein

0

0

loonheffing en uitkeringen sociaal domein

1.141.535

976.415

Overige overlopende passiva, nog te betalen rente

503.537

446.990

Overige overlopende passiva

22.944

20.027

8.078.776

8.785.961

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

verloopoverzicht vooruitontvangen bedragen	saldo 01-01-19	ontvangen bedragen	vrijgevallen bedragen	saldo 31-12-19
onderwijsachterstandenbeleid	339.167	473.084	201.046	611.205
Regionale Energie Strategie	0	1.485.310	478.683	1.006.627
geluidsanering	24.000		7.000	17.000
landschappen van allure	6.979.362	221.468	2.424.902	4.775.928
Totaal	7.342.529	2.179.862	3.111.631	6.410.760

WNT-verantwoording

Op basis van de Wet Normering Topinkomens publieke en semipublieke sector (WNT) verantwoorden we via het jaarverslag de bezoldiging van de topfunctionarissen in onze organisatie. Volgens de wet worden voor gemeenten specifiek de secretaris en de griffier als topfunctionaris aangemerkt. Gevolg hiervan is dat de bezoldiging van deze functionarissen moet worden opgenomen in het jaarverslag.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 bedraagt € 194.000 voor topfunctionarissen met dienstbetrekking. Dit geldt naar rato van duur en/of omvang van het dienstverband en inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

WNT-verantwoording 2019 Gemeente Boxtel		
De WNT is van toepassing op Gemeente Boxtel. Het voor Gemeente Boxtel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).		
1. Bezoldiging topfunctionarissen		
<i>1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking.</i>		
Gegevens 2019		
Functiegegevens	secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	0,89
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 86.971	€ 60.722
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.196	€ 12.993
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 107.167</i>	<i>€ 73.716</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 172.444
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	€ 107.167	€ 73.716
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018		
Functiegegevens	secretaris	griffier
Aanvang en einde functieervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	0,89
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 108.997	€ 56.833
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.756	€ 11.783
<i>Subtotaal</i>	€ 132.753	€ 68.616
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 168.210
Bezoldiging	€ 132.753	€ 68.616

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Op basis van artikel 66 BBV wordt in de jaarrekening een overzicht van gerealiseerde baten en lasten opgenomen per (BBV) taakveld op het niveau van de programma's. Dit zijn de werkelijke cijfers inclusief het resultaat na bestemming.

Taakveld	Omschrijving taakveld (bedragen x € 1.000)	Baten 2019	Lasten 2019	Omschrijving programma
0.1	Bestuur	1.009	3.292	Meewerkend bestuur
0.2	Burgerzaken	383	1.286	Meewerkend bestuur
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.440	1.746	Leefomgeving
0.4	Overhead	13	1.787	Meewerkend bestuur
0.5	Treasury	197	197	Leefomgeving
0.5	Treasury	1.824	-374	Meewerkend bestuur
0.61	OZB woningen	4.244	530	Meewerkend bestuur
0.62	OZB niet-woningen	2.916		Meewerkend bestuur
0.63	Parkeerbelasting	247		Leefomgeving
0.64	Belastingen overig	57	5	Meewerkend bestuur
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	54.509		Meewerkend bestuur
0.10	Mutaties reserves	780		Duurzaamheid
0.10	Mutaties reserves	1.672	30	Maatschappelijke ontwikkeling
0.10	Mutaties reserves	2.623	402	Leefomgeving
0.10	Mutaties reserves	1.253	14	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
0.10	Mutaties reserves	6.685	4.187	Meewerkend bestuur
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		1.373	Meewerkend bestuur
BESTUUR EN ONDERSTEUNING		79.853	14.476	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		1.425	Meewerkend bestuur
1.2	Openbare orde en veiligheid	35	678	Meewerkend bestuur
VEILIGHEID		35	2.103	
2.1	Verkeer en vervoer	269	7.806	Leefomgeving
2.2	Parkeren		279	Leefomgeving
2.4	Economische havens en waterwegen		52	Leefomgeving
2.5	Openbaar vervoer		1	Leefomgeving
VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		269	8.137	
3.1	Economische ontwikkeling		620	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	555	639	Leefomgeving
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	32	42	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
3.4	Economische promotie	80	481	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
3.4	Economische promotie	44	3	Meewerkend bestuur
ECONOMIE		711	1.784	
4.2	Onderwijshuisvesting	649	2.785	Maatschappelijke ontwikkeling
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	227	1.588	Maatschappelijke ontwikkeling

ONDERWIJS		876	4.373	
5.1	Sportbeleid en activering	125	441	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
5.2	Sportaccommodaties	775	3.835	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	15	569	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
5.4	Musea		129	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
5.5	Cultureel erfgoed		100	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
5.6	Media		534	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
5.6	Media		26	Meewerkend bestuur
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recr.	2.614	3.485	Duurzaamheid
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recr.	11	2.658	Leefomgeving
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recr.	1	427	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		3.542	12.203	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	127	4.479	Maatschappelijke ontwikkeling
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	36	224	Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	8	451	Meewerkend bestuur
6.3	Inkomensregelingen	6.578	10.147	Maatschappelijke ontwikkeling
6.4	Begeleide participatie		8.651	Maatschappelijke ontwikkeling
6.5	Arbeidsparticipatie	6	1.446	Maatschappelijke ontwikkeling
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3	2.860	Maatschappelijke ontwikkeling
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	151	4.761	Maatschappelijke ontwikkeling
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		10.932	Maatschappelijke ontwikkeling
SOCIAAL DOMEIN		6.909	43.951	
7.1	Volksgezondheid	10	1.049	Maatschappelijke ontwikkeling
7.2	Riolering	3.031	2.883	Duurzaamheid
7.3	Afval	3.323	2.681	Duurzaamheid
7.4	Milieubeheer	-783	2.213	Duurzaamheid
7.4	Milieubeheer	0	75	Leefomgeving
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	142	173	Leefomgeving
VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		5.723	9.074	
8.1	Ruimtelijke ordening	313	1.365	Leefomgeving
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	609	976	Leefomgeving
8.3	Wonen en bouwen	740	1.137	Leefomgeving
VOLKHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING		1.662	3.477	
TOTAAL TAAKVELDEN		99.579	99.579	

Overige gegevens, gebeurtenissen na balansdatum

In de eerste maanden van 2020 zijn we wereldwijd geconfronteerd met de coronacrisis. Deze crisis gaat Nederland hoe dan ook in een recessie trekken en leidt ondanks alle genomen maatregelen tot meer werkloosheid. Alles hangt af van de duur van de coronabeperkingen en hoe diep dat alles doorwerkt in de economie. Ook op gemeentelijk niveau gaan we hier de gevolgen van meekrijgen. Afgezien van een toenemende druk op uitgaven voor inkomensvoorzieningen (tijdelijke ondersteuning bedrijven en zzp-ers, meer aanvragen voor bijstandsuitkeringen als gevolg van werkloosheid) zal deze crisis ook onzekere gevolgen gaan hebben voor onze inkomsten uit het Gemeentefonds.

Hoewel de Nederlandse overheid een breed pakket aan ondersteuningsmaatregelen heeft genomen, kan het toch zijn dat de financiële positie van Boxtel hierdoor negatief beïnvloed wordt. Nederlandse gemeenten gaan niet failliet. De jaarrekening is opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de instelling. Dat blijft zo, ook nadat de coronacrisis is uitgebroken.

De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

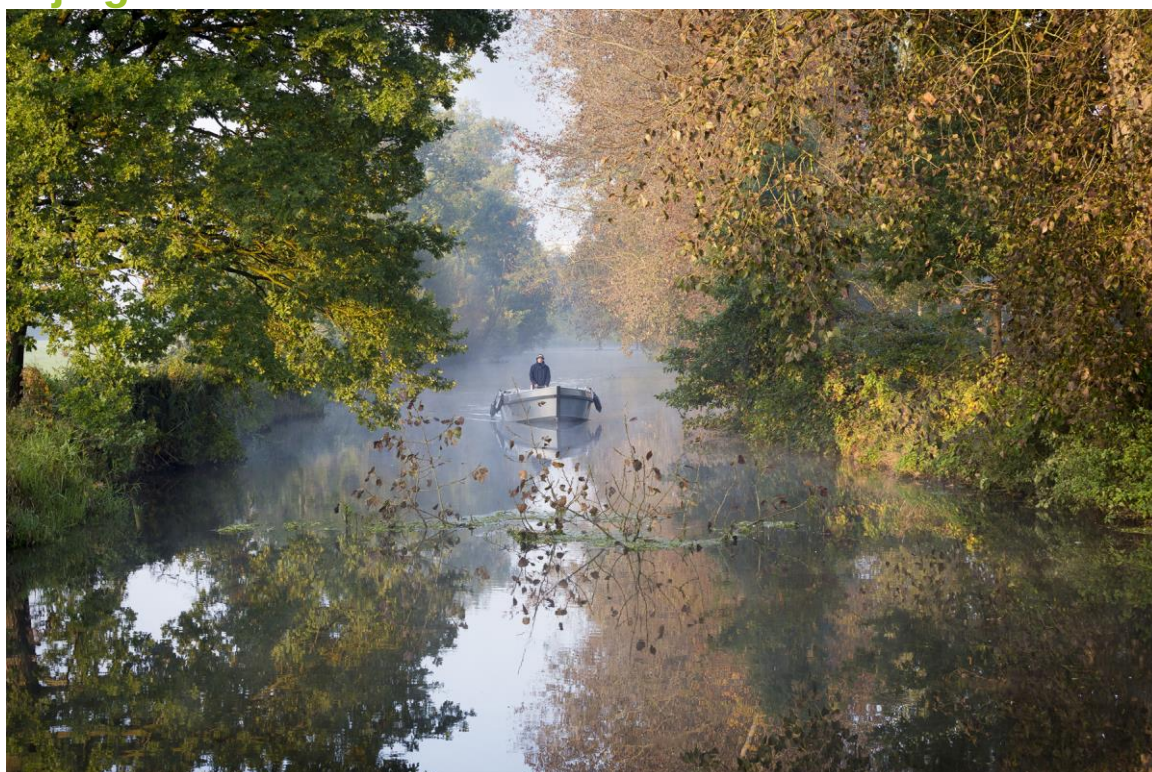
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020							
OCW	D8	Onderwijsachterstanden einde 2019-2022 (IOAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)		
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03		
			€ 144.919	€ 18.500	€ 37.627		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T). ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05
			€ 5.096.308	€ 51.387	€ 512.463	€ 685	€ 0
			Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente
			1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11
			€ 44.253	€ 195	€ 0	€ 632.897	€ 42.938
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	€ 10.781	€ 61.547	€ 0	€ 8.092	€ 40.436
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09		
			€ 0	€ 0	Ja		€ 0
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05
			1 € 134.944	sportbeleid	€ 58.672	€ 0	€ 51.988
			2	binnensport	€ 9.264	€ 0	€ 9.264
			3 buitensport	€ 45.782	€ 1.150	€ 44.632	€ 0
			4 sportaccommodaties	€ 2.713	€ 1.914	€ 799	€ 0
			5 nieuwbouw		€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Ovenig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11
			1 sportbeleid	58672	43,88%		€ 18.513
			2 binnensport	9264	6,87%		
			3 buitensport	45782	33,93%		
			4 sportaccommodaties	2713	2,01%		
			5 nieuwbouw				

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen

Kostenverdeling- en toerekening MijnGemeenteDichtbij

Begrote bijdragen aan MijnGemeenteDichtbij

In het volgende overzicht zijn opgenomen de bijdragen die de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel begroot hebben als bijdragen aan MijnGemeenteDichtbij. Het gaat hierbij om bedrijfsvoeringsbudgetten gebaseerd op de procentuele verhouding.

Begrote bijdragen MijnGemeenteDichtbij volgens verdeelsleutel (bedragen x € 1.000)	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Totaal
primitief begroot	17.517	14.837	32.354
autonome ontwikkelingen	344	293	637
borging huidige kwaliteit IV/ICT exploitatie	369	313	681
gemeentelijke dienstverleningsambities	75	64	139
knelpunten personele capaciteit	271	377	649
taakstelling	325	275	600
formatieontwikkelingen	16	54	70
energiekosten MFA	0	-35	-35
formatieontwikkelingen	16	73	88
overdracht budgetten	20	9	29
formatieontwikkelingen	26	48	74
overdracht budgetten	23	3	26
Totaal begroot exclusief BTW	19.002	16.311	35.313
Kostenverhogend BTW effect	100	150	250
Totaal begroot inclusief BTW	19.102	16.461	35.563
In %	53,81%	46,19%	100,00%

Werkelijke bijdragen aan MijnGemeenteDichtbij

Op basis van de jaarrekening 2019 van MijnGemeenteDichtbij zijn uiteindelijk de volgende bijdragen in rekening gebracht.

Werkelijke bijdragen MijnGemeenteDichtbij volgens verdeelsleutel (bedragen x € 1.000)	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Totaal
Totaal werkelijk, exclusief BTW	18.187	15.611	33.798
Kostenverhogend BTW effect:	76	164	240
Totaal werkelijk, inclusief BTW	18.263	15.775	34.038

Resultaat begroot min werkelijk	839	686	1.524
- waarvan aandeel naar egalisatiereserve	697	598	1.294
- waarvan netto resultaat	142	88	230

De gerealiseerde totale bijdrage met BTW effect (€ 18,3 miljoen) is toegerekend aan 32 beleidsproducten en wel als volgt:

Programma/beleidsproduct (bedragen x € 1.000)	Begroot	Werkelijk	Resultaat
Klimaatadaptatie en energietransitie	172	164	8
Plattelandsvernieuwing	189	181	8
Afval	813	778	36
Riolering	673	644	30
Milieu	461	441	20
Programma Duurzaamheid	2.309	2.207	101

Maatschappelijk werk	451	431	20
Minderheden	40	38	2
Jeugdzorg	420	402	18
WMO	1.021	977	45
Inkomensvoorziening	2.331	2.229	102
Participatie	448	428	20
Volksgezondheid	24	23	1
Onderwijs	801	766	35
Programma Maatschappelijke ontwikkeling	5.537	5.294	243
Volkshuisvesting	159	152	7
Ruimtelijke ontwikkeling	1.884	1.802	83
Grondexploitatie	438	418	20
Beheer onroerend goed	274	262	12
Groenbeheer	1.232	1.178	54
Beheer openbare ruimte	1.391	1.330	61
Verkeersmaatregelen	865	827	38
Parkeren	100	96	4
Begraafplaatsen	114	109	5
Programma Leefomgeving	6.458	6.174	284
Economische aangelegenheden	333	318	15
Recreatieve voorzieningen	212	203	9
Maatschappelijke voorzieningen	42	40	2
Kunst	108	103	5
Sport	167	159	7
Monumentenzorg en oudheidkunde	60	57	3
Programma Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	921	881	40
Bestuur	1.910	1.826	84
Basisregistraties	1.393	1.332	61
Openbare orde en veiligheid	456	436	20
Algemene dekkingsmiddelen	119	114	5
Programma Meewerkend bestuur	3.878	3.708	170
TOTAAL	19.102	18.263	839

Verplichte BBV indicatoren

In het BBV 2004 werden gemeenten voor het eerst verplicht om niet-financiële informatie in de begroting en jaarstukken op te nemen. Naast de financiële gegevens werden de 3 'w-vragen' (wat mag het kosten, wat willen we bereiken en wat gaat we daarvoor doen) opgenomen. Dit heeft er toe geleid dat de begrotingen beleidsmatiger werden. Het wordt steeds belangrijker voor gemeenten om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties.

Naast de uniforme taakvelden, wordt daarom in het herziene BBV voorgeschreven dat gemeenten vanaf 2017 een basisset van 39 beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken. Desgewenst kunnen daar eigen indicatoren, toegesneden op de lokale situatie, aan worden toegevoegd. De indicatoren maken deel uit van de beleidsbegroting bij de programma's.

Zo kunnen raadsleden en anderen een helder beeld vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling vergelijken. Voor de gemeenten is door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING), met raadpleging van enkele gemeenten, een lijst van indicatoren ontwikkeld en samengesteld. Daarbij golden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- de indicatoren leveren een bijdrage aan de versterking van het horizontaal toezicht;
- de raadsleden worden daarmee in staat gesteld om op maatschappelijke effecten te kunnen sturen;
- de indicatoren zijn van toepassing op alle gemeenten;
- de indicatoren zijn gebaseerd op landelijke bronnen waardoor er geen extra informatie uitvraag hoeft te worden gedaan en zodat gemeenten automatisch deelnemen;
- er worden bestaande bronnen gebruikt;
- de indicatoren worden regelmatig door de bronnen gepubliceerd;
- voor de indicatoren met betrekking tot het 'sociaal domein' is aangesloten bij de reeds bestaande 'Gemeentelijke monitor sociaal domein'.

Via de website 'waarstaatjegemeente.nl' zijn nagenoeg alle gegevens voor het opnemen van de indicatoren voor alle gemeenten beschikbaar. De beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' zijn niet op deze website opgenomen maar worden via de gemeenten zelf ingevuld. In verband met de ambtelijke fusie zijn juist deze gegevens voor onze gemeenten niet beschikbaar aangezien de budgetten voor bedrijfsvoering, overhead e.d. overgezet zijn naar MijnGemeenteDichtbij.

In navolgend overzicht worden de indicatoren van onze gemeente gepresenteerd. als vergelijk zijn tevens de landelijke cijfers opgenomen en de cijfers van onze samenwerkingsgemeente Sint-Michielsgestel. De opgenomen cijfers zijn gebaseerd op gegevens die beschikbaar waren per medio maart 2020.

Indicator	Eenheid	Periode	Betreft	Waarde	Bron	Omschrijving
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	Nederland	1,9	DUO/Ingrado	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.
			Boxtel	5,7		
			Sint-Michielsgestel	2,6		

						De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2018	Nederland Boxtel Sint- Michielsgestel	7 4 3	CBS Jeugd	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2018	Nederland Boxtel Sint- Michielsgestel	2 2 1	CBS Jeugd	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Banen	per 1.000 inwoners van 15- 64 jaar	2018	Nederland Boxtel Sint- Michielsgestel	774,0 773,5 482,7	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners

						in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	1e halfjaar 2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	610 510 420	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
Demografische druk	%	2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	69,8 77,6 80,2	CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Functiemenging	%	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	52,8 52,9 41,9	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	669 687 746	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	739 744 824	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2015	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	206 236 284	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2016	Nederland Boxtel	209 235	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	

			Sint-Michielsgestel	287		
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2017	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	216 237 291	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	230 244 299	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	248 262 319	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	Geen data 4,7 9,7	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	1 1 0	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Jongeren met jeugdbescherming	%	1e halfjaar 2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	1,1 1,2 0,8	CBS Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende

						helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	1e halfjaar 2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	10,0 7,6 7,9	CBS Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdreclassering	%	1e halfjaar 2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	0,3 0,2 0,0	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op

						jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	1e halfjaar 2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	305,2 290,5 162,2	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	2,5 2,3 2,3	CBS - Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	4,8 4,9 2,3	CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2018	Nederland Boxtel	5,4 5,4	CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de

			Sint-Michielsgestel	2,8		openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	2,2 1,1 0,3	CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Netto arbeidsparticipatie	%	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	67,8 68,4 69,7	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Niet-sporters	%	2016	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	48,7 45,8 42,7	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2018	Nederland Boxtel	8,6 2,3	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

			Sint-Michielsgestel	11,7		
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	172 123 114	CBS statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	1e halfjaar 2019	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	381,7 230,6 138,8	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	23 12 9	DUO/Ingrado	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2014	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	138 220 129	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2015	Nederland Boxtel Sint-Michielsgestel	134 148 154	Stichting Halt	
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2016	Nederland Boxtel	137 172	Stichting Halt	

			Sint-Michielsgestel	181		dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2017	Nederland	131	Stichting Halt	
			Boxtel	171		
			Sint-Michielsgestel	68		
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2018	Nederland	119	Stichting Halt	
			Boxtel	216		
			Sint-Michielsgestel	88		
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2018	Nederland	145,9	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
			Boxtel	122,4		
			Sint-Michielsgestel	146,5		
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2018	Nederland	1,9	DUO/Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".
			Boxtel	2,7		
			Sint-Michielsgestel	1,6		

Overzicht reserves en voorzieningen, inclusief omschrijving en doel

omschrijving (bedragen x € 1.000)	saldo per 31-12-2018	toevoegingen in 2019	onttrekkingen in 2019	saldo per 31-12-2019
ALGEMENE RESERVE:				
Jaarresultaat na bestemming	608	1.373	608	1.373
Algemene Reserve	5.929	2.149	5.706	2.372
Totaal algemene reserve	6.537	3.522	6.314	3.745
BESTEMMINGSRESERVES:				
Egalisatie MGD budgetten IV/ICT/Veranderprogr's	718	697	371	1.044
Investeringsbudget infrastructuur stedelijk gebied	1.930	68	105	1.892
Egalisatie onderhoud kunstwerken	350		350	0
Egalisatie onderhoud wegen	1.900		1.900	0
Parkeervoorzieningen	141	80	9	212
Groenbeheer	95	131	87	139
Plattelandsvernieuwing	1.108		598	510
Onderwijs IHP algemeen (kapitaallasten)	4.487	187	375	4.299
Egalisatie onderhoud gymlokalen & buitenz Wilgenbr	507		507	0
Egalisatie onderhoud binnenzijde Wilgenbroek	324		324	0
Realisatie buitenschoolse kinderopvang	203	7	6	204
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	336		336	0
Verbouwing Ursula	325	63	64	324
Grondexploitatie	381	27	101	307
Dommelbad (kapitaallasten)	1.437	50	37	1.451
Egalisatie onderhoud speelvoorzieningen	110	14		125
Sociaal Domein	299	1.048	1.347	0
Duurzame ontwikkeling	952		182	769
Ruimtelijke plannen/antérieure overeenkomsten	548	113		661
Totaal bestemmingsreserves	16.151	2.485	6.699	11.937
TOTAAL RESERVES	22.689	6.006	13.013	15.682
VOORZIENINGEN:				
Voorziening APPA bestuurders	0	315		315
Nazorg Vlagheide (Stadsgewest)	389	10		399
Wegenbeheer	0	1.500		1.500
Kunstwerken	0	160		160
Openbare verlichting	92	284	294	82
Legaat van Cooth	737	367	51	1.052
Voorziening gemeentelijk vastgoed	0	2.689	419	2.270
Tekort plan In Goede Aarde	1.867		27	1.839
Tekort plan Princenlant	460	18		478
Tekort plan Vorst	3.644	51		3.695

Tekort plan Spoorzone Van Salmstraat	4.541	32		4.573
Onderhoud sportaccommodaties	86		86	0
Onderhoud Dommelbad	490		490	0
St. Jan's Baptistfonds	9	0		9
Schenking Dr. Hoekstichting	31			31
Egalisatie reinigingstarieven	1.162		781	382
Egalisatie rioolheffing	310		104	205
Vervanging riolering	5.865	281		6.147
Groot onderhoud rioolbeheer	3.284	158		3.442
TOTAAL VOORZIENINGEN	22.966	5.865	2.252	26.580
voorzieningen voor afdekking verliezen	10.512	101	27	10.586
Netto voorzieningen	12.455	5.764	2.225	15.994
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	45.655	11.872	15.265	42.262

Onderbouwing nut en doel reserves

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
Algemene reserve	
Algemene Reserve	Opvangen van alle niet afgedekte financiële risico's.
Bestemmingsreserves	
<i>Afdekking kapitaallasten:</i>	
Investeringsbudget infrastructuur stedelijk gebied	Financiering van grote investeringen in het stedelijk gebied (dus niet buitengebied) inclusief projecten voor parkeren en fietsverkeer.
Onderwijs IHP algemeen (kapitaallasten)	Financiering van investeringen in onderwijsgebouwen.
Sportaccommodaties (kapitaallasten)	Financiering van investeringen in sportaccommodaties.
Dommelbad (kapitaallasten)	Financiering van investering van zwembad.
Verbouwing Ursula	Dekking deel kapitaallasten verbouwing frontoffice Ursulacomplex.
<i>Overige bestemmingsreserves</i>	
Egalisatie MGD-budgetten voor IV en ICT	Het voor IV en ICT behouden van door MGD hiervoor begrote budgetten die aan het eind van het jaar niet besteed zijn door MGD.
Onderhoud kunstwerken	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud kunstwerken waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve. Het saldo van deze reserve is eind 2019 toegevoegd aan de voorziening kunstwerken.
Onderhoud wegen	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud wegen waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
	worden verrekend met deze reserve. Het saldo van deze reserve is eind 2019 toegevoegd aan de voorziening kunstwerken.
Parkeervoorzieningen	Aanvragers van een bouwvergunning die niet kunnen voldoen aan de parkeernorm van het gebied laten meebetalen in de aanleg van parkeerplaatsen elders.
Duurzame ontwikkeling	Mogelijk maken dat activiteiten in meerdere jaren kunnen worden uitgevoerd zonder dat door budgetspelregels de beschikbare jaarbudgetten vervallen.
Onderhoud onderwijs (gymzalen en buitenzijde Wilgenbroek)	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud onderwijs (gymzalen en buitenzijde Wilgenbroek) waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve. Reserve is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Onderhoud Wilgenbroek binnenzijde	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud Wilgenbroek binnenzijde waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve. Reserve is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Realisatie buitenschoolse kinderopvang	Financiering van te realiseren kinderopvang en buitenschoolse opvang in de nog te bouwen brede scholen.
Onderhoud en vervanging speelvoorzieningen	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud en vervanging speelvoorzieningen waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve.
Plattelandsvernieuwing	Mogelijk maken dat activiteiten in meerdere jaren kunnen worden uitgevoerd zonder dat door budgetspelregels de beschikbare jaarbudgetten vervallen.
Sociaal Domein	Instellen van een buffer voor het opvangen van risico's op het sociaal domein.
Groenbeheer	Mogelijk maken dat overschotten op openbaar groen kunnen worden aangewend voor tekorten en voor nog te realiseren beleidsdoelstellingen van het geldende Groenbeleidsplan.
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Onderhoud gemeentehuis en overige gemeentelijke gebouwen. Reserve is vervallen per

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
	1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Grondexploitatie	Buffer voor de risico's in de grondexploitatie.
Ruimtelijke plannen/antérieure overeenkomsten	Bekostigen van bovenwijkse voorzieningen en van voorzieningen die getroffen moeten worden vanuit afgesloten antérieure overeenkomsten.

Onderbouwing nut en doel voorzieningen

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
Voorzieningen	
Wegenbeheer	Egalisatie van kosten voor onderhoud wegen.
Kunstwerken	Egalisatie van de kosten voor onderhoud civi
Openbare verlichting	Egalisatie van de kosten voor onderhoud openbare verlichting.
Groot onderhoud riolbeheer	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud aan rioleringen. Deze voorziening wordt per 1 januari 2020 overgezet naar de voorziening riolering.
Onderhoud sportaccommodaties	Egalisatie van de kosten voor onderhoud van binnen- en buitenaccommodaties. Voorziening is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Onderhoud Dommelbad	Egalisatie van de kosten voor onderhoud van zwembad Het Dommelbad aan de Schijndelseweg. Voorziening is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Gemeentelijk Vastgoed	Egalisatie van kosten van onderhoud van gemeentelijk vastgoed. Voorziening is ingesteld per 1 januari 2019 via de begroting 2020.
Vervanging riolering	Sporen voor vervangingsinvesteringen in het riool (toegestaan omdat eerste rioolaanleg uit grondbedrijf is gefinancierd). Deze voorziening wordt per 1 januari 2020 overgezet naar de voorziening riolering.
Legaat van Cooth	De inkomsten uit het legaat zijn bestemd voor onderwijskundige doeleinden. Uitgebreide informatie over het legaat is te vinden in het rapport van de tijdelijke commissie Legaat van Cooth van november 1990. Jaarlijks dient een overzicht voor de gemeenteraad gemaakt te worden van de inkomsten, uitgaven en bezittingen in het kader van het legaat (raadsvoorstel 19-9-1991).
St. Jan's Baptistfonds	Ondersteuning van jeugdinitiatieven uit Liempde.
Schenking Dr. Hoekstichting	De schenking moet worden ingezet ten behoeve van de basisgezondheidszorg in Boxtel.

APPA bestuurders	De gemeente heeft een verzekering afgesloten voor nabestaanden- en ouderdomspensioen. Het huidige verzekerde kapitaal geeft aan dat een aanvulling noodzakelijk is om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.
Nazorg Vlagheide	Op basis van de begroting GR Stadsgewest 's-Hertogenbosch wordt van de deelnemende gemeenten een bijdrage verwacht. Voor Boxtel (8,7%) betekent dit een bijdrage van € 389.081. Deze bijdrage is als voorziening voor toekomstige verplichting, verlies verantwoord.
Egalisatie reinigingstarieven	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven.
Egalisatie rioolheffing	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven. Deze voorziening wordt per 1 januari 2020 overgezet naar de voorziening riolering.

Nieuw nota Reserves en Voorzieningen

In 2020 zal een nieuwe nota Reserves en Voorzieningen worden opgesteld, waarin per reserve en voorziening de beschrijving zal worden geactualiseerd.

Overzicht belastingen en heffingen

Overzicht belastingen en heffingen 2019						
Belastingen en heffingen opbrengst	Rekening 2018 (x € 1.000)	Begroting 2019 (x € 1.000)	Rekening 2019 (x € 1.000)	per inwoner in €		
				Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
BELASTINGEN						
Onroerende zaakbelastingen						
Woningen:						
* eigenaren	4.163	4.239	4.244	135,73	137,87	138,04
Niet-Woningen:						
* eigenaren	1.653	1.687	1.698	53,88	54,85	55,24
* gebruikers	1.158	1.213	1.219	37,76	39,47	39,65
Totaal	6.974	7.139	7.161	227,37	232,19	232,93
RECHTEN EN HEFFINGEN						
Afvalstoffenheffing	2.313	2.371	2.453	75,41	77,13	79,79
Rioolheffing	2.772	3.024	2.864	90,39	98,36	93,13
Begrafnisrechten	166	183	142	5,41	5,95	4,61
Marktgelden	27	28	30	0,89	0,90	0,98
Bouwleges	634	942	718	20,67	30,64	23,35
Parkeergelden	116	318	167	3,79	10,36	5,44
Toeristenbelasting	16	27	44	0,53	0,88	1,44
Precariorechten	19	15	17	0,63	0,49	0,54
Reclamebelasting	43	47	40	1,40	1,53	1,29
Overige leges	657	482	533	21,43	15,69	17,33
Totaal	6.763	7.437	7.008	220,55	241,93	227,90
Algeheel totaal	13.737	14.576	14.169	447,92	474,12	460,83

Personeel, salarissen en sociale lasten

HUDIG EN VOORMALIG PERSONEEL	Totaal formatie			Totaal salarissen + sociale lasten		
(bedragen x € 1.000)	rekening 2018	begroting 2019	rekening 2019	rekening 2018	begroting 2019	rekening 2019
HUDIG PERSONEEL						
Gemeenteraad				346	369	379
Burgemeester en Wethouders	4,60	4,60	4,60	512	524	517
Griffie	2,50	2,50	2,50	152	184	185
Secretaris	1,00	1,00	1,00	118	114	110
overige personele kosten				7	8	7
TOTAAL HUDIG PERSONEEL	8,10	8,10	8,10	1.135	1.199	1.198
VOORMALIG PERSONEEL						
Voormalig personeel bestuur				115	117	116
TOTAAL VOORMALIG PERSONEEL	0,00	0,00	0,00	115	117	116
TOTAAL HUDIG & VOORMALIG PERSONEEL	8,10	8,10	8,10	1.250	1.316	1.314

Overzicht begrotingswijzigingen

In het afgelopen jaar zijn de volgende begrotingswijzigingen vastgesteld:

- BW 0 primitief
- BW 2 2e berap 2018
- BW 3 formatie inkoop Sociaal Domein
- BW 4 afvalbelasting op stortkosten
- BW 5 bestemming JR 2018 en overhevelingen
- BW 7 technische begroting 2019
- BW 8 dekkingsplan begroting 2019 / 2020
- BW 9 2e berap 2019
- BW 10 beheerplan wegen en kunstwerken

Op programmaniveau heeft dit geleid tot de volgende mutaties:

Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	I/U	BW 0 primitief	BW 2 2e brp 18	BW 3 inkoop SD	BW 4 afval	BW 5 jr 2018
Duurzaamheid	I	6.142	-14	0	101	0
Maatschappelijke ontwikkeling	I	8.080	1.057	0	0	410
Leefomgeving	I	7.365	-20	0	0	430
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	I	478	0	0	0	0
Meewerkend bestuur	I	63.420	196	16	0	1.250
Totaal baten		85.486	1.218	16	101	2.091
Duurzaamheid	U	7.010	-14	0	101	0
Maatschappelijke ontwikkeling	U	45.335	522	16	0	20
Leefomgeving	U	16.982	15	0	0	641
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	U	5.704	-36	0	0	533
Meewerkend bestuur	U	10.456	731	0	0	897
Totaal lasten		85.486	1.218	16	101	2.091

Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	I/U	BW 7 tb 2019	BW 8 dkpl	BW 9 2e brp 19	BW 10 beheerp	Begroot totaal
Duurzaamheid	I	63	0	428	0	6.720
Maatschappelijke ontwikkeling	I	-317	-44	301	0	9.487
Leefomgeving	I	1.340	0	494	1.301	10.910
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	I	1.743	-9	-31	0	2.181
Meewerkend bestuur	I	2.347	2.271	1.933	0	71.433
Totaal baten		5.175	2.217	3.124	1.301	100.730
Duurzaamheid	U	222	0	1.849	0	9.168
Maatschappelijke ontwikkeling	U	2.625	-96	723	0	49.145
Leefomgeving	U	1.881	-133	1.021	1.301	21.707
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	U	1.921	-58	142	0	8.207
Meewerkend bestuur	U	-1.474	2.504	-611	0	12.503
Totaal lasten		5.175	2.217	3.124	1.301	100.730

Specificatie investeringen 2019

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	I/U	begroot 2019	werkelijk 2019	overhevelen 2020
Verkoop Apollopad 66	I	281	0	281
Verkoop Brandweerkazerne Brederodeweg 25	I	0	564	-564
Herstraten Markt	I	0	8	0
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	I	650	0	650
Herinrichting Molenwijkseweg	I	-77	11	0
Gronden Rondutje	I	10	0	10
Vervangen en renoveren vrijvervalriolering	I	0	439	0
Automatiseringsapparatuur gemeenteraad	U	34	25	8
Herstraten Markt	U	88	79	2
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	U	1.500	879	621
Werktuigendrager met borstel	U	86	86	0
Aanpassing kruising Roderweg	U	42	66	0
Herinrichting Molenwijkseweg	U	119	34	173
Aanpassing Bosscheweg Dukaat-De Ketting	U	114	84	30
Heteluchtbak	U	31	31	0
Herinrichting Kalksheuvel	U	20	9	11
Prins Hendrikstraat (laad- en loshaven)	U	45	61	0
Ontsluitingsweg Dukaat	U	20	10	10
Herinrichting Rechterstraat	U	0	1	-1
Verkeersregelinstallaties	U	150	0	150
Parkeren omgeving centrum	U	5	6	0
Parkeerplaatsen Hoogheem (Princenlant)	U	35	41	-6
Asfalteren paden begraafplaats	U	4	0	0
Nieuwbouw Michaëlschool	U	350	45	306
Zonnepanelen gemeentewerf	U	23	7	0
Nieuw sportcomplex ODC	U	139	0	139
Vervanging toplaag atletiekbaan	U	10	0	0
Bouw dwarsdeelschuur kinderboerderij	U	156	163	0
Geldlening Ammonietenhoeve (renteloos)	U	0	100	0
Project Dianabos	U	59	45	13
Project Kapel/Kalksheuvel/Veldakkerstraat	U	79	7	72
Opstellen basisrioleringsplan	U	30	28	0
Onderzoek effect overstort Rosenhofstraat	U	10	10	0
Vervangen en renoveren vrijvervalriolering	U	311	-54	174
Vervangen en renoveren pompen en gemalen	U	63	0	0
Rioolverbetering tbv klimaatverandering	U	3	0	0
Hydr. maatregelen Liempde: overstort Rosenhofstr.	U	0	0	180
Opstellen vGRP-6	U	17	18	0
Evaluatie grondwatermonitoring Boxtel-Oost	U	7	0	0
Grondwateroverlast Oost	U	57	2	0
Riolering Nieuwe Erven	U	0	17	433

Duurzaamheidsleningen	U	0	195	0
Blijversleningen	U	242	0	242
Totaal desinvesteringen		863	1.023	377
Totaal investeringen		3.849	1.995	2.559

Grondexploitatie

Per grondexploitatiecomplex is een overzicht opgenomen van het verloop van de boekwaarde alsmede een doorrekening op eindwaarde en nette contante waarde.

In Goede Aarde		
Jaar 2019		
boekwaarde per 1 januari 2019		€ -1.720.982
KOSTEN		€ 487.157
Verwervingen		€ 34
Sloopkosten		€ -
Bouw- en woonrijp maken		€ 426.934
Planontwikkelingskosten/VTU		€ 18.197
Overige kosten		€ -
Rentebijdragen		€ 41.992
OPBRENGSTEN		€ 581.525
Grondopbrengst uit verkoop		€ 581.525
overige bijdragen		€ -
boekwaarde per 31 december 2019		€ -1.626.615
2020 tot afsluiting grondexploitatie		31-12-2020
KOSTEN		€ 249.380
Verwervingen		€ 310
Sloopkosten		€ -
Bouw- en woonrijp maken		€ 163.019
Planontwikkelingskosten/VTU		€ 43.285
Overige kosten		€ -
Rentebijdragen		€ 42.766
OPBRENGSTEN		€ -
Grondopbrengst uit verkoop		€ -
overige bijdragen		€ -
Resultaat op eindwaarde	31-12-2020	€ -1.875.995
Resultaat op netto contante waarde	1-1-2020	€ -1.839.211
Voorzieningen genomen voor toekomstig verlies op netto contante waarde:		
Stand voorziening per	1-1-2019	1.866.500
Mutatie jaar 2019		-27.289
Stand voorziening per	1-1-2020	1.839.211

Princenlant		
Jaar 2019		
boekwaarde per 1 januari 2019		€ -766.183
KOSTEN		€ 61.382
Verwervingen		€ -
Sloopkosten		€ -
Bouw- en woonrijp maken		€ -
Planontwikkelingskosten/VTU		€ 42.687
Overige kosten		€ -
Rentebijdragen		€ 18.695
OPBRENGSTEN		€ -
Grondopbrengst uit verkoop		€ -
overige bijdragen		€ -
boekwaarde per 31 december 2019		€ -827.565
2020 tot afsluiting grondexploitatie		31-12-2020
KOSTEN		€ 777.403
Verwervingen		€ 21.099
Sloopkosten		€ -
Bouw- en woonrijp maken		€ 712.762
Planontwikkelingskosten/VTU		€ 28.118
Overige kosten		€ -
Rentebijdragen		€ 15.424
OPBRENGSTEN		€ 1.117.600
Grondopbrengst uit verkoop		€ 1.006.000
overige bijdragen		€ 111.600
Resultaat op eindwaarde	31-12-2020	€ -487.368
Resultaat op netto contante waarde	1-1-2020	€ -477.812
Voorzieningen genomen voor toekomstig verlies op netto contante waarde:		
Stand voorziening per	1-1-2019	€ 460.200
Mutatie jaar 2019		€ 17.612
Stand voorziening per	1-1-2020	€ 477.812

Bedrijventerrein Vorst		
Jaar 2019		
boekwaarde per 1 januari 2019		€ -8.283.284
KOSTEN		€ 279.644
Verwervingen		€ -
Sloopkosten		€ -
Bouw- en woonrijp maken		€ 39.286
Planontwikkelingskosten/VTU		€ 23.535
Overige kosten		€ 14.711
Rentebijdragen		€ 202.112
OPBRENGSTEN		€ -
Grondopbrengst uit verkoop		€ -
overige bijdragen		€ -
boekwaarde per 31 december 2019		€ -8.562.928
2020 tot afsluiting grondexploitatie		31-12-2024
KOSTEN		€ 6.023.031
Verwervingen		€ -
Sloopkosten		€ -
Bouw- en woonrijp maken		€ 4.301.552
Planontwikkelingskosten/VTU		€ 425.128
Overige kosten		€ 270.895
Rentebijdragen		€ 1.025.456
OPBRENGSTEN		€ 10.505.971
Grondopbrengst uit verkoop		€ 10.505.971
overige bijdragen		€ -
Resultaat op eindwaarde	31-12-2024	€ -4.079.987
Resultaat op netto contante waarde	1-1-2020	€ -3.695.371
Voorzieningen genomen voor toekomstig verlies op netto contante waarde:		
Stand voorziening per	1-1-2019	€ 3.643.900
Mutatie jaar 2019		€ 51.471
Stand voorziening per	1-1-2020	€ 3.695.371

Bedrijventerrein Spoorzone		
Jaar 2019		
boekwaarde per 1 januari 2019		€ -5.930.180
KOSTEN		€ 157.365
Verwervingen		€ -
Sloopkosten		€ -
Bouw- en woonrijp maken		€ -
Planontwikkelingskosten/VTU		€ 7.013
Overige kosten		€ 5.656
Rentebijdragen		€ 144.696
OPBRENGSTEN		€ 555.000
Grondopbrengst uit verkoop		€ 555.000
overige bijdragen		€ -
boekwaarde per 31 december 2019		€ -5.532.545
2020 tot afsluiting grondexploitatie		31-12-2020
KOSTEN		€ 447.249
Verwervingen		€ 7.880
Sloopkosten		€ -
Bouw- en woonrijp maken		€ 305.356
Planontwikkelingskosten/VTU		€ 12.287
Overige kosten		€ -
Rentebijdragen		€ 121.726
OPBRENGSTEN		€ 1.314.931
Grondopbrengst uit verkoop		€ 1.314.931
overige bijdragen		€ -
Resultaat op eindwaarde	31-12-2020	€ -4.664.863
Resultaat op netto contante waarde	1-1-2020	€ -4.573.397
Voorzieningen genomen voor toekomstig verlies op netto contante waarde:		
Stand voorziening per	1-1-2019	€ 4.541.100
Mutatie jaar 2019		€ 32.297
Stand voorziening per	1-1-2020	€ 4.573.397

Subsidiestaat welzijnsactiviteiten

categorie omschrijving	naam organisatie	Subsidie 2019	Subsidie 2018
A Sportorganisaties	Atletiekvereniging Marvel	866	866
	H.C. Liempde	0	770
	Handbal Combinatie Boxtel '92	1.922	1.922
	JRC Basketbal Boxtel	1.922	1.922
	Judoclub Liempde	1.922	1.922
	L.T.V. De Merletten	866	866
	L.T.V. De Peppelieren	866	866
	Lennisheuvelse Sportvereniging	0	770
	Liempdse Omnivereniging	240	240
	MEA EST PILA	770	770
	R.K.S.V. Boxtel	770	770
	Reddingsbrigade Boxtel	1.922	1.922
	Rooms Katholieke Gymnastiekvereniging "Tabitta"	2.162	2.162
	Rugbyvereniging JRC Ducks	770	770
	Stg. De Watertrappers	240	240
	Tae Kwon Do school Dekker	1.922	1.922
	TTV Taverbo / Sabo Boxtel	1.922	2.162
	Voetbalvereniging D.V.G Liempde	770	770
	Voetbalvereniging O.D.C.	866	770
	Volleybalvereniging Blox	1.922	0
	Zwem- en Poloclub Zegenwerp	1.922	1.922
Totaal A Sportorganisaties		24.562	24.324
B Jeugd en ontspanningsorganisaties	Scoutinggroep Boxtel	7.348	7.822
	Stg. De Ploegers	1.486	1.486
	Stg. J.A.S. Liempde (Jong Actief Sportief)	1.901	2.126
	Stg. Jeugdnatuurwacht Liempde	139	112
	Stg. Jeugdsoos 't Singeltje	582	560
	Stg. Jeugdvakantieweek Liempde	1.068	1.068
	Stg. Openbaar Jeugdcarnaval Boxtel	2.747	2.747
	Totaal B Jeugd en ontspanningsorganisaties	15.271	15.921
C Organisaties op sociaal en cultureel gebied	Heilige bloed stichting	5.000	0
	Katholieke Bond van Ouderen, afdeling Boxtel	11.538	11.451
	Katholieke Senioren Vereniging KBO Liempde	1.004	992
	Kindervakantieweek Lennisheuvel	400	400
	Melange Actief Boxtel (KBO Boxtel)	3.000	3.000
	Platform Selissen	16.180	16.180
	Stg. Algemeen Belang Liempde	1.581	1.899
	Stg. Belangenbehartiging voor Ouderen in Liempde - Stg. BOL	49.995	49.995
	Stg. Bockepruik	5.000	5.000
	Stg. Boxtel Vooruit	10.400	9.493

	Stg. Dichtslamrap	829	829
	Stg. Geitenwei	6.130	6.128
	Stg. Omroep Dommelland	25.379	21.155
	Stg. Vakantiecomité Lennisheuvel	350	350
	Stg. Wijkplatform Centrum / Breukelen	15.235	15.235
	Stichting Wijkberaad Munsel	4.429	4.429
	Vogelvereniging Vogelvreugd / Ons Ideaal	522	522
Totaal C Organisaties op sociaal en cultureel gebied		156.972	147.058
D Organisaties voor cultuurhistorie	Stg. beheer en behoud museumcollectie Bortel / MUBO	7.613	7.500
	Stg. Kèk Liemt	2.499	2.499
	Vereniging Terug in d'n ted Liemt	1.260	1.260
Totaal D Organisaties voor cultuurhistorie		11.372	11.259
E Emancipatie allochtonen en uitkeringsgerechtigden	Stg. Bazaar Bortel	5.000	5.000
	Stg. Radar	15.535	15.205
	Stg. SUB / Samenwerking Uitkeringsgerechtigden Bortel	7.972	7.972
Totaal E Emancipatie allochtonen en uitkeringsgerechtigden		28.507	28.177
F Gezondheidsbeleving en bevordering	Adviesraad Sociaal Domein	7.500	7.500
	Alzheimer Nederland afd. Regio 's-Hertogenbosch	851	775
	Cello/ VG-zorginstelling	5.578	5.578
	E.H.B.O., afdeling Bortel	1.396	1.396
	E.H.B.O., afdeling Liempde	744	744
	Rode kruis, afdeling Meierijstad	0	304
	Stg. Heartsafe Bortel	5.000	5.000
	Stg. Nabij PST Bortel - Palliatief Spiritueel Team	2.500	2.500
	Stg. Platform voor mensen met een beperking Bortel	4.000	4.000
Totaal F Gezondheidsbeleving en bevordering		27.569	27.797
G Organisaties voor muzikale uitingen	Fanfare Concordia	13.768	13.768
	Fanfare St. Arnoldus	6.963	6.963
	Muziekvereniging Bortels Harmonie	12.491	12.491
	R.K. Gildenbonds Harmonie	14.133	14.133
	Stg. Kerkconcerten Bortel (vrhn Carilloncomite)	1.735	1.735
	Stg. Projectkoor Bortel / houdt op met bestaan per 1-1-2019	0	1.600
Totaal G Organisaties voor muzikale uitingen		49.090	50.690
H Overige organisaties	Kunstlicht 99	2.100	2.100
	Slachtofferhulp Nederland	8.508	8.508
	Stg. Dierenambulance 's Hertogenbosch	3.000	3.000
	Stg. Door en Voor	4.915	4.300
	Stg. Halt	17.425	17.490

	Stg. Rond Kerk en Orion	7.000	6.432
	Stg. Veteranen Boxtel	5.000	5.000
	Stg. Wijkorgaan Boxtel-Oost	20.191	20.191
	Veilig Thuis Brabant Noordoost	3.924	3.936
	Voedselbank Nederland Zuid Boxtel	26.400	26.400
Totaal H Overige organisaties		98.463	97.357
I Gemeenschapshuizen	Gemeenschapshuis De Rots	30.040	30.040
	Gemeenschapshuis Lennisheuvel	12.152	12.152
	Stg. Gemeenschapshuis Selissen / de Walnoot	25.167	25.167
Totaal I Gemeenschapshuizen		67.359	67.359
J Professionele organisaties	Stg Openbare bibliotheek 's-Hertogenbosch	520.000	
	Stg. Bibliotheek de Meierij	0	513.000
	Stg. Brede Scholen Boxtel	493.768	385.461
	Stg. Contourde Twern	1.198.174	1.284.547
	Stg. Kinderboerderij Boxtel	93.428	93.428
	Stg. Podium Boxtel	89.221	87.902
Totaal J Professionele organisaties		2.394.591	2.364.338
K Peuterspeelzalen	Kindercentrum Kindertuin Peuterspeelzalen BV	0	14.794
	Kindercentrum Kindertuin Peuterspeelzalen BV / VVE	161.000	98.321
	Stg Kinderopvang de Oversteek / VVE	0	11.180
	Stg. Kinderopvang de Oversteek	0	19.433
Totaal K Peuterspeelzalen		161.000	143.728
ALGEHEEL TOTAAL		3.034.756	2.978.008